

LANDSKAPS- STYRELSENS BERÄTTELSE

LANDSKAPSTYRELSENS BERÄTTELSE

ISBN 951-8946-68-x

2001

LANDSKAPET ÅLANDS
FÖRVALTNING OCH EKONOMI

2001

LXXVII

**LANDSKAPSSTYRELSENS
BERÄTTELSE
TILL ÅLANDS LAGTING**

**ÖVER LANDSKAPET ÅLANDS FÖRVALTNING
OCH EKONOMISKA TILLSTÅND UNDER ÅR**

2001

ISBN 951-8946-68-X

Mariehamn 2002 – Ålandstryckeriet

Till Ålands lagting

Landskapsstyrelsen har härmed äran att till lagtinget överlämna den i 25 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse förutsatta berättelsen över landskapets förvaltning och ekonomiska tillstånd år 2001 samt över verkställigheten av lagtingets beslut.

Mariehamn, juni 2002.

Lantråd

Roger Nordlund

Vicelantråd

Olof Erland

Innehåll

	Sid.
1. SJÄLVSTYRELSEMYNDIGHETERNA	11
1.1. Ålands lagting	11
1.1.1. Sammansättning	11
1.1.2. Lagtingsarbetet	12
1.1.3. Landskapsrevisorerna (granskningsåret 2001)	14
1.1.4. Ålands delegation i Nordiska rådet	14
1.1.5. Lagtingets utgifter och inkomster	15
1.2. Ålands Landskapsstyrelse	15
1.2.1. Sammansättning	15
1.3. Republikens president	16
1.4. Landshövdingen i landskapet Åland	16
1.5. Ålandsdelegationen	16
2. FÖRVALTNINGEN	17
2.1. Ärendenas behandling i landskapsstyrelsen	17
2.2. Lagtings- och budgetarbetet samt övriga åtgärder som tillhör lagtingsarbetet	18
2.3. Föredragning av ärendena i landskapsstyrelsen	18
2.4. Externa kontakter	18
3. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	19
3.1. Allmän förvaltning	19
3.1.1. Uppföljning av målsättningar	20
3.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster	21
3.2. Allmänna byrån	21
3.2.1. Jämställdhetsfrågor	21
3.2.2. Ålandskontoret	22
3.2.3. Enheten för Europarätt och externa frågor	22
3.2.4. Administrativa enheten	23
3.2.5. Personalenheten	24
3.2.6. Ålands polismyndighet	24
3.2.7. Motorfordonsbyrån	25
3.3. Byggnadsbyrån	26
3.3.1. Uppföljning av målsättningar	27
3.3.2. Utveckling och mätetal	28
3.3.3. Planläggnings- och byggnadsväsendet	30
3.3.4. Bostadsenheten	30
3.3.5. El- och energienheten	31
3.3.6. Brand- och räddningsväsendet	31
3.3.7. Landskapsalarmcentralen	32
3.3.8. Fastighetsförvaltning	32

	Sid.
4. FINANS- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	34
4.1. Allmän förvaltning	34
4.1.1. Uppföljning av målsättningar	34
4.1.2. Utveckling av mätetal	36
4.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster	36
4.2. Allmänna byrån	37
4.2.1. Landskapets budget	37
4.2.2. Avräkningen	38
4.2.3. Allmänna stöd till kommunerna	38
4.2.4. Särskilda understöd, lån och investeringar	38
4.2.5. Penningautomatmedel	39
4.3. Redovisningsbyrån	39
4.3.1. Landskapets bokföring och bokslut	39
4.4. Avtals- och pensionsbyrån	40
5. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	41
5.1. Allmän förvaltning	41
5.1.1. Uppföljning av målsättningar	41
5.1.2. Utveckling av mätetal	46
5.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster	46
5.2. Socialvårdsbyrån	46
5.2.1. Ordnandet av socialvården i landskapet	46
5.2.2. Alkoholservering	47
5.2.3. Stöd och bidrag	47
5.2.4. EU-ärenden	47
5.2.5. Handikapprådet	47
5.3. Hälsö- och sjukvårdsbyrån	47
5.3.1. Hälsopolitik	47
5.3.2. Utbildning och information	48
5.3.3. Patientombudsmannens verksamhet	48
5.3.4. Rehabiliteringssamarbetskommissionen	48
5.3.5. Förtroenderådet	48
5.4. Miljömedicinska byrån	49
5.4.1. Allmänt	49
5.4.2. Djursjukdomar	49
5.4.3. Djurskydd	49
5.4.4. EU-ärenden	49
5.5. Miljöbyrån	50
5.5.1. Allmän miljövard	50
5.5.2. Naturvården	50
5.5.3. Vattenvård och avloppsvattenbehandling	51
5.5.4. Avfallshantering	53
5.5.5. Miljötillsynen	53
5.6. Ålands miljöprövningsnämnd	53

	Sid.
6. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	54
6.1. Allmän förvaltning	54
6.1.1. Uppföljning av målsättningar	54
6.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster	57
6.2. Allmänna byrån	57
6.2.1. Studieservicenheten	57
6.3. Utbildningsbyrån	58
6.3.1. Vuxenutbildningsenheten	59
6.3.2. Ålands högskola	60
6.3.3. Ålands läromedelscentral	61
6.3.4. Utbildning på grundskolenivå	62
6.3.5. Utbildning på gymnasialstadie- och högre nivå	62
6.4. Kulturbedningsbyrån	72
6.4.1. Ålands folkhögskola	73
6.4.2. Ålands musikinstitut	73
6.4.3. Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning	74
6.4.4. Allmän kulturverksamhet	75
6.4.5. Idrotts- och ungdomsarbete	75
6.4.6. Biblioteksverksamhet	76
6.4.7. Ålands landskapsarkiv	76
6.5. Museibyrån	78
6.5.1. Uppföljning av målsättningar	78
6.5.2. Arkeologiska sektionen	79
6.5.3. Etnologiska sektionen	81
6.5.4. Museisektionen	83
6.5.5. Platskontoret i Kastelholm	86
7. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	89
7.1. Allmän förvaltning	89
7.1.1. Näringspolitik	89
7.1.2. Regionalpolitik	90
7.1.3. Arbetsmarknadspolitik	90
7.1.4. Avdelningens utgifter och inkomster	91
7.2. Allmän förvaltning	91
7.2.1. Uppföljning av mål	91
7.2.2. Ålandskontoret i Stockholm	92
7.3. Allmänna byrån	92
7.3.1. Företags- och projektfinansiering	92
7.4. Jordbruksbyrån	93
7.4.1. Uppföljning av mål	93
7.4.2. Stödadministration	93
7.4.3. Lantbrukssemester och sjukvarkarierverksamhet	94
7.4.4. Växtinspektionen	95

	Sid.
7.4.5. Skördeeskadeersättning	95
7.4.6. Vattenenhetens verksamhet	95
7.4.7. Ålands försöksstation	96
7.4.8. Ålands svinavelsstation	96
7.5. Fiskeribrån	96
7.5.1 Uppföljning av mål	96
7.5.2. Utveckling av mätetal	97
7.5.3. Fiskets avkastning	97
7.5.4. Uppfödning av regnbågslox	98
7.5.5. EU-bidrag och fiskerinäringens befrämjande	98
7.5.6. Fiskodling och fiskevård	100
7.5.7. Forskning, undersökningar, kontakter med vetenskapliga institutioner	100
7.6. Skogsbruksbrån	101
7.6.1. Uppföljning av mål	101
7.6.2. Främjande av skogsbruket	101
7.6.3. Skötsel av egna skogar	102
7.6.4. Jakt- och viltvård	102
7.7. Ålands arbetsförmedlingsbyrå	103
7.7.1 Uppföljning av mål	103
7.7.2. Utveckling av mätetal	104
7.7.3. Arbetslöshetsersättningar	104
7.7.4. Sysselsättningsfrämjande åtgärder	104
7.8. Ålands yrkesvägledningsbyrå	105
8. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	107
8.1. Allmän förvaltning	107
8.1.1. Uppföljning av målsättningar	107
8.1.2. Utveckling av mätetal	107
8.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster	108
8.2. Allmänna byrå	108
8.2.1. Förprojekt och trafikplaner	108
8.2.2. Vägar och trafiksäkerhet	109
8.2.3. Broar, hamnar, privata farleder, byggnader och fastigheter	109
8.2.4. Skärgårdstrafik	110
8.2.5. Övrig trafik samt oljeskydd	110
8.2.6. Ekonomi, administration och inköp	111
8.3. Produktion	111
8.3.1. Vaghållningsenheten	111
8.3.2. Färjhållningsenheten	111
8.3.3. Ålandstrafiken	112
8.3.4. Projekteringsenheten	112
8.3.5. Verkstads- och lagerenheten	112

	Sid.
9. ÖVRIGA FÖRVALTNINGSOMRÅDEN	113
9.1. Lagberedningen	113
9.2. Ålands statistik- och utredningsbyrå	113
9.3. Revisionsbyrån	117
9.3.1. Uppföljning av målsättningar	118
9.3.2 Utveckling av mätetal	118

Bilagor

1. Framställningar till lagtinget från republikens president	121
2. Landskapsstyrelsens framställningar och meddelanden till lagtinget	123
3. Hemställningar till landskapsstyrelsen och övringa i lagtinget väckta initiativ	126
4. Ombildningen av landskapsstyrelsen mars 2001	141
5. Kommissioner och nämnder	142
6. Kommittéer och arbetsgrupper	145
7. Landskapsstyrelsens redogörelse till självstyrelsepolitiska nämnden	156
8. Landskapets resultat- och balansräkning samt budgetjämförelse	165
9. Åtgärder med anledning av revisorernas berättelse för år 2000	173
10. Landskapets arrenden 2001	178
11. Det privata skogsbruket	178
12. Landskapets egna skogar	178
13. Fällda rådjur och älgar 1970-2001	180
14. Jaktvårdsmedel 2001	181
15. 1. Ålands naturreservat	182
2. I lag fredade naturminnen 2001	183
3. Skyddad natur på Åland	184
4. Flygga havsörnsungar i Finland 1970-2001	185
16. Trafikavdelningens organisation	186
17. Byggande och planering av vägar	187
18. Färjtrafiken	188

1. Självstyrelsemyndigheterna

1.1. ÅLANDS LAGTING

1.1.1. Sammansättning

Presidium

Talman:	Erlandsson Ragnar, Finström, 41;95 (87-88) 1.1.-31.10.2001*)
Talman fr.o.m.31.10.2001	Eriksson Viveka, Finström 56;95 1.11.2001 -
Förste vicetalman:	Eriksson Viveka, Finström 56;95 1.1 - 31.10.2001
	Jansson Christer, Jomala 43;88 1.11.2001 -
Andre vicetalman:	Hägglöf Bert, Saltvik, 57;87 (79-83)

Ledamöter

Andersson Ulf, Hammarland, 42;99 (71-72 och 76-87) (ersättare för Gun Carlson)
 Boman Ronald, Mariehamn, 42;95
 Eklöv Raija-Liisa, Lumparland, 47;95
 Englund Anders, Vårdö, 57;91-95
 Eriksson Lisbeth, Föglö, 31; från 2.4.2001 (95-99) (ersättare för Ritva Sarin Grufberg)
 Sarin Grufberg Ritva, Mariehamn, 44;99 t.o.m. 28.3.2001
 Eriksson Per-Erik, Föglö, 40;99
 Erlandsson Ragnar, Finström, 41;95 (87-88)
 Holmberg Lars, Lemland, 39;91
 Jansson Christer, Jomala, 43;88 (första vicetalman fr.o.m. 1.11.2001)
 Jansson Dennis, Jomala, 72;99
 Jansson Roger, Mariehamn, 43;79-95, 2.4.2001-
 Lindqvist Fredrik, Mariehamn, 74;99 (ersättare för Roger Jansson t.o.m. 1.4.2001)
 Lindeman Harriet, Mariehamn; från 2.4.2001 (87-91)
 Eriksson Karl-Göran, Mariehamn, 43;99 (91-95) (ersättare för Harriet Lindeman t.o.m. 1.4.2001)
 Lindholm Gun-Mari, Lemland, 62;99
 Lundberg Britt, Mariehamn, 63;99 (ersättare för Roger Nordlund)
 Mattsson Jan-Erik, Eckerö, 49;95
 Mattsson Sune, Lemland, 45;99
 Pehrsson Anne-May, Sund, 40; 95 (91)
 Perämaa Mats, Kumlinge, 64; från 2.4.2001 (ersättare för Sune Eriksson)
 Eriksson Sune, Lemland 39;91 (79-88) t.o.m. 28.3.2001
 Salmén Olof, Saltvik, 27; från 2.4.2001 (71-75, 79, 88-99)
 Karlström Fredrik, Mariehamn 73;99 (ersättare för Olof Salmén t.o.m. 1.4.2001)
 Sjöblom Anne-Helena, Mariehamn, 55;95
 Sjölund Folke, Mariehamn, 43; från 2.4.2001 (91-99) (ersättare för Olof Erland)
 Erland Olof, Finström, 44;91 t.o.m. 28.3.2001
 Sjöstrand Leo, Kökar, 44;91
 Strand Jörgen, Jomala, 62;99
 Sundback Barbro, Mariehamn, 45;79
 Sundman Danne, Mariehamn, 73; från 2.4.2001 (99)
 Eriksson Harry, Kumlinge, 44;87-99, (ersättare för Danne Sundman t.o.m. 1.4.2001)
 Svensson Hasse, Mariehamn, 38;99
 Wickström-Johansson Lotta, Mariehamn, 67,95
 Wiklöf Lasse, Mariehamn, 44;95 (75-79, 83, 88-91)

*) Födelseår, år för inträde. Tidigare och avbrutna mandatperioder inom parentes.

1.1.2. Lagtingsarbetet

1.1.2.1. Sammanträden

Under kalenderåret 2001 var lagtinget församlat 163 (165) dagar. Sammanträdesperioderna inföll under tiden 1-19.1, 5.3-4.5, 10.9-1.10 samt 1.11-31.12.

1.1.2.2. Ärenden

Under kalenderåret 2001 överlämnades till lagtinget följande framställningar och initiativ:

<i>Ärendeslag</i>	<i>Antal ärenden</i>	
Från republikens president		
* Framställningar angående lagförslag	0	(0)
* Framställningar angående internationella fördrag	11	(6)
Totalt	11	(6)
Från landskapsstyrelsen		
* Lagframställningar	21	(9)
* Budgetframställningar	3	(4)
* Övriga framställningar	0	(0)
Framställningar totalt	24	(13)
* Meddelanden	2	(4)
Från lagtingsledamöterna		
* Lagmotioner	2	(3)
* Hemställningsmotioner	24	(36)
* Finansmotioner	56	(29)
Motioner totalt	82	(68)
* Spörsmål	6	(3)
* Enkla frågor	18	(12)
Från talmanskonferensen		
* Framställningar	4	(3)

Framställningarna från republikens president samt landskapsstyrelsens framställningar och meddelanden samt åtgärderna med anledning framgår av *bilagorna 1 och 2*. De av lagtingsledamöterna väckta förslagen och initiativen samt hemställningarna till landskapsstyrelsen i anledning av i lagtinget väckta ärenden framgår av särskild förteckning i *bilaga 3*.

Härutöver har till lagtinget överlämnats och där behandlats följande berättelser:

- landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse för 2000,
- landskapsrevisorernas berättelse för 2000,
- revisionsberättelse 2000 för Ålands lagting och Ålands delegation i Nordiska rådet,
- landskapsstyrelsens till självstyrelsepolitiska nämnden avgivna redogörelse över perioden 1.11.1999 – 31.10.2000 och nämndens yttrande,
- Ålands delegations i Nordiska rådet berättelser för perioden 8.3.2000-29.2.2001
- finansutskottets redogörelse beträffande handläggningen 2000 av ärenden rörande tjänstekollektivavtal samt
- bibliotekskommissionens berättelse över verksamheten vid lagtingets bibliotek 2000

I lagtingsordningen avsedda frågestunder hölls den 19 januari och den 4 maj 2001.

Samråd med landskapsstyrelsen har under året hållits i 2 (5) ärenden som gällt förslag väckta inom Europeiska unionen. Samråd hålls antingen med självstyrelsepolitiska nämnden eller berörda fackutskott.

En debatt enligt 49 § lagtingsordningen hölls vid plenum den 15 och 17 januari 2001 med det nordiska samarbetets framtid som tema.

Ett misstroendeyrkande riktat mot en av landskapsstyrelsens ledamöter inlämnades den 14 mars 2001 men återkallades av undertecknarna den 19 mars. Samma dag inlämnade lantrådet Roger Nordlund en begäran om att befrias från uppdraget som lantråd. Anhållan bifölls av lagtinget ännu samma dag, vilket innebar att ny landskapsstyrelse måste tillsättas. Sedan talmannen konsulterat lagtingsgrupperna utsåg lagtinget på talmannens förslag Roger Nordlund till lantrådeskandidat. Efter fortsatta förhandlingar med grupperna framlade Roger Nordlund ett förslag till ny landskapsstyrelse jämte handlingsprogram som lagtinget godkände den 28 mars med rösterna 19-10. En kronologisk redogörelse för tillsättandet av landskapsstyrelse ingår som *bilaga 4*. Angående landskapsstyrelsens sammansättning, se 1.2.1.

Landskapsrevisorernas ordförande Erik Tudeer befriades i början av året från uppdraget som revisor och revisorskollegiets ordförande. Till ny ordförande för räkenskapsåret 2000 valdes revisorn Tuula Mattsson medan företagsekonomerna Runa-Lisa Jansson valdes till ny revisor för den återstående mandatperioden.

1.1.2.3. Besök och uppvaktningar

Självstyrelsedagen den 9 juni uppvaktade lagtinget traditionsenligt vid Julius Sundbloms staty, där talman Ragnar Erlandsson talade. Efter uppvaktningen hölls en liten konsert i plenisalen i anslutning till utdelningen av lagtingets forskarstipendier (se nedan).

Republikens president Tarja Halonen hade meddelat att hon avsåg att personligen öppna lagtingsåret 2001-2002 den 1 november 2001. På grund av otjänlig väderlek blev hon tvungen att inställa sitt besök men hennes öppningstal upplästes av landshövding Peter Lindbäck. Republikens president med make gjorde på talmannens inbjudan en sommarutflykt till Kökar den 7 och 8 augusti. Dessutom besökte presidenten lagtinget i samband med att hon den 21 april öppnade Svenska Finlands Folktings session. Till besöksprogrammet hörde då också samtal med landskapets politiska ledning.

Lagtinget har under året mottagit ett betydande antal besök av parlamentariska delegationer, ambassadörer samt olika politiker-, tjänstemanna- och journalistgrupper. Bland besökarna märktes särskilt talmannen i Filippinernas senat A. Pimentel samt presidenten i Europarådets parlamentariska församling Lord Russell-Johnston. Lagtinget har vidare medverkat i arrangemangen för seminarier om Moldaviens och Krims framtida utveckling.

Talmannen har under året besökt ett möte för talmän i de regionala församlingarna inom EU. Lagtinget och dess utskott har under året sänt representanter till olika seminarier och konferenser.

1.1.2.4. Övrigt

Lagtingsbibliotekets och centrala ämbetsverkets litteratursamling ökade under året med 916 volymer och omfattade vid årets slut 25.600 volymer. Antalet lån var under året 1.708 (1.812). Biblioteket utnyttjas i betydande grad för sökning och tillhandahållande av EU-relaterat material. Biblioteket avger en egen berättelse till lagtinget.

Ett i budgeten upptaget anslag om 1.095.000 mark har fördelats mellan lagtingsgrupperna att användas för kansliändamål.

Kanslikommissionen har under året följt planerna på en utbyggnad av Självstyrelsegården.

Under året inrättades vid lagtingets kansli en tjänst som utskottssekreterare sedan Ålands delegation i Nordiska rådet beslutat indra den tidigare tjänsten som delegationssekreterare.

Enligt de av lagtinget den 9 juni 1997 antagna stadgarna för Ålands självstyrelsens 75-årsjubileumsfond skall kanslikommissionen årligen redogöra för fondens ekonomiska ställning och lämna övriga nödvändiga uppgifter. Fondkapitalet om 5.000.000 mark har varit placerat i Finlands stamnät samt i femåriga obligationer men omplacerades vid årets slut. Förvaltningen av fondkapitalet skall handhas av Nordea Bank Finland enligt samma principer som gäller för landskapets pensionsfond. Av medlen skall 70 procent placeras i ränteinstrument och 30 procent i aktier. Fondens avkastning per 31.12.2001 var 225.074 mark. Kanslikommissionen beviljade i maj 2001 sex stipendier om sammanlagt 215.000 mark för att stöda doktoranderna Pia Maria Ahlbäck, Fredrica Ahlqvist, Ralf Carlsson och Niklas Stenbäck för deras doktorsavhandlingar i litteraturvetenskap, socialpolitik, naturgeografi respektive arkeologi samt fil.dr. Tore Lindholm och docent Lars Westerlund för forskningsarbeten om algförekomster i vattentäkter respektive rysk militär aktivitet i Ålands skärgårdsområden. Stipendierna utdelades vid den konsert talmannen arrangerade på självstyrelsedagen den 9 juni.

1.1.3. Landskapsrevisorer (granskningsåret 2001)

Ordinarie

Lundberg Magnus, diplomekonom (ordförande)
Ehn Johan, alarmoperatör
Mattsson Tuula, organisationschef
Törnroos Eva, flyktingkoordinator

Ersättare

Löfström Mari, banktjänsteman
Karlsson Folke, kommuntekniker

1.1.4. Ålands delegation i Nordiska rådet

Ålands delegation i Nordiska rådet består av de av lagtinget valda medlemmarna samt de av landskapsstyrelsen utsedda representanterna.

Av lagtinget valda ordinarie medlemmar:

Olof Erland (t.o.m. 04.04)
Karl-Göran Eriksson (t.o.m. 04.04)
Hasse Svensson (04.04-01.11)
Harriet Lindeman (fr.o.m. 04.04.)
Ragnar Erlandsson (fr.o.m. 01.11.)

Ersättare:

Lars Wiklöf
Gun-Mari Lindholm
Lars Wiklöf
Gun-Mari Lindholm (t.o.m. 31.10)
Lasse Wiklöf (fr.o.m. 01.11.)
Hasse Svensson (fr.o.m. 01.11.)

Samtliga medlemmar av landskapsstyrelsen har under året tillhört delegationen. Lagtingsledamoten Olof Erland var till den 4 april delegationens ordförande med lagtingsledamoten Karl-Göran Eriksson som viceordförande. Från den 4 april var lagtingsledamoten Hasse Svensson delegationens ordförande medan lagtingsledamoten Harriet Lindeman var viceordförande. Sedan den 7 november handhar lagtingsledamoten Ragnar Erlandsson uppdraget som delegationens ordförande medan Harriet Lindeman är viceordförande.

Delegationen avger en egen berättelse till lagtinget över de för Åland väsentliga frågorna i Nordiska rådet.

1.1.5. Lagtingets utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 1999	Bokslut 2000	Tillgängliga medel 2001	Bokslut 2001	Avvikelse
Konsumtionsutgifter	10 009 688,57	11 816 865,42	12 958 359	12 371 059,81	587 299,19
Realinvesteringsutgifter	9 987,00	0,00	0	0,00	0,00
Summa utgifter	10 019 675,57	11 816 865,42	12 958 359	12 371 059,81	587 299,19
Summa inkomster	-26 970,41	-19 207,94	-15 000	-24 434,44	9 434,44
Nettougifter	9 992 705,16	11 797 657,48	12 943 359	12 346 625,37	596 733,63

1.2 ÅLANDS LANDSKAPSSTYRELSE

1.2.1. Sammansättning - 28.3.

L a n t r å d

Nordlund Roger, merkonom, Mariehamn, 57; 91

L e d a m ö t e r

Salmén Olof, direktör, Saltvik, 27; 99

Carlson Gun, hälsovårdare, Hammarland, 39; 95

Jansson Roger, diplom ekonom, Mariehamn, 43; 95

Lindeman Harriet, hälsovårdare, Mariehamn, 46; 91

Karlsson Runar, byggnadsingenjör, Saltvik, 53; 99

Sundman Danne, yrkeshögskolestuderande, 73; 99

Sammansättning fr. 29.3.

L a n t r å d

Nordlund Roger, merkonom, Mariehamn, 57; 91

L e d a m ö t e r

Erland Olof, avdelningschef, Finström, 44; 01

Carlson Gun, hälsovårdare, Hammarland, 39; 95

Sarin Grufberg Ritva, jur.kand., Mariehamn, 44; 01

Eriksson Sune, överkommissarie, Lemland, 39; 01

Karlsson Runar, byggnadsingenjör, Saltvik, 53; 99

1.3. REPUBLIKENS PRESIDENT

Halonen, Tarja Kaarina, 43;00

För republikens president föredras följande ärenden rörande Ålands självstyrelse: från justitieministeriet av lagtinget antagna landskapslagar, vilka träder i kraft, om presidenten inte inom 4 månader i stöd av 19 § självstyrelselagen för Åland förordnar att lagen skall förfalla.

Föredragande av åländska ärenden i statsrådet:

från justitieministeriet:

Palmgren Sten, lagstiftningsråd, 49;88

från finansministeriet:

Sailas Raimo, statssekreterare, 45;97

ersättare Kivelä Juhani, understatssekreterare, 34;97

ersättare Syrjänen Petri, äldre regeringssekreterare, 57;98

ersättare Kivinen Seija, äldre regeringssekreterare, 60;98

1.4. LANDSHÖVDINGEN I LANDSKAPET ÅLAND

Lindbäck Peter, 55;99

Landshövdingen, som i landskapet företräder rikets regering, utnämns av republikens president efter överenskommelse med lagtingets talman. Landshövdingen öppnar och avslutar lagtinget samt överlämnar till detsamma presidentens framställningar och meddelanden.

1.5. ÅLANDSDELEGATIONEN

Ordförande Lindbäck Peter, landshövding, 55;99

v.ordf. Johansson Lars W., förvaltningsråd 25;89

sekreterare Åkerblom Rainer, förvaltningsdirektör, 57;93

Av statsrådet utsedda medlemmar:

Olsson Olof, förvaltningsråd, 44,88

ersättare Kaján Marjatta, kanslichef, 46;93

ersättare Kanninen Heikki, e.o.förvaltningsråd, 52;98

Wirtanen Nils, understatssekreterare, 48;88

ersättare Eerikäinen Marita, utrikesråd, 46;93

ersättare Hellman Björn, justitierådman, 47, 93

Av lagtinget valda medlemmar:

Lindfors Jan-Erik, vicehäradshövding, 30;87

ersättare Jansson Christer, vicehäradshövding, 43;93

ersättare Strand Carina, jur.kand., 65;93

Lampi Nils, direktör, 48;83

ersättare Lindholm Göran, VD, 55;93

ersättare Alm Kerstin, kommundirektör, 49;91

2. Förvaltningen

2.1. ÄRENDENAS BEHANDLING I LANDSKAPSSTYRELSEN

Ärendena fördelade på de olika byråerna

	2001				2000			
	Pleni- ärenden	(tillf.)*	Pleni Ensk.	Tjm.	ärenden	Pleni- (tillf.)*	Ensk.	Pleni Tjm.
Kansliavd.								
Allmänna byrån.....	95	62	758	607	53	35	730	690
Byggnadsbyrån.....	27	19	621	271	58	36	415	290
Finansavd.								
Allmänna byrån.....	44	33	129	78	27	17	140	47
Redovisningsbyrån.....	3	1	25		3	1	31	
Avtals- o. Pensionsbyrån...	17	11	147	834	20	11	99	792
Social- och miljöavd.								
Socialvårdsbyrån.....	28	14	138	123	31	16	202	125
Hälso- och sjukvårdsbyrån	9	8	21	23	7	5	30	23
Miljömedicinska byrån.....	9	5	21	30	8	6	43	25
Miljöbyrån.....	21	13	389	36	34	13	319	75
Utbildnings- o kulturavd.								
Allmänna byrån.....	1	1	104	3214	1	1	142	3231
Kulturbyrån.....	8	6	86	26	12	5	55	59
Utbildningsbyrån.....	27	13	194	68	20	12	164	149
Museibyran.....	3	3	171	18	1	1	144	20
Näringsavd.								
Allmänna byrån.....	42	36	400	154	42	34	426	148
Jordbruksbyrån.....	26	21	281	1789	28	27	170	2380
Fiskeribyran.....	9	5	108	90	3	3	133	79
Skogsbruksbyrån.....	7	6	117	3937	14	7	145	643
Trafikavd.								
Allmänna byrån.....	68	36	141	430	62	38	141	448
Lagberedningen								
	72	59	17	10	58	46	8	11
TOTALT	516	352	3868	11738	482	314	3537	9235

* Uppgifterna avser antalet föredragningstillfällen i plenum per byrå.

2.2. LAGSTIFTNINGS- OCH BUDGETARBETET SAMT ÖVRIGA ÅTGÄRDER SOM TILLHÖR LAGTINGSARBETET

Landskapsstyrelsen har till lagtinget avgivit sammanlagt 21 (9) framställningar , 4 (4) budgetframställningar, ingen (0) övrig framställning och 2(3) meddelanden. För åtgärder med anledning av i lagtinget väckta ärenden och hemställningar redogörs i *bilaga 3*.

I Ålands författningssamling publicerades under året sammanlagt 77 (85) nummer. Härav var 14 (29) landskapslagar, 32 (25) landskapsförordningar, 5 (3) lagtingets beslut om antagande av budget och tillägg därtill. Därtill antogs 4 (10) beslut av lagtinget samt 19 (13) beslut av landskapsstyrelsen. Dessutom publicerades tre (5) överenskommelseförordningar.

2.3. FÖREDRAGNING AV ÄRENDEN I LANDSKAPSSTYRELSEN

Föredragningarna från de olika avdelningarna var fördelade mellan landskapsstyrelseledamöterna enligt följande:

1.1.-28.3.2001

Lantrådet Roger Nordlund. Kansliavdelningens allmänna byrås, till enheterna icke hänfödda ärenden, byråns enhet för Europarätt och externa frågor samt hembygdsrätts- jordförvärvsrätts- och näringsrättsärendena vid byråns administrativa enhet, extern-politik, jämställdhet.

Vicelantrådet Olof Salmén. Finansavdelningen.

Ledamoten Gun Carlsson. Utbildnings- och kulturavdelningen.

Ledamoten Runar Karlsson. Trafikavdelningen.

Ledamoten Roger Jansson. Näringsavdelningen

Ledamoten Harriet Lindeman. Social- och miljöavdelningen.

Ledamoten Danne Sundman. Kansliavdelningens allmänna byrås administrativa enhet, förutom hembygdsrätts-, jordförvärvsrätts- och näringsrättsärenden, samt personalenhet och byggnadsbyrå, lagberedningen, IT-frågor, framtidsfrågor.

29.3-31.12.2001

Lantrådet Roger Nordlund. Kansliavdelningens allmänna byrå.

Vicelantrådet Olof Erland. Finansavdelningen samt sjöfarts- och IT-frågor.

Ledamoten Gun Carlsson. Utbildnings- och kulturavdelningen.

Ledamoten Runar Karlsson. Trafikavdelningen samt kansliavdelningens byggnadsbyrå.

Ledamoten Ritva Sarin Grufberg. Näringsavdelningen.

Ledamoten Sune Eriksson. Social- och miljöavdelningen, lagberedningen samt jaktfrågor.

Samtliga avdelnings- och byråchefer har fungerat som föredragande vid enskild föredragning. Som ett komplement till de formella plenisammanträdena sammankommer landskapsstyrelsen regelbundet till politiska överläggningar, vid vilka landskapsstyrelsen diskuterar dels aktuella planerings- och samarbetsfrågor, men också sådana enskilda ärenden som kräver en mera ingående politisk beredning.

2.4. EXTERNA KONTAKTER

Landskapsstyrelsen har mottagit många besök av ministrar, ambassadörer och företrädare för myndigheter och organisationer. Likaså har landskapsstyrelseledamöterna avlagt besök vid ministeriet och myndigheter både i riket och utomlands och representerat Åland vid internationella konferenser och möten.

3. Kansliavdelningens förvaltningsområde

3.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Under året har diskussionen om landskapsförvaltningens information förstärkts. Servicen till press och media, både i och utanför landskapet, har blivit aktivare. De gästande journalisternas antal har varit stort. Under Finlands ordförandeskap i Nordiska ministerrådet hölls flera större nordiska möten på Åland. Pressmeddelanden har i större utsträckning än tidigare använts som informationskanal. Landskapsstyrelsens hemsida på Internet har mer målmedvetet använts också för nyhets spridning. Internt har utbildnings satsningar gjorts framför allt på de nyanställda.

Till den allmänna förvaltningens uppgifter hör att i enlighet med landskapsstyrelsens handlingsprogram stärka medvetandet om Ålands självstyrelse i riket och på det sättet stärka självstyrelsen. Detta sker på många olika sätt bl.a. genom utökade kontakter med olika myndigheter. Som tidigare sker de huvudsakliga kontakterna med riksmyndigheterna via justitieministeriet, men statsministern har utsett två särskilda kontaktpersoner för åländska frågor vid statsministerns kansli vilket bidragit till de förbättringar som skett. Målet har inte enbart varit att förbättra kontakterna med riket utan också att utöka kontakterna till Sverige för att därigenom kunna lösa olika problem i förhållandet till Sverige. Det gäller frågor inom olika områden såsom undervisningssektorn, energi och skattegränshanteringen. Som ett led i dessa strävanden besöktes landskapet under året av både statsminister Paavo Lipponen och statsminister Göran Persson. De olika samarbetsfrågor som gällt förhållandet till Sverige har dels behandlats i en arbetsgrupp på det bilaterala planet mellan Sverige och Finland, medan de mer specifikt åländsk-svenska frågorna handlagts i en arbetsgrupp med representanter från utrikesdepartementet och landskapsstyrelsen. Arbetet kom att få ytterligare uppmärksamhet av statsminister Göran Perssons besök.

Som en uppföljning av statsminister Paavo Lipponens besök inbjöds lantrådet Roger Nordlund att närvara vid toppmötet i Læken den 13-15 december 2001. Vidare meddelade statsminister Lipponen att han hade för avsikt att särskilt behandla de olika åländska frågor som är föremål för diskussion mellan landskapsstyrelsen och olika ministerier i riket vid en särskild aftonskola där enbart åländska frågor skulle behandlas. Syftet var att se på vilket sätt staten, i enlighet med regeringsförklaringen, är beredd att utveckla Ålands självstyrelse.

Aftonskolan ägde rum i oktober 2001 och beredde på det politiska planet marken för en uppföljning på tjänstemannaplan inom särskilt tre sektorer, nämligen landskapets finanspolitik, landskapets ställning inom EU och sjöfartsnäringens framtid i landskapet. Dessutom berördes ändringen av Självstyrelselagen och det fortsatta arbetet med Ålands självstyrelse i internationella sammanhang.

Även under detta år har arbetet inom kontaktgruppen vid utrikesministeriet fortsatt och som ett led i detta anordnades i mars 2001 ett seminarium i New York vid FN under rubriken "Autonomy as an Alternative to Secession". Bland de medverkande fanns bl.a. förre presidenten Martti Ahtisaari och förre statsministern Harri Holkeri. En seminarierapport kom att publiceras i utrikesministeriets publikationsserie och på det sättet distribueras till alla finska representationer runtom i världen.

Den allmänna förvaltningen har vidare eftersträvat att höja kunskapsnivån hos landskapets anställda och som ett led i detta har ett arbete med introduktionskurser för samtliga nyanställda inletts liksom en ledarskapsutbildning av den politiska landskapsstyrelsen.

Till avdelningens viktigaste uppgifter hör vidare de frågor vilka behandlas närmare i den i 32 § lagtingsordningen föreskrivna redogörelsen över självstyrelsepolitiska frågor som väsentligen berör landskapets författningens rättsigheter och som fogas till årsberättelsen. Inom det området har en särskild satsning gjorts på svenska språket.

3.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål Att förbättra landskapsförvaltningens information både externt och internt

Förverkligande

Arbetet med produktion av informationsmaterialet har fortsatt. Uppdaterade nytryck har gjorts av de viktigaste broschyrerna. Pressklippens antal har ökat på grund av några större mediahändelser ("äländsk rasism", sjöfartsstödet och utflaggningshotet, besök av republikens president och Sveriges och Finlands statsministrar) samt målinriktade mediasatsningar.

Mål Gemensamt med andra avdelningar ta fram ett introduktionsmaterial för nyanställda och tillse att ämbetsverkets personal tillhandhålls utbildning i kompetenshöjande syfte liksom att tillhandahålla mer omfattande ledarskapsutbildning och förverkligande.

Förverkligande

Under året har introduktionskurser hållits för nyanställda, och ledarskapsutbildning har tillhandahållits och slutförts för ledningsgruppens del och påbörjats för den politiska landskapsstyrelsen.

Mål Att fullfölja de initiativ som tagits i första hand i samarbetet med utrikesministeriet vad gäller det s.k. exemplet Åland.

Förverkligande

Som ett led i detta anordnades seminariet i New York i mars 2001 och seminarierapporten publicerades i utrikesministeriets publikationsserie.

Mål Att Ålands polismyndighet skall ha utbildad personal samt att den personal som redan finns skall få vidareutbildning.

Förverkligande

Det har möjliggjorts för utbildad personal att gå utbildningen i polisskolan i Tammerfors och särskild vidareutbildning har anordnats för personalen vid Ålands polismyndighet.

Mål Att försöka skapa en enhetlig profil för landskapsförvaltningen och att skapa ett gott samarbetsklimat.

Förverkligande

Inom ledningsgruppen har åstadkommit ett synnerligen gott samarbetsklimat och arbetet med en förenhetligad profil av landskapsförvaltningen pågår och har särskilt uppnått inom informationsinsatserna.

Mål Sammanställa material från de tidigare ålandsseminarierna så att det finns lättillgängligt för intresserade

Förverkligande

Arbetet pågår i egen regi inom landskapsstyrelsen och i samarbete med utrikesdepartementet i Stockholm.

3.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 1999	Bokslut 2000	Tillgängliga medel 2001	Bokslut 2001	Avvikelse
Konsumtionsutgifter	40 732 724,38	45 052 440,48	52 245 545	46 157 781,96	6 08 763,04
Överföringsutgifter	20 475 901,57	18 798 000,03	36 094 332	21 708 061,86	14 386 270,14
Realinvesteringsutgifter	771 198,34	3 575 728,38	12 759 884	1 314 623,04	11 445 260,96
Lån och övriga finans- investeringar	13 111 696,24	22 064 424,22	45 537 628	7 280 521,20	38 257 106,80
Summa utgifter	75 091 520,53	89 490 593,11	146 637 389	76 460 988,06	70 176 400,94
Summa inkomster	-27 670 557,89	-24 516 485,89	-19 969 000	-17 784 578,59	2 184 421,41
Nettoutgifter	47 420 962,64	64 974 107,22	126 668 389	56 676 409,47	67 991 979,53

3.2. ALLMÄNNA BYRÅN

3.2.1. Jämställdhetsfrågor

Jämställdhetsdelegationen har under året hållit nio möten där olika aktuella ärenden behandlats och dit även sakkunniga inbjudits. En av målsättningarna för det åländska "Operation Kvinnofrid" är att höja kunskapsnivån för de tjänstemän som kommer i kontakt med utsatta kvinnor och deras barn. Under året har därför fem olika föreläsningar arrangerats där man huvudsakligen fokuserat på barnens situation i hem där fysiskt och psykiskt våld förekommer.

Åland har inte under året deltagit i EU-projektet "Kvinnofrid International" utan bedrivit arbetet på egen hand vilket resulterat i ökad egen finansiering och utebliven delfinansiering från EU.

Jämställdhetsdelegationen betonar i sitt ramprogram vikten av att jämställdhet mellan kvinnor och män är ett kunskapsområde och handlar alltså inte om attityder och värderingar på individuell nivå. Därför har olika utbildningsinsatser gjorts för olika målgrupper och med speciell tonvikt på personal inom barnomsorg och skola samt på personal som arbetar med ungdom och fritid. Pilotprojektet i arbetsvärdering har inte genomförts.

3.2.2. Ålandskontoret

Ålandskontoret grundades 1984 och finns på Georgsgatan 9 i centrala Helsingfors.

Informationssekreterare Britt Inger Wahe informerar om Åland och upprätthåller kontakter med myndigheter, massmedia, organisationer, skolor och enskilda, både på Åland och i riket. Informationssekreteraren fungerar även som Ålands riksdagsmans sekreterare.

Kontoret används för sammankomster av olika slag och dessutom som sammanträdesrum för Ålandsdelegationen.

3.2.3. Enheten för Europarätt och externa frågor

Enheten har till uppgift att handha sorteringen av de EU-dokument som inkommer och koordinera detta inom förvaltningen, föra de interna EU-register som upprätthålls, fungera som stabsfunktion gentemot förvaltningen samt handha de ärenden kommissionen initierar rörande överträdelser mot gemenskapen.

Mål Den allmänna målsättningen är att så bra som möjligt utföra ovannämnda uppgifter för att tillvarata landskapets intressen.

Förverkligat

Principen har följts i landskapsstyrelsens arbete med EU-ärenden.

Beredning av kommissionens initiativ, d.v.s. nya rättsakter, har med tanke på begränsade resurser i första hand inriktats på de kommissionsförslag som direkt eller indirekt påverkar landskapet (jordbruks-, fiskeri-, trafik-, energi-, folkhälso-, forsknings- och teknologi-, miljö-, regional-, social- och utbildningspolitiken, handelssjöfartens verksamhetsbetingelser samt frågor om skatter och tullteknik). Alla direktiv oberoende av åländsk lagstiftningsbehörighet notifieras av den tjänsteman vid Ålands landskapsstyrelse som är sakkunnig i frågan. Om kommissionen anser att direktiven inte notifierats på rätt sätt i den nationella lagstiftningen eller att medlemsstaten inte följer gemenskapslagstiftningen inleder kommissionen ett överträdelseförfarande mot medlemsstaten (inklusive Åland).

3.2.3.1. Utveckling av mätetal

	1999	2000	2001
Kommissionens initiativ (diarieförda)	46	81	62
Direktiv (notifierade)	81	120	104
Officiella anmärkningar (Finland)	16	14	32
Motiverade yttranden (Finland)	3	11	13
Kompletterande motiverat yttrande			1

Vid toppmötet i Laeken i december 2001, där också lantrådet bereddes möjlighet att delta, beslöt man att tillsätta ett konvent för att uppnå en öppen och bred förberedelse inför nästa regeringskonferens. Landskapsstyrelsen har tillsatt en intern arbetsgrupp med en representant från varje avdelning för att stödja enheten för Europarätt och externa frågor vid utarbetande av förslag till positioner inför regeringskonferensen 2004.

3.2.3.2 Interreg III A och skärgårdssamarbetet

Landskapsstyrelsen har medverkat i finansieringen av Interreg III A - sekretariatet samt även i Skärgårdssamarbetets sekretariat.

Mål Att sprida information om möjligheterna med Interreg III A - programmet samt genomföra och informera om projektet skärgårdssmak och resultatet av det.

Förverkligat

Synliga resultat är att det skrivits mycket om skärgården och att en TV-serie om skärgård visats på TV 4.

3.2.3.3 CPMR och B7 samarbetet

Inom B7 samarbetet (Baltic Sea Seven Islands) har arbetet under året huvudsakligen koncentrerats på att utarbeta en reviderad strategi för samarbetet, vilken diskuterades under årsmötet och skall färdigställas under våren 2002.

Under 2001 har Ålands landskapsstyrelse aktivt deltagit i CPMR:s (konferensen för Europas perifera maritima regioner) underkommission Baltic Sea Commission och där haft huvudansvaret för utarbetande av en action plan för The Northern Dimension, vilken presenterades och godkändes vid CPMR:s årskonferens i Porto Portugal i september 2001. Åland har också varit representerad i Islands commission under året, där bl.a. en studie av öarna påbörjats.

3.2.4. Administrativa enheten

Vid administrativa enheten handhas bl.a. registratur, författningsenliga rättigheter, tillståndsfrågor, danaarv, lagtings -och kommunalval, stöd till de politiska organisationerna, post- radio- och TV-frågor samt konsumenträttsliga ärenden. Förutom ren myndighetsutövning handhar enheten uppgiften att bistå och samordna stabsfunktioner gentemot landskapsstyrelsen.

Näringsrättsärenden 2001

<i>Permanent näringsrätt</i>	<i>Tillfällig näringsrätt</i>	<i>Avslag</i>
45	105	1

3.2.4.1. Ålands Radio och TV Ab

Ålands Radio och TV Ab är ett landskapsägt bolag som finansieras med licensmedel och bidrag. Bolaget ger ut en särskild berättelse.

3.2.4.2. Understöd för politiska ändamål

Understödet för politisk verksamhet utgör en 200-del av det anslag som utbetalas i riket för detta ändamål för året utgör det 330.000 mk. Av anslaget utbetalas en del till Åländsk samling och resten fördelas till de politiska organisationerna i enlighet med antalet mandat i lagtinget. Stödet för politisk information utgör också det en 200-del av motsvarande anslag i riket eller för året 225.000 mk som fördelas till de politiska organisationerna enligt lagtingsmandatet.

3.2.5. Personalenheten

3.2.5.1 Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter

Enheten har under året i huvudsak administrerat ärenden gällande allmän utbildning, företagshälsovård, personalaktiviteter, arbetarskydd, personalvård och personalinformation. Verksamheten har i stort fortsatt enligt tidigare års mönster, men mycket arbete har under året satsats på att förbättra landskapsstyrelsens interna information via intranätet. Syftet med detta har varit att framförallt underlätta för nyanställda att finna viktig information om sin nya arbetsplats och de rutiner som arbetet kräver att man behärskar. Utbildning har anordnats i bl.a. ledarskap och data.

Motionsaktiviteterna som subventionerats för personalen har fortgått i stort sett i samma utsträckning som tidigare år, dock har ett något ökat intresse för att utnyttja dessa förmåner skönjts bland personalen. En grupp kallad "Hälsotåget" startades av några frivilliga i personalen där man tillsammans planerat att ordna lättare motionsaktiviteter som promenader, seminarium och liknande bl.a. med syftet att äta nyttigare och gå ned i vikt. Årets personalutflykt gick till Sund och traditionell julfest anordnades för hela personalen i hotell Arkipelags restaurang.

3.2.6. Ålands polismyndighet

Den 1 juni 2000 övergick genom landskapslag om Ålands polismyndighet (26/2000) Ålands polisdistrikt till den nya myndigheten. I samband med reformen stiftades en ny landskapsförordning för polismyndigheten (34/2000) där bestämmelserna om personalen vid polismyndigheten samt polisdelegationen ingår. En ledarskapsutbildning ledd av Polishögskolan i Solna har fortsatt under året. Samtidigt pågår ett arbete på ett nytt reglemente för polismyndigheten.

Polisverksamheten bedrivs i stöd av polislagen för landskapet Åland (49/2000). Till lagen ansluter sig en förordning (50/2000).

3.2.6.1. Uppföljning av målsättningar

Mål Det allmänna målet med polisverksamheten är att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, samt att förebygga brott, utreda brott samt sörja för att brott blir föremål för åtalsprövning.

Polisen inriktningsmål är bl.a. allmän ordning och säkerhet, trafikövervakningen samt brottsbekämpning.

Mål För allmän ordning och säkerhet:

Polisens skall upprätthålla en hög alarmberedskap för att minimera uttryckningstiderna, särskilt vid brådskande brotts- och olyckstillfällen. Polisen skall även genom synlig övervakning upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten.

Förverkligat

Alarmberedskapen har kunnat hållas på i stort sett oförändrad nivå och den synliga övervakningen har förverkligats planenligt.

Mål För trafikövervakningen:

Trafikövervakningen inriktas så att antalet trafikolyckor minimeras.

Förverkligat

Hastighetsövervakningen har avsevärt ökat samtidigt som antalet blåspröv hållit på tidigare års nivå. Polisens trafikövervakning torde ha bidragit att olyckutvecklingen inte ökat.

Mål För brottsbekämpning:

Genom en effektiv brottsutredningsverksamhet skall antalet uppklarade brott håll på en möjligast hög nivå. Särskild vikt skall läggas vid brott begångna av ungdomar och vid minimering av utredningstiderna gällande ungdomsbrott. Prioriterade om råden var bl.a. narkotikabrott.

Förverkligat

Antalet egendomsbrott har fortsatt att minska medan misshandelsbrotten hålls på tidigare nivå. Narkotikabrottsligheten har ökat kraftigt och nya substanser och missbrukargrupper har påträffats. Genom polisens och andra myndigheters insatser torde den negativa utvecklingen ha brutits.

3.2.6.2 Mätetal

	1999	2000	2001
Brottsanmälningar totalt	3325	3338	3343
Egendomsbrott	1350	1296	1191
Misshandel	132	138	130
Trafikbrott	584	606	662
Trafikfylleri	90	93	100
Narkotikabrott	70	116	96

3.2.7. Motorfordonsbyrån

I lagen om motorfordonsbyrån (9/75) stadgas att registreringen och besiktningen av fordon samt förändret av körkortsregistret och verkställandet av förarexamen handhas av motorfordonsbyrån. Därutöver handhar motorfordonsbyrån även registreringen av fritidsbåtar.

Bilbeståndet i landskapet Åland 31.12.2001 uppgick till sammanlagt 17.693 bilar fördelat enligt följande: personbilar 14.360 st, paketbilar 2.863 st, lastbilar 424 st, bussar 39 st, samt specialbilar 7 st. Motorcyklar fanns till ett antal om 672 st, traktorer 3.337 st, motorredskap 341 st och släpvagnar 3.901 st. De registrerade fordonens antal var sålunda 25.944 st. Ökningen från 2000 utgör 822 st.

Under 2001 registrerades i landskapet 573 (754) st nya bilar. Dessutom registrerades 604 (559) st. fordon, vilka varit registrerade i riket samt därutöver ett antal från Sverige införda begagnade fordon ävensom personbilar, vilka införts som flyttgodis av personer, som återflyttat från utlandet till landskapet.

Under året utfördes 14.239 första-, ändrings- och årsbesiktningar samt 8.816 avgastester samt 2.060 andra besiktningssåtgärder eller sammanlagt 25.115 förrättningar.

Antalet utfärdade förarexamensintyg uppgick under året till 519 (519) st. Dessutom utfärdades 235 (209) st mopedförarbevis.

Till körkortsregistret har under året inkommit sammanlagt 2.691 st anmälningar i körkortsärenden enligt följande fördelning:

	2001	2000
Nya körkort, körkort på basen av nordiskt körkort, förnyande samt namnändringar och korrigeringar	1.773	1.790
Polisens åtgärder och tillstånd	154	155
Yrkeskörtillstånd samt ADR-tillstånd	18	61
Underrätts medd. om trafikbrott	741	440
Hovrätts medd. om trafikbrott	5	4
Summa	2.691	2.450

Under verksamhetsåret har trafikinspektören avgivit utlåtanden till landskapsstyrelsen i olika ärenden.

Under år 2001 har motorfordonsbyrån i avgifter uppburit sammanlagt 4.014.030 mk (3.929.441 mk), varav 86.607 mk är moms och postporto.

Avgifterna fördelar sig enligt följande:

	2000	2000
Besiktningavgifter	2.668.545 mk	2.540.825 mk
Föraorexamensavgifter	180.750 mk	194.140 mk
Registerbrickor	444.370 mk	466.290 mk
Registr.avgifter, diverse inkomster	577.625 mk	579.200 mk
Skrotningavgifter	142.740 mk	148.095 mk
Postporton	- - - mk	891 mk
Summa	4.014.030 mk	3.929.441 mk

Under verksamhetsåret handlades 7.990 (8.301) registreringsärenden. Dessutom beviljades 201 (168) tillstånd att använda provnummerskyltar.

Till båtregistret har inkommit 352 (444) st registreringar samt ändringar.

3.3. BYGGNADSBYRÅN

Byggnadsbyråns verksamhet omfattar:

- övervakning av byggnads- och planläggningsväsendet
- ledning av landskapets byggnadsprojekt
- fastighetsförvaltning
- främjande av bostadsproduktion
- brand- och räddningsväsendet
- upprätthållande av alarmcentral
- säkerhet gällande explosionsfarliga ämnen
- befolkningskydd och beredskapsfrågor
- ärenden rörande förplägnads- och inkvarteringsverksamhet
- elsäkerhet
- hissäkerhet
- energianvändning
- byggstatistik
- byggteknisk rådgivning

Utveckling / projekt

Bland de större projekt och händelser som genomförts, påbörjats eller inträffat kan följande nämnas:

- Planeringen av Självstyrelsegårdens tillbyggnad har fortsatt under år 2001. Skissritningar har utarbetats och detaljprojekteringen beräknas pågå fram till hösten 2002. En byggstart beräknas kunna ske i början av år 2003. Byggnadstiden är cirka 1 år.
- Efter att förslaget till ny plan- och bygglag justerats överlämnades förslaget till lagtinget för godkännande.
- Under året gjordes utredning gällande behovet av om och tillbyggnad av polishuset med anledning av planerna att flytta alarmcentralen till polishuset och därigenom uppnå vissa driftsfördelar.

3.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål En vidareutveckling av det geografiska informationsdatasystemet med bl.a. anskaffning av terrängdatabas, fastighetskarta och översiktskarta.

Förverkligat

Under året förbereddes de avsedda anskaffningarna vilka förverkligades dels under år 2001 dels i början av år 2002.

Mål Utredda förutsättningarna för kommunala bostadsbolag att upprätthålla en viss bostadsreserv.

Förverkligat

En enkätundersökning har genomförts, synpunkter i svaren har beaktats vid utformning av nytt regelverk för bostadslån till hyresbostäder.

Mål Införande av vattendykning som uppgift vid Mariehamns stads räddningsverk.

Förverkligat

Överenskommelse om införande och upprätthållande av räddningsdykarverksamhet upprättat mellan landskapsstyrelsen och staden. Utbildning genomförs efter hand.

Mål Ibruktagnings av myndighetsradionätet.

Förverkligande

Praktiska prov och viss provanvändning inom brand- och räddningsväsendet har genomförts.

Mål Utarbetande av förslag till ny lagstiftning för räddningstjänsten.

Förverkligande

Inte förverkligat.

Mål Utbyggnad av Självstyrelsegården*Förverkligat*

Efter att ett utbyggnadsprogram antagits fick tre arkitektkontor i uppdrag att utarbeta varsitt skissförslag på en utbyggnad av Självstyrelsegården. Ett av förslagen har härefter bearbetats vidare. Detaljprojektering beräknas pågå fram till hösten 2002.

Beräknad byggstart är i början av år 2003. Byggnadstid ca. 1 år.

Mål Ett förslag till permanent användning av Eckerö post- och tullhus utarbetas.

Förverkligat

Trots försök att hitta en permanent användning av post- och tullhuset har någon slutlig lösning ännu inte framkommit. Byggnaden har därför såsom tidigare använts för utställningar och logiverksamhet i privat regi.

Mål Att utreda hur landskapets fastigheter skulle förvaltas på ett ändamålsenligt sätt.

Förverkligat

Utredningsarbetet har pågått och beräknas vara slutfört i början av år 2002.

3.3.2. Utveckling och mätetal*Bostadsenheten*

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Nya hyresbostäder med landskapsstöd	41	105	70	99
Nya ägarbostäder med landskapsstöd	9	39	35	46
Räntestödslån på basen av bostadssparavtal	54	26	20	14
Stöd för miljövänliga uppvärmningssystem	45	69	50	80

Brand- och räddningsenheten

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Bidrag Ålands brand- och räddn.förb, enl.avtal (mk)	50.338	52.265	52.000	54.144
Övrigt (mk)	45.023	2.267.285	250.000	261.560
Utbildning i Sverige				
Antal personer	3	7	6	6
Kostnad (mk)	79.139	120.067	230.000	169.415
Annan utbildning (mk)	25.000	126.899	50.000	71.633
Landskapsandel för anskaffningar				
Förhandsbesked (st)	2	3	3	3
Bidrag (mk)	0	1.157.401	1.258.378	1.072.236
Bidrag från Brandskyddsfonden				
Kommuner/brandkår (st)	5	2		1
Bidrag (mk)	1.231.600	85.260		950.000
Varning för skogsbrand				
Perioder (st)	5	4		6
Total tid (dygn)	77	42		42
Inspektion av BRV, antal kommuner	0	0	2	2

Alarmcentralen, utalarmeringar

	1999	2000	2001
Brand- och Räddningsuppdrag	616	474	474
Ambulansalarm	2697	2689	2689
Övriga alarmeringar	1513	1175	1175

Inkommande alarm till alarmcentralen

	1999	2000	2001
112-Nödsamtal	10061	9863	10089
Rutinsamtal	25000 ca	28 000 ca	
Trygghetstelefoner	4244	4400	3733
Radioanrop	15000 ca	22000 ca	
Joursamtal	589	228	
Automatalarm		2723	4775

Alarmcentralen, utgifter och inkomster

	1999	Uppskattat 2000	Förverkligat 2001	2001
Kostnader	1.394.773	1.564.247	1.890.000	1.789.332 138.661*) 1.927.997
Inkomster	119.470	86.180	110.000	110.397

*) reserverat från år 2000

3.3.3 Planläggnings- och byggnadsväsendet

Kommunöversikter.

Alla kommuner har ännu inte upprättat kommunöversikter.

Landskapsstyrelsens försök att bistå kommunerna med att komma igång med arbetet har i vissa fall lett till att arbetet lämnats i väntan på sådan hjälp. Då de konsulter landskapsstyrelsen tidigare anlitat lämnat sina uppdrag har arbetet blivit lidande.

Det geografiska informationssystemet, GIS, har vidareutvecklats. Bland annat har kartmaterial gällande terrängdata, väg- och adressuppgifter anskaffats.

Antalet användare inom förvaltningen är nu totalt 30 stycken, fördelat på byggnads-, fiskeri-, jordbruks-, miljö-, och skogsbruksbyrån samt trafikavdelningen.

Efter en ny genomgång har förslaget till ny plan- och bygglag överlämnats till lagtinget.

3.3.4. Bostadsenheten

3.3.4.1 Främjande av bostadsproduktion

Byggnadsbyråns stöd till boende utgjordes under året av räntestödslån för nybyggnad, anskaffning och förbättring av ägarbostäder, räntestödslån och bidrag för kulturhistoriskt värdefulla bostadsbyggnader, räntestödslån och lån för uppförande, anskaffning och reparation av hyresbostäder, lån för installation av hiss, borgen för ägar- och hyresbostadslån samt bidrag för reparationer av pensionärens egna bostäder, för avlägsnande av sanitära olägenheter i bostäder och för uppvärmningssystem som främjar miljön. Parenteser anger föregående års siffror.

Räntestöd för hyresbostadslån beviljades 11 (8) projekt innehållande 122 (105) bostäder varav 99 nya och 23 grundrenoverade. Av de nya bostäderna ingår 10 i servicehus. Det totala beloppet av lån som beviljades räntestöd uppgick till 55,7 (44,0) Mmk. Inga lån beviljades.

Stöd till anskaffning av ägarbostäder utgjordes likaså av räntestöd på lån, vilket beviljades för ett totalbelopp om 56,8 (33,8) Mmk fördelat på 46 (39) nybyggda egnahemshus, 60 (23) köp av befintligt egnahemshus, 31 (11) köp av aktielokaler, 11 (5) bostadsförbättringar och 9 (7) kulturhistoriska objekt. Vid köp av befintlig bostad utförs ofta även renoveringar i olika stor omfattning.

För anskaffning av första ägarbostad på basen av bostadssparavtal beviljades räntestöd för 14 (26) lån uppgående till totalt 4,5 (7,5) Mmk och 11 (12) bostadssparpremier utbetalades. Denna form av räntestöd underkastas inte inkomstprövning. Landskapsborgen för ägarbostadslån beviljades 29 (-) objekt till en åtagandesumma om 2,4 Mmk.

För reparation av pensionärens egna bostäder har 79.000 (436.000) mk beviljats i bidrag, med vilket 9 (21) bostäder kunnat repareras. I understöd för avlägsnande av sanitär olägenhet har 107.000 (25.000) mk beviljats för 7 (5) bostäder och för uppvärmningssystem som främjar miljön har 770.000 (520.000) mk beviljats för 80 (69) bostäder. I bidrag för kulturhistoriskt värdefulla bostadsbyggnader har beviljats 250.000 (120.000) mk för 12 (7) objekt.

Investeringarna i både hyres- och ägarbostäder har fortsättningsvis legat på en hög nivå. Det har till och med förekommit en ökning jämfört med föregående år som i sig stod för en kraftig uppgång. Utbudet har ännu inte hunnit ifatt den uppdämda efterfrågan samtidigt som ränteläget på finansmarknaden varit gynnsamt för låntagare. Under året höjdes beloppet för högsta räntestödslån med bostadssparavtal vilket förhoppningsvis kommer att göra stödformen mera attraktiv framöver.

3.3.5. El- och energienheten

Ändringen av den åländska ellagen Nr 43/1999 är tillsammans landskapsförordning i kraft sedan millennieskiftet. Detta innebar att den åländska elmarknaden öppnades för konkurrens vilket har inneburit att det nu finns ett flertal aktörer på marknaden. Importmarknaden är i huvudsak från Sverige. All el inom landskapet importerades förutom den lokalt producerade vindkraften.

Under året påbörjades en miljökonsekvensbedömning för en vindkraftpark i Nyhamnsarkipelagen.

Vindkraftparken är planerad för sju styckna vindkraftverk om 1,8 MW vardera.

Miljökonsekvensbedömningen beräknas vara slutförd under våren år 2002.

Kraftnät Åland AB är systemansvarig för el inom landskapet med ansvar för att elektriska anläggningar samverkar driftsäkert så att balans inom hela landskapet upprätthålls mellan produktion, införsel och förbrukning av el. En del av myndighetsansvaret är delegerad till Kraftnät Åland AB.

Öppnande av elnätet innebar att nätverksamhet, elförsäljning och elproduktion samt övrig affärsverksamhet skall särredovisas.

En slutlig lösning för konsumenten att fritt välja elleverantör är ännu inte löst såvida konsumenten inte är villig att investera för en timmätare till en kostnad om FIM 2000.

Ett annat pågående projekt är att lösa reservkraftsfrågan. Den anbudsförfrågan vilken Kraftnät Åland AB inbegärde resulterade i endast ett anbud vilket inte kunde antagas av Kraftnät Åland AB. De olika alternativ som ligger närmast till att förverkligas är bl.a en HVDC - light anslutning till riket eller en utbyggnad av den lokala reservkraften. Ett beslut i frågan skall vara klar till våren år 2002.

Den tillgängliga reservkraften på Åland idag är ca. 50MW.

Beträffande bioenergi levererade Mariehamns Bioenergi AB ca. 32000 MWh under året vilket är maximalt med nuvarande panna.

Utbyggnad av fjärrvärme pågår i Godby. Mariehamns fjärrvärme expanderar kraftigt i huvudsak på grund av nybyggnader i norra Dalbo och Lillängen.

Inom Ålands Energi AB utreds möjligheten att installera en förbränningsugn för avfall, eventuellt en kombipanna för flis och avfall.

Stig Nordberg tillträdde som elinspektör vid el- och energienheten under året efter det att Jan Kahlroth övergått till annan verksamhet. Elinspektören har fortlöpande utfört besiktningar vid olika elanläggningar i och utanför byggnader.

3.3.6 Brand- och räddningsväsendet

Brand- och räddningsenhetens verksamhet omfattar:

- brand- och räddningsväsendet där målsättningen är att skapa förutsättningar för en god förebyggande verksamhet mot olyckor och för ändamålsenliga resurser för räddningsverksamhet

- explosionsfarliga ämnen där enheten verkar som övervakande och tillståndsgivande myndighet

- transport av farliga ämnen där enheten verkar som övervakande myndighet

- befolkningsskydd och beredskapsfrågor där enheten tillsammans med länsstyrelsen har målsättningen att säkra samhällsfunktionerna samt att skapa god beredskap i samhället mot omfattande olyckshändelser och krislägen

- inkvarterings- och trakteringsverksamhet där enheten verkar som övervaknings- och registreringsmyndighet.

Som viktigare ärenden vilka varit aktuella under året kan följande nämnas:

- en utredning har färdigställts vilken föreslår ett sammanförande av landskapsalarmcentralen och Ålands polismyndighets alarmeringsverksamhet
- en arbetsgrupp har utsetts med uppgift att utreda behovet av båtar för räddningsverksamhet och möjligheter för olika myndigheter att samordna dessa behov
- en överenskommelse om införande och upprätthållande av räddningsdykarverksamhet vid Mariehamns stads räddningsverk har upprättats mellan landskapsstyrelsen och staden
- arbetet med införandet av det nya myndighetsradionätet har fortgått med praktiska prov och uppbyggnad av förbindelseprinciperna
- beredskapsövningen Åland 01 genomfördes i december och medförde betydande förberedelsearbete för enheten

3.3.7 Landskapsalarmcentralen

Allmänt

Landskapsalarmcentralens uppgift är att dygnet runt handha mottagning av nödanmälningar och på basen av dessa alarmera erforderliga räddningsenheter samt att handha andra uppgifter i anslutning till detta.

Myndighetsradionätet

Testning och utprovningen av myndighetsradionätet VIRVE för brand- och räddningstjänsten startades i maj. Personerna i testgruppen bestod av förmännen vid Mariehamns Räddningsverk. Målsättningen med testningen var att anpassa systemet efter lokala förhållandet. Testningen var slutförd i december då ett fungerande koncept hade uppnåtts.

VIRVE-systemet testades också under befolkningsskyddsövningen i december och visade sig fungera tillförlitligt.

Även ambulanserna började den operativa provdriften i december och pågår tillsvidare.

Karthanteringsprogram

På hösten införskaffades ett karthanteringsprogram, som kopplat till alarmsystemet visar adressen från uppringande fasta telefoner, såvida rätt adress finns i telefondatabasen. Även manuell adressökning fungerar enligt det nya adresssystemet baserat på vägnamn och nummer. Detta system har förkortat tiden för nödsamtalen avsevärt och kommer att utvecklas under kommande tid, bl.a kommer samtliga uthyrningsstugor att finnas i kartregistret med stugnummer som sökord. Målsättningen är också att ambulanserna skall ha ett liknande system för att ytterligare kunna skynda utalarmering.

Utbildning

Under vintern 2000-2001 utbildades fyra alarmoperatörer av alarmmästaren samt alarmoperatörerna. Av dessa anställdes en som ordinarie alarmoperatör och två som långtidsvikarier.

Alla alarmoperatörer påbörjade även VIRVE-utbildningen, som sker i tre steg. Steg 1 (radianvändning på fältet) samt steg två (användning i alarmcentralen) skedde lokalt och utbildades av alarmmästaren. Det sista steget, avancerad terminalutbildning, kommer att ske vintern 2002 på Räddningsinstitutet i Kuopio.

3.3.8 Fastighetsförvaltning

Byggnadsbyrån har under året haft den direkta fastighetsförvaltningen av följande fastigheter: Självstyrelsegården, Ålands museum, Eriksonska gården, Eckerö post- och

tullhus, landskapets bostadshus vid Grindmattesvägen 7 i Mariehamn samt huvudbyggnaden vid Grelsby kungsgård. Därtill har byrån ansvarat för fastighetsskötsel av Ålands turisthotell, vars kostnader debiterats det förvaltande fastighetsbolaget.

Den framtida användningen av Grelsby kungsgård har ännu inte klarlagts.

Under året har planeringen av Sjalstyrelsegårdens tillbyggnad fortsatt. Genom utbyggnaden skall förvaltningens långsiktiga utrymmesbehov lösas för att härigenom ge möjlighet till en effektiv och smidig förvaltning. Byggnadsarbetet beräknas kunna påbörjas i början av år 2003 och vara slutfört ett år senare. För att lösa den akuta utrymmesbristen för förvaltningen har kontorsutrymmen hyrts upp inom Mariehamn.

Den långsiktiga användningen av Eckerö post- och tullhus är fortfarande öppen.

Under året har arbetet med en utredning gällande landskapets fastighetsförvaltning fortsatt. Avsikten med utredningen var att klargöra om den nuvarande förvaltningsmodellen med flera enskilda förvaltare är ändamålsenlig eller om förvaltningen kan göras mer ändamålsenlig. Utredningen beräknas vara slutförd i början av år 2002.

Byggnadsbyrån har haft ledningen av bl.a. följande byggprojekt :

Byggnadsarbeten utförda av entreprenörer

Övningsbassängbyggnaden för sjöräddningsövningar färdigställdes och kunde tas i bruk våren 2001, den utvändiga gårdsplaneringen utfördes under sommaren.

I Ålands yrkesskolas verkstadsflygel gjordes en omfattande grundreovering av vissa utrymmen samtidigt som avloppsstammarna och en del fönsterpartier förnyades.

Under sommaren slutfördes förnyandet av avloppsledningarna i Ålands sjömansskolas ekonomieavdelning samt klassrummen i våning 2 och 3.

I Ålands sjöfartsläroverk installerades brand- och inbrottsalarmanläggning inklusive passerkontrollsystem.

Byggnadsbyrån har även deltagit förberedande planering/ utredning gällande ett nytt kongress- och kulturhus, tillbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum, tillbyggnad av Ålands yrkesskola, tillbyggnad av Åland lyceum, om- och tillbyggnad av polishuset samt ÅHS' fastighetsutvecklingsplan.

Byggnadsbyrån har även deltagit förberedande planering / utredning gällande ett nytt kongress- och kulturhus, tillbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum, tillbyggnad av Ålands yrkesskola, tillbyggnad av Åland lyceum, om- och tillbyggnad av polishuset samt ÅHS' fastighetsutvecklingsplan.

4. Finansavdelningens förvaltningsområde

4.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

4.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Strävan att förbättra uppföljningen av i budgeten angivna målsättningar fortsättes varvid tyngdpunkten under året lägges vid utveckling av verksamhetsberättelsen.

Förverkligat: Arbetsgruppen för uppgörande av förslag till hur förvaltningsberättelsen bör vidareutvecklas avlämnade en mellanrapport under året. Utgående från riktlinjerna i denna har såväl berättelsen för år 2000 som 2001 uppgjorts.

Mål: Beredningen av ett förslag till reformering av landskapsandelssystemet påbörjas under året i samarbete med Ålands kommunförbund.

Förverkligat: Landskapsstyrelsen tillsammans med Ålands kommunförbund beställde under året en uppföljning av kommunernas ekonomi och landskapsandelar 1997 - 1999 samt särskilt att granska kostnaderna inom den sociala sektorns olika åldersgrupper. Ålands statistik- och utredningsbyrå levererade rapporten i slutet av år 2001. Rapporten kan fungera som ett underlag för den fortsatta beredningen av ett förslag till översyn av landskapsandelssystemet.

Mål: Förberedelserna för övergången till euro fortgår.

Förverkligat: Representanter för finansavdelningen följde de nationella ledningsgruppernas för övergången arbete samt deltog även i den av länsstyrelsen tillsatta arbetsgruppens verksamhet. Under året anordnades ett flertal informationstillfällen beträffande övergången till euro 1.1.2002 och skriftliga anvisningar och direktiv distribuerades till budgetansvariga m.fl. Anpassningen av data- och redovisningssystemen genomfördes så att övergången kunde ske utan större komplikationer.

Mål: Den med riksstyrelserna gemensamma utredningen av förändringarna i statsboks slutet slutförs under början av året.

Förverkligat: Utredningen har försenats dels p.g.a. utredningens omfattning dels då det finns ett behov av att dryfta olika sakfrågor utifrån alternativa förhållningssätt.

Mål: Uppbyggnaden av de web-baserade systemen för såväl intern som extern information fortsättes.

Förverkligat: Informationen på landskapsstyrelsens intranät uppdateras och kompletteras fortlöpande. Under året gjordes en förstudie för en ombyggnad av de web-baserade systemen för den externa informationen på nätplatserna www.aland.fi samt www.ls.aland.fi. Ett förverkligande av ombyggnaden beräknas ske under år 2002.

Mål: Den programvara som allmänna förvaltningen använder för främst e-posthanteringen uppdateras.

Förverkligat: Programvaran uppdaterades under våren till den då nyaste versionen av Novell GroupWise, version 5.5.

Mål: Datasäkerheten förbättras genom inköp och installation av en s.k. brandvägg.

Förverkligat: Utredningsarbete kring olika brandväggslösningar har gjorts under året. Inköp och installation av brandvägg kommer att ske under våren 2002.

Mål: Rapporteringen från databaserna och redovisningssystemet förbättras och projektregistret vidareutvecklas.

Förverkligat: Under året har registret tagits i bruk för strukturplanen för den åländska fiskerinäringen, lanthushållningens investeringsstöd samt för startstödet till unga jordbrukare. Även planerna att använda registret för de landskapsandelar som ges för anläggningskostnaderna för grundskolor och allmänna bibliotek, respektive för anläggningskostnaderna för sociala tjänster har förverkligats under året.

Mål: Regelverken inom de olika avtalsområden som numera är samlade under finansavdelningens ansvar förbättras successivt.

Förverkligat: Målet är snarare en ledstjärna för arbetet med avtalen än ett mål av kortsiktigare slag. Det handlar om att förtydliga och förenkla avtalstexterna i största möjliga mån, dvs. att höja den innebördsmässiga och språkliga kvaliteten i regelverken så, att dessa är lätta att förstå och tillämpa. Arbetet har fortsatt i enlighet med denna ledstjärna under det aktuella året.

Mål: Tillgängligheten till i synnerhet landskapets tjänstekollektivavtal ökas genom att införa avtalstexterna på det interna datanätet.

Förverkligat: Målet har förverkligats. Landskapets allmänna tjänstekollektivavtal, det personalpolitiska programmet m.m. har införts på det interna datanätet.

Mål: Det arbete för en förnyelse av systemet för tjänstemännens lönesättning som har inletts tidigare och som utförs i samarbete med tjänstemännens fackliga organisationer fortsättes

Förverkligat: Arbetet har fortsatt under året. Ett förslag till en beskrivning av principer och mål för en ny lönesättning har utarbetats och överlämnats till landskapsstyrelsen, som i enlighet med förslaget har fastställt en lönepolicy den 26 mars 2002.

Den partssammansatta arbetsgrupp som utför arbetet har efter studier av olika modeller för ny lönesättning tagit fasta på den variant som tagits i bruk i såväl rikets som landskapets kommuner 1.3.2002 och har som ett delmål arbetat med att med denna modell som utgångspunkt omforma lönebestämmelserna inom Ålands hälso- och sjukvård. Därefter står lönesättningen för tjänstemän vid landskapsstyrelsens allmänna förvaltning, polisen och skolorna i tur.

Hela frågan har behandlats vid landskapsstyrelsens Strategiska forum den 28 januari 2002. Diskussionen där utgör ett slags avstamp för det fortsatta arbetet, för vilket det har fastställts ett nytt mål i budgeten för år 2002.

Mål: Ett förslag till en ny tjänstemannalag och en översyn av landskapslagen om tjänstekollektivavtal utarbetas.

Förverkligat: Målet har inte förverkligats. Kärnverksamheten med avtalsförhandlingar, arbetsgruppsutredningar tillsammans med de fackliga företrädarna, löne- och tjänstadministration m.m. har tagit all tid och alla resurser i anspråk och inte lämnat utrymme för detta utvecklingsarbete. Målet eller åtminstone formerna för dess genomförande kommer att tas till omprövning om det fortsättningsvis inte går att uppnå på det avsedda sättet.

Mål: Landskapets system för pensionsdataregistrering förbättras bl.a. så att uppkoppling till Pensionskyddscentralens anställningsregister möjliggörs.

Förverkligat: Ett arbete med ett helt nytt pensionsdataregister ingångsattes under året. I och för detta projekt har en person anställts som registeransvarig. Den registeransvariga anställdes för en tid om tre år, vilket projektet beräknas ta i anspråk.

Underhandlingar har förts med representanter för Pensionskyddscentralen om möjligheterna att överföra pensionsdata till centralens arbetsförhållanderegister. En preliminär tidsplan för detta finns. Ett avtal, på vilket samarbetet skall grunda sig, är under utarbetning.

4.1.2. Utveckling av mätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Bokförda dokument	59.893	64.489	62.000	63.553
Inklusive betalningar	90.396	97.750		93.308
Lön-, pensions-, arvodes- och förmånstagare	6.690	7.006	7.000	6.717
Utestående lån	2.378	2.248	2.250	2.097
Räntestödslån	873	830	830	870
Dataarbetsplatser (självstyrelsegården)	189	196	198	200

4.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 1999	Bokslut 2000	Tillgängliga medel 2001	Bokslut 2001	Avvikelse
Konsumtionsutgifter	77 759 126,25	83 119 113,80	93 718 763	90 056 343,29	3 662 419,71
Överföringsutgifter	58 849 547,63	99 122 465,09	97 085 696	55 406 351,78	18 628 570,77
Realinvesteringsutg.	21 695 075,28	18 046 277,89	20 584 010	1 955 439,23	18 628 570,77
Lån och övriga finans- investeringar	6 344 230,00	25 509 545,00	50 893 225	12 681 012,00	38 212 213,00
Summa utgifter	164 647 979,16	225 797 401,78	262 281 694	160 099 146,30	102 182 547,70
Summa inkomster	-74 326 456,98	-84 395 096,24	-88 117 035	-73 914 654,40	-14 202 380,60
Nettoutgifter	90 321 522,18	141 402 305,54	174 164 659	86 184 491,90	87 980 167,10

4.2. ALLMÄNNA BYRÅN

Budgetarbetet och till budgetprocessen anknutna uppgifter upptar fortsättningsvis största delen av de personella resurserna vid allmänna byrån. Genom uppdelningen i en rambehandling på våren, en detaljbehandling på hösten samt ett antal tilläggsbudgeter har budgeteringen alltmer fått karaktär av en ständigt fortgående process. Det har dock visat sig att en stor del av de ställningstaganden som erfordras i samband med avlämnandet av förslaget till grundbudget fortsättningsvis måste anstå till hösten då erforderligt underlagsmaterial inte finns tillgängligt tidigare eller blivit inaktuellt. Överläggningarna med kommunerna angående de ekonomiska relationerna börjar finna sina former medan uppföljningen av förhandlingsresultaten vållat tidsmässiga problem.

Bevakningen av förändringar i EG-rätten som kan ha betydelse för landskapet genom inverkan på skattegränshanteringen eller den skatterättsliga statusen för autonomin kräver i förhållande till de synliga resultaten betydande resurser även om landskapsstyrelsen utgående från att det till största delen är fråga om riksbehörighet strävar efter att riksmyndigheterna även tillvaratar landskapets intressen.

IT-enheten svarar idag för driften av datanätverk och system vid centralförvaltningen, lagtinget, museibyrån (Mariehamn samt Ribacka), Ålands polismyndighet, Ålandstrafiken, Nordens Institut, motorfordonsbyrån, Ålands Statistik- och utredningsbyrå, studie-serviceenheten samt Ålands lärcenter. Dessutom ges rådgivning och i mån av möjlighet support åt övriga externa enheter och inrättningar. Därutöver har IT-enheten det övergripande ansvaret för det gemensamma optiska nätverk som sammanbinder landskapsstyrelsens skolor samt centralförvaltningen och via vilket landskapsstyrelsens internettrafik och e-post löper.

Under året förnyades cirka 60 datorer inom de enheter vilka erhåller service från IT-enheten. Därutöver skaffades cirka 10 nya datorer.

Utlokaliseringen av enheter, det ökande antalet datorer, behovet av mera komplexa nätverkslösningar tillsammans med programvarornas ökade komplexitet har inneburit en avsevärd ökning av arbetsmängden.

I september tillsattes en tillfällig tjänst som IKT-utvecklare. IKT-utvecklaren har under året i huvudsak arbetat med landskapsstyrelsens IKT-politiska program samt bistått vid arrangerande av s.k. "IT-frukostar" och seminarier.

4.2.1. Landskapets budget

Landskapsstyrelsens framställning med förslag till budget för år 2001 för landskapet Åland avläts till lagtinget den 1 november 2000. Förslaget balanserade på 1.333.292.000 (1.284.564.000) mark. Lagtinget antog landskapsstyrelsens förslag till budget för år 2001 med vissa ändringar den 21 december 2000, så att budgeten balanserade på 1.333.292.000 mark eller samma belopp som i landskapsstyrelsens förslag. Budgeten publicerades i Ålands författningssamling nr 1/2001. Genom två tilläggsbudgeter höjdes budgetens slutsumma med 54.701.000 mark till 1.387.993.000 (1.415.719.000) mark eller med 4,1 %. Budgetens systematik följde tidigare praxis. Som information gavs beloppen för varje moment även i euro.

4.2.2. Avräkningen

Ålandsdelegationens avräkningsbeslut för år 2000 stadfästes av Republikens President den 17 augusti 2001. Avräkningsbeloppet fastställdes till 1.010.184.459,76 (959.056.538,20) mark. Eftersom 1.000.000.000 mark erhållits som förskott på avräkningsbeloppet under år 2000 erhöles ytterligare 10.184.459,76 mark under år 2001. I förskott på avräkningsbeloppet för år 2001 erhöles landskapet 963.000.000 mark.

Ålandsdelegationens beslut angående skattgottgörelse för år 1999 stadfästes av Republikens President den 11 april 2001. Beloppet fastställdes till 53.590.978 (66.613.172) mark som budgeterades och bokfördes under år 2001.

4.2.3. Allmänna stöd till kommunerna

Syftet med de allmänna stöden till kommunerna är att minska skillnaderna i ekonomisk bärkraft mellan kommunerna och främja förutsättningarna att upprätthålla den verksamhet som förutsätts i landskapslagstiftningen. Under året utbetalades 12.965.497 (12.515.515) mark till kommunerna i allmän landskapsandel. Vid utbetalningen kvittades justeringsbeloppet enligt LL om en särskild justering av landskapsandelarna till kommunerna (26/1999) mot den allmänna landskapsandelen varvid avdrogs 1.950.088 mark och mot landskapsandelen för socialvård varvid avdrogs 1.095.909 mark.

Till alla kommuner förutom Saltvik och Mariehamn utbetalades som komplettering av skatteinkomsterna sammanlagt 26.414.450 (23.615.622) mark. Därtill erhöles 7 (4) kommuner sammanlagt 485.552 (484.378) mark i allmänt finansieringsunderstöd enligt prövning.

Som kompensation för sänkning av kommunalskatteprocentsatsen för samfund och samfällida förmåner utbetalades 3.500.000 mark.

Emedan erforderliga uppgifter för bestämmandet av kompensation för utökat förvärvs-inkomstavgift inte var tillgängliga under året kunde inte beslut tas varför kompensationen prövas under år 2002.

4.2.4. Särskilda understöd, lån och investeringar

Lån åt kommuner för inrättande av arbetsplatsområden söktes under året av en kommun. Kommunen kunde dock inte i tillräcklig grad visa att de avsedda ändamålen motsvarar intentionerna med lånen varför inget lån beviljades.

Ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot upptogs inget lån för vidareförmedling under år 2001.

Av de infrastrukturella satsningarna fortsatte planeringen av Kongress- och kulturhuset under året.

4.2.5. Penningautomatmedel

Den beräknade nettoavkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet år 2000 uppgick till 30.300.000 mark.

Fördelningen av medlen var enligt följande

Bidrag:

Social verksamhet	8.630.000	
Ungdomsverksamhet	1.160.000	
Idrottsverksamhet	4.840.000	
Kulturell verksamhet	4.530.000	
Övriga bidrag	3.910.000	
Projektbidrag	<u>3.300.000</u>	26.370.000

Lån:

Ungdomsverksamhet	300.000	
Övriga lån	<u>3.630.000</u>	<u>3.930.000</u>
Totalt fördelat	30.300.000	

Den beräknade avkastningen inklusive tidigare och ofördelade medel blev högre än den beräknade. På grund härav lämnades till fördelning år 2002 126.427 mark, inklusive ofördelade medel år 2001.

Ålands Penningautomatförening utger egen årsberättelse.

4.3. REDOVISNINGSBYRÅN

Under året har redovisningsbyråns verksamhet bl.a. omfattat följande uppgifter:

- bokföring och bokslut för landskapet, pensionsfonden, Skärgårdssamarbetet och Nordens Institut på Åland

- handläggning och utbetalning av landskapets löner, arvoden, pensioner och arbetslöshetsersättningar förutom ÅHS som sköter sina egna betalningar vad gäller såväl löner som fakturor

- skötsel av utgivna lån

- fakturering

- likviditetsplaneringen och därvid vidhängande placeringsverksamhet.

Tjänster för handläggning av reseräkningar inköptes liksom tidigare av Andelslaget Brändö Företagstjänst.

Under året har förberedelserna för övergången till euro 1.1.2002 förorsakat merarbete på byrån.

Datasyttemen klarade av övergången till valutan euro utan några större problem.

4.3.1. Landskapets bokföring och bokslut

Redovisningsbyrån handhar landskapets bokföring och uppgjorde bokslut per 31 december 2001. Redovisningsperioden var 1.1. – 31.12.2001 eller densamma som kalenderåret.

Under år 2001 har samma redovisningsprinciper gällt för bokföringen som under år 2000. Se närmare bokslutet för år 2001.

Resultaträkningen visade ett underskott om 9.960.014,81 mark (överskott

76.270.197,88 mark år 2000), medan balansslutningen steg till 3.010.846.575,23

(2.983.826.814,19) mark. *Se bilaga 8.*

Utöver affärsbokföringen har en budgetuppföljning gjorts. Budgetresultatet visade ett överskott för år 2001 om 97.501.878,66 (98.083.507,96) mark. Dels ett budgeterat överskott om 18.855.000 mark och ett redovisat överskott om 78.646.878,66 mark. *Se bilaga 8.*

Till vår hjälp med bokföringen har olika dataprogram använts bl.a. ekonomiprogrammet ASW, som är i IBM:s AS 400-miljö.

Bokslutet som är det sista uppgjort i finska mark fastställdes av landskapsstyrelsen den 11 mars 2002.

4.4. AVTALS- OCH PENSIONSBYRÅN

Avtalsverksamheten utgör tillsammans med administrationen av landskapets pensions-system huvudbeståndsdelarna i byråns verksamhet.

De flesta av landskapets sex kollektivavtal av ramlagstyp hade förnyats året innan för två respektive tre år framåt, men avtalet med föreningen Anställda vid Ålands trafikavdelning, KAT 408 r.f. stod detta år i tur att förnyas. Ett nytt avtal ingicks med föreningen för tiden 1.2.2001-31.1.2003. Med övriga fackliga organisationer fördes förhandlingar om lönejusteringar m.m. som var aktuella för detta års del.

I fråga om pensionshanteringen handlar det förutom om ett kontinuerligt ökande antal pensionsansökningar även om ett krävande arbete med att åstadkomma ett fullödigt pensions-dataregister. För sistnämnda uppgift har en registeransvarig dock anställts under året.

5. Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

5.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

5.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Inleda beredandet av en landskapslag om klientens ställning och rättigheter.

Förverkligat: Beredandet inleddes vid socialvårdsbyrån.

Mål: Förelägga lagtinget ett lagförslag om en barnombudsman.

Förverkligat: Genomfördes inte.

Mål: Utredda om det finns behov av att förstärka bostadsbidraget.

Förverkligat: En utredning genomfördes som fann att det ej förelåg någon anledning att justera grunderna för bestämmandet av bostadsbidragets storlek.

Mål: Slutföra utvärderingen av alkohol- och narkotikapolitiska programmet 1996-2000 och påbörja utarbetandet av ett nytt program.

Förverkligat: Utvärderingen slutfördes och publicerades i åländsk utredningsserie (ÅUS 2002:1). Tillsattes en kommitté med uppdrag att utarbeta ett alkohol- och narkotikapolitiskt program för åren 2002-2005 samt att föreslå de ändringar i lagstiftningen som anses behövliga. Huvudmålsättningarna i programmet skall vara att minska totalkonsumtionen av alkohol, att höja alkoholdebütåldern och ett narkotika fritt samhälle. Kommittén skall beakta de slutsatser som framkommer i utvärderingen av programmet 1996-2000.

Mål: Se över lagstiftningen om förundervisningen och övrig barnomsorgslagstiftning.

Förverkligat: En kommitté, som tillsattes under år 2000, med uppdrag att se över bland annat barnomsorgslagstiftningen sammanträdde 14 gånger under året.

Mål: Fortsätta prövningen av tillräckligheten hos socialservicesystemet som kommunerna anordnar.

Förverkligat: Vid socialvårdsbyråns kommunbesök under året har respektive kommun lämnat uppgifter om resurserna inom socialvården och om behovet av socialvård.

Mål Fortsätta genomförandet av målprogrammet för handikappolitiken.

Förverkligat: Behandlades en arbetsgrupprapport om kartläggning av de problem som uppstår för personer med funktionsnedsättning i förhållande till arbetsmarknaden och förslag till åtgärder som kan undanröja dessa problem. Konstaterades att av arbetsgruppens förslag till åtgärder har ett flertal genomförts sedan rapporten överlämnades till landskapsstyrelsen. Med anledningen av rapportens slutsatser gavs uppdrag till utbildnings- och kulturavdelningen att se över vuxenutbildningen, till hälso- och sjukvårdsbyrån att kartlägga företagshälsovården, till kommunerna att utarbeta ett förslag till samorganisering av det skyddade arbetet samt efterhörde hos folkpensionsanstalten vilka möjligheter som finns att på svenska ordna yrkesinriktad rehabilitering.

Mål: Utveckla stödet till barn med särskilda svårigheter.

Förverkligat: Tillsattes en kommitté med uppdrag att samordna och främja utvecklingsarbetet för barn i behov av särskilt stöd. Kommittén har haft 9 möten under året. Inom ramen för uppdraget

- ordnades tre fortbildningstillfällen på temat barn med särskilda behov i barnomsorg och skola och om samarbete mellan barnomsorg och skola för sammantaget 300 deltagare,
- besöktes samtliga landsortskommuners daghem samt några familjedagvårdare och diskuterades barnomsorgens allmänna verksamhetsvillkor i kommunen, förundervisningens genomförande och samarbetet mellan barnomsorgen och skolan,
- kartlades samarbetet mellan föräldrar och barnomsorg med hjälp av en enkät till samtliga daghem i landskapet och utarbetades förslag till förbättringar av samarbetet,
- samarbete mellan barnomsorg och skola kartlades med hjälp av en enkätförfrågan till samtliga daghem och grundskolor och förslag till utvecklingsmöjligheter utarbetades,
- uppmärksammades verksamhetsförutsättningarna i skärgården för arbetet med barn med särskilda behov vid kommunbesök och i en särskild arbetsgrupp med uppgift att föreslå förbättringsåtgärder,
- skolmognadsbegreppet och förberedelsen av skolstarten för barn med särskilda behov uppmärksammades vid samrådsmöte med skolpsykologerna och representant för träningsundervisningen och utarbetades förslag till utveckling inom området,
- specialbarnomsorgens uppgift i barnomsorgen och som viktig del i förberedelsen inför skolstarten främjades med samrådsmöten,
- lanseringen av förundervisningens innehåll och förverkligande i barnomsorgen som vägledning för en god allmänpedagogisk situation fortsatte under året.

Mål: Utredda förutsättningarna att få hemarbete pensionsberättigat.

Förverkligat: Genomfördes inte.

Mål: Utredda möjligheterna att flytta huvudmannaskapet för den skyddade arbetsverksamheten vid Fixtjänst.

Förverkligat: Kommunerna ombads utarbeta ett förslag hur anordnandet av skyddat arbete skulle organiseras så att endast en huvudman skall ha ansvaret att tillse att den som bor i landskapet och inte är lämpad för den öppna arbetsmarknaden får skyddat arbete.

Mål: Teckna ett nytt avtal med staden om mottagande av flyktingar.

Förverkligat: En överenskommelse om mottagandet av 6-9 flyktingfamiljer under åren 2001-2004 ingicks med Mariehamns stad.

Mål: Tillställa lagtinget ett hälsopolitiskt program.

Förverkligat: Genomfördes inte.

Mål: Utredda tillgången till och kvalitén på företagshälsovården samt undersöka hur kontrollen av hur funktionshindrade arbetstagare klarar sig i arbete fungerar.

Förverkligat: Genomfördes inte.

Mål: Se till att systemet för uppföljning av kostnaderna inom ÅHS:s högkostnadsskydd fungerar tillfredsställande.

Förverkligat: Genomfördes inte.

Mål: Utvärdera ÅHS och i första hand granska i vilken utsträckning de ursprungliga målsättningarna för organisationsreformen har förverkligats och därefter i ett meddelande till lagtinget presentera de långsiktiga planerna för utvecklingen av hälso- och sjukvården.

Förverkligat: Utvärderingen påbörjades under året.

Mål Utredda fastighetsutnyttjandet samt behovet av om- och nybyggnader vid ÅHS.

Förverkligat: Utreddes av ÅHS.

Mål Försöka påverka myndigheters och organisationers agerande, särskilt inom barnskyddet, mentalvården, missbrukarvården samt vården om äldre, så att samverkan upprätthålls, samarbetet effektivteras samt så att resurserna samordnas och kvaliteten höjs.

Förverkligat: Socialvård- samt hälso- och sjukvårdsbyråns personal har i alla sammanhang det varit möjligt och ändamålsenligt lyft fram betydelsen av samarbete och samverkan.

Mål: Inleda arbetet med att lagstifta om förtroenderådets verksamhet och organisation

Förverkligat: Inleddes ej.

Mål: Utredda hur insatserna mot drog- särskilt narkotikamissbruk kan samordnas och formalisera långsiktigt samarbetsformerna mellan myndigheterna på lämpligt sätt samt samordna och främja kvalitén inom den missbrukarvård som hör till socialvården och den som faller under ÅHS.

Förverkligat: Tillsattes en missbrukarvårdssamarbetsgrupp med uppgift att utvärdera och utveckla samarbetet mellan kommunerna och ÅHS vid avgiftning samt annan vård och behandling av rusmedelsmissbrukare inom ÅHS respektive inom den del av missbrukarvården som kommunerna ansvarar för. I gruppen ingår cheferna för akutsjukvården, intensivvården, missbrukarvården, psykiatrin, samt avdelningschefen för social- och miljöavdelningen och landskapsläkaren.

Mål: Samordna det drogförebyggande arbetet.

Förverkligat: Landskapsstyrelsen har anställt en projektledare som informerats av och informerat olika intressenter om det pågående och planerade drogförebyggande arbetet.

Mål: Främja kvalitén inom det drogförebyggande arbetet.

Förverkligat: Anordnats informations- och utbildningstillfällen om ny forskning på området och om utvärderade drogförebyggande metoder som gett önskat resultat. Tillfällena har ökat intresset för nya arbetsmetoder. Studieresa till narkotikamässan i Sverige anordnades. Fångades upp nya idéer, inspirerade deltagarna och gavs möjlighet att knyta kontakt med svenska kolleger. Mariehamns stad beviljades 42.500 mark i understöd för ett eftervårdsbehandlings projekt (tertiär prevention) som skall utvärderas.

Mål: Vidta åtgärder för att befärma ordnandet och utvecklandet av barnskyddet.

Förverkligat: Diskussions-, informations- och utbildningstillfällen om möjligheter till kommunalt samarbete, nya metoder och om lagstiftningen inom barnskyddet ordnades.

Mål: Främja rehabiliteringssamarbetet.

Förverkligat: Rehabiliteringssamarbetskommissionen har sammanträtt regelbundet och behandlat aktuella frågor samt diskuterat speciella teman av mera långsiktig och övergripande karaktär, såsom den ökande sjukskrivningen med psykiatriska diagnoser och den geriatriska rehabiliteringen. De regelbundna kontakterna underlättar också kommunikationen mellan aktörerna.

Mål: Utredda möjligheterna att införa ett gemensamt avgiftstak/högekostnadsskydd för socialvården och hälso- och sjukvården.

Förverkligat: Genomfördes inte.

Mål: Undersöka förekomsten av borrellios hos vilt.

Förverkligat: Genomfördes inte.

Mål: Utarbeta miljöhälsopolitiskt program.

Förverkligat: Genomfördes inte.

Mål: Slutföra samordningen av hälsonämndens uppgift att verka som miljötillsyns- och tillståndsmyndighet och andra myndigheters motsvarande uppgifter.

Förverkligat: Tillsatts en sakkunnigrupp med uppgift att utarbeta förslag till samordning av miljöhälsovårdens uppgifter vid landskapsstyrelsen och ÅHS.

Mål: Förbättra miljöövervakningen överlag.

Förverkligat: Ett verksamhetsprogram fastställdes för vattenlaboratoriet i Gutterorp. De veckovisa provtagningspunkterna ökades från 4 till 11 för att bättre kunna utvärdera vattenkvaliteten i ett större område. Genom personalförstärkning vid miljöbyrån har utvecklingen av miljöövervakningen kunnat fördjupas.

Mål: Fortsätta förverkligandet av målen i avfallsplanen och prioriteras samordningen av avfallshanteringen.

Förverkligat: De bästa resultaten har nåtts beträffande målen ”öka återanvändningen och återvinningen av avfall” samt ”ställa höga krav vid avfallsdeponering”.

Mål: Förbättra miljöinformationen, bland annat om miljölagstiftning och miljöarbetet, till allmänheten.

Förverkligat: Miljöbyråns hemsida vidareutvecklades.

Mål: Kartlägga döda bottnar.

Förverkligat: Vattenprov har tagits och analyserats av vattenlaboratoriet i Gutterorp och en syrefri plats noterades.

Mål: Initiera och stöda utarbetandet och genomförandet av miljöpolicyen för landskapets verk och inrättningar.

Förverkligat: En miljöutredning genomfördes och kommer användas som underlag i det fortsatta arbetet.

Mål: Förbättra miljösamarbetet med närregionerna, speciellt på miljöövervakningsområdet.

Förverkligat: Diskussioner har förts med de omgivande regionerna.

Mål: Fortsätta utreda samordningen av laboratorieverksamheten i landskapet och ta ställning till om vattenlaboratoriet i Gutterorp skall utgöra en egen resultatenheter.

Förverkligat: Diskussioner fördes med ÅHS livsmedelslaboratorium och en gemensam redogörelse för utrymmesbehovet gjordes. I budgetförslaget för år 2002 upprättades för vattenlaboratoriet ett eget budgetmoment.

Mål: Inom vattenvården prioriteras rening av avloppsvatten och minskning av belastningen från fiskodlingsverksamhet och jordbruk.

Förverkligat: Finansieringsstöd har beviljats till reningsverk och tillsynsåtgärder har vidtagits.

Mål: Utredda vägbankarnas inverkan på vattenmiljön.

Förverkligat: Genomfördes inte.

Mål: Fastställa miljöövervakningsprogram.

Förverkligat: Ett verksamhetsprogram för vattenlaboratoriet i Guttorp fastställdes.

Mål: Planera och vidta åtgärder för att minska fosfor- och kväveläckaget i utfallsdiken.

Förverkligat: Genomfördes inte.

Mål: Ta ställning till avfallsupplagen i skärgården.

Förverkligat: Fattades beslut om deponeringsförbud fr.o.m. 1.1.2003.

Mål: Fortsätta arbetet med förpackningar i enlighet med förpackningsförordningen.

Förverkligat: Uppgifter om förpackningar begärdes in av företag, sammanställdes och rapporterades till EU.

Mål: Utredda avfallsförbränningsanläggning och energiutvinning ur avfall.

Förverkligat: Utredningen påbörjades.

Mål: Samordna avfallshanteringen (nytt kommunalförbund).

Förverkligat: Kommunalförbundet för Ålands Miljöservice bildades av nio kommunerna för att samordna avfallshanteringen.

Mål: Stänga avfallsdeponier.

Förverkligat: Beslut fattades år 1999 om förbud för deponering av avfall fr.o.m. 1.1.2002 vid de fastländska avfallsupplagen med undantag av Svinryggen Deponi Ab:s avfallsupplag.

Mål: Stöda en fortsatt utbyggnad av miljöstationer.

Förverkligat: Stöd beviljades för byggandet av sammanlagt 21 kommunala miljöstationer samt för en station vid en turistanläggning.

Mål: Avgöra om det skall vara en gemensam avfallsanläggning.

Förverkligat: Kommunerna har inte kunnat enas om en gemensam avfallsanläggning och landskapsstyrelsen tog inte ställning i frågan.

Mål: Stöda uppförandet av en kompostanläggning för bioavfall dimensionerad för hela Ålands behov.

Förverkligat: Stöd reserverades för anläggningen och stödet anmäldes till EU för godkännande.

Mål: Samarbetet med Husö biologiska station hålls på samma nivå som år 2000.

Förverkligat: Tre utredningar utfördes av Husö biologiska station och landskapsstyrelsen har bidragit med tio månadslöner för en amanuens.

5.1.2. Utveckling av mätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Serveringstillståndsärenden	79	90	95	72
Patientärenden	117	120	120	103
Informations- och utbildningstillfällen	16	20	20	34
Vattentillsynsobjekt	117	162	232	243
Finansieringsstödsärenden (vattenförsörjning, avloppsvattenbehandling och avfallshantering)	99	120	120	104

5.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 1999	Bokslut 2000	Tillgängliga medel 2001	Bokslut 2001	Avvikelse
Konsumtionsutgifter	268 883 235,83	294 775 858,83	333 731 699	326 741 985,79	6 989 713,21
Överföringsutgifter	113 059 441,63	117 847 123,03	155 305 185	135 655 620,95	19 649 564,05
Realinvesteringsutg.	12 429 458,45	29 286 691,10	15 276 573	8 015 011,12	7 261 561,88
Lån och övriga finans- investeringar	502 701,90	297 620,00	4 209 678	3 775 318,00	434 360,00
Summa utgifter	394 874 837,81	442 207 292,96	508 523 135	474 187 935,86	34 335 199,14
Summa inkomster	-43 905 158,64	-64 768 941,52	-43 163 000	-45 568 544,01	2 405 544,01
Nettoutgifter	350 969 679,17	395 438 351,44	465 360 135	428 619 391,85	36 740 743,15

5.2. SOCIALVÅRDSBYRÅN

5.2.1. OrdnanDET av socialvården i landskapet

Socialvårdsplanen för åren 2002-2006 antogs. I planen anges de centrala målen och anvisningarna för ordnanDET av den kommunala socialvården.

Landskapsstyrelsen beviljade landskapsandel för om- och tillbyggnad av daghem i Pålsböle, Finström, för daghem i Västernäs, Mariehamn och för ombyggnad av De gamlas hem i Kyrkoby, Jomala. Justerades kostnaderna för projektet "Eftermiddagshem" i Saltvik, för projektet "Om- och tillbyggnad av servicehuset Hammargården" i Hammarland, för projektet "Dagcenter för funktionshindrade" i Mariehamn och för projektet "Om- och tillbyggnad av servicehuset Tallgården" i Sund. Fastställdes den slutliga landskapsandelen för projektet "Servicehus i Godby" i Finström och för projektet "Om- och tillbyggnad av Ekergården" i Eckerö.

Landskapsstyrelsen beslöt att projektet "Ventilationsarbeten vid Godby daghem" i Finström, "Daghem i Degerby" i Föglö, "Fritidshem i Strandnäs skola" i Mariehamn, "Om- och tillbyggnad av Emkarby daghem" i Finström, "Finby daghem" i Sund och "Om- och tillbyggnad av daghemmet Videungen" i Lumparland får påbörjas innan de har fastställts.

5.2.2. Alkoholservering

Landskapsstyrelsen beviljade serveringstillstånd enligt följande:

	kontinuerliga tillstånd	tillstånd för utvidgade ser- veringsområden	tillfälliga tillstånd	avslag
A-rättigheter	10 (13)	1 (7)	12 (9)	0 (1)
B-rättigheter	3 (5)	5 (6)	21 (10)	0 (1)
C-rättigheter	9 (12)	1 (2)	17 (8)	2 (0)
Sammanlagt	22 (30)	7(15)	50 (27)	2 (2)=81(74)

För överträdelse av alkohollagstiftningen gavs åtta (tre) tillståndsinnehavare påföljder. Skriftlig anmärkning gavs sex och skriftlig varning två innehavare. Under året genomfördes 50 inspektioner av serveringsställen. Ordnares kurser för restauranganställda och elever vid hotell- och restaurangskolan om narkotika på krogen och om konflikthantering.

5.2.3. Stöd och bidrag

Konstaterades att den del av konsumentprisindex för Åland som motsvarar de varor och tjänster som täcks med utkomststödet grunddel har stigit med 2,8 % mellan augusti år 1999 och december månad år 2000 och justerades grunddelen per månad motsvarande.

Bostadsbidrags- och barnbidragsärenden sköts av folkpensionsanstalten i enlighet med avtal. Bostadsbidrag beviljades 195 (228) personer och 496 (551) barnbidragsbeslut fattades.

5.2.4. EU-ärenden

Notifierades ett direktiv (1992/109/EEG, ändrat 1993/46/EEG och 2001/8/EEG).

5.2.5. Handikapprådet

Referensgruppen för Agenda 22-arbetet (förverkligandet av FN: s 22 standardregler) inledde sitt arbete. Rådet påpekade för ÅHS brister vid om- och tillbyggnaden av Ålands centralsjukhus. Rådet har varit representerat i referensgruppen för arbetet med landskapets trafiksäkerhetsplan. Stödde Ålands jakt- och fiskemuseum deltagande i den nordiska pristävlingen "Det tillgängliga museet". Informerade de åländska apoteken om svårigheten för rullstolsbundna att komma in genom dörrarna. Kontaktade Ålands turistförbund angående handikappanpassningen samt hc-klassifieringen av hotell- och turistanläggningar och Ålands motionsförbund angående handikappidrott.

5.3 HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSBYRÅN

5.3.1. Hälsopolitik

Planen för hälso- och sjukvården och avgiftsstadgan för ÅHS år 2001 antogs. Planens struktur har ytterligare utvecklats för att underlätta jämförelser med budget och verksamhetsberättelse. Processen sker dock stegvis och är inte slutförd. Avgiftsstadgans uppbyggnad ändrades på flera punkter, speciellt för att förenkla och samordna högkostnadsskyddet, och smärre avgiftsökningar genomfördes.

Åland; Folkhälsorapport 2000, en utredning om hälsotillståndet och dess förändringar i landskapets befolkning under de senaste fem åren färdigställdes och publicerades i åländsk utredningsserie (ÅUS 2001:8). Rapporten bygger på statistiskt material från olika myndigheter och databaser och kommer att utgöra en del av underlaget för ett kommande hälsopolitiskt program.

Landskapsstyrelsen uppdrog på basen av begärda offerter utvärderingen av ÅHS till en fastländsk konsult. Arbetet inleddes i november och beräknades vara slutfört i mars 2002. Uppgiften är att i första hand granska i vilken utsträckning de ursprungliga målsättningarna för organisationsreformen har förverkligats varefter landskapsstyrelsen i ett meddelande till lagtinget presenterar de långsiktiga planerna för utvecklingen av hälso- och sjukvården.

5.3.2. Utbildning och information

Byråns personal arrangerade möten och seminarier och föreläste på olika nivåer inom hälso- och sjukvårdens institutioner i landskapet. Inom samarbetet med de tvåspråkiga rikslänen (NÄVÅ) arrangerades två seminarier. Ett om folkhälsoprogrammet "Hälsa 2015", sjukhusclownverksamhet, att orka i arbete samt om klientens ställning inom socialvården och ett med rubriken "Hälsa och trygghet för våra barn och unga - eller hur?".

Byrån deltog i färdigställandet av Nordisk medicinsk statistisk kommittés (NOMESKO) årspublikation "Helsestatistik for de nordiske lande 1999".

5.3.3. Patientombudsmannens verksamhet

Under året tog 103 patienter eller anhöriga kontakt med patientombudsmannen. I de flesta fall gällde klagomålen bristfällig vård och behandling samt ett dåligt bemötande. Bristande kommunikation och information har ofta varit bakomliggande orsaker till att patienten upplevt att han/hon inte har känt sig delaktig i den egna vården. Patienten har upplevt att beslut har tagits om vård- och behandlingsåtgärder som inte har varit i överensstämmelse med det som patienten önskat.

I den upplysande verksamhet som ingår i patientombudsmannens arbetsområde har vid ca 10 olika tillfällen olika intressegrupper tagit del av information gällande patientens ställning och rättigheter.

5.3.4. Rehabiliteringssamarbetskommissionen

Arbetet med revisionen av den gällande instruktionen för medicinsk rehabilitering kunde inte slutföras på grund av brist på sakkunnig sekreterarkraft. I övrigt strävade kommissionen till att hålla månatliga möten, under vilka man avhandlade dels för stunden aktuella frågor dels mera övergripande och långsiktiga teman av gemensamt intresse. De regelbundna mötena inom ramen för kommissionens verksamhet har också visat sig underlätta samarbetet mellan de olika institutionerna mellan mötena.

5.3.5. Förtroenderådet

Tillsattes ett nytt råd för åren 2001-2002. Rådet har sammankommit 6 gånger. Rådet har gjort bl.a. följande utredningar och behandlat nedannämnda frågor:

- uppföljning av suicidförsökspatienter vid ÅCS,
- behovet av att på Åland lagstifta om klienters ställning och rättigheter inom socialvården,
- behovet av att på Åland inrätta en särskild ungdomsmottagning för ungdomar med avslutad skolgång,
- behovet av att på Åland lagstifta om en "second opinion" (en andra läkares bedömning).

Samtliga ovan beskrivna ärenden har av rådet behandlats och lett till åtgärder i form av utredningar, rekommendationer, utlåtanden eller initiativ till åtgärder.

Förtroenderådet har dessutom internt berört ett stort antal olika frågor och problem inom vården som i framtiden möjligen kan leda till åtgärd.

Det absoluta flertalet av de ärenden rådet behandlat har bestått av frågor inom hälso- och sjukvården. Endast ett smärre antal ärenden tangerande socialvården har behandlats.

5.4. MILJÖMEDICINSKA BYRÅN

5.4.1. Allmänt

Planen för miljöhälsovården inom ÅHS antogs för år 2001. Arbetet gällande samordning av miljöhälsovårdens uppgifter vid landskapsstyrelsen och Ålands hälso- och sjukvård fortsatte i en av landskapsstyrelsen tillsatt sakkunniggrupp. Landskapsstyrelsen gav ÅHS:s miljöhälsovårdsenhet i uppdrag att genomföra ett marknadsövervakningsprojekt gällande kemikalier inom båtbranschen. Projektet utfördes i samarbete med social- och hälsovårdens produkttillsynscentral.

5.4.2. Djursjukdomar

4 nya fall av fisksjukdomen VHS konstaterades på Åland. VHS är en sjukdom som sprider sig lätt och bör bekämpas. VHS-utbrotten resulterade i att hela Åland jämte vattenområden utgör ett restriktionsområde. Sjukdomsövervakningen gällande samtliga fiskodlingar har intensifierats. Landskapsveterinären har deltagit i utarbetandet av bekämpningsstrategier gällande fisksjukdomarna VHS och BKD. Utlåtande har givits gällande ett obligatoriskt bekämpningsprogram av sjukdomen Maedi-Visna hos får och CAE hos get.

Galna ko-sjukan har förekommit i Europa och ett fall har konstaterats i Finland. Detta har föranlett revidering av lagstiftningen gällande livsmedelshygien och behandlingen av animaliskt avfall. Animaliskt högriskavfall transporteras från Åland till fastlandet för destruktion. Behovet av en lokal hantering av animaliskt riskavfall har märkbart ökat.

Förekomsten av mul- och klövsjukan i Europa resulterade i begränsningar gällande bl.a. djurtransporter, såväl nationellt som internationellt.

Miljömedicinska byrån uppdaterade sin bekämpningsplan gällande mul- och klövsjuka och en intensifierad beredskap upprätthölls. På Åland förekom ett misstänkt fall av svinpest vilket föranledde bekämpningsåtgärder.

5.4.3. Djurskydd

Ett djurskyddsfall föranledde landskapsstyrelsen att vidta åtgärder under året. Sammanlagt 40 djurskyddsinspektioner har utförts. Tonvikten har legat på nyttodjur. Ett tillstånd beviljades att transportera djur som ansågs omfattas av djurskyddslagen. Intresset för att driva ett djurskyddshem bland personer och organisationer har kartlagts.

5.4.4. EU-ärenden

EU-arbetet ökade betydligt p.g.a. kontinuerligt förekommande nya fall av BSE, mul- och klövsjuka samt VHS.

Landskapsveterinären deltog i lagstiftningsarbetet inom arbetsgruppen för smittsamma djursjukdomar, livsmedelshygien-, livsmedels- och zoonoslagstiftning samt i möten i ständiga veterinärkommittén. Veterinärkommittén sammanträdde periodvis flere gånger per vecka på grund av den kritiska djurhälsosituationen i Europa.

Utarbetades ett tiotal föreskrifter vilka begränsade rörligheten för inresande på flygfält och i hamnar, införsel av livsmedel och import av råvaror.

Ett omfattande rapporteringsprogram har utarbetats gällande hushållsvatten.

Badvattenrapporteringen har utökats. Antalet EU-badstränder på Åland är över 30. Antalet parametrar som undersöks per strand är 9.

5.5. MILJÖBYRÅN

5.5.1. Allmän miljövard

Landskapsstyrelsen gav ett utlåtande till utrikesministeriet över protokollet angående minskning av försurning, övergödning och marknära ozon. Sex landskapsförordningar utarbetades av miljöbyrån. Ett lufttillstånd har beviljades. Undantagsbestämmelser rörande tillstånd för fiskodling p.g.a. VHS-sjuka beviljades i ett fall. Landskapsstyrelsen anhöll om föreskrifter från Ålands förvaltningsdomstol om verkställighet i ett fiskodlingstillståndsärende över vilket besvär anförts till domstolen. Landskapsstyrelsen godkände fem rekommendationer som utarbetats inom Helcom (kommissionen för skydd av Östersjön). Landskapsstyrelsen gav ett yttrande över en arbetsgrupps betänkande om Finlands program för skydd av Östersjön. Sveriges naturvårdsverk underrättade landskapsstyrelsen enligt ECE-konventionen om miljökonsekvensbeskrivning om uppförande av 535 vindkraftverk inom Finngrundets östra bank och beslöt att landskapsstyrelsen vill delta i samrådet.

Fortsättningsvis har landskapsstyrelsen deltagit med 10 mk per ålänning för Agenda 21-kontorets verksamhet. Miljöbyrån har haft en representant i kontorets ledningsgrupp.

Landskapsstyrelsen höjde vissa avgifter för miljöprövningsnämnden. En ny femte ledamot har utsetts till miljöprövningsnämnden samt en ny ekonomiledamot.

Inom B7-arbetet har landskapsstyrelsen hållit i förarbetet med ett projekt om Agenda 21-arbete och miljömedvetenhet. Landskapsstyrelsen beslöt att delta i och delfinansiera Interreg-projektet "Bättre vattenkvalitet – hållbar hantering av avloppsvatten i skärgården" tillsammans med Åboland, Nyland och Mälardalen.

Landskapsstyrelsen beslöt att anlita en konsult för att genomföra en miljökonsekvensbedömning för sju planerade vindkraftverk vid Nyhamn.

Notifierades 10 EG-direktiv och beslut. Ett förslag till EG-direktiv behandlades. Dessutom har byrån bistått enheten för Europarätt och externa frågor i beredningen av fem överträdelseförfaranden.

5.5.2. Naturvården

5.5.2.1. Allmänt

I gåva för naturvårdsändamål erhöll landskapsstyrelsen Gräsören och Gloskärsörarna i Karlby, sammanlagt 2,77 hektar. Under året inköptes för naturvårdsändamål ca 32,5 hektar på Idö i Kökar. Härutöver avtalades med markägarna om naturskydd avseende ett ca 10 hektar stort våtmarksområde i Eckerö, ett ca 10 hektar stort skogs- och våtmarksområde i Hammarland samt ett ca 50 hektar stort skogsområde i Sund och ett ca 21 hektar stort skogsområde i Vårdö, sammanlagt ca 90 hektar. Naturreservaten utökades med Sandön i Föglö (37 ha) (ÅFS 15/2001) och Näset i Enklinge (34 ha) (ÅFS 16/2001). Vid utgången av året var den naturskyddade landarealen i landskapet 1.546 (1.475) hektar eller ca 1,04 (0,99) % av landskapets totala landareal. Naturminnenas antal var 10 (10). Naturreservaten i landskapet framgår av *bilaga 15.1*.

5 (8) olika projekt beviljades bidrag för landskapsvård.

3 (4) helt nya täktillstånd beviljades. Vid utgången av året fanns 24 (25) ikraftvarande täktillstånd i landskapet.

Stöd beviljades för ett forskningsprojekt berörande större vattenödlan och hasselsnoken i landskapet samt för genomförande av havsörnsinventeringen.

Landskapsstyrelsen deltog fortsättningsvis i Världsnaturfondens skyddsprogram för havsörnen i Östersjön (1973) och gråsälén i Östersjön (1986). Havsörnsbeståndets utveckling i landskapet framgår av *bilaga 15*. Enligt inventeringar fanns ca 3.150 gråsälur i åländska vatten år 2001 vilket är en ökning. Den av landskapsstyrelsen delfinansierade kartläggningen av hasselsnokens och större vattenödlans ekologi och utbredning fortsatte under året. Den år 2000 påbörjade utterinventeringen slutfördes och sammanställdes. Inventeringen visade att utter förekommer i landskapet men beståndet är synnerligen svagt ($\pm 5-10$ individer).

Nåtö biologiska stations reglemente förnyades och landskapsstyrelsen har två representanter i stationens styrelse.

En informationsfolder berörande naturvårdslagens bestämmelser om sprängning gavs ut till allmänheten.

5.5.2.2. Naturvårdens fältarbeten

De värdefullaste lövängsområdena inom landskapets naturreservat har fortlöpande hävdats med traditionella metoder. Arbetena har i hög grad varit inriktade på att underhålla områden som röjdes upp inom det treåriga projektet (1998-2000) "Biologisk mångfald – återskapande och vård av lövängar på Åland". I projektet, som delvis finansierats med stöd ur Life-fonden, ingick 7 projektområden (Idö, Östra Långskär, Björkör, Herrön, Nåtö, Espholm, Järsö). Utanför projektområdena har större röjningsinsatser gjorts på naturreservaten Prästgårdsnäset och Ramsholmen. På Ramsholmen igångsattes extra åtgärder för att avlägsna eller beskära träd som försvarade flygtrafiken på Mariehamns flygplats. Arbetena på Ramsholmen utfördes såväl av miljöbyrån som av en privat entreprenör. Särskilda röjnings- och hamlingsinsatser utfördes även på det område som inköptes på Nåtö år 2000 samt på Idholm och Senskär.

Betesdjur har hållits på Nåtö, Senskär, Idholm, Ramsholmen, Idö, Herrön, Höckböleholmen, Prästgårdsnäset, Björkör och Östra Långskär, totalt 170 (198) får och 49 (70) nötkreatur.

Miljöbyrån har i övrigt eftersträvat att höja naturreservatens sociala värde, bland annat med naturstigar, informationsskyltar, rastplatser och eldstäder. Särskilt naturstigen på Nåtö och Ramsholmen och fågeltornet på Herrön har varit livligt besökta. På Björkör öppnades en ca 1,5 km lång naturstig med fem informationsstationer som berättar om naturen på Björkör och livet på skärgårdshemmanet. Sedvanligt underhåll har utförts på byggningarna på Björkör, Nåtö och Länsmansgrund. Över de utförda arbetena inom reservaten och på byggningarna skrevs särskilda rapporter.

5.5.3 Vattenvård och avloppsvattenbehandling

5.5.3.1 Allmänt

Genomförandet av EG:s nya ramvattendirektiv inleddes. Genom anlitan av Husö biologiska station inleddes arbetet med utarbetandet av vattenkvalitetsnormer för Åland.

I början av året slutfördes projektet om fosfor- och kväveläckage från land till vatten och rapporten "Kartläggning av fosfor- och kväveläckage från land till vatten samt förslag till åtgärder" publicerades i åländsk utredningsserie (ÅUS 2001:3).

Förordnades en av miljöbyråns tjänsteman att utföra den första bevattningsföretningen i landskapet.

Under sex månader genomfördes undersökningar av sjöar där vatten tas för hushåll och bevattning. Över projektet gjordes rapporten ”Uttag och nivå-sänkningar i åländska vattentäkter: fakta, förslag och diskussionsunderlag” som publicerades i Ålands utredningsserie (ÅUS 2001:7)

5.5.3.2 Vattenlaboratoriet i Guttorp

Vattenövervakningen genomfördes i enlighet med fastställt verksamhetsprogram. Totalt analyserades 3244 (3182) prover, vilket innebar 14452 (19479) analyser under året.

Av större arbeten som genomfördes kan nämnas intensivstationerna dvs. vattenprov togs och analyserades på 11 platser en gång i veckan i Mariehamn, Lemland, Föglö och Lumparland bl.a. i Slemmern och Lumparn från mitten av maj till slutet av december. I Vargsundet togs prov fyra gånger och analyserades. Vattenkvaliteten har kontrollerats på ett stort antal provpunkter runt Åland. De flesta kommunala reningsverken har kontrollerats. Prov har tagits från vattentäkter och sjöar. Även en del utfallsdiken har undersökts förutom de diken som hör till B7-projektet. Laboratoriet deltog i algkarteringen tillsammans med privatpersoner och myndigheter. Resultatet rapporterades till Finlands miljöcentral varje vecka under sommaren. Totalt har 48 provtagningar utförts vid luftstationen i Sund som drivs tillsammans med meteorologiska institutet. För Vårdö kommun analyserades 86 prov från vikar och andra tillrinningsområden i kommunen. 102 prov av hushållsvatten från allmänheten och från vattenbolagen analyserades. Det största enskilda beställningsarbetet var uppdraget att genomföra fiskodlingarnas miljökontrollprogram. Inom projektet togs 1044 prov som analyserades för kontroll av vattenkvaliteten samt 138 bottenhugg för kontroll av mejjofauna och sediment.

5.5.3.3 Avloppsvattenbehandling

Ett avloppsprojekt som på nytt utreddes under året var avledning av avloppsvatten från Finström, Sund och Saltvik till Lotsbroverket i Mariehamn. Utredningen visade att fördelarna med avloppsrening i Lotsbroverket jämfört med rening i små kommunala reningsverk är främst en bra recipient för det renade avloppsvattnet, minskade utsläpp till inre vattenområden samt ett effektivt utnyttjande av resurserna för avloppsbehandling.

Sunds kommun tog i bruk en kretsloppsanpassad anläggning för behandlingen av avloppsvatten som uppkommer på Prästö och i Bomarsundsområdet. Anläggningen är en s.k. våtkomposteringsanläggning genom vilken utsläppen av näringsämnen till vattenområdet runt Prästö begränsas till de näringsämnen som finns i bad-, disk- och tvättvattnet.

Föglö kommun tog i bruk ett nytt reningsverk i Degerby. Till reningsverket leds hushållsavloppsvatten från Degerbyområdet samt avloppsvatten från Ålands Fiskförädlings Ab:s anläggning i Degerby.

5.5.3.4 Finansieringsstöd för vatten- och avloppsåtgärder

Stöd beviljades eller reserverades för avloppsreningsverk i Långnäs i Lumparland, för överföringsledning mellan Kvarnbo och Haraldsby samt för samordnad avloppsbehandling av norra Ålands avloppsvatten.

För kretsloppsanpassad avloppsbehandling eller för ombyggnad av enskilda avloppsanläggningar som inte uppfyller nu gällande krav för behandling av avloppsvatten beviljades nio fastighetsägare stöd.

5.5.4. Avfallshantering

5.5.4.1 Allmänt

Kommunerna har i enlighet med renhållningslagen det primära ansvaret för avfallshanteringen i landskapet. Landskapsstyrelsen har det övergripande ansvaret. Som en följd av landskapsstyrelsens beslut att nio av de kommunala avfallsupplagen måste stängas senast 31.12.2001 planerade kommunerna för borttransport från Åland av avfall som måste deponeras.

Kommunalförbundet för Ålands Miljöservice bildades av Mariehamn, Jomala, Finström, Hammarland, Sund, Geta, Vårdö, Lumparland och Kökar för att samordna avfallshanteringen. Förbundet inledde sin verksamhet med att ta fram noggranna uppgifter om bl.a. avfallsmängder, avfallsfraktioner och avfallsinsamlingen.

Ett flertal åtgärder för en förbättrad avfallshantering var aktuella under året. En viktig åtgärd var att fortsättningsvis bygga ut återvinningsstationer för att främja återanvändningen och återvinningen av avfall. En annan åtgärd var planeringen av en anläggning för kompostering av bioavfall, även bioavfall av animaliskt ursprung.

Företag lämnade uppgifter i enlighet med förpackningsförordningen. En sammanställning av hanteringen av förpackningar och förpackningsavfall gjordes och skickades till EU-kommissionen. Sammanställningen var fortfarande bristfällig p.g.a. svårigheterna att få in noggranna uppgifter från företagen men dock bättre jämfört med tidigare år.

5.5.4.2 Finansieringsstöd för avfallshantering

Beviljades eller reserverades understöd för åtgärder för främjandet av avfallshanteringen. Exempel på sådana åtgärder är anskaffning av en mobil krossanläggning för avfallsåtervinning, inköp av ett vägningssystem för avfallskärl, byggandet av kommunala miljöstationer, stöd för merkostnader för avfallsåtervinning i glesbygden samt stöd för plastinsamling.

5.5.5. Miljötillsynen

Under året utökades miljötillsynen genom att nya verksamheter blev anmälningspliktiga och genom att landskapsstyrelsen tog över tillsynen från hälsonämnden över förläggningstillstånd. Flera inspektioner har gjorts i år än förra året. Tillsynen har gällt främst fiskodlingarna, kompostanläggningarna, muddringar, bevattningar och täkter. Under året har landskapsstyrelsen fattat 97 beslut i tillsynsärenden varav 39 anmälningar enligt vattenlagen eller miljöskyddslagen och 8 utlåtanden till miljöprövningsnämnden.

5.6. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Nämnden är en tillståndsmyndighet som behandlar ansökningar om tillstånd enligt vattenlagen. Sedan den 1 juli 2001 söks hos och prövas av nämnden alla miljöstillstånd. Under året inkom 77 (136) ärenden och avgjordes 40 (114).

6. Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

6.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Landskapets utbildnings- och kulturavdelning har ett övergripande tillsyns- och utbildnings-ansvar för all utbildning och kultur som bedrivs i offentlig regi på Åland. Landskapsstyrelsens uppgift är att tillse att det är möjligt för skolorna att uppnå den i lagar och läroplaner angivna målsättningen att alla elever och studerande i landskapet skall er-hålla möjligheter till en likvärdig allmänbildande grundutbildning och förutsättningar för fortsatta studier och godtagbara utbildningsalternativ på gymnasialstadienivå.

6.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att utveckla avdelningens byrå- och enhetsindelning.

Förverkligat: Utvecklandet av avdelningens byråindelning resulterade i att utbildningsbyrån skall indelas i en skolbyrå med ansvar för i huvudsak grundskoleverksamheten och gymnasialstadiets studieförberedande utbildning samt en yrkesutbildningsbyrå med ansvar för den gymnasiala yrkesutbildningen, vuxenutbildningen samt utbildningen på högre nivå.

Mål: Att utveckla avdelningens interna verksamhet och utåtriktade service.

Förverkligat: Den interna verksamheten utvecklas kontinuerligt genom att personalen ges möjlighet till fortbildning av sin yrkeskunskap, genom ständig dialog och intern utvärdering av avdelningens prestationer både internt och externt. För att nå en starkare gemenskap inom avdelningen anordnades gemensamma fortbildningsdagar för hela personalen. För att uppnå högre samarbetsgrad och effektivare organisation delades personalen in i s.k. personal-organisations- och samverkangrupper (POS) som regelbundet möts för att dryfta specifika frågor inom avdelningen. Avdelningens ledningsgrupp, Kompassen, bestående av avdelningschefen med byrå- och enhetscheferna sammanträdde regelbundet under året.

Databasen för landskapets skolor har vidareutvecklats. Hemsidan Ålands skolnät, www.skolnet.aland.fi, planerades och färdigställdes under året på försorg av läromedelscentralen i samråd med kommunernas och landskapets skolor.

Mål: Att skapa en hemsida samt informationsmaterial för avdelningen.

Förverkligat: Utbildnings- och kulturavdelningen avvaktar landskapsstyrelsens uppdatering av hemsida och intranät för att koordinera hemsida och informationsmaterial med övriga avdelningar.

Mål: Att följa upp, utvärdera och utveckla skolornas undervisning.

Förverkligat: Med utgångspunkt i landskapsstyrelsens i skollagstiftningen avsedda lednings- och utvecklingsansvar för utbildningen (3 § 18/1995 och 52/1997) är uppföljning och utvärdering; kvalitetsgranskning och kvalitetsredovisning ett gemensamt ansvar för kommunerna och landskapet, så även åtföljande utvecklingsarbete.

Inom det av landskapsstyrelsen antagna utvärderingsprogrammet för åren 2000-2004 utförde alla elever i grundskolans årskurs 6 och 9 under skolornas handledning vid samma tidpunkt på vårterminen nationellt omfattande uppgifter i svenska och matematik. Skolornas pedagogiska ledare; föreståndare och rektorer samt representanter för lärarna på grundskole-

och gymnasialstadienivån, skolnämnderna, förbundsstyrelserna och direktionerna informerades om resultaten. Gemensamma riktlinjer för utvecklandet av de skolvisa inlärningsresultaten och den fortsatta undervisningen drogs upp.

I samförstånd med kommunerna utsåg landskapsstyrelsen till höstterminen en kommitté med huvudsaklig uppgift att inventera och samordna skolornas matematikundervisning och initiera lärarfortbildning på området. Samtidigt utsågs en utredare i syfte att inventera och utveckla skolornas elevhandledning och specialpedagogiska arrangemang.

Som stöd för målsättningen att ge eleverna insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen och kulturen tillsattes en kommitté och en projektledare i syfte att utveckla skolornas undervisning i lokalhistoria samt samordna och utveckla densamma med den museipedagogiska verksamheten vid Ålands museum. Konferenser, föreläsningar och exkursioner, bland annat med utgångspunkt i den historisk-pedagogiska arbetsmodell som utarbetats på Kalmar Läns Museum i Sverige, anordnades under året.

Mål: Att stöda lärarnas pedagogiska kompetensutveckling.

Förverkligat: Med utgångspunkt i landskapsstyrelsens övergripande ansvar för ledningen, tillsynen och utvecklingen av undervisningen ordnades under året information och fortbildande evenemang för lärare och rektorer med inriktning på undervisningen i svenska, historia, matematik, utvärderingsmetodik samt informationsteknik och kommunikation (IKT).

Mål: Att utveckla undervisningen för elever och studerande med särskilda behov.

Förverkligat: Landskapsstyrelsen har under året inventerat skolornas handlingsplaner då det gäller elevernas/de studerandes läs- och skrivsvårigheter/dyslexi. En revidering av regelverken och styrdokumentet för skolornas elevhandledning och specialundervisning har påbörjats.

Mål: Att revidera skolornas läroplansgrunder.

Förverkligat: Revideringen av grunderna för utbildningen på gymnasialstadiet, bl.a. beträffande utbildningens målsättning, timfördelning, bedömning och lärokursinnehåll fortsatte under året med konsultering av Living Ab och i samverkan med skolornas rektorsgrupp.

Mål: Att inventera vuxenutbildningen och skapa tydligare ramar för den.

Förverkligat: Landskapsbudgeten upptar medel för vuxenutbildning i olika former, såväl formell som icke formell utbildning, utbildning på olika nivåer och utbildning för olika målgrupper. Utbildnings- och kulturavdelningen följde under året upp den utveckling av vuxenutbildningsstatistik som inletts på det nordiska planet.

Mål: Att utveckla distansundervisningen.

Förverkligat: En arbetsgrupp utarbetade ett förslag till verksamhetsform och uppgiftsbeskrivning för ett åländskt lärcenter. Försökperioden inleddes hösten 2001.

Mål: Att stifta Ålands högskolelag.

Förverkligat: Den av landskapsstyrelsen under år 2000 tillsatta arbetsgruppen utökades och ombildades till en kommitté med uppgift att utarbeta ett förslag till en lagstiftning om högskolan på Åland. Arbetet pågick under året och så gott som färdigställdes.

Mål: Att utvärdera yrkeshögskolan.

Förverkligat: I slutet av år 2000 inleddes en extern utvärdering av Ålands yrkeshögskola. Utvärderingen gjordes av Rådet för utvärdering av högskolorna i Finland enligt ett avtal med landskapsstyrelsen. Utvärderingen genomfördes planenligt och resultatet redovisades i en rapport som presenterades i maj 2001. Rapporten med titeln "Den synliga yrkeshögskolan – Ålands yrkeshögskola" ingår i utvärderingsrådets publikationsserie nr 9:2001 (ISBN 951-37-3509-5, ISSN 1457-3121).

Mål: Att slutföra arbetet med kulturarvsprogrammet.

Förverkligat: Arbetet med kulturarvsprogrammet är en pågående process som ej ännu är i slutförandefasen.

Mål: Att utveckla och marknadsföra Ålands museala verksamhet.

Förverkligat: Kastelholms slott har under året öppnats i sin helhet för allmänheten. En arbetsgrupp har tillsatts för att lämna förslag på hur Jan Karlsgården kan utvecklas som besöksobjekt. Nytt informationsmaterial om de historiska lämningarna i Bomarsund har tagits fram i samarbete med ÅTC. Projektet har återskapat ett torn med hjälp av 3D teknik. I syfte att förmedla information till båtturister har besökarinformationen vid Rödhamn förbättrats. Under året har museibyrån avslutat kulturmiljöinventeringen i Kumlinge och Brändö.

Mål: Att samla in och bearbeta statistik för kultur- och idrottssektorn.

Förverkligat: I samarbete med ÅSUB och jämställdhetsdelegationen genomfördes en undersökning av ålänningarnas kultur och fritidsvanor (Rapport 2001:5)

Mål: Att utarbeta landskapets första ungdomspolitiska program.

Förverkligat: I enlighet med landskapsstyrelsens handlingsprogram 2001-2003 inleddes arbetet med ett ungdomspolitiskt program med ett seminarium som var öppet för allmänheten. Arbetet fortgår och beräknas vara färdigt under år 2002

Mål: Att revidera det mediapolitiska programmet från 1995

Förverkligat: "Etermediopolitiskt program för landskapet Åland" blev klart under sensommaren och överfördes till Ålands lagting i form av ett meddelande (2000-2001:2).

6.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 1999	Bokslut 2000	Tillgängliga medel 2001	Bokslut 2001	Avvikelse
Konsumtionsutgifter	129 670 774,25	142 035 738,66	171 877 491	156 146 691,41	15 730 799,59
Överföringsutgifter	116 369 680,66	132 075 893,62	149 412 847	124 153 902,18	25 258 944,82
Realinvesteringsutgifter	15 318 566,30	17 813 717,61	22 814 189	9 051 677,42	13 762 511,58
Lån och övriga finans- investeringar	380 000,00	711 500,00	1 284 500	552 292,39	732 207,61
Summa utgifter	261 739 021,21	292 636 849,89	345 389 027	289 904 563,40	55 484 463,60
Summa inkomster	-10 849 603,89	-12 541 566,84	-19 405 061	-18 151 480,71	-1 253 580,29
Nettoutgifter	250 889 417,32	280 095 283,05	325 983 966	271 753 082,69	54 230 883,31

6.2. ALLMÄNNA BYRÅN

Vid allmänna byrån handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde, bl.a. personalärenden. Vid studieserviceenheten handläggs ärenden som gäller studieinformation, studiestöd och elevantagning.

6.2.1. Studieserviceenheten

6.2.1.1. Samordnad elevantagning

Antalet sökande och antagna inom den samäländska elevantagningen framgår av följande tabell. Reservantagning av elever ingår inte i siffermaterialet.

	Sökande		Antagna	
	2000	2001	2000	2001
Åländska sökande och antagna	365	377	311	317
Fastländska sökande och antagna	84	71	48	35
Svenska sökande och antagna	8	15	3	2
Övriga sökande och antagna	-	-	-	-

6.2.1.2 Studiestöd

Det totala antalet behandlade studiestödsansökningar under året var 2.391 (2.306) och antalet studiestödstagare 1.841 (1.790). Antalet beviljade studiepenningar var 1.903 (1.841). Antalet beviljade studielån med landskapsborgen var 749 (818) och antalet vuxenstudiestöd 72 (67).

6.2.1.3. Gäststuderande

Under 2001 hade vi 1 gäststuderande från Estland, som var inskriven vid Ålands Yrkesskola men bedrev studier vid Westerlundskas gymnasiet i Enköping. Andra året av tre. Dessutom hade vi 1 gäststuderande från Litauen och 2 från Lettland, vilka bedrev studier vid Ålands folkhögskola.

6.2.1.4. Arbetsliv – Studerande

Landskapsstyrelsens projekt ”Arbetsliv – Studerande” som strävar till att studerande skall knyta värdefulla kontakter med det åländska arbetslivet har under år 2001 bedrivits i form av 3 delprojekt som administrerats av studieserviceenheten:

- Högskolepraktikanter, platserna har under året sökts av 57 högskolestuderande varav 27 har beretts plats i det åländska arbetslivet. 9 praktikanter utförde uppdrag åt det privata näringslivet medan 18 utförde uppdrag åt någon form av offentlig förvaltning.

6.2.1.5. Projektet Arbeta och Bo

Projektet Arbeta och Bo på Åland har under 2001 utvecklats enormt i och med att hemsidan kom.hem.nu färdigställdes i mars.

Projektet administrerar för tillfället två hemsidor, kom. hem. nu som fungerar som en informationsportal samt kompetenslanken.net som fungerar som en rekryteringsportal. Arbeta och Bo projektet har under 2001 haft ca 500 välutbildade personer i sina register. Dessa personer är seriöst intresserade av att arbeta och bo på Åland.

Projektet har förutom att fungera som spindeln i nätet vad gäller åter- eller inflyttningsinformation framställt informativt och proffsigt utformat informationsmaterial, presenterat hundratals CV för arbetsgivare, deltagit i ca 15 olika rekryteringsmässor och aktiviteter samt marknadsfört Åland som en fantastisk plats att arbeta och bo på.

Under 2001 har projektet framförallt inriktat sig på att bygga upp nätverk och marknadsföringskanaler som på sikt kommer att underlätta rekryteringen av välutbildad arbetskraft till det åländska arbetslivet.

Projektet har under 2001 fått stor uppmärksamhet i massmedia både lokalt och i olika media i Norden. Bland annat har det varit inslag om projektet vid två tillfällen i Sveriges TV samt i finska MTV3. Artiklar om projektet har figurerat i flera nordiska tidskrifter såväl dagspress som branschtidningar. Detta kommer med största sannolikhet att underlätta för det åländska arbets- och näringslivet att få kompetent personal samt nya företagare i framtiden.

Projektet som redan 2001 rent praktiskt har bedrivits under arbetsförmedlingsbyråns ansvar flyttar även formellt och budgetmässigt från utbildningsavdelningen till näringsavdelningen (arbetsförmedlingsbyrån) från och med 1 januari 2002.

En större utvärdering av projektets målförverkligande kommer att göras under hösten 2002.

6.3. UTBILDNINGSBYRÅN

Vid utbildningsbyrån handläggs ärenden som gäller grundskoleväsendet, gymnasialstadieutbildning och yrkeshögskoleutbildning. Vid byrån finns en vuxenutbildningsenhet vid vilken handläggs ärenden som gäller vuxenutbildning och läroavtal. Vid enheten Ålands Högskola sköts de uppgifter som hör samman med den högskoleundervisning och den vetenskapliga forskning som bedrivs genom landskapets försorg. Enheten Ålands läromedelscentral sköter informationen om nya läromedel, anskaffningen och utlåningen av audiovisuella läromedel och pedagogiska hjälpmedel.

6.3.1. Vuxenutbildningsenheten

Vuxenutbildningsenheten handlägger ärenden som gäller vuxenutbildning och ansvarar budgetmässigt för läroavtalsutbildning, yrkesinriktad vuxenutbildning, sysselsättningsfrämjande utbildning samt kompetenshöjande utbildningsåtgärder som delfinansieras av Europeiska socialfonden. Fortløpande information gällande vuxenutbildning i de nordiska länderna erhålls genom NMR:s organ.

Under verksamhetsåret har enheten kunnat notera ett växande intresse för olika former av vuxenutbildning. Ett stort intresse har bl.a. möjligheterna till arbetsplatsrelaterad utbildning, med stödfinansiering genom det nya mål 3-programmet rönt. I ett längre perspektiv är närmare kännedom om olika utbildningsbehov ett viktigt instrument. Möjligheterna att utreda detta har behandlats under året vid olika tillfällen och diskussioner har förts med bl.a. ÅSUB och Ålands kommunförbund. Landskapsstyrelsen följer också fortløpande med prognositeringsprojektet, "Yrke 2015", som genomförs av Sydkustens landskapsförbund.

Möjligheter att avlägga fristående yrkesexamen eller delar av examen har utökats genom att Ålands vårdinstitut och Ålands sjömannsskola beviljats rätt att ingå avtal med rikets examenskommissioner inom respektive bransch, för att anordna fristående examen eller delar av examen. För utveckling av distansutbildningen har en arbetsgrupp utarbetat förslag till uppgiftsbeskrivning för ett åländskt lärcenter. Landskapsstyrelsen har inlett etableringen av ett lärcenter, inom ramen för en försöksperiod, som utgår den 31.12.2003. Landskapsstyrelsen ser utvecklingen av ett lärcenter som en infrastrukturrell satsning inom det livslånga lärandet på Åland.

Skolornas vuxenutbildning har dels genomförts inom ramen för deras egna budgeter och dels med centrala medel.

Följande utbildningar har finansierats med centrala medel för yrkesinriktad vuxenutbildning:

Fastighetskötare	Ålands yrkesskola	9
Fritidsridledarutbildning	Ålands naturbruksskola	7
Ambulansförarutbildning	Ambulanspersonal Skolen, Oslo	1
Bidrag för deltagande, 2 st	Mässa Mot Narkotika, Malmö	2

Följande utbildningar har finansierats med medel för sysselsättningsfrämjande utbildning:

Datorstödda arbetsuppgifter	Ålands handelsläroverk	10
Svenska för inflyttade I + II	Medborgarinstitutet	26
Sjösäkerhetsfortbildning	Ålands sjösäkerhetscenter	
Företagarutbildning / SPA-terapeut	KKC Dalsbruk / Axelsons Gymn.Institut	1
Serviceavdelningen, kokutbildning	Korsnäs kurscenter	1
IT / CAD - avdelningen	" "	2
Elavdelningen	" "	3
Metallavdelningen	" "	1

6.3.1.1. Läroavtalsutbildning

Under verksamhetsåret har 66 studerande bedrivit läroavtalsutbildning inom 23 olika yrkesområden. Antalet arbetsgivare med utbildningsansvar uppgick till 29 där samma arbetsgivare kan ha flera olika inriktningar. Samtliga med undantag av en är verksamma på Åland. För den teoretiska undervisningen har lärlingsnämnden köpt tjänster av 2 skolor inom landskapet och 8 utanför landskapet. Medelåldern för de studerande var 35,14 år.

Lärlingsnämnden ger ut egen verksamhetsberättelse.

6.3.1.2 Målprogram med delfinansiering från europeiska socialfonden

Uppföljningen av projekt inom Ålands Mål 4-program, 1995 – 1999, fortsatte under första delen av året för att så småningom övergå till avslutning av programmet som helhet. Programmet avslutas den 30.6.2002.

Strategin för Ålands Mål 3-program 2000 - 2006 är att utveckla kompetenshöjande system inom ramen för det livslånga lärandet, stöda arbetsplatsrelaterad utbildning, befrämja arbetsmarknadsintegreringen och den sociala sammanhållningen.

Implementeringen har gått bättre än förväntat, särskilt med tanke på att programmet egentligen startades i mars 2001 genom en större ”kick-off” som besöktes av över 100 personer. Intresset för Ålands Mål 3 har efter det tillfället varit mycket tillfredställande. Totalt har 28 projekt beviljats medel ur Mål 3-programmet. Här har även förprojekteringarna inkluderats.

Att stödfinansiera förprojekteringar har varit en effektiv strategi för att få in ansökningar om huvudprojekt eller större projekthelheter med välutvecklade projektplaner, i enlighet med principen om det livslånga lärandet. Av 12 beviljade Mål 3-projekt har sex stycken haft en förprojekteringsperiod om ca 3 månader. De projekt som haft en förprojekteringsperiod är omfattande, både gällande innehåll och utformning, där t.ex. även antalet projektdeltagare är högt om man jämför med antalet anställda i det företag/den organisation som äger projektet. I flera av projekten är samtliga anställda med, vilket ger stora möjligheter till en långvarig effekt av kompetenshöjningen som sannolikt kommer att synas i vardagen på arbetsplatserna. Samtliga av dessa projekt är fleråriga. Som exempel kan nämnas att av de projekt som hittills beviljats stödfinansiering sträcker sig två projekt ända fram till år 2006 medan de övriga stödfinansierade projekten till största delen avslutas år 2004.

Särskild rapport utges för årlig uppföljning av Ålands Mål 3-program 2000-2006.

6.3.2. Ålands högskola

Deltagarantal

Antalet deltagare i högskolans olika aktiviteter 2001 (2000)

Akademisk undervisning	760	(759)
Fortbildning	813	(704)
Seminarier	252	-
Öppna föreläsningar	368	(369)
Summa	2.193	(1.832)

Forskarstipendier

Forskarstipendierna för år 2001 utgjorde totalt 200.000 mk. Medlen fördelades av Högskoledelegationen och fastställdes av landskapsstyrelsen enligt följande:

15.000 PM Fredrica Ahlqvist

Social conditions, well-being and health among elderly on the Åland Islands and in Ostrobothnia.

35.000 GIM Kirsi Jansson

Drogbruk bland ungdomar på Åland: Orsaker och förebyggande arbete

- 30.000 PeM Ann-Christina Kjeldsen
Befrämjar metafonologisk träning i daghemmens förundervisning utvecklandet av läs- och skrivförmågan i skolan?
- 20.000 HvM Gunnar Sjöblom
De mentalsjukas situation och vård på Åland före 1934
- 100.000 PD Markku Suksi
Ålands offentliga rätt

6.3.3. Ålands läromedelscentral

Under året har Bibliotekstjänsts Book-it program tagits i användning som utlåningsprogram och katalogiseringen av allt material i databasen Katrina har fortsatt. Vid årets slut hade Läromedelscentralen 6770 inlagda poster i Katrina.

Utlåning

Totala antalet lån under året var 8321, fördelade på medium enligt följande: video 4282, böcker 2151, övrigt (diaserier, pedagogiska hjälpmedel, cd-rom mm.) 1888.

Anskaffningar; under året köptes 144 videofilmer, 60 böcker varav 7 med cd/kassett och 6 pedagogiska hjälpmedel, 121 undervisningsprogram bandades från FST. Därtill fick centralen läroböcker från ett flertal förlag till den permanenta läroboksutställningen.

Utställningar

Två förlag besökte LMC med utställningar och två informationstillfällen kring läromedel hölls. Några handledningstillfällen i användandet av programvara för presentationer hölls.

Tjänster

123 ljudkopieringar, 132 videokopieringar, 246 inbindningar och 129 lamineringar gjordes åt kunder.

Distribution

Material distribuerades på fasta Åland till 17 skolor (samt 2 vid behov) varje vecka. Under höstterminen har i genomsnitt 22 artiklar körts ut och 59 artiklar kommit i retur per vecka.

Ett försök med samdistribution från Stadsbiblioteket och Läromedelscentralen till fyra kommuners skolor och bibliotek genomfördes under den första delen av året.

Övrigt

Direktionen för Ålands Läromedelscentral sammanträdde 4 gånger under året.

LMC arrangerade en specialutställning i anslutning till Historie- och samhällsläraernas riksförbunds kongress i Mariehamn. Utställningen omfattade böcker, videofilmer, musik och broschyrer om Åland. För detta tillfälle sammanställdes kompendiet "Om Åland".

Centralen har deltagit i Utbildningsbyråns projekt Leve historien genom att informatören handhar sekreterarsysslan i kommittén.

Läromedelscentralen har haft ett samarbete med Europainformationen på Åland som främst har rört informationsmaterial inför övergången till den nya valutan euro.

Frågan om Läromedelscentralens huvudmannaskap har fortsättningsvis diskuterats under året.

6.3.4. Utbildning på grundskolenivå

Landskapsstyrelsens allmänna tillsyns- och utvecklingsansvar för utbildningen förverkligades under året i form av de nämnda centrala uppföljnings- och utvärderingsinsatserna och de tidigare nämnda utvecklingsprojekten.

6.3.4.1. Elevantal

Jämfört med föregående läsår ökade elevantalet inom kommunernas tjuogoåttio grundskolor från 2994 till 3012 (+18). Antalet elever i grundskolans första årskurs var 319 (-20) av vilka 5 (-3) var inskrivna i specialklass, 8 (-7) av dessa i träningsundervisning. Det totala antalet elever i grundskolans träningsundervisning var 32 (+1) och i övrig specialundervisning 57 (+8).

6.3.4.2. Landskapsandel, driftsutgifter för grundskolan

Landskapsandel för kommunernas driftsutgifter för grundskolan beviljades utgående från ett basbelopp om 22 887 (22 187) mk per barn i åldersgruppen 6-11 år och 28 910 (28 026) mk per barn i åldersgruppen 12-15 år. För en elev inom träningsundervisningen betalades landskapsandel utgående från ett basbelopp om 81 847 (79 343) mk. Jämfört med föregående år ökade landskapsandelen för grundskolans driftsutgifter från 35 229 789 till 37 452 408 (2 222 619) mk.

I fråga om skolornas IT-utveckling erhöll kommunerna särskilt understöd om 500 000 (500 000) mk bl.a. som stöd för skolornas IT-handledarverksamhet och lokal fortbildning. Behovet av etiskt tänkande och etiska regelverk i användandet av informationsteknologin betonades.

6.3.4.3. Landskapsandel, anläggningskostnader för bibliotek och grundskolor

Av beviljningsfullmakten om 455.000 mk för pågående och redan utförda biblioteks- och grundskoleprojekt beviljades landskapsandel om 457.070 mk för redan utförda om- och tillbyggnadsarbeten vid Södersunda skola (457 070 mk). Av beviljningsfullmakten om 30 245 000 mk beviljades landskapsandel för nya om- och tillbyggnadsarbeten av skol- och biblioteksutrymmen vid Geta skola (11 514 000 mk), Godby högstadieskola (1 404 000 mk) och Kyrkby högstadieskola (17 324 930 mk).

6.3.5 Utbildning på gymnasialstadie- och högre nivå

Efter grundskolan ges ungdomar och vuxna möjlighet att skaffa sig studieförberedande utbildning och yrkesinriktad utbildning. Utbildningen ges på gymnasialstadienivå och högre nivå.

Landskapet Åland är huvudman för skolorna på gymnasialstadienivå och högre nivå. Landskapsstyrelsen handhar den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen för utbildningen.

Utbildning på gymnasialstadienivå ordnades i 10 olika skolor. Yrkesutbildning på högre nivå ordnades bl.a. som yrkeshögskoleutbildning inom Ålands yrkeshögskola. Inom gymnasialstadiets studieförberedande utbildning var antalet studerande 394 (+5), den studieförberedande utbildningen med yrkesprofil 104 (+2), den yrkesinriktade utbildningen 515 (-75). En bred majoritet genomförde sina studier på tre år. Inom yrkesutbildningen på högre nivå var antalet studerande 403 (-19). Den skolbundna yrkesutbildningen kompletterades med yrkesutbildning i form av läroavtalsutbildning, under året var 66 (-4) läroavtal i kraft.

6.3.5.1. Ålands handelsläroverk

Under läsåret 2000-2001 hade Ålands handelsläroverk totalt 144 studerande på följande program:

- 3-årig merkonomutbildning, grundskolbaserad (120sv)
- Ekonomi och marknadsföring vid Ålands yrkeshögskola (140 sv)
- 2-årig vuxenutbildning, merkonom
- 2-årig vuxenutbildning på distans, merkonom

Under året hölls tre datakörkortskurser för allmänheten. Totalt utfärdades 238 datakörkort (51 st @-kort och 187 A-kortskurser) för studerande vid Ålands yrkeshögskola, för sysselsättningskurser samt för företag och skolor. En sysselsättningskurs ordnades i samarbete med arbetsförmedlingen och vuxenutbildningsenheten. Kurser har även hållits i data för anställda inom den offentliga förvaltningen och för olika företag.

Mål: Målen för lärarnas och personalens fortbildning finns angivna i fortbildningsplanen för år 2001.

Förverkligat: En gemensam fortbildningsdag för alla lärare på gymnasialstadiet ordnades 13.8. med rubrikerna "Vad händer i hjärnan när vi lär oss" presenterat av Kjell Nilsson och "Ledarstrategi på skolan" med rektor Börje Ehrstrand. Den 6.3. höll Ingemar Svantesson fortbildningsdag om olika inlärningsstilar för skolans lärare. I övrigt har lärarna deltagit i ämnesfortbildning.

Mål: Utveckling av distansutbildningen fortsätter under året.

Förverkligat: Utvecklingen av distansutbildningen har bl.a. förverkligats genom vidareutbildning vad gäller dataprogrammet First Class.

Mål: Arbetet med skolans läroplan på gymnasialstadiet fortsätter.

Förverkligat: Lärarnas förslag till ny läroplan presenterades för direktionen i december 2001.

Mål: Lärarna och personalen deltar i arbetet med kvalitetshandbok för utbildningsprogrammet Ekonomi och marknadsföring inom yrkeshögskolan.

Förverkligat: Arbetet med kvalitetshandboken har fortgått under året.

Mål: Att avsluta planeringen av den nya inriktningen av YH-programmet som ger utbildningsmässig grund för att delta i revisorsexamen.

Förverkligat: Den nya inriktningen mot revision på programmet Ekonomi och marknadsföring var färdigt planerad i slutet av höstterminen och tas upp i Ledningsgruppen i början av vårterminen 2002.

Mål: De studerandes studieprestationer följs upp på olika sätt för att involvera de studerande på ett mer aktivt sätt i skolarbetet från början.

Förverkligat: Rektor och studiehandledare har haft individuella samtal med alla studerande under läsåret. Lärarna lämnar in frånvarostatistik efter varje period och klassföreståndarna har schemalagda möten med sin grupp. Vid stor frånvaro och dåliga studieresultat kontaktas vårdnadshavare till omyndig studerande i ett tidigare skede än förut.

Ålands handelsläroverk ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Föverkligat 2001
Totalt antal studerande	126	136	138	144
Under året antagna studerande	42	51	72	74
Avlagda examina	17	39		38
Avbrutna studier	3	7		11
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	85	49		34
Fristående kursverksamhet, kursdagar	136	64		59

6.3.5.2. Ålands hotell- och restaurangskola

Under läsåret 2001- 2002 har Ålands hotell- och restaurangskola 53 studerande på gymnasialstadienivå samt 51 studerande på yrkeshögskolenivå.

Utbildningsprogram inom hotell- och restaurangbranschen:

Gymnasialstadiet: Kock (2 klasser) och Servitör (1 klass), *student- och gymnasiekvot*
Servitör (1 klass)

Hotell- och konferenspersonal, 1 klass

Inom ramen för samarbetsavtalet med Norrtälje kommun erhåller två studerande från Norrtälje sin utbildning vid Ålands hotell- och restaurangskola.

Utbildningsprogram inom ramen för Ålands yrkeshögskola:

Hotell- och restaurangadministratör: årskurs 1 (1 klass), årskurs 2 (1 klass),
årskurs 3 (1 klass), årskurs 4 (1 klass).

En viktig uppgift under året har varit att förnya läroplanen för hotell- och restaurangprogrammets olika inriktningar. Ett annat mål har varit att låta lärare med olika ämnesinriktningar bilda lärarlag. Till lärarlagens främsta uppgifter har hört att arbeta med ämnesintegration och samordning speciellt inom de stora yrkesinriktade studiehelheterna. Att utveckla samarbetet mellan de skolor som är integrerade i hotell- och restaurangprogrammet har intensifierats fr.o.m. höstterminen 2001.

Under året har arbetet med att ta fram ett kvalitetsledningssystem, speciellt för yrkeshögskoleprogrammet, fortsatt.

Ålands hotell- och restaurangskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Föverkligat 2001
Totalt antal studerande	124	125	129	116
Under året antagna studerande	97	91	98	67
Avlagda examina	106	64		81
Avbrutna studier	7	3		2
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	34	51		85
Fristående kursverksamhet, kurstillfällen	9	4		8

6.3.5.3. Ålands husmodersskola

Läsåret 2001-2002 inleddes med 12 heltidsstuderande och fem vuxenstuderande på deltid i den ettåriga utbildningen. Samtliga elever ägnade måndagarna åt familjedagvårdarutbildningen. De vuxenstuderande deltog endast i denna undervisning. En elev med anpassad studieplan jobbade praktiskt på måndagarna. Sju heltidsstuderande var från Åland och fem från fastlandet.

Husmodersskolan hade samarbete med Naturbruksskolan i form av elevutbyte. Elever från Vårdinstitutet studerade en period på Husmodersskolan i huslig ekonomi.

Under verksamhetsåret arrangerades kurstillfällen inom olika områden.

Saltviks kommun beställde från Husmodersskolan en kurs – ”Arbetsrelaterad utbildning för städservicepersonal”, som startade i början av oktober 2001. För att utveckla och utöka sitt utbildningsutbud planerades i skolan ett vuxenutbildningsprojekt kallat ”Utveckling av professionell hemtjänst- och rengöringsservice”. För det anhölls medel från Ålands Mål 3 – program 2000- 2006.

Ålands husmodersskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Föverkligat 2001
Totalt antal studerande	20	20	28	17,5
Under året antagna studerande	20	20	28	17
Avlagda examina	12	15		18
Avbrutna studier	3	2		1

6.3.5.4. Ålands lyceum

Under vårterminen 2001 hade Ålands lyceum 378 studerande och höstterminen 2001 hade lyceet 394 studerande. År 2001 avlade 98 examen efter tre års studier. Detta innebär att 82 % av dem som antogs 1998 avlade examen inom 3 år.

Under året fortsatte utbildningssamarbetet med Ålands yrkesskola och 12 studerande på yrkesskolans el- och dataprogram har under 12 lektioner varje vecka följt lyceets läroplan i svenska, engelska, finska, lång matematik och lång fysik.

Under våren och sommaren elsanerades ett undervisningsutrymme.

Ålands lyceum ger ut en egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Föverkligat 2001
Totalt antal studerande	385	390		394
Under året antagna studerande	120	120	140	140
Avlagda examina	131	102		119
Avbrutna studier	11	12		10

6.3.5.5. Ålands naturbruksskola

Skolan erbjöd en 3-årig gymnasialstadieutbildning inom naturbruk med två inriktningar lantbruk och hästhållning. Hösten 2001 inledde totalt 12 studerande, 6 studerande per inriktning. Därtill inleddes en påbyggnadsutbildning till fritidsridledare (40sv) med totalt 9 studerande.

Mål: Skolan skall inom ramen för Ålands Landsbygdscentrum verka för en levande landsbygd på Åland genom att bedriva fortbildning och annan utåtriktad verksamhet.

Förverkligat: Skolan har gett ut en kurskatalog hösten 2001. Det ordnades totalt 102 kursdagar med 739 kursdeltagare.

Mål: På Åland Naturbruksskola skall det finnas ett för studie- och övningsändamål ekonomiskt och tekniskt lämpligt skoljordbruk.

Förverkligat: Skoljordbruket har under året brukat 180,75 ha varav 124,18 ha varit åkermark och beten. Mjölkkobesättningen har i medeltal under året varit 27,6 kor med en avkastning på 7 928 kg mjölk per ko, 340 kg fett och 273 kg protein. Dikobesättningen bestod av 14 kor, rekrytering samt en avelstjur. 10 tackor födde 24 lamm under året.

Ålands naturbruksskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Totalt antal studerande	58,5	50,5	55	31,5
Under året antagna studerande	11	21	32	21
Avlagda examina	19	14	23	23
Avbrutna studier	3	-	-	-
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	370	429		739
Fristående kursverksamhet, kursdagar	87	62		102

6.3.5.6. Ålands sjöfartsläroverk

Från och med läsåret 1997/98 ansvarar Ålands sjöfartsläroverk för sjöfartsprogrammet inom nätverket Ålands yrkeshögskola. Utbildningsprogrammet omfattar 180 sv och leder till examen som sjökaptan YH. De första yrkeshögskolestuderande utexaminerades i december 2000.

Vidareutbildning från styrman till sjökaptan erbjuds under en övergångsperiod. Ålands landskapsstyrelse har den 16 februari 1998 beviljat direktionen för Ålands sjöfartsläroverk rätt att från och med 1.1.1998 fram till 31.12.2002 inleda vidareutbildning från styrman till sjökaptan omfattande 60 sv med examensbenämningen sjökaptan.

Under året har samarbetet med andra skolor fortgått både inom landskapet och internationellt. Sjöfartsläroverket tillhandahåller sjösäkerhetskurser för studerande vid Ålands yrkeshögskola, Ålands sjömansskola och Ålands hotell- och restaurangskola. Under verksamhetsåret anordnades kurser om sammanlagt 55 kursdagar för studerande vid landskapets övriga skolor. Totalt 278 studerande i landskapets övriga skolor deltog.

Internationellt har skolan deltagit i olika samarbetsprojekt och står som koordinator för ett Nordplus-finansierat nätverk "Tryggt hav" för utveckling av utbildning i krishantering. Under verksamhetsåret har samnordiska kurser genomförts inom nätverket.

Skolan har under år 2000-2001 deltagit i ett forsknings- och utvecklingsprojekt för "Maritime Education in Ship Hand-ling, Communication, Co operation through Distributed Networked Simulators". Projektet leds av Danish Maritime Institute, DMI, och finansieras som ett Nordnet2 projekt av Senter for Informationsteknologi ved Universitetet i Oslo.

Den externa kursverksamheten har varit livlig. I första hand har kurser för uppgradering av behörigheter enligt STCW95 efterfrågats. STCW95 träder till fullt i kraft 1.2.2002, varvid alla sjöbehörigheter skall vara uppgraderade enligt det nya regelverket. Rederierna har därför inte efterfrågat simulatorkurser, eftersom dessa inte ingår i minimikraven enligt konventionen. Skolan samarbetar med Ålands sjösäkerhetscentrum.

Ålands sjöfartsläroverk ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Totalt antal studerande	90	86	111	82
Under året antagna studerande	34	28	41	22
Avlagda examina	17	26	26	17
Avbrutna studier	10	10	-	15
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	299	320	436	456
Fristående kursverksamhet, kursdagar	106	96	155	109
Kurser för stud vid andra LS-skolor, delt.	213	221	332	278
Kurser för stud vid andra LS-skolor, dagar	43	55	87	55

6.3.5.7. Ålands sjömansskola

Under läsåret 2001-2002 har Ålands sjömansskola följande utbildningsprogram och inriktningar

Hotell- och restaurangprogrammet,

- kock/servitör

- café, storkök och restaurang

Sjöfartsprogrammet,

- sjöman (80sv)

- fartygsmekaniker (120 sv)

- däcks- och maskinreparatörer (120 sv)

- fartygselektriker (120 sv)

- vaktmaskinmästare (120sv)

- samt en påbyggnadsutbildning till fartygsmekaniker (40sv)

Inom ramen för samarbetsavtal med Norrtälje kommun studerar 4 studerande vid sjömansskolan.

Landskapsstyrelsen tillsatte år 2000 en planeringskommitté med uppdrag att ta fram en kravspecifikation, outlines och GA-ritningar för ett ersättande skolfartyg för m/s UTÖ. Planeringskommittén har avgett en rapport om ett nytt kombinerat skolfartyg/räddningsfartyg. Direktionerna för Ålands sjömansskola, Ålands sjöfartsläroverk, Ålands tekniska läroverk och ledningsgruppen för Ålands yrkeshögskola har framfört sitt fulla stöd till rapporten. Planeringen av ett ersättande skolfartyg har fortsatt under året.

Mål: Under året genomförs den tidigare planerade omläggningen av sjöfartsprogrammets alla inriktningar för en likartad inledande vaktmansutbildning där den STCW anknutna handledda praktiken om 8 studieveckor förläggs till årskurs 1.

Förverkligat: Läsåret 2001-2002 har sjöfartsprogrammets alla inriktningar en likartad inledande vaktmansutbildning under första studieåret. Samtidigt infördes en ny inriktning för däck- och maskinreparörer, denna inriktning ersätter tidigare sjöman 80 studieveckor och påbyggnadsutbildningen fartygsmekaniker 40 studieveckor.

Ålands sjömannsskola ger ut egen verksamhetsberättelse

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Totalt antal studerande	126	113	169	110
Under året antagna studerande	84	75	108	52
Avlagda examina	41	21	44	26
Avbrutna studier	29	20	-	11
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	-	11	-	16
Fristående kursverksamhet, kursdagar	-	11	-	57

6.3.5.8. Ålands tekniska läroverk

Vid Ålands tekniska läroverk finns yrkeshögskoleprogram inom maskinteknik, elektroteknik och informationsteknik. Utbildningen i maskinteknik har inriktningen fartygsmaskin- och energiteknik, utbildningen i elektroteknik har inriktningarna automationsteknik och fartygsautomation och utbildningen i informationsteknik har inriktningen mjukvaru-utveckling. År 2001 avlade vid läroverket 18 studerande yrkeshögskoleexamen och 3 studerande ingenjörsexamen.

De två första åren på maskinteknikprogrammet samt 6 månaders godkänd handledd sjöpraktik uppfyller kraven som utbildning till vaktmaskinmästare. 1 studerande har under 2001 avslutat sin vaktmaskinmästarutbildning vid läroverket.

Ålands tekniska läroverk ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Totalt antal studerande	128	144	151	142
Under året antagna studerande		48	60	51
Avlagda examina	45	15	21	22
Avbrutna studier	17	15		21
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	26	20	72	140
Fristående kursverksamhet, kursdagar	6	6	18	31

6.3.5.9. Ålands vårdinstitut

Ålands Vårdinstitut utbildar personer för social- och hälsovårdsyrken samt ger påbyggnadsutbildning och fortbildning för social- och hälsovårdspersonal på Åland. Utbildning ges både på gymnasialstadiet och på yrkeshögskolenivå.

- Under året har Ålands Vårdinstitut erbjudit utbildning enligt följande:
- Utbildningsprogram inom social- och hälsovård: närvårdare, närvårdare-vuxen
- Utbildningsprogrammet för vård vid Ålands Yrkeshögskola: sjukskötare

Vårdinstitutet har ett omfattande utbyte av studerande och lärare. Det nordiska utbytet – på både gymnasialstadiet och inom yrkeshögskolan – bekostas med medel från Nordiska ministerrådet.

Ålands vårdinstitut ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Totalt antal studerande	105	216	198	201
Under året antagna studerande	-	46	38	39
Avlagda examina	23	27	27	38
Avbrutna studier	5	-	-	5
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	160	159	-	175
Fristående kursverksamhet, kursdagar	35	60	-	40

6.3.5.10. Ålands yrkesskola

Läsåret 2001 till 2002 studerade totalt 262 st på följande utbildningsprogram på Ålands yrkesskola:

- Byggteknik
- El- och datateknik, inriktningar datorteknik och elteknik
- Fordons- och transportteknik
- Frisör
- Hotell- och restaurangbranschen
- Multimedia och kommunikation
- Samhälleliga och sociala sektorn
- Verkstads- och produktionsteknik
- Yrkesträningen

Samtliga utbildningsprogram omfattar 120 studieveckor vilket motsvarar tre års studier.

Under året har nya läroplaner utarbetats för utbildningsprogrammen inom byggteknik, el- och datateknik, inriktningarna datorteknik och elteknik, fordons- och transportteknik samt verkstads- och produktionsteknik

Mål: Att lärandet skulle föras närmare arbetssituationen.

Förverkligat: Genom att minst sex veckors arbetspraktik nu till fullo genomförts vid samtliga yrkesinriktade utbildningsprogram.

Mål: Undervisning i olika ämnen, yrkesämnena och kärnämnen, skulle närma sig varandra. Eventuella vattentäta skott mellan dessa ämnesgrupper skulle elimineras.

Förverkligat: En förändring i den riktningen har skett genom att lärarlagsarbetet utökats. Från och med höstterminen 2001 leds alla utbildningsprogram av ett lärarlag. Lärarlagen borgar för att samarbetet mellan yrkeslärarna och lärarna i allmänna ämnen ökar, vilket i sin tur ökar det ämnesöverskridande samarbetet.

Mål: I budgeten för 2001 beviljades anslag om 4 500 000 mark för att inleda byggandet av en ny flygel där bl.a. yrkesträningsskolorna skulle få sina efterlängta utrymmen.

Förverkligat: Har inte förverkligats.

Mål: I budgeten för år 2001 ett anslag om 2 400 000 mark för byte av hela avloppssystemet i den s.k. verkstadsflygeln samt för en mindre renovering av dataverkstaden och automations-verkstaden i samma flygelbyggnad.

Förverkligat: Ombyggnaden är genomförd i sin helhet. Samtidigt har en handikapptolett byggts i verkstadsflygelns entré.

Under året har vuxenutbildning för fastighetsskötare genomförts med anslag från centrala medel.

Därutöver har genomförts en ADR kompletteringskurs, transport av farligt gods, samt en kurs i regler för keramik i våtutrymmen.

Inom ramen för samarbetsavtalet med Norrtälje kommun har 1 elev studerat vid yrkesskolan. Ålands yrkesskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Totalt antal studerande	271	265	276	262
Under året antagna studerande	116	105	78	77
Avlagda examina	75	52		63
- överförda godkända studerande till ÅHRS	10	22		12
Studerande som avbrutit studierna	10	16		18
Fristående kursverksamhet, deltagare- fastighetsskötare (2 terminer)				7
- ADR komplettering (1 dag)				15
- keramik i våtutrymmen (1 dag)				33

6.3.5.11. Samarbetsnätverk/stödfunktioner

Ålands sjösäkerhetscentrum

Arbetet med att färdigställa den nya sjöräddningsanläggningen fortskred enligt plan. Livräddningsanläggningen togs i bruk i mars. Administrationen flyttade därmed från Ekonomiegatan 1 till Neptunigatan 6.

Kursverksamheten har varit livlig; över 100 kurser med över 1200 kursdeltagare. Ålands sjösäkerhetscentrum har utökat sitt internationella nätverk av kontakter i och med att RCCL som första egentliga internationella rederi har utbildat ca 100 besättningsmän på centret. Undervisningsspråket var engelska.

Ålands sjösäkerhetscentrum har inlett diskussioner och planering av upplägg för simulatorkurser.

Utbildade personer 2001	Studerande	Externa deltagare	Kursdagar
Livbåtsman	100	346	104
Fast rescue boat	17	152	63
Säkerhetskurs fiskare		4	2
Basic Training refresher		50	20
Stabilitet/flytbarhet		93	217
Brandkurser			
Familiarization	67	20	7
Basic fire fighting	62	12	40
Basic fortbildning		54	10
Advanced fire fighting	77	3	21
Advanced fortbildning		130	24
Mobile group special training		46	8
TOTALT	323	910	327

Ålands teknologicentrum

Mål: Det övergripande målet för Ålands teknologicentrum är att höja den tekniska kompetensnivån i landskapet genom bl a uppdrag i projektform, rådgivning och utbildning i kursform. En grundtes i ÅTC:s verksamhet är att hjälpa sina kunder i alla steg av en utvecklingsprocess från testning av idé till marknadsintroduktion och –bearbetning.

Förverkligat: Under år 2001 har ÅTC:s prioriterade områden varit IT-och datateknik, energiteknik och kvalitetsledningssystem.

Inom IT- och datatekniksektorn har två kurser i Internet och Multimedia för företagare hållits i samarbete med Ålands Handelskammare och Vasa Utvecklingcenter för Vuxna. Kurserna omfattar 100 dagars arbete varav 20 dagar är närvarodagar vid ÅTC.

ÅTC har deltagit i landskapsstyrelsens IKT-ledningsgrupp som planerar landskapets satsningar inom området.

ÅTC deltar även i en nordisk ad hoc grupp om e-handel och industrirelaterade frågor.

Kurser i AutoCAD har hållits för såväl företag som för Ålands yrkeshögskola.

Inom området energiteknik har en omfattande utredning genomförts i syfte att hitta lämpliga platser för byggandet av nya vindkraftparker. Ansökningar för delfinansiering har utarbetats för såväl landskapsstyrelsen som EU.

I energisparsyfte har byggnaders energibalans uppmätts.

Inom området miljöledningssystem har en kurs för företagare hållits i samarbete med Ålands Handelskammare och Vasa Utvecklingscenter för Vuxna. Kursen omfattade 20 dagars arbete och 4 dagars närvaro med föreläsningar.

Under år 2001 har ÅTC deltagit i utvecklingen av sex organisationers kvalitetsledningssystem och ett företags miljöledningssystem.

Kurser i kvalitetsledningssystem har hållits för Ålands yrkeshögskola.

Ålands yrkeshögskola

Yrkeshögskoleutbildningen ingår i ett försöks- och utvecklingsprojekt som inleddes år 1997. Verksamheten grundar sig på ”LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning”, (ÅFS 55/97) och syftar till att höja utbildningens nivå och erbjuda större bredd i utbildningen inom sektorerna sjöfart, teknik, vård, hotell- och restaurangservice samt ekonomi och att bidra till en utveckling av det åländska arbetslivet genom utbildning, utvecklingsarbete och tillämpad forskning. Genom LL 43/2001 har lagens giltighetstid förlängts och omfattar nu den utbildning som enligt lagen påbörjas före utgången av år 2002. Därefter fortsätter verksamheten i den form som fastställs genom beslut under projektperioden.

Ålands yrkeshögskola utgör ett samarbetsnätverk mellan följande programansvariga skolor: Ålands sjöfartsläroverk, Ålands tekniska läroverk, Ålands handelsläroverk, Ålands hotell- och restaurangskola och Ålands vårdinstitut. Av dessa bedriver de tre sistnämnda skolorna även undervisning på gymnasialstadienivå. Yrkeshögskolan samarbetar lokalt med i första hand Ålands högskola, Ålands teknologisentrum, Ålands sjösäkerhetscentrum och Mariehamns stadsbibliotek.

Yrkeshögskoleutbildningen leds av en projektchef biträdd av en styrgrupp. Förvaltningen och övervakningen av verksamheten handhas av en ledningsgrupp. Styrgruppen och ledningsgruppen tillsätts av landskapsstyrelsen. Utöver den lag som verksamheten grundar sig på finns en försöks- och utvecklingsplan, som fastställts av landskapsstyrelsen och revideras och kompletteras efter hand. Därtill finns övriga styrande och vägledande dokument, rapporter och beslut för verksamheten, samt budgetmotiveringar och –beslut.

Yrkeshögskolan ansvarar också från och med år 2001 för två EU Mål 3-projekt, Kompetenssystem för handledarutbildning på Åland och Det digitala lärrummet. För det förstnämnda projektet har yrkeshögskolan anställt en projektledare på heltid från 1.4.2001, medan ledningen av det andra projektet sköts genom köp av externa tjänster.

Ålands yrkeshögskola hade följande utbildningsprogram under läsåret 2001-2002: Sjöfart (140 + 40 studieveckor, sv), Maskinteknik (180 sv), Elektroteknik (160/180 sv), Informationsteknik (120/160 sv), Ekonomi och marknadsföring (140 sv), Hotell- och restaurangservice (160 sv) och Vård (160/140 sv). Under år 2001 gjordes ändringar i utbildningsprogrammen för Informationsteknik och Vård. Det förstnämnda fick två nya utgångar omfattande 160 sv och det senare förkortades till 140 sv från och med höstterminen 2001.

Ärligen antas ca 100 nya studerande, vilket betyder att yrkeshögskolans volym kommer att uppgå till totalt ca 400 närvarande studerande när alla program är fullt utbyggda. Antalet studerande på de olika programmen framgår av respektive programansvarig skolas redovisning.

6.4. KULTURBYRÅN

Kulturbyråns arbete under år 2001 präglades av:

- utarbetandet av ett etermediapolitiskt program för landskapet. Landskapsstyrelsen antog programmet under sensommaren och överförde det i form av ett meddelande till lagtinget under hösten. Programmet ersätter det tidigare mediapolitiska programmet från 1995
- utredningen av landskapsarkivets internetservice och en datorbaserad dokumenthantering. I detta utvecklingsprojekt, som är flerårigt, skall även ingå en hemsida för arkivet. Projektet syftar på längre sikt till en samordning av de åländska minnesorganisationerna, d.v.s. arkiv, bibliotek och museer (ABM).

- projektet Bomarsunds 150-årsminne, som inleddes under sensommaren och som skall uppmärksamma krigshandlingarna i Bomarsund 1854 samt den lösning beträffande Ålands demilitarisering som uppnåddes under fredsförhandlingarna i Paris 1856.
- utredningen om ålänningarnas kultur- och fritidsvanor, som genomfördes i samarbete med Ålands statistik och utredningsbyrå samt jämställdhetsdelegationen.

Inom det nordiska kultursamarbetet erhöll de självstyrande områdena efter några års diskussioner fullvärdigt medlemskap i Nordiska kulturfonden. Kulturbyrån medverkade i utarbetandet av en nordisk handlingsplan för barn och ungdomskultur som dock inte hann bli klar under året. En viktig åtgärd för det nordiska kultursamarbetet var att Nordens institut på Åland flyttade till bättre och rymligare lokaler vid Köpmansgatan i Mariehamn.

6.4.1. Ålands folkhögskola

Under vinterkursen 2000-2001 och 2001-2002 har skolan haft följande linjer: allmän kurs, linje för skapande verksamhet, idrottslinje, konst- och hantverkslinje nordisk konstlinje och fotolinje. Den friluftslinje som var planerad att starta hösten 2001 kunde inte starta på grund av för få anmälningar.

Skolan skiljer mellan de allmänna linjerna som rekryterar elever från de kullar som går ut grundskolan och de mer specialiserade linjerna för litet äldre elever, som ofta också kommer från andra håll än Åland. I stort sett fördelas hälften av eleverna på allmänna linjer och den andra hälften på specialiserade. Under läsåret 2000-2001 kom c:a 2/3 av eleverna från Åland, 1/3 från andra håll: riket, Sverige, Tyskland, Holland, Estland och Lettland.

Under sommaren 2001 hölls fem kurser, där skolan ensam stod som arrangör eller där kursen genomfördes i samarbete med någon organisation eller institution. Därutöver tog skolan emot två inhyrningskurser.

Ålands folkhögskola ger ut en egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Totalt antal studerande	57	63		55,5
Under året antagna studerande	57	63	75	55
Avlagda examina ("godkänd kurs")				52
Avbrutna studier	10	11		4,5
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	172	152		129
Inhyrningskurser				45
Kursdagar (egna)				46
Kursdagar (inhyrning)				8

6.4.2. Ålands musikinstitut

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL om Ålands musikinstitut (80/1995, ändr. 53/1997) samt reglemente och läroplan fastställda av landskapsstyrelsen.

Musikinstitutet erbjuder åländska barn och ungdomar undervisning i musik och dans. Vid ÅMI finns förberedande undervisning, grundläggande undervisning samt undervisning på institutnivå.

ÅMI har under året haft en omfattande verksamhet med offentliga 36 konserter. Fortbildning för lärarna har ordnats i maj 2001 i samband med besök på Finlands Nationalopera och Helsingfors konservatorium samt i november 2001 med barockspecialisten Esa Fagerholm. Musikinstitutet deltog även i FSTs musiktävling Klavertramp. Under hösten genomfördes i samarbete med Nordens Institut en kompositionskurs med Karin Rehnqvist som lärare.

Mål: Utarbetande av en långsiktig utvecklingsplan för institutets verksamhet. Planen skall utgöra underlag för inrättande av tjänster och inledande av nya verksamhetsformer.

Musikinstitutet skall under året få nya lokaler för dansundervisningen om under några år försiggått i institutets festsal, men som av praktiska orsaker bör få egna utrymmen.

Förverkligat: Den långsiktiga utvecklingsplanen hann inte förverkligas under året, men kommer att kunna användas i samband med budgetarbetet inför år 2002

Ombyggnaden av de länge efterlängtade danslokalerna startades och kommer att tas i bruk vid terminsstarten 2002. Lokalerna hyrs av Ålands industrihus Ab och är belägna vid Fabriksgatan i Mariehamn.

Ålands musikinstitut ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Totalt antal studerande	286	291	281	281
Musikskola/institut	159	164		163
Danslinjen	64	53		43
Musik/danslekis	63	74		75
Under året antagna studerande				
Totalt	50		49	49
Musik	36	31		33
Dans	14	4		16

6.4.3. Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning

Ålands bildningsförbund r.f. och Arbetarnas bildningförbund på Ålands r.f. erhöll landskapsunderstöd om totalt 250 000 mark. Året innan var understödet 245 000 mark. Nya riktlinjer för den understödsberättigade verksamheten inom bildningsförbunden har inte kunnat genomföras.

Medborgarinstitutets verksamhet omfattar hela landskapet, trots att Mariehamns stad är huvudman för institutet. Staden erhåller därför en landskapsandel som år 2001 var 1 575 000 mark, en höjning med ca 1 % från år 2000. Medborgarinstitutet beviljades även ett landskapsunderstöd om 103 000 mark för utvecklande av IT-undervisningen på norra Åland.

Ett flerårigt ärende är frågan om Ålands hantverksskolas placering. Inte heller under 2001 nåddes en lösning.

Hantverksskolan hade under läsåret 2000-2001 tolv elever, fördelade på de båda linjerna trä/metall (5) och textil (7). Huvudman för hantverksskolan är Ålands slöjd och konsthantverk r.f. som erhölet ett landskapsunderstöd om 820 000 mark för den ettåriga orienterande grund-utbildningen vid skolan. Diskussioner inleddes med näringsavdelningen angående föreningens totala landskapsunderstöd. Tanken är att kulturbyrån skall ha ansvaret även för det avtalsenliga understödet som föreningen erhåller av landskapet.

6.4.4. Allmän kulturverksamhet

6.4.4.1 Ålands kulturdelegation

Ålands kulturdelegation är en myndighet som bistår landskapsstyrelsen i genomförandet av landskapets kulturpolitik. Kulturdelegationen fördelar bl. a. penningautomatmedel för kulturell verksamhet och stipendier till enskilda kulturutövare. Därtill bistår kulturdelegationen landskapsstyrelsen i utvecklandet av kultursamarbete med grannregioner och tar olika initiativ till kulturpolitiska åtgärder.

Kulturdelegationen fördelade under år 2001 ca 3,4 miljoner mark till det åländska kulturlivet. De senaste åren kan märkas en ökning av i synnerhet ansökningar om kulturstipendier från enskilda kulturutövare som håller en hög konstnärlig nivå. Ca 80 stipendieansökningar inlämnades. Totalt behandlade kulturdelegationen drygt 200 ansökningsärenden.

En arbetsgrupp tillsatt av landskapsstyrelsen på initiativ av kulturdelegationen presenterade en långsiktig lösning för Mediaverkstan, vars verksamhet inleddes 1996 med anledning av dåvarande landskapskonstnärsperiod. Verksamheten har stadigt utvecklats och för 2002 har medel reserverats med beaktande av Mediaverkstans utveckling.

Under hösten inledde kulturdelegationen en revidering av gällande principer för fördelning av kulturunderstöd.

Under hösten gjorde Ålands kulturdelegation en studieresa till Island och träffade representanter för landets utbildnings- och kulturministerium.

Ålands kulturdelegation inledde ett nytt slag av samarbete med kulturföreningar i samband med firandet av självstyrelsedagen den 9 juni. För första gången fick självstyrelsefirandet en större spridning i landskapet genom att olika lokala museer och hembygdsföreningar genomförde publika arrangemang. Kulturdelegationen tilldelade landskapets årliga kulturpris Ålands marthor.

Landskapskonstnärsprojektet Åländskt ordbruk ordnade ett drygt tiotal aktiviteter i form av kurser och publika evenemang. Projektet har en ledningsgrupp som ansvarar för aktiviteterna.

6.4.4.2. Övrig kulturverksamhet

Landskapsstyrelsen fortsatte samarbetet med Ålands kulturstiftelse i och med att arbetet med ytterligare en volym i serien Det åländska folkets historia igångsattes under hösten. Denna volym skall beskriva tillkomsten av den åländska självstyrelsen.

Under hösten ingick landskapsstyrelsen ett avtal med Finlands nationalopera och Kulturföreningen Katrina med anledning av självstyrelsens 80-årsjubileum 2002. I samband med självstyrelsedagen 2002 skall nationaloperan ge två föreställningar av Lars Karlsson/Lars Huldéns verk "Rödhamn" i Godby. Kulturföreningen Katrina engageras för de praktiska förberedelserna.

Nordens institut planerade och genomförde Ålands deltagande i det nordiska projektet Ung i Norden som ordnas vartannat år. Denna gång ordnades evenemanget i Karlstad och en grupp åländska ungdomar medverkade. Landskapsstyrelsen deltog i finansieringen.

En flerårig utredning om en tillbyggnad för Ålands sjöfartsmuseum presenterades. Utredningen föreslår en arkitekttävling och landskapsstyrelsen har för avsikt att fortsätta arbete med en tillbyggnad för museet under 2002.

6.4.5. Idrotts- och ungdomsarbete

Under året fördelade Ålands idrottsförbund i enlighet med LF 3/99 ca 3,2 miljoner mark ur penningautomatmedel till ett 30-tal organisationer och föreningar. Dessutom beviljades ca 380 000 mark som landskapsunderstöd för Ålands deltagande i Ö-spelen.

Landskapsstyrelse, biträdd av idrottsförbundet, beviljade 400 000 mark för anskaffningar av idrottsredskap och för idrottsanläggningar.

Landskapsstyrelsen inledde utarbetandet av ett ungdomspolitiskt program med ett seminarium under hösten. Programmet skall ta fasta på åtgärder för ungdomarnas möjlighet till delaktighet och möjligheter att påverka beslut som berör dem. Det ungdomspolitiska programmet förväntas vara klart 2002.

Ålands ungdomsråd höll några möten under året. Mandatet för rådet gick ut vid årsskiftet 2001-2002.

6.4.6. Biblioteksverksamhet

Biblioteksverksamheten är ett av kulturbyråns viktigaste ansvarsområden för närvarande. Detta beror dels på de nya verksamhets- och serviceformer som biblioteken i och med den nya informationsteknologin ställts inför under 1990-talet, dels landskapets utbyggnad av högskoleverksamheten vilken, åtminstone på sikt, kräver en välutvecklad och specialiserad biblioteksservice. Diskussionerna med Mariehamns stad kring dessa frågor resulterade i en statusrapport som inkluderar ett flertal viktiga frågeställningar inför framtiden. Rapporten utgör underlag för den fortsatta utvecklingen av biblioteksverksamheten som sker enligt avtal med Mariehamns stad (Ålands centralbibliotek).

Den åländska biblioteksdatan Katrinas lades ut på Internet våren 2001. Samtliga åländska kommunbibliotek är med i Katrinas databas. Dessutom finns uppgifter om ett stort antal övriga bibliotek (totalt ca 50 bibliotek) i Katrinas databas. Landskapsstyrelsen under flera år medverkat i finansieringen av den åländska biblioteksdatan.

Under året inleddes arbetet med en revidering av gällande biblioteksförordning från 1997. Revideringen gäller behörighetskraven för bibliotekstjänst som kommunerna ända sedan senaste revidering av förordningen har funnit för svåra att uppfylla. Revideringen torde vara genomförd under år 2002.

Landskapsandelens för kommunernas biblioteksverksamhet var 2 345 000 mark (2 265 000 mark år 2001). För centralbibliotekets kostnader har landskapsstyrelsen i enlighet med avtal med Mariehamns stad erlagt 690 000 mark. Förutom avtalsenliga tjänster ingår i beloppet även fortbildning för bibliotekarier, något som fick skjutas fram till 2002, samt kostnader för det nya bokningssystemet Book-IT.

Ålands kulturdelegation har fördelat 140 000 mark enligt LL om stöd för litterär verksamhet (29/1985) till ett drygt tiotal författare.

6.4.7. Ålands landskapsarkiv

6.4.7.1. Allmän översikt

Landskapsarkivet inledde under 2001 ett utvecklingsprojekt som inkluderar datorbaserad dokumenthantering och arkivinformatik. Projektet genomförs i samarbete med musei- och byråer på sikt till en samordning av de åländska minnesorganisationernas (arkiv, bibliotek och museer) samlingar och arkiv samt en effektiv intern service, d.v.s. inom allmänna förvaltningen. Projektet fortgår under 2002.

6.4.7.2. Arkivvården

Till landskapsarkivets skyldigheter hör att för uppbevaring motta olika slag av arkivalier. Från ämbetsverkets byråer har mottagits c. 29 hm (c. 22) handlingar. Olika föreningar och privatpersoner har deponerat nästan 19 hm (c. 11) handlingar. Den totala arkivalietillväxten var således c. 48 hm (c. 33).

Landskapsarkivets referensbibliotek bestående av genealogiska uppslagsverk och facklitteratur i historia och arkivkunskap har ökat med 533 (306) nya böcker och tidskrifter. Arkivets totala antal katalogiserade böcker är därmed 13184 (12651) volymer. Utöver dessa förvaras i landskapsarkivet även kontraktsprostens och Hammarlands församlings deponerade böcker rörande religion och kyrkliga förrättningar. Också Carl Ramsdahls och Ålands lyceums äldre bibliotek uppevaras i arkivet. Dessa boksamlingar består tillsammans av c.6500 titlar. Ålandsbankens donation omfattar c. 4160 böcker.

Under året har 4 (24) arkivförteckningar och 39 (45) mottagningsförteckningar skrivits. Landskapsarkivets forskarsal och tjänster har det gångna året nyttjats enligt följande:

Månad	Forskarbesök	Framtagna arkivalier			
		Forskarbruk	Ämbetsbruk	Tjänstebruk	Sammanlagt
Januari	226 (232)	493 (433)	11 (1)	69 (48)	573 (482)
Februari	251 (229)	456 (471)	3 (0)	65 (141)	524 (612)
Mars	262 (297)	673 (531)	2 (3)	52 (168)	727 (702)
April	165 (297)	388 (333)	1 (0)	98 (117)	487 (450)
Maj	162 (165)	278 (254)	0 (4)	90 (91)	368 (349)
Juni	144 (120)	260 (183)	0 (1)	33 (124)	293 (308)
Juli	127 (142)	240 (308)	6 (7)	43 (134)	289 (449)
Augusti	154 (144)	289 (198)	6 (9)	95 (96)	390 (303)
September	272 (187)	245 (264)	0 (2)	67 (62)	312 (328)
Oktober	276 (222)	465 (361)	6 (2)	131 (58)	602 (421)
November	221 (217)	478 (499)	7 (3)	54 (67)	539 (569)
December	112 (131)	328 (278)	5 (7)	37 (36)	370 (321)
Sammanlagt	2372 (2383)	4593 (4113)	47 (39)	834 (1142)	5474 (5294)

Av dessa forskare var 177 (123) från Sverige, 25 (19) från USA, 1 från Frankrike, 1 från Polen, 2 från Norge, 2 från England, 1 från Nya Zeeland och 40 (69) från riket. För dessa forskare har c.1790 (3980) kopior tagits och 27 (4) av- och renskrivningar gjorts.

De framtagna arkivalierna fördelade sig på handlingar, mikrofilmer och –kort enligt följande:

	Handlingar	Mikrofilmer	Mikrokort	Sammanlagt
För forskarbruk	2409 (2224)	2184 (1830)	0 (59)	4593 (4113)
För ämbetsbruk	47 (39)	0 (0)	0 (0)	47 (39)
För tjänstebruk	526 (831)	195 (311)	78 (0)	799 (1142)
Sammanlagt	2982 (3094)	2379 (2141)	78 (59)	5439 (5294)

6.4.7.3. Låneverksamheten

Kontakterna med andra arkiv, bibliotek och samlingar har fortsatt i normal ordning. Följande tabell visar hur stor inlåningen av handlingar, mikrofilm och –kort varit under året:

	Handlingar	Mikrofilmer	Mikrokort	Sammanlagt
Från Riksarkivet	1 (2)	140 (176)	0 (0)	141 (178)
Från Åbo landsarkiv 6 (2)	0 (0)	0 (0)	6 (2)	
Från övriga landsarkiv 0 (0)	0 (0)	569 (318)	569 (318)	
Från bibliotek	6 (11)	8 (2)	0 (0)	14 (13)
Sammanlagt	13 ((15)	148 (178)	569 (318)	730 (511)
Från Sverige	1 (3)	0 (0)	102 (37)	103 (40)
Totalt	14 (18)	148 (178)	671 (355)	833 (551)

0 (5) mikrofilmer och –kort har utlånats till andra institutioner. 59 böcker har utlånats från landskapsarkivets bibliotek.

6.4.7.4. Övrig verksamhet

Bokbindaren har under året bundit in ämbetsverkets alla byråers brevkopior, diarium, protokoll och en del kassaböcker. Personalen vid landskapsarkivet har bundit in 12 (12) tidningslägg.

c.10 personer från Leve historien var på besök i landskapsarkivet.

6.5. MUSEIBYRÅN

Museibyråns uppgift är att inom landskapets centralförvaltning sköta kulturminnesvården, d.v.s. fornminnesvården, kulturmiljö-vården, byggnadsvården och museiväsendet.

6.5.1. Uppföljning av målsättningar

Byråns allmänna verksamhet innefattar huvudsakligen aktiviteter av övergripande karaktär.

Mål: Projektering av nytt centralmagasin

Förverkligat: En arbetsgrupp har under året utrett alternativa markområden för byggande av ett nytt museimagasin samt tagit fram ett planeringsunderlag för nybyggnation. Arbetsgruppen överlämnade sitt förslag till landskapsstyrelsen 9.7.2001.

Mål: Fortsatt uppbyggnad av museibyråns databassystem

Förverkligat: Arbetet har huvudsakligen bedrivits på sektionsnivå. Principer har framtagits för museibyråns medverkan i internet-portaler. Ett förslag till hemsida har utarbetats.

Mål: Fortsatt restaureringsarbete vid Tosarby stenhus

Förverkligat: Utvändigt har huset fått nya puts och kalkmålats. För arbetet anlätades Målarputs AB från Eskilstuna, Sverige. Taket har målats, putsskador i rummen på husets bottenvåning har åtgärdats, vinden har isolerats med ekologiskt material. En arbetsgrupp arbetar med att ta fram uppgifter om trädgårdens historiska skikt. Årets utgifter stannade på 258.000 FIM.

Mål: Återuppbyggnaden av den s.k. ”ryssbastun” från Grelsby.

Förverkligat: Diskussioner har förts om byggnadens framtid. Två arbetsgrupper har tillsatts för att diskutera förslag till byggnadens framtida återanvändning och placering.

6.5.2. Arkeologiska sektionen

Målsättningen med sektionens verksamhet är att, utgående från gällande lagstiftning, arbeta för att bevara, utforska, vårda och åskådliggöra fornlämningarna och de marinarkeologiska lämningarna i landskapet (ÅFS 9/65, 55/99 och 65/74). Åland är fornminnesrikt med över 13 000 fornlämningar registrerade på ca 1200 olika platser. De registrerade vraken uppgår till 481 stycken.

Mål: Att klara handläggningen av de ärenden som berör verksamhetsområdet.

Förverkligat: Sektionen har under året handlagt närmare 400 ärenden som framförallt utgjorts av bevarandefrågor. En markant ökning har skett under året. Tyngdpunkten i den har legat på skogsbruksärenden, 316 stycken varav 27 har granskats i fält. Drygt 100 besiktningar har gjorts i samband med fältkontroller och vid väg-, vatten-, byggnads-, täkt-, och avverkningsärenden där fornminnesområden berörts. Ett flertal utlåtanden har givits i samband med detta. Under året har 28 grupptillstånd för sportdykning beviljats, ett avslag har givits.

Sammanlagt har tre ärenden behandlats på pleniföredragning i landskapsstyrelsen, på enskild föredragning har 52 ärenden beslutats och på tjänstemannaföredragning har 6 ärenden avgjorts.

Mål: Att berika och bevara de arkeologiska föremålssamlingarna som i dagsläget uppgår till 81 769 fyndnummer. Dessutom finns 30 000 fyndnummer som tillhör de äldre samlingar som returnerats till Åland från Finlands Nationalmuseum. Sammanlagt består samlingarna av 111 769 fyndnummer.

Förverkligat: Under våren slutfördes katalogiseringen av fynden från tidigare undersökningar på Hamnö, Kökar. Ett omfattande arbete med att sortera in materialet i föremålsmagasinet har gjorts. Årets undersökningar innebär att samlingarna vuxit med 554 fyndnummer.

En stor mängd metallfynd har förts för konservering till Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna.

Mål: Att tillgängliggöra fornlämnings- och vrakregistret genom digitalisering av arkivuppgifter och kartor.

Förverkligat: Fornlämningarna i skärgårdskommunerna Föglö, Kumlinge, Sottunga och Vårdö har skrivits in, men en del fältkontroller av inventeringsmaterialet återstår. Vrakregistret har börjat bearbetas. Underlagsmaterial till aktuella kommunöversikter har tagits fram.

Mål: Att långsiktigt arbeta för att lokalisera och gränsbestämma sten- och bronsåldersboplatser för att undvika konflikter med markägare och samtidigt skapa förutsättningar för bevarande av fornlämningarna.

Förverkligat: Boplatser i Jettböle 14.7, Västansunda 30.12, Österkalmare 36.13 samt Överby 37.11 i Jomala kommun har gränsbestämts, undersökningsrapporter har skrivits och fynden har katalogiserats. Gränsområden till Mariehamn har inventerats.

Mål: Att studera järnålderns bebyggelsestruktur med hjälp av små undersökningar.

Förverkligat: En mindre undersökning har gjorts i Saltvik.

Mål: Att fortsätta utforska en nyupptäckt medeltida husgrund på Hamnö, Kökar.

Förverkligat: Undersökningen av husgrunden har fortsatt, rapport har skrivits och fynden katalogiserats.

Mål: Att fortsätta utforska ett fartygsvrak vid Bockholm i Marsund.

Förverkligat: Vrakets akterskepp och kajuta har dokumenterats. Rapport är under utarbetande.

Mål: Upprätthålla beredskap för arkeologisk verksamhet där verksamheten bekostas av uppdragsgivaren.

Förverkligat: En arkeologisk undersökning av en gravanläggning har gjorts på höggravfältet 2.1 i Sund, Björby med anledning av ombyggnad av Norra Sundsvägen. Undersökningsrapport har skrivits och fynden katalogiserats.

En side-scanner sonar undersökning av Ledfjärdens bottenområden har utförts i samarbete med KTH i Stockholm som ett pilotprojekt för eventuella framtida samarbete med undervattensinventering.

Mål: Att förvalta och sköta 20 olika fastigheter med fornminnesområden av en yta på sammanlagt 260 ha, samt 30 områden på församlings- eller privatägd mark. Målsättningen är att fornminnena skall bevaras och att områdena skall vårdas och vara lätt tillgängliga för allmänheten. Det skall också finnas tillgång till information om deras historiska betydelse.

Förverkligat: Samarbetet med Ålands Turistförbund inom ramen för 40-Projektet för att lyfta fram arkeologiska och kulturhistoriska sevärdheter har fortsatt. De aktuella sevärdheterna har varit välbesökta. Över 6000 personer registrerades i Stenåldersbyn i Långbergsöda under öppethållningen på sommaren. Lika många skrev sina namn i gästboken i klosterkällaren på Hamnö, på batteribergen på Kungsö och i Sålis har gästböckerna varit välfyllda liksom i medeltidshuset i Jomala och i Idas stuga i Borgboda. Stenåldersbyn och Medeltidshuset har varit bemannade under sommarmånaderna. Under våren var den pedagogiska Lek och Lär verksamheten lokaliserad till Kungsö och senare till Stenåldersbyn.

För att göra informationen om sevärdheterna mer lätt tillgänglig har hemsidor utarbetats under adress www.arkeologi.aland.fi.

De drygt 100 informationstavlorna på fornminnesområdena har granskats och bytts där behov funnits. Vandringslederna har underhållits och stigmärkningarna ställvis förnyats. Vid Bergmanstorp i Jettböle, som landskapet löst in, har renoveringar gjorts både på torpet och tillhörande uthus. Sevärdheterna längs Postvägen har underhållits; vid nerfarten till Färjsundet har en rekonstruktion av det gamla räcket gjorts. Postvägsprojektet har fått avslag på en Interregansökan och en reviderad version har utarbetats. I Rödhamsområdet har vandringsleden förtydligats och en utställning som öppnar våren 2002 har iordningställt. Material till en skrift om skärgården runt den betydelsefulla hamnplatsen har insamlats. I Sevärt serien har skriften Lövängar publicerats på finska. Inom ramen för verksamheten hålls kontinuerligt kontakt med andra forskare. Ett flertal föredrag har hållits i samband med olika symposier och kongresser.

6.5.3. Etnologiska sektionen

Etnologiska sektionen ansvarar för landskapets kulturminnesvård, innefattande kulturmiljöer, byggnader och etnologiska föremål, samt dokumentation av folkliv och traditioner.

Kulturmiljö- och byggnadsvård

Mål Enligt LL om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse (56/88) skyddas aktuella objekt och utdelas restaureringsbidrag för underhållsarbeten.

En väsentlig del av sektionens verksamhet utgörs av rådgivning för restaurering och renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader samt dokumentation.

I enlighet med LL om bostadsproduktion (40/99) samarbetar sektionen med byggnadsbyrån vid kansliavdelningen ifråga om ägarbostäder med kulturhistoriskt värde. Rådgivning ges för projektet ”Nordisk kulturarvsstuga” i Geta. Avsikten är att i samarbete med Ålands Yrkehögskola m.fl. lära yrkesskolelever gammalt byggnadshantverk.

Enligt LL om ändring av ellagen (43/99) ges utlåtanden om ellinjedragningars påverkan på kulturmiljön.

Under året anordnas ett seminarium om byggnadsvård.

Slutförande av kulturmiljöinventeringen i Kumlinge och Brändö och förberedelse för tryckning.

Presentation av byggnadsrådgivningen och kulturmiljöinventeringarna på Köpmannamässan.

Förverkligat: För närvarande har 16 objekt skyddats och förklarats som byggnadsminnen.

Anslaget om 350.000 mk för renovering av kulturhistoriskt värdefulla hus fördelades på 43 personer och sammanslutningar. 48 ansökningar inlämnades.

Förslag till restaurering och renovering har uppgjorts för 21 kulturhistoriskt värdefulla byggnader och rådgivning delgetts vid ca 160 besök.

Rivningshotade byggnader och andra byggnadskonstruktioner dokumenterades. Antalet byggnadsritningar ökade med 231 och omfattar nu 7.241, innefattande flera ritningar för samma objekt. Den stora ökningen under året beror på att äldre ritningar katalogiserades. Ritningsarkivet inventerades som förberedelse till digitalisering.

Övriga sektioner inom museibyrån, andra avdelningar inom förvaltningen, samt staden och kommunerna har biståtts med rådgivning och ca 11 utlåtanden om kulturhistoriskt värdefulla hus och kulturmiljöer, delvis i samarbete med arkeologiska sektionen. Församlingarna har biståtts med byggnadsteknisk uppmätning, rådgivning m.m.

16 utlåtanden avgavs till byggnadsbyrån ifråga om ägarbostäder med kulturhistoriskt värde. Objekten besiktigades efter slutförd renovering. Delvis i samarbete med arkeologiska sektionen, gavs 15 utlåtanden om ellinjedragningar till Ålands Elandslag och Kraftnäät Åland AB.

Projektet ”Nordisk kulturarvsstuga” i Geta avslutades.

I samarbete med Ålands högskola anordnades i februari ett seminarium om ”Skadeangrepp på våra hus. Mögel- och rötskador, hussvamp och skadeinsektangrepp på trähus”. Deltagarantalet uppgick till 110 personer.

Fältarbetet för kulturmiljöinventeringen i Kumlinge och Brändö slutfördes och sammanställningen för publicering påbörjades.

Sektionens presentation av byggnadsrådgivningen och kulturmiljöinventeringarna väckte stort intresse på Köpmannamässan.

Samlingarna, dokumentationsarbeten, utställningar och övrigt

Mål: Samlingarna kompletteras utgående från ”Riktlinjer för insamling av etnologiska föremål” godkända av Ålands landskapsstyrelse 4.11.1999 och Självstyrelselag för Åland (71/91), § 63, landskapets rätt till arv (danaarv/lösöret).

I enlighet med LL om utförelse av kulturhistoriskt värdefulla föremål ((58/86) avges utlåtanden och tillstånd.

Katalogiseringen av etnologiska föremål samt intervjuerna med äldre ålänningar intensifieras med hjälp av extra arbetskraft.

Sektionen bistår i mån av möjlighet vid museisektionens utställningsarbete.

Förverkligat: De katalogiserade, etnologiska samlingarna har ökat med 120 nummer och uppgår nu till 22.648 föremål, innefattande flera objekt under samma huvudnummer. Auktioner och loppmarknader har vid behov bevakats. Donationer eller depositioner har erhållits av 30 personer, dödsbon och institutioner. Inventering, rengöring och en noggrannare sortering av de etnologiska föremålen har inletts. Med hjälp av extra arbetskraft har äldre samlingar registrerats.

Samlingen av ljudband med intervjuer och annat traditionsmaterial från hela landskapet har ökat med 50 nummer och uppgår nu till 944. De bandade intervjuerna berättar bl.a. om läsförhör, emigration, smuggling, fiske, husbygge, isfärder, säljakt, jordbruk, festtraditioner, skinnberedning och livet i Mariehamn på 1940-talet. Intervjuer renskrevs med hjälp av extra arbetskraft. Filmarkivet kompletterades med filmerna ”På resa med Norrö” från år 1960 och ”Studentliv 1958 i Mariehamn” och uppgår nu till 73 filmer. Olika aktiviteter fotodokumenterades.

Sektionen medverkade vid Ålands museums sommarutställning ”Mariehamn. Ålands enda stad” och andra mindre utställningar och aktiviteter. Därtill har personalen deltagit i etnologiska och byggnadshistoriska seminarier, hållit föredrag, skrivit artiklar, producerat och visat filmer, medverkat i radioprogram, varit representerade i olika sakkunnigrupper, samt informerat om sin verksamhet på andra sätt.

Hermas museigård, Ålands skolmuseum, Kers fiskehus m.fl.

Mål: Hermas museigård på Enklinge och Ålands skolmuseum i Vårdö visas sommartid för allmänheten. Kers fiskehus på Östra Mörskär i Kökar står öppet och får fritt användas för tillfälliga övernattningar. Alla byggnader underhålls kontinuerligt.

Bostadshuset och trädgård på det gamla provinsialläkarbostället Pehrberg (Länsmansgården) i Godby övervakas.

För att öka tillgängligheten för besökare upprustas båthamnen på Signilskär under en period om två år.

Förverkligat: Besökantalet på Hermas museigård uppgick till ca 950 personer. En kortfattad information om museigården översattes till finska och engelska. Utställningen i ”lidret” kompletterades med en utställning om emigrationen till Sverige och färgfotografier från Enklinge tagna i mitten av 1960-talet. På självstyrelsedagen bjöds besökarna på fri entré med kaffe och dopp. I juli anordnades en viskväll inom ramen för ”Visor så in i Norden”, gudstjänst på gårdstunet och traditionell sommarmarknad i samband med Enklinges stora sommarfest. Trapporna till mangården och härbret förnyades, liksom vedtaget på fähuset. Därtill försågs väderkvarnen med en ny löpare.

Ca 900 personer besökte Ålands skolmuseum. En ny skolnämnd tillsattes. Utställningen kompletterades och allmänt underhållsarbete utfördes.

Invid Signilskärs gamla båthamn anlades en landningsbrygga för större båtar och en lättare, tillfällig konstruktion för angöring av mindre båtar inne i båthamnen.

Hus och trädgård på Länsmansgården i Godby har övervakats. Kvarvarande skräp har förts bort, både från bostadshus och trädgård. Den senare har inventerats.

6.5.4. Museisektionen

6.5.4.1. Ålands museum

Ålands museum är ansvarig för museibyråns utåtriktade verksamhet. Museets publika uppgift är att presentera och informera om det självstyrda landskapet Åland, dess särdrag och kulturarv. Museet ska i sin verksamhet spegla utvecklingen inom olika områden i samhället och sträva till att belysa och reflektera över aktuella företeelser. Målsättningen uppnås genom en basutställning och specialutställningar, såväl lånade som av egen produktion. Biblioteks- och arkivservice, publikationer, broschyrer, hemsida, seminarier, evenemang, filmvisning och föreläsningar ska stöda denna strävan att nå allmänheten, både lokalbefolkning som tillfälliga besökare.

Mål: Besökarantal i Ålands museum år 1999 var 31 742, år 2000 gjordes 35 933 besök.

Förverkligat: Antalet besökare har år 2001 uppgått till 31 121 personer. Antalet besök är detsamma som år 1999. Minskningen från föregående år ses tydligast bland gratisbesökarna ca 3000 personer.

Mål: Partiell förnyelse av basutställningen koncentreras till staden.

Förverkligat: I samband med sommarutställningen producerades material som används och kommer att användas i förnyandet av stationen Staden under år 2003.

Basutställningens folkmusikavdelning har kompletterats med två träreliefer av Tage Wilén.

Mål: Fortsatt förnyelse av basutställningens belysning.

Förverkligat: Belysningen har inte förnyats, konstateras att belysningen och förnyandet av den hänger samman med en total elsanering samt översyn av husets skick i övrigt.

Mål: Specialutställningsverksamhet med lokal och global prägel samt publika evenemang.

Förverkligat: 13 specialutställningar visades under år 2001. 3 utställningar producerades av Ålands museum bl.a. "Mariehamn Ålands enda stad 140 år". Teater genom Norden institut, Internationella museidagen, självstyrelsedagen, kulturnatten, allåländsk bokmässan ordnades. Akvarell-drop in kurs ordnades.

Mål: Museets arkiv och bibliotek ska betjäna såväl forskare som allmänhet.

Förverkligat: Referensbibliotekets innehav av böcker har ökat med 293 titlar. Antalet registrerade titlar uppgår till totalt 27 969. Under året har museet prenumererat på och erhållit som gåvoprenumeration 129 tidskrifter. Utlånade böcker (externt) 72 stycken samt 14 st fjärrlån. Fotoarkivets registrerade bilder uppgår till 62 056, antal katalogiserade bilder 2001 är 1196 stycken. Utlånade foton 192 st.

Mål: Fortsatt satsning på skolsamarbete och Lek&Lär verksamhet.

Förverkligat: Lek&Lär fortsätter sin verksamhet inriktad på förskolor och daghem. Lek&Lär har haft följande teman: tovning, porträtt, knasiga bilder, Kungsö batteri, skuggspel och fåglar. Skolsamarbete genomfördes i samband med Anne Frank-utställningen, särskild museipedagog anställd för 3 månader. En god historia involverade Föglö skola i ett samarbetsprojekt mellan Sagalunds museum, Roslagsmuseet och ÅM. Genomfördes som externt projekt. Ålands museum deltar aktivt i Leve historien projektet.

Mål: Marknadsföringen ges hög prioritering.

Förverkligande: Museet marknadsförs genom annonser i turistförbundets broschyrer, annonsering i lokalpressen, samt i större turistkataloger, via internet GoAland, Maxx och egen hemsida. Gemensam marknadsföring med övriga museer och genom museikortet.

Mål: Museibutikens verksamhet utvecklas.

Förverkligat: En ansvarig för museibutiken har utsetts samt en produktgrupp. Under året har ny inredning inskaffats till museibutiken samt produkter som sammanfaller med butikens profil.

Mål: It-utveckling samt förbättrade hemsidor.

Förverkligande: Museets hemsida har uppdaterats och ny datautrustning har införskaffats enligt behov.

Mål: Utgivning av publikationer, förbättrande av informationsmaterial och besöksguider.

Förverkligande: Under året har Åländsk Odling 2000, Väderboken, Föglö utgivits samt tysk och engelsk språkversion av Ålands museums besöksguide. Några skyltar i basutställningen har korrigerats.

Övrigt:

- Förnyandet av entrén har resulterat i nya hyllor för museibutiken samt andra inventarier.
- I februari och under sportlovet visades barnteatern Katalina och Kaptan tuffing i museets specialsäl.
- Ett samarbete med Nordens Institut.
- Internationella museidagen uppmärksammades 18.5 under temat "I samhällets tjänst"
- Åländsk Odling 2000 utkom.
- Kulturnatten firades 10.8 med medeltiden som tema, musik av bl.a. Villancico och Scala Jacobi.- Museisamarbetet har fortsatt med gemensam annonsering och museikort.
- I samarbete med konstmuseet anordnades akvarell drop-in kurs.-
- Utställningarna Anne Frank. Historia för idag och den ryska julutställningen för verkligades som ett samarbete med konstmuseet.
- Andra samarbetspartners i utställningsarbetet har varit de övriga sektionerna i museibyran, Naturhistoriska museet i Helsingfors, Chydenius Institutet i Karleby, Lemlands kommun, Sagalunds museum m.fl.
- I serien av kommunveckor presenterades Lemlands kommun.
- Allåländsk bokmessa ordnades för andra gången i Ålands museum.

6.5.4.2. Ålands konstmuseum

Konstmuseet är ett specialmuseum för den åländska konsten både i dagsaktuellt och historiskt perspektiv. Kontinuerliga byten av specialutställningar, som upptar ca 1/3 av konstmuseets yta förser museet med fräscha impulser utifrån.

Utställningar 2001

Under året visades 11 specialutställningar.

I januari fortsatte den uppskattade vandringsutställningen "ÄNNU MERA MATTOR". Utställningen var producerad av Märta Måås-Fjätterström Ab i Båstad, Sverige och presenterade mattor vävda efter olika konstnärers skisser.

Därefter arrangerade Ålands konstmuseum utställningen Lars Sonck 1870-1956, skisser och ritningar från fem decennier. I anknytning till utställningen anordnades guidade visningar för skolgrupper. Stadsarkitekt Folke Wickström föreläste och berättade om arkitekten Lars Sonck.

I mars ställde porträttmålaren Alexander Bakharev ut oljemålningar föreställande porträtt och landskap med åländska motiv.

Ålands konstförening r.f. hade valt att bjuda in grafiker från Åbo till en utställning i april och i maj visades verk av åländska studeranden från Ålands Lyceum, Ålands Folkhögskola samt Bild & Formskolan.

Sommarutställningen "Mariehamn – Ålands enda stad" var gemensamt tema för bägge museerna. I konstmuseet visades målningar med Mariehamnsmotiv, inlånade av privatpersoner. I september presenterades en utställning med verk av grafikern Ilmars Blumbergs från Lettland. Utställningen utgjorde en del av programmet för den Baltiska kulturfestivalen i Norden 2001 och under vernissagen framfördes klassisk musik av Duo Rigensis. Utställningen "Anne Frank – En historia för idag" visades under oktober i bägge museerna. Under denna tid arrangerades separata museipedagogiska visningar för skolklasser. I november månad ställde den åländske akvarellisten Kjell Ekström ut i konstmuseet, och den traditionella kommunveckan, arrangerad av bägge museerna pågick på "Torget" i Ålands museum under samma tid. Denna gång var det Lemlands tur att presenteras.

Ålands konstförening r.f. hade valt att kalla sin traditionella medlemsutställning "MeS-heHe", och temat för utställningen som pågick under december var människokroppen. I specialsalen i Ålands museum visades i december julutställningen "Magicians Gifts for Mariehamn", även denna ett samarbete mellan museerna. Utställare var Olga Sokolova, Alexey Smirnov-Voskresensky och Boris Tchijov.

Specialutställningarna besöktes totalt av 25.268 personer.

Irene och Halvdan Stenholms konstdonation

Samlingen har under större delen av året visats i Eckerö post- och tullhus, tullförvaltarens bostad.

Konststipendierna

Konststipendiemedlen fördelades av Kulturrådet enligt följande:

Ruth Eggestad	konststipendium	10.000 mk
Ann-Britt Eriksson	konststipendium	5.000 mk
Rita Jokiranta	konststipendium	20.000 mk
Monique Lundberg	konststipendium	7.500 mk
Nanna Sjöström	konststipendium	17.500 mk

Övrig verksamhet

Under 2001 fortsatte arbetet med att på data införa all information som finns i museets urklipparkiv. Målsättningen är att samtlig information lättare skall kunna kompletteras, uppdateras och vara tillgängligt för forskare.

Konstkonserverator Dick Häggblom har kontinuerligt granskat och restaurerat konstmuseets samlingar.

Under den åländska jazzfestivalen i februari hölls ett par konserter i konstmuseet samt sommartid arrangerade Kulturföreningen Katrina ett par välbesökta lunchkonserter i konstmuseet.

Vid den årligen återkommande "Kulturnatten" var konstmuseet medarrangör.

I oktober hölls den allåländska bokmässan i bägge museernas utrymmen.

Under året startade en konstpedagogisk verksamhet i form av Drop-in akvarellkurser för alla intresserade. Kurserna har varit populära och välbesökta.

6.5.5. Platskontoret i Kastelholm

Kastelholms fornminnesområde

Platskontoret förvaltar och underhåller landskapets fastigheter i området samt bedriver museiverksamhet och forskning. Huvudmålet under året var att avsluta ett antal pågående projekt, fullfölja tidigare igångsatta projekt samt initiera några nya projekt.

Mål: Avsluta slottets restaurering.

Förverkligat: Restaureringen har slutförts och slottet öppnades i sin helhet för allmänheten med ett speciellt skrivet teaterstycke, tal, musik och mottagning. Slottet har varit öppet för från 2 maj till 30 september.

Mål: Fullborda Ribackaanläggningen

Förverkligat: Hela anläggningen stod såväl byggnadstekniskt som inredningsmässigt klar under våren. Den tekniska personalen kunde flytta till nya arbetslokaler under sommaren.

Mål: Avsluta Porthusprojektet.

Förverkligat: Porthuset med omgivande markområde iordningställdes till säsongstart 2 maj. Byggnaden fungerar som slottsentré och museibutik.

Mål: Modernisera tekniska installationer och inredning vid Jan Karlsgårdens värdshus

Förverkligat: Tidigare beslutade inrednings- och installationsarbeten avslutades under våren. Utförda arbeten godkändes av dåvarande arrendetagaren.

Mål: Underhålla byggnader vid Jan Karlsgårdens friluftsmuseum och Kastelholms kungsgård.

Förverkligat: Flera underhålls- och reparationsarbeten har utförts. Bland de större arbetena är: reparation och målning av Vita Björns putsade ytterväggar, nytt vasstak på Jan Karlsgårdens rökbastu, ett nytt filttak på hönshuset vid Kungsgården, samt Oxstallets golv. Därutöver har utförts underhållsarbete och mindre reparationer på flera byggnader och anläggningar.

Mål: Markvård, betesmarker och stängselbyggnation.

Förverkligat: En aktiv markvård inom de publika delarna har omfattat tillsyn och underhåll av betesmark, träd, buskar, rabatter samt stora gräsytor. Vassröjning har utförts längs Kökshavets stränder. Kulturbetesmark har röjts vid Kungsgården. Söder om Slottet har områdets markplanerats och ingårdats. Cykelparkering har iordningställts framför Porthuset. Stängsel förnyats och byggts längs Strandpromenaden.

Mål: Iordningställa och underhålla vandringsleder (Kungsgårdsleden) och promenadstigar.

Förverkligat: Bord, bänkar och skyltlådor har målats och placerats ut i terrängen. Stolpar och skyltar för en ny kulturstig från Ribacka till Kungsgården har tillverkats och placerats ut.

Mål: Publika och museala satsningar i slottet och på friluftsmuseet.

Förverkligat: Årets konstnär i Kastelholms slott var Keathy Ericsson-Jourdan som hade slottets historia som tema i en serie arbeten formade i olika material. Speciellt tillverkade souvenirer framtofs till områdets museibutiker. Andra publika satsningar var pjäsen Spöktimme 3 – 26 juli, Mariehamns Teaterförenings historiska föreställning Vasakungarna under tiden 24 juli – 9 augusti samt Fängelsespel 1873 den 3- 12 juli. Två konserter ägde rum under sensommaren. De traditionella aktivitetsdagarna på Jan Karlsgårdens friluftsmuseum hölls varje onsdag mellan 4 juli och 1 augusti. I samarbete med Ålands hembygdsförbund & Ålands spelmansgille organiserades midsommarfirande, två marknader och en spelmansstämma. Årets publika verksamhet avslutades med Lillajulgöggen på Kastelholms slott. En tidsresa genomfördes under hösten i samverkan med Sunds grundskola.

Mål: Ribacka besökarcentrum.

Förverkligat: Genomförandet av projektet har komplicerats genom olösta frågor kring fyndens skydd mot brand. Den ursprungliga planen för besökarcentrets utställning måste revideras.

Mål: Utsiktstorn på Kvarnberget, Kungsgården.

Förverkligat: Utsiktstornet byggdes under vintern och togs i bruk under våren.

Mål: Nya skyltar för slottsområdet.

Förverkligat: Arbetet med ett nytt skyltprogram har inte genomförts i avvaktan på en helhetslösning för områdets information.

Mål: Anpassa kungsgårdens fähus till publika funktioner.

Förverkligat: Arbetet är uppskjutet i avvaktan på en helhetsplan för områdets användning.

Mål: Bygga upp databaser.

Förverkligat: Under året har information överförs från manuellt förda fyndkort till en digital databas. Arbetet har utförts som ett särskilt projekt under två perioder och en kvalitetsssäkring återstår.

Mål: Föremålsvård, forsknings- och utredningsarbete.

Förverkligat: Det arkeologiska lädret har tvättats. Metallfynden har skadeinventerats och en första omgång skickats till Stiftelsen föremålsvård i Kiruna. Den ansvariga arkeologen har deltagit i en kurs i förebyggande konservering i syfte att uppnå en långsiktig samlingsvård. Platskontorets arkeologiska personal har utarbetat riktlinjer för sin verksamhet och dessa dokument ska hela tiden uppdateras och revideras allt eftersom rutinerna förändras.

Byggnadsantikvarien avrapporterar successivt slottets restaurering. Under året färdigställdes artiklar som behandlar murbruksproblematiken under restaureringsarbetet och slottet som ett exempel på ruinrestaureringen i Finland. Vidare den andra delen av boken (av tre) som behandlar Kastelholms slott. Byggnadsantikvarien och överantikvarien har deltagit i museibyråns rådgivnings- och utredningsverksamhet som betjänar de åländska församlingarna.

Bomarsunds fornminnesområde

Verksamheten är inriktad på att bevara ruinerna och tillgängliggöra området för besökare genom en kontinuerlig satsning på landskapsvård, information och utveckling av besökservice.

Mål: Arkeologiska undersökningarna vid Brännklintstornet (etapp två).

Förverkligat: Det arkeologiska arbetet har tagit sin utgångspunkt i att identifiera och specificera olika faser i tornets historia samt försöka skapa en bild av soldaternas situation. Årets utgrävningssäsong avsåg att avsluta arbetet i ett tidigare upptaget schakt (BS05). Avsaknaden av resurser samt dålig logistik innebar att utgrävningen fick avslutas trots att bara vissa grävningsområden nått ner till den stenlagda borggården. Undersökningarna har presenterats genom föredrag och vid ett särskilt Bomarsundsseminarium i Mariehamn.

Mål: Partiell rekonstruktionen m.m. på f.d. telegrafbyggnaden på Prästö.

Förverkligat: Arbetet med restaureringsåtgärderna på fasaden och skorstenen slutfördes och ett utrymme iordningställdes för publik verksamhet.

Mål: Upprätta markvårdsprogram.

Förverkligat: En kvalitativ kunskapsuppbyggnad har påbörjats med inriktning på att sammanställa kunskap om hur man i fortsättningen kan gå tillväga vid markvårdsarbeten i Bomarsund. En analys av rådande tidigare arbetsinsatser, rutiner, metoder och synsätt har sammanställts. Fältarbetet för delprojekt 2 i fornminnesinventeringen i Bomarsund har avslutats och fornlämningarna har nummerats samt beskrivits på särskilda blanketter. All data har förberetts för användning i AutoCAD och AchView.

Mål: Använda områdets anläggningar för publika och museala ändamål.

Förverkligat: Utredningsarbetet har vilat i avvaktan på nödvändiga beslut.

7. Näringsavdelningens förvaltningsområde

7.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

7.1.1. Näringspolitik

Landskapsstyrelsens övergripande mål för näringsavdelningens verksamhetsområde är att bidra till att skapa förutsättningar för ett livskraftigt och lönsamt näringsliv, som kan erbjuda välavlönad sysselsättning på hela Åland. Principerna för företags- och projektfinansiering har varit föremål för revideringar under året. I slutet av året godkände landskapsstyrelsen de nya principerna som börjar tillämpas fr.o.m. år 2002. Avdelningen har haft inledande kontakter med TEKES för att utröna hur ett närmare framtida samarbete skulle kunna formaliseras. Utvecklings AB genomförde sitt första år efter nyemmission och med en ny strategi. Resultaten tyder på att man med det tillgängliga riskkapitalet lyckas med såväl nyetableringar som utveckling av befintliga företag, vilket positivt bidrar till att bredda den landbaserade näringsverksamheten.

För jordbrukspolitiken har 2001 varit ett mellanår, där man avvaktar EU-kommissionens mellanutvärderingen av politiken år 2003. En av de största frågorna är hur jordbrukspolitiken skall anpassas till utvidgningen. På Åland har ett stort arbete gjorts för att implementera programmet för landsbygdens utveckling vilket innehåller miljöstödet, LFA-stödet samt startstöd till unga jordbrukare. Intresset för programmet är stort bland de åländska jordbrukarna. Under hösten genomfördes ett stort seminarium "Välj framtid" med deltagare från såväl livsmedelsindustrin, myndigheter, politiker samt jordbrukare. Syftet var att få igång en debatt om den framtida utvecklingen på landsbygden som skulle konkretiseras i ett handlingsprogram för vidare åtgärder.

Trål- och laxfisket har ytterligare försämrats under året. Den s.k. dioxindebatten som förekom under året har bidragit till en försämrad avsättning och försäljning av fisk. Som en följd har prissättningen haft en negativ utveckling, vilket påverkat lönsamheten i fiskeföretagen samt att tilltron på det yrkesmässiga fisket som näring har försämrats. Däremot kan man se bättre möjligheter för det kustnära fisket. Det gäller främst sik, abborre och gös. Det fisket måste följas noggrant så det utvecklas till ett ekologiskt hållbart fiske. Sälproblemen har ytterligare ökat och förekommer nu även i de inre vattnen, skärgården och havsvikar. Sälens åstadkommer allvarliga skador på såväl fjällfisket som i fiskodlingsverksamheten.

På skogssidan har verksamheten helt dominerats av arbetet med certifieringen av det åländska skogsbruket, både vad det gäller anpassning av landskapets eget skogsinnehav och dess förvaltning samt de uppgifter som landskapsstyrelsen måste utföra för det privata skogsbruket. Ålands skogsvårdsförening har ansökt om att få ansluta sitt verksamhetsområde till Kustens skogscentrals certifieringsområde och landskapsstyrelsen har för sin del ansökt om att få ansluta sitt eget skogsinnehav till Ålands skogsvårdsförenings certifieringsområde.

Inventeringen av skyddsvärda och hänsynskrävande biotoper har pågått och fortsätter år 2002.

Ungskogsvården har fortsättningsvis legat på en hög nivå. Totalt har 678,3 ha plant- och ungsogor röjts i de privata skogarna.

Den totala avverkningsnivån i de åländska skogarna var under året drygt 144.000 m³ avsaluvirke. Under senhösten och vintern drabbades skogarna mycket hårt av ett flertal stormar som fällde 10.000-tals m³ virke.

Mängden avverkat virke från landskapets egna skogar uppgick totalt till ca 3.600 m³. På grund av otjänliga drivningsförhållanden har dock endast ca 2.700 m³ kunnat säljas under året, varför den budgeterade målsättningen ej uppnåts under år 2001. Resterande del inmäts och säljs under vårvintern 2002.

På lagstiftningssidan har en ny LL och LF om Ålands skogsvårdsförening antagits. Dessa träder i kraft 1.1.2002.

Arbetet med att, mot EU-kommissionen, försvara den traditionella vårjakten på sjöfågel har fortsättningsvis varit intensiv. Bl.a. gjordes en inventering under hösten av jaktvårdsföreningarna som klarlägger de på våren jaktbara arternas förekomst på Åland under hösten.

Inom ramen för HELCOM slutfördes projektet "Sälar och fiske" med förslag till en förändrad rekommendation avseende jakten på säl.

7.1.2. Regionalpolitik

Ålands skärgårdsnämnd sammanträdde fyra gånger under året. Aktuella frågor under året har varit bl.a. processen med omvärldsanalysen av Ålands skärgårdskommuner, kartläggning av behov och tillgång av arbetsplatslokaler i skärgården, revidering av stöd till kommunala hyresbostäder, revidering av stödet till skärgårdsbutikerna, hemsida för Ålands skärgårdsnämnd och bredbandsutbyggnad i skärgården.

Verksamheten vid Ålands landsbygdscentrum redovisas i en skild verksamhetsberättelse. Styrelsen för landsbygdsutvecklingen vid Ålands landsbygdscentrum har sammanträtt sex gånger under året.

Landskapsstyrelsens förhandlingar, tillsammans med företrädare för myndigheter i Sverige och Finland, med Europeiska kommissionen om programmet Interreg III A Skärgården 2000-2006 avslutades genom att kommissionen godkände programdokumentet i början av året. Övervakningskommittén för Ålands Mål 2-program godkände tillämpningsregler i det s.k. programkomplementet i mitten av året. Genomförandet av de två strukturfondsprogrammen Mål 2 och Mål 3 kunde påbörjas under året. I den av landskapsstyrelsen tillsatta beredningsgruppen behandlades ansökningar och principiella frågor i anslutning till dem för en enhetlig beredning före beslutsfattande. Beredningsgruppen sammanträdde 20 gånger under året.

7.1.3 Arbetsmarknadspolitik

Sysselsättningssituationen har varit fortsatt mycket god under 2001. Arbetslöshetsgraden var 1,9 % (2,1 %) på årsnivå. Det högsta antalet arbetslösa, 323 st noterades i januari månad. Även för ungdomarnas del har sysselsättningsläget ytterligare förbättrats arbetslöshetsgraden på årsnivå var 2,9 % (3,5%), det högsta antalet arbetslösa ungdomar 69 st noterades i oktober månad då många ungdomar avbröt påbörjad utbildning.

Trots den goda sysselsättningssituationen och den låga arbetslösheten finns det ett antal strukturella problem vad gäller sysselsättningen inom det åländska arbetslivet. Under året har dagens problem vad gäller rekryteringsunderlaget prioriterats, hög andel som inte står till arbetsmarknadens förfogande, andelen äldre långtidsarbetslösa, sökande-arbetsplatsmatchning samt svårigheter för unga att komma ut på arbetsmarknaden men även de framtida problem som kommer att uppstå med tanke på det ensidiga näringslivet utan naturliga

tillväxtbranscher som på sikt kan täcka ett bortfall i transport- och resandenäringen.

Den framställan om ny arbetsmarknadslagstiftning som lagtinget antog den 29 september 2000 kunde inte träda ikraft under 2001 då HD fann att lagtinget överskridit sin lagstiftningsbehörighet, då flera av de intagna delegeringsbestämmelserna avviker från grundlagens 80 § som stadgar att alla bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter skall utfärdas genom lag.

Landskapsstyrelsen beslöt ändå att omorganisera arbetsförmedlingen med avsikt att få en modern organisationsstruktur anpassad till dagens och framtidens behov av arbetsmarknadsservice för det åländska arbetslivet.

7.1.4. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 1999	Bokslut 2000	Tillgängliga medel 2001	Bokslut 2001	Avvikelse
Konsumtionsutgifter	31 558 797,45	33 327 932,71	40 518 265	32 638 500,55	7 879 764,45
Överföringsutgifter	76 357 103,43	67 112 398,82	150 252 748	83 342 013,99	66 910 734,01
Realinvesterings- utgifter	431 086,29	194 774,05	17 980 472	2 609 947,70	15 370 524,30
Lån och övriga finans- investeringar	6 652 881,20	15 985 380,58	31 735 148	13 014 310,23	18 720 837,77
Summa utgifter	114 999 868,37	116 620 486,16	240 486 633	131 604 772,47	108 881 860,53
Summa inkomster	-6 585 633,76	-8 952 003,08	-30 097 000	-22 494 699,27	-7 602 300,73
Nettoutgifter	108 414 234,61	107 668 483,08	210 389 633	109 110 073,20	101 279 559,80

7.2. ALLMÄN FÖRVALTNING

7.2.1. Uppföljning av mål

Mål Organisera avdelningen och upparbeta rutiner så att handläggningen av stödärenden blir mer effektiv.

Förverkligat: Under året har ett stort arbete gjorts för att ytterligare utveckla goda rutiner för stödhanteringen. Nya ansökningsblanketter och anvisningar har tagits fram. Handläggningsarbetet har förbättrats liksom beslutsunderlagen. Ansökningstiderna har under året minskat och börjar nu ligga på en rimligare nivå.

Mål Näringsavdelningen ska ta en aktiv roll i utvecklingen av det åländska näringslivet genom att bl.a. arrangera seminarier samt delta i internationellt arbete som syftar till att skapa mervärde för Åland.

Förverkligat: Under året har ett utvecklingsseminarium inom jordbruksområdet genomförts. Två seminarier om sjöfart hölls under året, i februari och i september. Den senare var huvudsakligen inriktad på rekryteringsfrågor och genomfördes i samarbete med branschen. Gemensamma diskussioner har hållits med Ålands handelskammare med temat: "bättre förutsättningar för företagsamhet på Åland". Gemensamma överläggningar har även hållits med Ålands företagareförening, Ålands TuristFörbund samt Föreningen för Slöjd- och konsthantverk. Näringsavdelningen har representerat landskapsstyrelsen i B7-

samarbetet (ö-samarbetet i östersjön). Tillsammans har man arbetat med att revidera strategin för samarbetet. Näringsavdelningen har också tagit aktiv del i CPMR:s Island Commission och Baltic Sea Commission. I den senare har man ansvarat för utveckling av en action plan för implementering av ”northern dimension” i östersjöområdet. Avdelningen har under året också bevakat och deltagit i arbetet inom nordiska ministerrådet.

Mål: Arbetet med att förbättra avdelningens externa information och kommunikation fortsätter.

Förverkligat: Samarbetet med Maridea har fortsatt. Ett omfattande informationspaket har tagits fram gällande mål 2 programmet och miljö- och LFA stödet. Dessutom genomfördes första delen av avdelningens hemsida.

Mål: Goda beslutsunderlag vilket bl.a. köps in i form av olika utredningar och experttjänster.

Förverkligat: ÅSUB har anlåtats för ett antal mindre utredningar.

7.2.2. Ålandskontoret i Stockholm

Ålandskontorets huvudsakliga uppgift är att förstärka kontakterna med departement, myndigheter, organisationer, media, föreningar och privatpersoner i Sverige med intresse av Åland.

Ålandskontoret har deltagit i mötena mellan Ålands landskapsstyrelse och svenska utrikes-, närings- och finansdepartementen för identifiering av och reduktion av gränshinder mellan Sverige och Åland. Projektet ”Arbeta och Bo på Åland” har gått vidare på ett framgångsrikt sätt med Ålandskontorets medverkan. Flera föredrag i Sverige om Åland har hållits under året. Uppbyggandet av informationsverksamheten inom landskapsstyrelsen, där Ålandskontoret ingår, gör att Ålandskontoret övergår till kansliavdelningen den 1 januari 2002. Ålandskontorets ledningsgrupp lades ned under året.

7.3 ALLMÄNNA BYRÅN

7.3.1. Företags- och projektfinansiering

Landskapsstyrelsens finansieringsformer till företagen utgörs av lån, räntestöd, garantier, aktiekapital och bidrag. Därtill beviljas projektmedel inom ramen för Mål 2-programmet och Interreg III A Skärgården. Under året beviljades 147 ansökningar, 41 ansökningar avslogs. Av tabellerna nedan framgår beviljade stödbelopp fördelat på stödformer.

Tabell. Beviljade bidrag under år 2001

Stödform	Antal beviljade ansökningar	Beviljat, FIM
Näringsstöd (investeringsbidrag)	33	3 674 896
Produkt- och teknologiutveckling	3	834 382
Exportmarknadsföring	17	734 124
Stöd för detaljhandel i skärgården	12	457 432
Transportstöd	20	1 044 000
Mål 2-bidrag	16	2 651 846 ^{x)}
Understöd för landsbygds- och skärgårds utvecklings- projekt (Interreg)	6	709 300
SUMMA	107	10 105 980

x) Av 2 651 846 mk är landskapsstyrelsens del 1 542 412 mk och EU:s del 1 109 434 mk.

Tabell. Övriga stödformer, beviljat under år 2001

Stödform	Antal beviljade ansökningar	Beviljat, FIM
Investeringslån	17	4 164 000
Produktutvecklingslån	3	4 669 500
Upptagna krediter där räntestöd upptagits	4	3 313 500
Landskapsgarantier	3	1 000 000
Förordade lån till Finnvera	6	2 325 000
Ersättande av kreditförluster	4	613 359
Aktieteckning i bolag	3	6 836 487

Kreditförlusterna berodde framförallt på Enäs Fiskodling, Karin Andersson, Jannes Glasfiber och Alandia Top Show. Aktier tecknades i Norra Ålands industrihus och i Ålands industrihus AB.

Inom ramen för Ålands mål 5b-program har endast utbetalningar gjorts för pågående projekt, vilka avslutades vid årsskiftet.

Under året har landskapsstyrelsen i samarbete med huvudintressenterna; Viking Line, Eckerö Line, Silja Line och Ålands Hotell och konferens upprätthållit Ålandsbutiken i Stockholm. Ålandsbutiken utger egen verksamhetsberättelse.

Under året ingick landskapsstyrelsen avtal med Ålands Handelskammare, Ålands företagsareförening och Ålands Slöjd- och Konsthantverk om rådgivningsverksamhet, med Ålands Turistförbund om marknadsföring av Åland samt med Ålands redarförening.

7.4. JORDBRUKSBYRÅN

7.4.1. Uppföljning av mål

Mål: Bibehålla och utveckla förutsättningarna för en levande landsbygd och skärgård med bibehållen sysselsättning och öppna landskap.

Förverkligande: Landskapsstyrelsen har under året inlett beviljande av investerings- och startstöd samtidigt som LFA- och miljöstöden fortsatt att implementeras. Landskapsstyrelsen har givit ut 5 077,5 semesterdagar inom avbytarsystemet vilket är 150 dagar fler än föregående år.

Landskapsstyrelsen delfinansierar Landsbygdskonsult – Ålands verksamhet med 243.000 euro för upprätthållande av rådgivningsverksamhet. Landskapsstyrelsen har beviljat medel till andra intresseföreningar inom jordbruket i samma syfte.

Inom miljöstödet konstateras att arealen naturbeten i stödsystemet har ökat med 349 ha till 3 736 ha vilket är en indikation på att arbetet med att bibehålla det öppna landskapet har haft viss framgång.

7.4.2. Stödadministration

7.4.2.1. LFA-kompensationsbidrag och jordbrukets miljöstöd

LFA-kompensationsbidraget och jordbrukets miljöstöd utbetalas på basen av ”Program för landsbygdens utveckling i landskapet Åland 2000-2006”.

LFA-kompensationsbidraget utbetalades totalt till 598 lantbrukare och miljöstödet basstöd till 603 lantbrukare. Av antalet aktiva lantbrukare erhöll 79 % LFA-kompensationsbidrag och 80 % miljöstödet basstöd. Arealmässigt omfattade LFA-kompensationsbidraget 13 561 hektar och miljöstödet basstöd 13 042 hektar. Av den totala odlade åkermarken omfattades 98 % av LFA-kompensationsbidraget och 94 % av miljöstödet basstöd. Den

arealmässiga anslutningen i förhållande till landskapsstyrelsens målsättning år 2000 presenteras i tabellen nedan:

Tabell. Den arealmässiga anslutningen i förhållande till målsättningen i programmet år 2000

	Målsättning, hektar	Verklig anslutning, hektar	Skillnad, hektar	% av målsättningen uppfylld
LFA-kompensationsbidrag	13 000	13 561	+561	104
Miljöstödets basstöd	12 400	13 042	+642	105

Miljöstödets specialstöd baserar sig på 5-åriga avtal mellan lantbrukarna och landskapsstyrelsen. År 2001 ingicks totalt 42 avtal för avtalsperioden 2001-2005.

7.4.2.2. Ekologisk odling

I ÅKEJ-registret (Ålands kontrollregister för ekologiskt jordbruk) finns idag 90 st. gårdar. I enlighet med landskapslagen om kontroll av ekologisk jordbruksproduktion utförde landskapsstyrelsen 83 st. gårdskontroller av vilka 27 st. var KRAV-kontroller. Under året anslöt sig 7 odlare till registret och 5 slutade. Av de kontrollerade hade 67 godkända avtal om ekologisk produktion enligt lantbrukets miljöstöd.

7.4.2.3. Investeringsstöd och stödjande av unga odlare

Det nya investeringsstödsprogrammet till lantbruket blev godkänt av Europeiska kommissionen under våren 2001. Regelverket för startstöd till unga odlare blev klart i slutet av sommaren.

Under år 2001 har 79 lantbrukare beviljats investeringsstöd om totalt 707 144 euro för 111 st. olika investeringsprojekt. 34 lantbrukare beviljades räntestöd på lån för markinköp. Det totala lånebeloppet uppgick till 512 550 euro. Vidare beviljades 5 st unga lantbrukare startstöd. Startstödet fördelade sig på 105 000 euro i direkt bidrag och 90 000 euro i räntestödslån.

7.4.3. Lantbrukssemester och sjukvarkarierverksamhet

Enligt landskapslagen om avbytarverksamhet för lantbrukare (57/98) och landskapsförordningen om avbytarverksamhet för lantbrukare (58/98), har en person som bedriver kreaturskötsel och beskattas enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk, rätt till 22 dagar semester och 12 dagar veckoledighet per år. Dessutom har alla lantbrukare rätt till vikariehjälp vid sjukdom och liknande. Under året ändrades lagen så att semesterrätten för lantbrukare ökade med en dag till 23 dagar per år.

Inför semesteråret 2001 inkom 239 ansökningar om semester varav 233 st beviljades. Lantbrukarna har tagit ut sammanlagt 5.077,5 dagar semester, 436 dagar vikariehjälp och 145,5 dagar veckoledighet. 5 % av de beviljade semesterdagarna har inte utnyttjats under året utan har överförts till år 2002.

Landskapsstyrelsen har under året haft 26 månadsavlönade lantbruksavbytare motsvarande 17,9 årsarbetskrafter. Dessa har sammanlagt tjänstgjort 3.974 dagar. Lantbrukarna har också haft möjlighet att själva anställa avbytare och få motsvarande ersättning från landskapsstyrelsen. Denna möjlighet har under året utnyttjats av 78 st. lantbrukare. De privatanställda avbytarna har tjänstgjort sammanlagt 1.483,5 dagar vilket motsvarar 26 % av det totala antalet semesterdagar.

7.4.4. Växtinspektionen

Växtinspektionen har utfört inspektioner, övervakningar och provtagningar under året. Plantproducenter har kontrollerats för att upptäcka eventuella skadegörare. Vidare har plantskoleväxter och fruktodlingar kontrollerats för att upptäcka och förhindra spridning av eventuell förekomst av päronpest. Importerad utsädespotatis har kontrollerats genom stickprovsundersökningar. I potatisodlingar har jordprov tagits för att kartlägga förekomsten av potatiscystnematod. Ytterligare har eventuell förekomst av koloradoskalbagge i potatisodlingar samt rhizomania i sockerbetsodlingar kontrollerats. Inga nya sjukdomar eller skadegörare har konstaterats på Åland under året.

Kontroller i partiaffärer har gjorts, för att kontrollera kvaliteten på åländsk frukt och grönsaker. Kurser i kvalitetsklassificering har hållits för odlarna.

7.4.5. Skördeskadeersättning

Lagtinget tog upp extra medel i årets första tilläggsbudget för ersättande av skördeskador år 2000. Totalt uppgick de utbetalda ersättningarna till 607.280 mk.

Odlingssäsongen 2001 var bättre än de senaste 2 åren. Frostnätterna i början av juni förorsakade en del skördeskadeanmälningar, men p.g.a. det gynnsamma vädret under resten av säsongen blev skadorna ändå små. Den rikliga nederbörden i slutet av odlingssäsongen ställde till med problem i en del odlingar. Regnet gjorde att problem förekom i potatis- och bladgrönsaksodlingar. Handläggningen av skördeskadeanmälningarna fortgick över årskiftet 2002. Totalt utbetalades i skördeskadeersättning 44.426,65 euro (264.149 mk) fördelat på 15 odlare.

7.4.6. Vattenenhetens verksamhet

Under året har 8 st utfallsdikningsprojekt för torrläggning av åkermark påbörjats och 6 st slutförts. Därutöver pågick vid årets slut arbete med 4 st projekt som påbörjats under året. Enheten har inte planerat några nya projekt.

För bevattning av åkermark har 5 st nya bevattningsplaner uppgjorts och 2 st äldre planer omarbetats. För behandling i miljöprövningsnämnden har enheten utfört ett tjugotal flödesberäkningar för uttag av bevattningssvatten från insjöar. För två insjöar har planer uppgjorts för höjning av sjöarnas vattennivå för att därigenom få en större vattenvolym i sjöarna.

För täckdikning av åkermark har 23 st täckdikningsplaner uppgjorts på en areal av 75,37 ha och 9 st planer omarbetats på en areal av 19,31 ha. Utpålning för täckdikning utförts på 35 gårdar på en areal av 79,40 ha.

Vattenenheten har under året kompletterat arealmätningarna av åker och betesmark för EU-kontroller på 8 st gårdar. Med enhetens dataprogram för kartläggning har under året för olika ändamål utförts kartläggning av ca 100 områden. Vattenenheten har dessutom under året givit ett tiotal rör-trum-broutlåtan den varav de flesta till landskapsstyrelsens trafikavdelning.

Under året har enheten även deltagit i arbetet med planeringen av den tilltänkta golfbanan i Finström, Grelsby och med planeringen och byggandet av en travbana i Jomala Hindersböle.

7.4.7. Ålands försöksstation

7.4.7.1. Verksamheten

Generella målsättningar för verksamheten var att arbeta för ett jordbrukssystem med minskad miljöpåverkan och att bidra till ökad lönsamhet inom de åländska jordbruksföretagen.

Ålands försöksstation följde under verksamhetsåret den ram för verksamheten som rådgivande kommissionen för försöksstationen gjort upp och som fastställts av landskapsstyrelsen. Liksom tidigare har fyra olika odlingssektorer verkat nämligen IP-lantbruk, IP-grönsaker, IP-frukt och bär samt ekologisk produktion. I säsongväxthus och ute i fält verkställdes sammanlagt ca 130 försök. Därtill kommer en del försök med studier av lagerhållbarheten.

Under året startade arbetet med att utveckla en bättre och effektivare prognosverksamhet. Här är avsikten att med hjälp av klimatdata och olika datorprogram kunna förutsäga risk för sjukdomsangrepp och den vägen minska behovet av bekämpningar.

Laboratoriet var under året fullt sysselsatt med att analysera jordprov från lantbrukare som måste uppfylla miljöstödskraven. Efterfrågan av analyser översteg laboratoriets kapacitet varför väntetiden för kunderna överlag blev lång. Den höga efterfrågan av markanalyser hängde ihop med att en ny miljöstödsperiod inletts. I laboratoriet gjordes 6 700 analyser omfattande jord-, stallgödsel-, foder- och blodprov.

Ett antal försöksberättelser skickades ut till odlarna med resultat från årets försök. Personalen har vid olika mötes- och seminarietillfällen delgett resultat. Under skördefesten visades verksamheten upp för konsumenterna.

Under året inleddes arbetet med att planera en om- och tillbyggnad av försöksstationens ekonomiebyggnad.

7.4.8. Ålands svinavelsstation

Huvuduppgiften för svinavelsstationen är att medverka till att skapa en bättre åländsk svinstam genom målmedvetet avelsarbete samt att verka som navet i en suggring. Under året fanns 132 suggor i besättningen samt 35 gyltor. I besättningen förekom 310 grisningar, med 12,31 födda och 10,21 avvanda grisar per kull. 59 smågrisar förmedlades och 3 avelsdjur såldes till liv. Slaktmängden uppgick till 52.612 kg (486 slaktsvin och 89 suggor).

7.5. FISKERIBYRÅN

7.5.1 Uppföljning av mål

Mål: Under perioden 2000-2006 utveckla en bärkraftig fiskerinäring som grundar sig på ett hållbart fiske även beaktande det småskaliga kustfiskets behov och möjligheter.

Förverkligat: Beslut om stöd för projekt som kan bidra till att uppnå de övergripande målen har fattats under år 2001 med stöd av det nya strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen för perioden 2000-2006. Under året beviljades med stöd av förordning 2792/1999 (EG) och i enlighet med strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen sammanlagt 6.238.027,97 mk i stöd för 30 projekt; bl.a. byggande av ett nytt fiskefartyg, modernisering av 5 st fiskefartyg, utveckling av vattenbruket främst rationaliseringsåtgärder, hygien- och miljöanpassningar, förbättring av 3 st fiskehamnar, förbättring av fiskhantering och vidareförädlingen och utveckling av nya produkter samt givits stöd för pilotprojekt för olika undersökningar gällande fisket.

Mål: Bygga ut infrastrukturen vid hamnar och landningsplatser, förbättra fiskhanteringen efter fångst i syfte att höja fiskens kvalitet och näringens lönsamhet.

Förverkligat: Stöd har bl.a. beviljats för att förbättra infrastrukturen vid 3 st. hamnar och landningsplatser samt för att höja förädlingsgraden och förbättra hygienien vid fiskförädlingsanläggningarna. Inom vattenbruket har främst miljö- och hygienanpassade åtgärder prioriterats. Stor vikt har också lagts ned på nyskapande åtgärder och pilotprojekt för olika utredningar gällande fisket.

Mål: Att utveckla yrkesfisket och fisketurismen på ett hållbart sätt samt att koordinera fisklandning och fiskhantering för att höja fiskens kvalitet och hållbarhet genom intern uppsamling.

Förverkligat: Under året beviljades sammanlagt 1,7 miljoner mark i bidrag för att höja förädlingsgraden och förbättra hygienien; sammanlagt 4 projekt. För intern uppsamling av fjällfisk beviljades sammanlagt 245.000 mark i bidrag åt fyra företag. Fisket och fiskeområden samt förvaltningen kartlades i tre kommuner.

7.5.2. Utveckling av mätetal

	2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Värdet av yrkesfisket	19.453.218	19.000.000	17.500.000
Utnyttjande av laxkvoten %	65 %	80 %	50 %
Utplantering av lax (st)	73.000	>73.000	47.000
Utplantering av havsöring (st)	298.000	>298.000	383.000
Utplantering av gäddyngel (st)	1.900.000		1.842.000
Utplantering av sikyngel (st)	500.000		355.000
Utplantering av gös (st)			10.640

7.5.3. Fiskets avkastning

Under året har lågkonjunkturen för det åländska havsfisket fördjupats. Antalet aktiva trålare har ytterligare minskat och vid årets slut fanns det på Åland endast sex registrerade trålfartyg, fem strömmingstrålare och en torskrålare. Av strömmingstrålarna är det två som fiskar året runt.

Värdet av det åländska fisket minskade under året med 1,96 milj. mk. Av värdeminskningen svarade strömmings- och vassbuksfisket för 0,77 milj. mk och laxfisket för 0,76 milj. mk. Den resterande minskningen stod handeln med kräftor för.

Den sammanlagda inköpta mängden strömming och vassbuk under år 2001 var ca 4,26 milj. kg vilket är ca 1,66 milj. kg eller ca 27 % mindre än året innan. Orsakerna till den kraftiga nedgången är dålig lönsamhet i kombination med minskad strömmingskvot samt hoten om fiskeförbud p.g.a. miljögifter, faktorer som bidragit till att minska framtidstron och investeringsviljan.

Laxfisket som under de senaste åren visat svaga tecken på uppgång upplevde ett dåligt år under år 2001. En ogynnsam försommar och en stormig senhöst tillsammans med fortsatta nationella begränsningar och allt större sälskador försämrade fångstresultatet med ca 35 % jämfört med året innan. Av den totala åländska kvoten på 27.376 laxar lyckades man endast få upp 12.277 st. Det ekonomiska värdet av den ofiskade andelen beräknas till ca 1,7 milj. mk.

Av de åländska torskfångsterna under år 2001 landades 583 ton på Bornholm och 114 ton på Öland. Tre åländska båtar var under året sysselsatta med torskfiske.

Under de senaste tio åren har det småskaliga kust- och skärgårdsfisket blivit en allt viktigare del av det åländska fisket. Fisket är inriktat på ickekvoteerade arter främst sik, gös och abborre. Landskapsstyrelsen har målmedvetet gått in för att utveckla verksamheten genom infrastrukturella satsningar och stöd till unga fiskare.

Även det småskaliga fisket drabbades av yttre faktorer såsom ogynnsam väderlek och sälskador. Bl.a. sikfisket under höstperioden stördes av dåligt väder. Under år 2001 har den total mängden fångad fisk minskat något, men till följd av något bättre medelpriser har det ekonomiska utbytet varit oförändrat.

7.5.4. Uppfödning av regnbåglax

Årets produktion vid 20 företag – fördelade på 46 enheter – uppgick till ca 5.000 ton. Ett företag odlade även drygt 1.000 ton i Sverige. Värdet av den odlade regnbåglaxen uppgick till ca 130 miljoner mark, en minskning med ca 8 % jämfört med år 2000. Största delen av produktionen såldes inom landet. I det totala värdet av produktionen ingår även inkomster från försäljning av rom till ett värde av ca 22 miljoner mark.

Vädret var under våren gynnsamt för fiskodlingsverksamheten men stormar störde verksamheten under hösten och medförde betydande förluster för vissa odlingsenheter. Fisksjukdomen VHS konstaterades vid 2 fiskodlingsenheter. Sjukdomen vars ursprung ännu är oklar orsakade oro bland odlarna eftersom odlingar kan drabbas dels av ekonomiskt betungande restriktioner, dels av ökad dödlighet.

Skador orsakade av säl utgör ett ökande problem för hela odlingsverksamheten eftersom sälstammen ökar årligen och säl förekommer numera även i innerskärgården.

7.5.5. EU-bidrag och fiskerinäringens befrämjande

7.5.5.1. Transport- och uppsamlingsstöd

Enligt avtal med fiskarorganisationen och fiskhandeln har följande stöd utbetalats enligt landskapsstyrelsens beslut:

Stödform	kg	mk
Transportstöd för sorterad strömming	159.150	63.660
Transportstöd för exportströmming	212.240	74.284
Uppsamlingsstöd för sorterad strömming	160.940	8.047
Transportstöd för industriströmming	4.070.740	798.215
Uppsamlingsstöd för skötströmming	51.671	20.668
Uppsamlingsstöd för fjällfisk	212.804	224.652
Summa	4.867.545	1.189.526

7.5.5.2. EU-bidrag utbetalda i enlighet med strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen

Landskapsstyrelsen har med stöd av förordning 2792/1999 (EG) och i enlighet med strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen beviljat sammanlagt 6.238.027 mk, varav EU:s andel uppgår till 2.692.912 mk, i stöd för 30 projekt och åtgärder.

Inom fisket har främst åtgärder för att förbättra infrastrukturen vid hamnar och landningsplatser samt för att höja förädlingsgraden och förbättra hygienien vid fiskförädlingsanläggningarna prioriterats. Inom vattenbruket har främst miljö- och hygienanpassade åtgärder prioriterats. Stor vikt har också lagts på nyskapande åtgärder och pilotprojekt för olika utredningar gällande fisket.

7.5.5.3 Fiskeriförsäkringar

Fiskebåtar och fiskeutrustning försäkras genom s.k. fiskeriförsäkring som handhas av Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. Under året minskade det totala försäkringsbeståndet med 5,97 miljoner mark eller med 22,6 %.

Försäkrat föremål	Antal	Belopp, mk
Båtar	76	19.629.60
Trålar	13	494.400
Övriga fiskebragder	6	221.600
Trålbord	3	33.000
Bojar och linor	2	5.600
Totalt	100	20.384.200

Under året utbetalades sammanlagt 426.974 mark i skadeersättningar varav landskapets andel utgjorde 80,6 % eller 344.363 mark.

7.5.5.4. Sälskadeersättningar

Sälen är ett allvarligt hot mot yrkesfisket och den skada som den förorsakar fisket ökar för varje år. Sälskador förekommer runt hela Åland, även i de inre vikarna.

Under år 2001 uppgick de påvisbara sälskadorna på laxfisket, i form av skadad fisk, till 3.900 fiskar eller 30 % av fångsten. Det ekonomiska bortfallet beräknas till ca 500.000 mk. Därutöver kommer skador på redskap, bortskrämd fisk samt tilläggskostnader för flera och längre fiskeresor.

Förutom skadorna på laxfångsten har sju ersättningsansökningar för skador på laxredskap samt 27 ansökningar för skador på det småskaliga kustfisket inlämnats. Den sammanlagda ersättningssumman uppgår till 114.389 mk.

Till följd av att EU inte godkänt Finlands anmälan om utbetalning av ersättning för sälskador har landskapsstyrelsen inte kunnat utbetala ersättningar för år 2001.

7.5.6. Fiskodling och fiskevård

Målsättningen var att något minska utplanteringen av lax och havsöring jämfört med senaste år. Därutöver skulle utplanteringsarna av skärgårdssik och gädda ökas samt metoder att kläcka gösrom utvecklas.

Sammanlagt utplanterades 47.000 smolt av lax och 383.000 havsöringar. 1.842.000 nykläckta gäddyngel utplanterades på 43 platser. 450.000 av gäddynglen kom från privata kläckierier som fiskeribråran samarbetar med. 65.000 sommargamla sikar som uppfötts i nätkassar i Saltvik, Tengsödavik och i Vårdö, Simskåla märktes med specialfärg före utplanteringen. Därutöver utplanterades 290.000 nykläckta sikar och 10.640 gösyngel.

Fisksjukdomssituationen vid Ålands fiskodling, Guttorp, som följdes upp under året av Åbo Akademis Laboratorium för Akvatisk Patologi, visade en försämrad hälsosituation med ökad dödlighet.

Furunkulosbakterier drabbade främst öring och IPN-virusinfektion lax. Siken drabbades i maj av förhöjd dödlighet men orsakssammanhangen kunde inte fastställas trots att bakteriologiska och histologiska undersökningar utfördes.

Allmänt kan konstateras att trots den förhöjda dödligheten har resultatet av vaccinationsverksamheten varit tillfredsställande. En del av dödligheten kan inte kopplas till sjukdomsalstrare utan har att göra med hög vattentemperatur på sommaren.

7.5.7. Forskning, undersökningar, kontakter med vetenskapliga institutioner

Samarbetet med vilt- och fiskeriforskningsinstitutet gällande de kvoterade fiskarterna, strömming, vassbuk, torsk och lax fortgick under året. Speciell uppmärksamhet ägnades s.k. terminalfiske av lax och märkning av odlad skärgårdssik.

Uppföljningsarbetet gällande kustnära fiskarter fortsatte inom ramen för Samarbetsorganets för fisk i Bottniska vikens verksamhet. Undersökningen av gösfisket i Lumparn och Ivarskärs-fjärden slutfördes. Undersökningen visade att fisket måste regleras för att trygga ett framtida hållbart fiske. Piggvarsundersökningen som påbörjades år 2000 visade att beståndet är för litet för ett bestående fiske. Fisket stördes av säl och av drivande algmassor.

Vid Husö biologiska station gjordes en uppföljning av effekterna av två fiskevårdsprojekt i grunda havsvikar en vid Lökholmsfjärden i Föglö, en annan vid Kråkskärsfjärden i Eckerö. Undersökningen visade att muddringarna hade medfört påtagliga förbättringar av fiskrekryteringen i vikarna.

Undersökningen av orsakerna till nedgången av gäddbestånden som utförts av Åbo Akademis Laboratorium för Akvatisk Patologi avslutades under åren och publicerades i åländsk utredningsserie 2001:15 "Rekryteringsproblem hos gäddan i den åländska ytter-skärgården". Laboratoriet undersökte även fiskens hälsosituation vid Ålands fiskodling, Guttorp.

Ett nordiskt projekt angående utveckling av förvaltningsmodeller för Östersjöns skärgårdsfiske inklusive vattenbruk färdigställdes och den del som berörde Åland publicerades i åländsk utredningsserie 2001:11 "Fisket och dess förvaltning i Ålands skärgård, Brändö, Eckerö, Saltvik". En mera övergripande rapport kommer att publiceras i Nordiska Ministerrådets serie Tema Nord.

7.6. SKOGSBRUKSBYRÅN

7.6.1. Uppföljning av mål

Mål: Plantskogsskötseln i de privata skogarna skall ligga på samma höga nivå som tidigare år (ca 650 ha/år).

Förverkligat: Ålands skogsvårdsförening har med stöd av medel från landskapsstyrelsen ombesörjt plant- och ungsogsröjning på 678,3 ha.

Mål: Ett miljöcertifikat för det åländska skogsbruket skall kunna sökas i slutet av år 2001.

Förverkligat: Arbetet med att uppfylla de kriterier som skogscertifieringen ställer har, i samarbete med övriga skogsnäringen, varit intensivt under hela året. Landskapsstyrelsen har beviljat Ålands skogsvårdsförening medel för en fortsatt anställning av en projektledare för skogscertifieringen, vilket bl.a. resulterat i en ansökan om anslutande av det åländska skogsbruket till Kustens skogscentrals certifieringsområde. Under våren och hösten 2002 kommer för- och huvudrevision att hållas innan ett certifikat kan erhållas.

Mål: Mängden avsaluvirke från landskapets egna skogar bör uppgå till ca 3.600m³.

Förverkligat: Under året har 2.719 m³ avverkats och inmätts. Resterande del har avverkats men blir bl.a. p.g.a. den blöta och milda avverkningsssäsongen inmätt och salufört först under vårvintern 2002.

Mål: Att under året verka för att landskapets eget skogsinnehav och förvaltning skall uppfylla de krav som skogscertifieringen ställer.

Förverkligat: Arbetet med att uppfylla kriterierna för landskapets eget skogsinnehav har pågått under året. En ansökan om att få ansluta detta till den regionala skogscertifieringen för Åland har gjorts.

Mål: Särskilt arbete kommer att läggas på det praktiska provet för jägarexamen och takorganet för jägarkåren samt på olika insatser för att öka skytteträningen bland jägarna och öka andelen kvinnliga jägare.

Förverkligat: Information för att öka skytteträningen har spridits i tidningen Jägaren och på jaktvårdsföreningarnas årsmöten. De övriga målen har ej kunnat förverkligas under året, främst beroende på det omfattande arbetet kring vårjakten på sjöfågel.

7.6.2. Främjande av skogsbruket

7.6.2.1. Uförda skogsbruksåtgärder

Totalt planterades 129,7 (144,0) ha i de privata åländska skogarna under året. Av denna areal utgörs 108,9 ha av nyplantering efter slutavverkning, 16,8 ha av kompletteringsplantering och beskogning i samband med avverkning av underproduktiva bestånd samt 4,0 ha av beskogning av nedlagd åkermark.

Markberedningsarealen uppgick till 161,6 (152,4) ha, varav 156,6 ha utfördes med landskapsstyrelsens markberedningsmaskin och resterande del 5,0 ha i privat regi med grävmaskin.

Plant- och ungsogsvård utfördes på 678,3 (732,3) ha. Av denna areal bestod 564,4 ha av röjning i plantbestånd och 113,9 ha av iståndsättningsröjning.

Skogsdikningen omfattade totalt 370 (4.150) meter, varav 250 meter var iståndsättning

av befintligt äldre dike samt 120 meter skyddsdikning i samband med skogsförnyelse. Grävningen utfördes till en medelkostnad av 9,73 mk/m.

Under året byggdes eller grundförbättrades inga skogsbilvägar.

7.6.2.2. Skogsbruksplanering

Under året färdigställdes 23 skogsbruksplaner omfattande 2.216 ha, uppdelat på 1.920,6 ha skogsmark, 160,4 ha tvinmark samt 135,0 ha impediment. Under sommaren och hösten uppgjordes heltäckande områdesplaner över Ytterby och Gottby. Dessutom påbörjades fältarbetet på 3 privata planer samt en områdesplan över Tranvik som färdigställs våren 2002.

Två nya planerartjänster tillkom fr.o.m. april. Under året arbetade totalt fyra personer med planering varav två personer arbetade med privata skogsbruksplaner medan två planerare gjorde områdesplaner.

7.6.2.3. Forsknings- och försöksverksamhet

Den första skötselavverkningen i granproveniensförsöken i Labbnäs, Geta (försök 219, 237A och 270/5) utfördes under året. Totalt omfattade avverkningarna ca 6 ha. Efter gallringen har ett antal elitstammar valts ut och registrerats.

Under året gjorde skogsforskningsinstitutet en översyn av samtliga granförsök på Åland. I samband härmed valde man även ut ett antal granar till plusträd från ett naturbestånd i Domarböle, Sund.

Professor Max Hagman, som på 1950-talet initierade det nuvarande skogliga forsknings-samarbetet mellan landskapet Åland och skogsforskningsinstitutet, besökte Åland under året och delgav oss värdefulla kunskaper om våra äldre försök.

7.6.3. Skötsel av egna skogar

Under året har en anhållan gjorts om att få ansluta landskapets skogsfastigheter till den regionala skogscertifieringen för Åland.

Utarbetandet av en ny skogsbruksplan över skogsfastigheterna har även påbörjats.

Under hösten fälldes ansemliga mängder skog av flera kraftiga stormar. Även yngre gallringsbestånd och arboretumskogen i Godby drabbades hårt av stormarna. Speciellt bestånden med Kurilerlärk, Contorta och Sibirisk ädelgran skadades svårt.

Årets avverkningsarealer har uppgått till 31,9 ha. Förnyelseavverkningarna omfattade blott 1,8 ha, medan skötselavverkningarna omfattade 30,1 ha. En förklaring till den låga förnyelsearealen är att timmermängderna erhöles från fröträdsavvecklingar.

Mängden avsaluvirke från landskapets skogar uppgick till 2.719,5 m³, men ytterligare ca 900 m³ har avverkats under året. På grund av bl.a. den blöta och milda avverkningssäsongen blir detta virke inmätt och sålt först under vårvintern 2002. Inkomsterna från virkesförsäljningarna uppgick till 465.304 mk. Dessutom har 119.828 mk influtit i form av inkomster från jakt- och markarrenden.

Planteringsarealen omfattade 5,3 ha och arealen plant- och ungskogsröjningar uppgick till 42 ha. Närmare uppgifter framgår av *bilaga 12.1, 2, 3*.

7.6.4. Jakt- och viltvård

7.6.4.1 Jakt- och viltvårdens verksamhet

Under året användes en stor del av resurserna till försvaret av den traditionella jakten på

sjöfågel under våren.

Vid jaktårets slut den 31.7 innehade 4.238 (4.747) personer åländskt jaktkort.

Beträffande användningen av jaktkortsmedel år 2001 hänvisas till *bilaga 14*.

Under år 2001 fälldes 4.449 (4.041) rådjur. Jaktvårdsföreningarna beviljade 19 (19) jakt-
rättsområden tillstånd att fälla 285 (284) älgar. Under älgjakten fälldes 237 (239) älgar.

Sammanlagt 657 (620) personer avlade älgskytteprov. Under år 2001 beviljades tillstånd
att fälla 89 (84) gråsälar, samtliga tillstånd är giltiga till 30.4.2002. Tillstånden har beviljats
yrkesfiskare och fiskodlare och jakten skall ske i anslutning till utlagda fiskeredskap.

Landskapsstyrelsen behandlade 3.437 (3.398) ansökningar om tillstånd till traditionell
jakt på sjöfågel under våren. Under våren beviljades inget tillstånd att fälla morkulla.

Närmare uppgifter angående utgivna jaktkort, utbetalade hjortdjurskadebidrag, jakt på
hjortdjur och viltolyckor i trafiken ingår i Statistisk årsbok för Åland.

7.6.4.2. *Hjortdjurskador*

I ersättning för hjortdjurskador och till förebyggande åtgärder utbetalades sammanlagt
94.895 (265.545) mk. Under året övertog de kommunalt anställda lantbrukssekreterarna
värderingsuppdragen från Ålands landbygdskonsult.

7.6.4.3. *Informationsverksamhet, besök och exkursioner*

I tidningen Jägaren, som distribueras till alla åländska jägare, återfanns som tidigare
sidan "Ålandsnytt" med information om Åland. Tidningen utkommer med 6 nummer per
år.

7.6.4.4. *Utredningar och forskning*

Landskapsstyrelsen har deltagit i HELCOM-projektet "Sälar och fiske", från vilket en
slutrappport antecknades till kännedom. Under hösten utfördes en inventering av de på vå-
ren jaktbara sjöfågelarternas förekomst inom samtliga havsområden i landskapet. Inven-
teringen utfördes av jaktvårdsföreningarna. Resultatet visade att endast knipnan finns lokalt i
en jaktbar mängd under hösten.

Från Ålands polismyndighet inrapporterades 297 (297) trafikolyckor med hjortdjur, va-
rav 288 (286) gällde rådjur och 9 (11) älg. Under året ändrades reglerna så att ingen avgift
utgår för tillvaratagande av trafikdödat rådjur.

7.7. ÅLANDS ARBETSFÖRMEDLINGSBYRÅ

7.7.1 Uppföljning av mål

Mål Landskapsstyrelsens övergripande arbetsmarknadspolitiska mål är att sträva till en
fortsatt låg arbetslöshet samt en ökad sysselsättningsgrad, en regionalt balanserad utveck-
ling av arbetsmarknaden, kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor samt underlätta
för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning
från arbetsmarknaden.

Inom Ålands arbetsförmedlingbyrås ansvarsområde har följande delmål fastslagits för 2001

- Tillgången på arbetskraft stärks
- Efterfrågan på arbetskraft stärks
- De arbetslösas motivation att söka sig ut i arbetslivet stärks och utslagning från arbetsmarknaden förebyggs
- Jämlikheten på arbetsmarknaden ökar, arbetsfördelning enligt kön minskar
- Efterfrågan och utbud på arbetskraft kommer i regional balans
- Effektivare sökande- arbetsplatsmatchning för en ökad kvalitet vid förmedling av lediga platser.

Förverkligande: Byrån har under 2001 gjort en genomgripande förändring av organisationsstrukturen och sättet att arbeta. Byrån anser sig nu vara en betydande arbetsmarknads-expert som genom kunskap och professionalism är en modern och flexibel samarbetspartner för arbetsgivare, arbetssökande, anställda, organisationer och intressegrupper i landskapsstyrelsens gemensamma strävan att nå de arbetsmarknadspolitiska målen. Beslutsdelegering till byrån, nya ansvarsområden samt en offensiv roll i arbetsmarknads- och samhällsutvecklingsfrågor tillsammans med satsningar på kunskapsinhämtning på fältet, med bland annat kommunrundor och täta företagsbesök, har inneburit en effektivare matchning av sökande- arbetsgivare. Kommunrundorna och företagsbesöken har gett personalen kunskaper som vid förmedling av arbete ökar jämlikheten på arbetsmarknaden samt bidrar till en bättre regional utveckling av arbetsmarknaden

En indelning av byrån i fyra team har gjort det möjligt för personalen att specialisera sig inom sitt arbetsområde samt upprätthålla kompetens vilket har givit upphov till kvalitativt bättre individuella lösningar för våra olika kundgrupper. Detta har i sin tur givit upphov till att de arbetslösas motivation att söka sig ut i arbetslivet stärks och utslagning från arbetsmarknaden förebyggs.

En stor aktivitet vad gäller deltagande i rekryteringsmässor, seminarier samt riktade marknadsföringskampanjer både på och utanför Åland har ökat rekryteringsunderlaget för vårt arbetsliv vilket i högsta grad har bidragit till att minska problemet med arbetskraftsbrist.

7.7.2. Utveckling av mätetal

	Uppskattat 2000	Förverkligat 2000	Uppskattat 2001	Förverkligat 2001
Arbetslöshetsgrad %	2,1	2,0	2,0	1,9
Ungdomsarbetslöshet %	3,6	3,5	3,2	2,9

7.7.3. Arbetslöshetsersättningar

Arbetskraftskommissionen behandlade sammanlagt 691 ärenden varav 250 (249) nya ansökningar om arbetslöshetsersättning och arbetsmarknadsstöd. Sammanlagt beviljade arbetskraftskommissionen ersättningar för 2 696.560 mk (3.591.000 mk).

7.7.4. Sysselsättningsfrämjande åtgärder

De sysselsättningsfrämjande åtgärderna under arbetsförmedlingsbyråns ansvarsområde är organisatoriska, projektinriktade och stödinriktade. De organisatoriska är arbetsförmed-

lingsbyråns sätt att arbeta medan de projektinriktade och stödinriktade är de instrument landskapsstyrelsen och byrån har till sitt förfogande för att underlätta för framförallt långtidsarbetslösa att komma ut på den öppna arbetsmarknaden.

Under året har landskapsstyrelsen helt eller delvis finansierat tre projekt för att stimulera arbetsmarknadsintegrering.

Inom ramen för Ålands mål 3 program åtgärd 3 arbetsmarknadsintegrering har landskapsstyrelsen tillsammans med europeiska socialfonden finansierat ett vuxenprojekt och ett ungdomsprojekt.

De stödinriktade åtgärderna riktar sig i första hand till sådana arbetslösa sökande vars behov är störst med vilka avses unga, långtidsarbetslösa och personer med nedsatt arbetsförmåga. Under 2001 har 33 personer sysselsatts med hjälp av olika former av stödanställningar samt 19 personer har erhållit arbetsprövning.

7.8. ÅLANDS YRKESVÄGLEDNINGSBYRÅ

I enlighet med tidigare praxis omfattar följande redogörelse över yrkesvägledningsbyråns verksamhet perioden 1.7 2001 till 30.6 2002, då byråns verksamhet i vissa avseenden följer skolornas läsår.

Yrkesvägledningen upprätthåller en öppen studie- och yrkesvägledningsservice som riktar sig till både unga och vuxna i behov av information och vägledning i anslutning till studie- och yrkesval. Därvid erbjuder byrån i första hand personlig och enskild vägledning. Yrkesvägledningen upprätthåller tillsammans med Utbildnings- och kulturavdelningens studieserviceenhet ett s.k. infotek där vägledningssökande kan orientera sig i utbildningsutbudet på egen hand eller med handledning. Infoteket tillhandahåller broschyrer, foldrar, program och annat tryckt material. Dessutom har besökarna möjlighet att använda datorbaserade informationsmedia.

Vid byrån finns en ordinarie tjänst som byråföreståndare och en tillfällig tjänst som byråsekreterare/informatör. Byrån samarbetar med studie- och elevhandledare i grundskolorna och skolorna på gymnasialstadiet. Byråns personal har vid besök på en del av grund- och gymnasialstadieskolorna informerat studerande och föräldrar. Den information som därvid givits har huvudsakligen behandlat möjligheterna till fortsatt utbildning på Åland och i utlandet, situationen på arbetsmarknaden samt studiestöd och andra studiesociala frågor. Byrån producerar också eget vägledningmaterial, främst angående utbildning på Åland.

För att underlätta för ålänningar som söker till högskoleutbildning i Sverige är byrån medarrangör för det svenska högskoleprovet på Åland. Provet hålls två gånger per år. Det totala antalet anmälda deltagare var 187 (160). Provet genomförs i samarbete med Stockholms Universitet. Även i övrigt strävar byrån till att befrämja ålänningarnas möjligheter till studier utanför Åland.

I tabellen nedan redogörs för antalet elever i grundskolornas avgångsklasser under läsåret 2001-2002 och deras önskemål efter grundskolan, sådana dessa framgår av elevernas ansökningar via det samåländska elevantagningssystemet till utbildning på gymnasialstadiet på Åland:

Högstadiet i		
Mariehamn Övernäs	62	(67)
Mariehamn Strandnäs	54	(44)
Godby	72	(63)
Kyrkby (inkl. träningsundervisn.)	98	(108)
Brändö	4	(6)
Föglö	6	(5)
Kumlinge	2	(7)
Kökar	5	(1)
Sottunga	2	(-)
Summa	305	(304)

Av dessa söker (i första hand):

till gymnasiet	137 st.;	45 %	(139; 46)
till övriga skolor	161 st.;	53 %	(152; 50)
söker ej till skola på Åland.....	7 st.;	2 %	(13; 4)

Yrkesvägledningens byråföreståndare fungerar som Ålands representant i styrelsen för Nordiska Förbundet för Studie- och Yrkesvägledning (NFSY) och som landskapsstyrelsens kontaktman enligt avtalet om elevutbyte mellan Åland och Norrtälje (avtalet har sagts upp och utbytet upphör successivt). Byrån upprätthåller kontakter med utbildnings- och vägledningsorgan i riket och i de övriga nordiska länderna.

8. Trafikavdelningens förvaltningsområde

8.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Trafikavdelningen utgör sedan den 1 januari 1999 av en enda byrå, den *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller strategisk trafikplanering, byggande och underhåll av vägar, broar, färjor, hamnar, fastigheter och grunda farleder samt trafiksäkerhet, färjetrafik, kollektivtrafik och flygtrafik.

Den allmänna byrån är indelad i *trafikförvaltning* och *fem produktionsenheter*. Den nya organisationen möjliggör konkurrensutsättning av olika verksamheter. Även avknoppning av funktioner kan ske. Organisationsschemat framgår av *bilaga 16*. Trafikavdelningen har en egen hemsida <www.ls.aland.fi/trafik/>

Trafikavdelningen leds av avdelningschefen, även benämnd överingenjör.

8.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Trafikavdelningens viktigaste uppgift enligt budgeten för 2001 var att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiknät på ett ekonomiskt försvarbart sätt så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en säker trafik tillgodoses.

Förverkligats: Arbetet med att uppgradera landskapets huvudvägar till 9,5 meters vägar med bättre utrymme även för den lätta trafiken har fortsatt med satsningar bl.a. på huvudväg 1 (Östanträsk-Näfsby) och huvudväg 3 (Granboda-Svinö) med ny bro över Lumparsund.

Grundförbättring och förstärkning samt ombyggnad av glesbygdsvägar har fortsatt både med underhålls- och investeringsmedel.

Skärgårdstrafiken har utvecklats med ökad turtäthet, förbättrad passagerarservice och ökade intäkter.

En trafiksäkerhetsplan för Åland 2002-2010 upphandlades och uppgjordes under året. Den finns publicerad i Åländsk utredningsserie 2001:14.

8.1.2. Utveckling av mätetal

	1999	2000	Uppskattat 2001	Förverkligt 2001
Lands- och bygdevägar inom landskapet, km	640	640	641	641
därav belagda, km	504	508	520	520
Kommunalvägar inom landskapet	270	269	271	271
Antal fordon i landskapet	24 236	25 122	25944	25944
Antal personbilar i landskapet	13 525	13 979	14360	14360
Antal trafikolyckor med dödlig utgång	0	3	0	0
Antal fordon på frigående färjor	233 028	247 428	328 352	328 352
Antal fordon på linstyrda färjor	292 084	277 642	273 201	273 201
Antal passagerare på färjor, alla kategorier	1 043 923	1 048 943	1 021 606	1 021 606
Vägtäthet (km allmän väg per 100 km ² land)	41,9	41,9	41,9	41,9
Allmänna vägar m/ invånare	24,9	24,8	24,8	24,8

8.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 1999	Bokslut 2000	Tillgängliga medel 2001	Bokslut 2001	Avvikelse
Konsumtions- utgifter	102 209 126,38	117 349 254,26	120 998 423	117 114 899,34	3 883 523,66
Överföringsutgifter	6 912 115,74	5 590 374,27	7 481 120	6 119 569,40	1 361 550,60
Realinvesterings- utgifter	31 438 631,36	20 032 277,25	32 674 488	20 576 753,73	12 097 734,27
Lån och övriga finans- investeringar	1 350,00	10 000,00	205 735	123 314,56	82 420,44
Summa utgifter	140 561 223,48	142 981 905,78	161 359 766	143 934 537,03	17 425 228,97
Summa inkomster	-12 093 056,60	-9 356 503,79	-12 517 000	-10 120 063,21	-2 396 936,79
Nettoutgifter	128 468 166,88	133 625 401,99	148 842 766	133 814 473,82	15 028 292,18

8.2. ALLMÄNNA BYRÅN

Trafikförvaltningens uppgift är att långsiktigt och strategiskt samt på ett ekonomiskt försvarbart sätt utveckla trafikförhållandena på Åland samt svara för den till verksamheten hörande myndighetsutövningen.

Som rättesnöre för allt trafikarbete gäller förutom landskapets budget den av lagtinget antagna trafikplanen för åren 1999-2008 samt landskapsstyrelsens handlingsprogram.

8.2.1. Förprojekt och trafikplaner

Verksamheten leds av trafikingenjören.

Inom ansvarsområdet handläggs och utreds alla större projekt som syftar till nya eller förbättringar av befintliga trafiklösningar i fråga om landskapets allmänna trafiknät. Den långsiktiga trafikplaneringen har fått större tyngd inom trafikförvaltningen och utförs i nära samarbete med miljö-, kultur- och fornminnesvården samt den parlamentariskt tillsatta vägsamrådsgruppen.

Föglö-fasta Åland

Utredningen "Om möjligheterna till förkortat färjpass mellan Föglö och fasta Åland" är formellt slutfört. Referensgruppen överlämnade sin rapport i september 2000, men arbetet fortsätter inom ramen för en dialog mellan landskapsstyrelsen å ena sidan samt Föglö och Lumparlands kommuner å andra sidan. Samtidigt analyseras lämpligt tonnage för den framtida rutten Svinö-Föglö.

Ny trafikplan 2002-2010

Arbetet med en ny trafikplan gällande investeringar och övriga långsiktiga satsningar fram till år 2010 har påbörjats inom ramen för en parlamentariskt tillsatt arbetsgrupp. Resultatet av gruppens arbete kommer att överlämnas till lagtinget i form av ett meddelande.

8.2.2. Vägar och trafiksäkerhet

Verksamheten leds av vägingenjören tillsammans med trafiksäkerhetskonsulenten, som dock har varit studieledig under senare delen av 2001.

Inom ansvarsområdet upphandlas och verkställs alla projekt som gäller om- och nybyggnad samt nybeläggning av vägar inom ramen för investeringsbudgeten. Hit hör även det övergripande trafiksäkerhetsarbetet inom landskapet.

Under verksamhetsåret om- och nybyggdes 10,4 (9,5) kilometer landsväg, varav 9,8 (2,6) kilometer var huvudvägar. Nybeläggning med olje- och bitumengrus samt asfaltbetong utfördes på 20,0 (8,8) kilometer. Planerings- och kartläggningsarbeten utfördes på 14 (14) olika objekt. Se *bilaga 17*.

Under året har olika trafiksäkerhetskampanjer arrangerats, bl.a. en reflex- och däckskampanj. Trafiksäkerhetskonsulenten utbildar skolpatrullerna vid stadens grundskolor och planer finns att involvera flera skolor i skolpolisverksamheten.

8.2.3. Broar, hamnar, privata farleder, byggnader och fastigheter

Verksamheten leds av bro- och hamningenjören och omfattar:

Hamnar, bryggor och färjelägen

Nya dykdalber, en vid varje färjeläge, färdigställdes i januari vid Jurmo, Lappo och Kyrkogårdsö färjelägen.

Hellsö brygga i Kökar kommun ombyggdes och färdigställdes i maj.

Om- och tillbyggnad av landskapets hamn i Möckelö planerades färdig, väntar på miljöprövningsnämndens tillstånd för muddringsarbeten för utförande av projektet.

Normalt underhåll och nödvändiga reparationer av bryggor och färjelägen har utförts.

Landsvägsbroar

Ny bro över Lumparsund byggdes och färdigställdes. Trafiken över nya bron inleddes den 9 juni. Bron är en konsolplattbro av armerad betong grundlagd på två stöd på berg, längd 26,0 m, spännvidd 17,0 m, nyttig körbanebredd 11,0 m, fri underfartshöjd 2,7 m.

Planering för rivning av gamla Marsundsbron påbörjades.

Lemströms kanal och svängbro hölls öppen för sjötrafik under tiden 23.4-7.12.2001.

Under seglationsperioden tillämpades fasta öppethållningstider. Svängbron öppnades 1.176 (1.065) gånger för 3.828 (3.575) farkoster.

Normalt underhåll och nödvändiga reparationer utfördes på landsvägsbroar där behov förelåg.

Helikopterlandningsplats

Ny helikopterlandningsplatta byggdes i Degerby, Föglö kommun. Helikopterlandningsplattan har samma storlek och utrustning som tidigare i skärgården byggda landningsplatser.

Farleder

De grunda farlederna (max. 4 meter) inom Åland underhölls under året enligt entreprenadavtal med privat, lokal entreprenör.

Till Äppelö, norr om Granskär i Hammarlands kommun planerades en lokal privat farled för trafikerande fartygsenheter. Väntar på miljöprövningsnämndens tillstånd för utförande av muddringsarbetena.

Byggnader och fastigheter

Anbud begärdes för byggande av sandlager vid Godby vägstation. Givna anbud blev mycket högre än budgeterat anslag, varför projektet tillsvidare är lagt på is.

Byggande av ny färjstuga vid Seglinge färjfäste för Seglingelinjen påbörjades.

Normalt underhåll och nödvändiga reparationer av byggnader har utförts.

8.2.4. Skärgårdstrafik

Verksamheten leds av tekniska inspektören som ansvarar för konkurrensutsättning av de färjelinjer landskapsstyrelsen beslutat om samt fartygens reparationer och årliga dockningar liksom även för planerade nybyggen. Turlistorna för skärgårdstrafiken bereds i samråd med Ålandstrafiken och skärgårdskommunernas trafiknämnder.

8.2.5. Övrig trafik samt oljeskydd

8.2.5.1. Oljeskyddsberedskap

Bärgningen av haveristen m/s Janra som kantrade i Ålands hav 23.12.2000 pågick till 17.2.2001 då fartyget var bärgat. Landskapsstyrelsen hade under hela operationen m/s Svärtan stationerad vid haveristen tillsammans med statens oljebekämpningsfartyg m/s Halli. Haveristen var hela tiden inringad med oljebommar. Landskapets kostnader för oljebekämpningen uppgick till 396 313,49 € vilket belopp kommer att regleras via den av redaren upprättade begränsningsfonden och av försäkringsbolaget.

Landskapsstyrelsen har under året erhållit förhandsbesked om att statens oljeskyddsfond deltar med 90 % i landskapets planerade anskaffningar av ny oljebekämpningsutrustning till ett belopp om totalt 470 926,19 €. Landskapsstyrelsen har även ansökt om bidrag från fonden för anläggande av ett nytt oljeskyddslager i Möckelö.

8.2.5.2. Flygverksamhet

Landskapet har under året löst in resterande aktier i Ab Skärgårdsflyg.

Flygtrafiken till och från Åland har under år 2001 skötts av Finnair på rutten MHQ-HEL samt av Air Botnia på rutterna MHQ-TKU och MHQ-ARN. Efter att Air Botnia på hösten 2001 slutade flyga MHQ-ARN har förberedelserna för införande av allmän trafikplikt på rutten tagit fart.

Ab Skärgårdsflyg uppgör eget bokslut med egen verksamhetsberättelse.

8.2.5.3. Kollektivtrafik

Den regionala busstrafiken upprätthölls som under tidigare år. De reguljära turerna kombinerades med skolskjutsarna. Landskapsstyrelsen subventionerade busstrafiken med 4,16 (3,86) mk per turlistad och körd kilometer.

Skärgårdskommunerna har erhållit ett särskilt stöd för den interna kollektivtrafiken om 250.000 mark.

Landskapsstyrelsen utförde under våren en omfattande enkät om kollektivtrafiken samt en analys av resultatet.

8.2.6. Ekonomi, administration och inköp

Verksamheten leds av ekonomichefen, som har biträtt trafikförvaltningen och produktionsenheterna i budgetberedningen och -uppföljningen. Ekonomichefen har även skött varu-, reservdels- och annan upphandling enligt EU:s och landskapsstyrelsens regelverk. EU har underrättats om upphandlingar som överskridit tröskelvärdena.

8.3. PRODUKTION

8.3.1. Väghållningsenheten

Verksamheten leds av väghållningschefen, biträdd av 2 vägmästare varav den ena vägmästaren är ½ tids pensionär, två byggmästare samt arbetsledare på vägstationerna. Till enheten hör även kanalvakten vid Lemströms kanal.

Den praktiska verksamheten sköts utgående från vägstationerna i Möckelö och Godby. Så kallade stödjepunkter finns i Kattby, Föglö, Kökar, Kumlinge och Brändö. Vinterväghållningen har tryggats genom ett s.k. anträffbarhetssystem under tiden oktober till april.

För dammbindning på lands- och bygdevägar med grusyta har under året använts 278 (306) ton kalciumklorid (vägsalt). Mängden salt för halkbekämpning var försumbar. Däremot åtgick 7 000 (5 500) ton krossgrus till halkbekämpningen. För underhåll av grusvägar samt för grundförstärkningsarbeten inköptes 50 500 (60 000) ton krossgrus.

Ny- och ombeläggning med asfalt och oljegrus utfördes på 12,8 (24,4) kilometer allmän väg.

Enheten bedriver i egen regi trafik med linstyrda färjor på Töftölinjen, Seglingelinjen, Simskälalinen, Björkölinjen och Embarsundslinjen. Ängöundslinjen trafikeras med eget tonnage men av privat bolag.

Statistik över passagerare och fordon på de linstyrda färjorna framgår av *bilaga 18.1*.

8.3.2. Färjhållningsenheten

Verksamheten leds av sjötrafikinspektören, biträdd av sjöpersonalinspektören och en byråsekreterare.

Landskapets frigående färjor trafikerade hela året enligt de fastställda turlistorna. Vintern var för tredje året i följd lindrig utan isproblem. Samtliga färjlinjer kunde upprätthållas. De hårda stormarna i slutet av året ställde till vissa problem men med endast ett fåtal inställda turer. Färjorna har i tur och ordning varit upptagna för årsöversyner och underhåll. Haverier har förekommit på en färja, ms Alfågeln, som råkade ut för ett turbinhaveri mitt under högsäsong. Besättningen har vinnlagt sig om högsta möjliga sjösäkerhet enligt de av myndigheterna uppställda säkerhetskraven. Passagerarservicen har fortsättningsvis förbättrats.

Bränslepriserna har under året sjunkit något, men är fortfarande höga. Specificerade budgeter linje- och fartygsvis har uppgjorts tillsammans med ombordpersonalen. Månatlig uppföljning av budgeten utförs ombord av befälhavarna och maskincheferna. Personalen har medvetandegjorts om problemet med de höga kostnaderna inom färjhållningen.

Inhyrda färjan ms Frida II trafikerade enligt fastställd turlista på linjen Enklinge-Kumlinge hela året.

Inhyrda färjan ms Spoven trafikerade enligt fastställd turlista på linjen Asterholma-Lappo-Torsholma hela året.

Ms Grisslan skötte på driftentreprenad trafiken mellan Snäckö/Kumlinge och Långnäs.

Landskapsstyrelsen bedriver ca 97 % av färjetrafiken i egen regi.

Statistik över transporterade fordon och passagerare på de med färjor trafikerade linjerna framgår av *bilaga 18.1*.

Uppgifter om de anställda inom skärgårdstrafiken enligt *bilaga 18.3*.
Bilaga 18.2 utgör en tablå över tillgängligt tonnage.

8.3.3. Ålandstrafiken

Verksamheten leds av bokningschefen biträdd av en bokningsfunktionär och två bokningsbiträden. Till högsäsong (mitten av maj-mitten av augusti) anställs extra personal.

Ålandstrafiken betjänar resenärerna inom såväl kollektivtrafiken som färjtrafiken inom skärgården. I verksamheten ingår bl.a. bokning av bilplatser för vidaretransport med bus-sarna m.m.

För passagerarna finns en väntsal med effektförvaring. Ålandstrafiken distribuerade under säsongen 2001 ca 50 000 (55 000) turlistor för skärgårdstrafiken och ca 10 000 (10 000) busstidtabeller.

Sedan sommaren 2000 har Ålandstrafiken en egen hemsida med adressen: www.alandstrafiken.alan.fi

8.3.4. Projekteringsenheten

Projekteringsenheten har mot beställningar under året utfört 52 uppdrag som varat minst en arbetsdag.

Beställningarna fördelar sig enligt följande:

- Trafikförvaltningen, 32 uppdrag varav bl.a. färdigställande av 5 vägplaner totalt 7 890 m och 4 entreprenadhandlingar totalt 6 570 m har utförts. Dessutom kan nämnas att ett av uppdragen åt trafikförvaltningen, nämligen trafikräkning pågår kontinuerligt.
- Underhållsenheten, 5 uppdrag varav entreprenadhandlingar för bygdevägen Björby- Brännbolstad, totalt 2 840 m, kan nämnas.
- Åt kommunerna har utförts kontrollantuppdrag, utsättningsarbeten, planeringar och uppgörande av entreprenadhandlingar totalt 10 uppdrag varav 3 vägplaner totalt 3 720 m och 5 entreprenadhandlingar totalt 7 162 m.
- Åt entreprenörer och övriga har utförts 5 uppdrag med mätnings- och utsättningsarbeten.

Genom dessa uppdrag har inkomstmålsättningarna i budgeten kunnat uppnås.

8.3.5. Verkstads- och lagerenheten

Verksamheten leds av verkstadschefen, biträdd av en verkmästare och en lagerförman. Verkstaden utför reparationer och underhåll av trafikavdelningens färjor, fordon och maskiner. Verkstadens drifts- och övriga utgifter finansieras med de inkomster verksamheten genererar.

Lagret lagerhåller för verksamheten nödvändigt material och reservdelar. Lagret upprätthåller också en varuterminalverksamhet. Verksamheten finansieras med ett lagerpåslag samt genom serviceavgifter.

9. Övriga förvaltningsområden

9.1. LAGBEREDNINGEN

Under berättelseåret överlämnades till lagtinget 21 framställningar (*bilaga 2*). I författningssamlingen utfärdades under året 14 landskapslagar. Dessutom publicerades 32 landskapsförordningar och tre överenskommelseförordningar, av vilka de flesta hade utarbetats vid lagberedningen. Ordförandeskapet i Nordiska rådet tillkom Finland under året. Det justitieministermöte som Finland skulle hålla inom ramarna för sitt ordförandeskap valde Finland att hålla på Åland. Justitieministermötet hölls i augusti månad och bl.a. delar av personalen vid lagberedningen var under en inte helt obetydlig tidsperiod involverad i arbetet med att biträda justitieministeriet i såväl förberedelserna som i genomförandet av mötet. Personal från lagberedningen deltog under året även i projektet ”Nordbors rättigheter i Norden”. Mallarna för lagtingshandlingarna ändrades från ingången av höstsessionen 2001-2002 inom ramarna för ett projekt som igångsattes vid lagtinget och hör samman med arbetet att göra lagtingshandlingarna lättillgängliga via Internet. De lagtingshandlingar som produceras vid lagberedningen anpassades till detta och personalen genomgick erforderlig utbildning för ändamålet. En ny lagsamling utkom i början av året. Den nya lagsamlingen gjordes även tillgänglig via Internet och tillhandahölls gratis tillsammans med ÅFS i PDF-format. När lagsamlingen lades ut på nätet uppmärksammades de tekniska förändringar som skett och som medfört såväl nya möjligheter som nya svagheter. Under året inleddes därför ett utvecklingsarbete som i första hand består i att försöka skapa en bild av vilka möjligheter olika tekniska lösningar medger och vilka ekonomiska och personella insatser som de olika tekniska lösningarna kräver.

9.2. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

I lagen om Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅFS 116/93) stadgas att statistik- och utredningsbyrån (ÅSUB) har till uppgift att verka som statistikmyndighet i landskapet samt att bedriva utredningsverksamhet. Tyngdpunkten i verksamheten ligger på att utveckla en fördjupad kunskap om den åländska ekonomin och samhällsutvecklingen.

Ålands statistik- och utredningsbyrå har under år 2001 letts av en direktion bestående av sju sakkunniga och representanter för dem som efterfrågar byråns tjänster. Under berättelseåret har direktionen hållit tre sammanträden.

Personalresurserna har under berättelseåret bestått av sex fasta heltidstjänster och en tillfällig. Härutöver har periodvis extra personal samt högskolepraktikanter varit engagerade av ÅSUB. Tidsåtgången för löpande administration, tryckning, distribution av rapporter m.m. samt övergripande verksamhetsplanering, ledning och liknande motsvarar sammanlagt ungefär tre fjärdedelar av en heltidstjänst. Resterande resurskapacitet fördelade sig i stort sett lika mellan den egentliga statistikproduktionen och utredningsverksamheten, dock med en viss övervikt för statistikverksamheten.

Under året har utrednings- och statistikrapporterna publicerats i två olika serier, *ÅSUB Rapport* respektive *ÅSUB Statistik*. Härtill kommer en serie med *Statistiska Meddelanden* från ÅSUB. Sammanlagt publicerade ÅSUB under år 2001 70 olika produkter varav huvuddelen (65 stycken) utgavs inom ramen för dessa tre publikationsserier.

Löpande statistikproduktion och statistiskt utvecklingsarbete

Statistikproduktionen regleras i gällande statistiklag (ÅFS 42/94). Statistikproduktionen har, i enlighet med verksamhetsplanen, fokuserats på en långsiktig utveckling av basdata, sammanställningar och analyser av Ålands ekonomiska och befolkningsmässiga utveckling.

Samarbetet mellan Statistikcentralen i Helsingfors och ÅSUB är formaliserat genom ett ramavtal. Under året påbörjades ett arbete som syftar till att ÅSUB skall få tillgång till och börja använda mera registerdata från Statistikcentralen.

Gällande ÅSUB:s interna arbete inleddes en process för att åstadkomma en bättre struktur och tydligare fördelning av ansvarsområden.

Allmän statistik

Statistisk årsbok för Åland publicerades under försommaren. Förändringar som gjordes var bl.a. att uppgifter om företag och arbetsställen infördes liksom utökad statistik om den kommunala verksamheten samt att euro infördes parallellt med mark. Upplagan var 450 exemplar. "Fickstatistiken" *Åland i siffror* gavs ut också i en fransk upplaga, förutom som tidigare på svenska, engelska, finska och tyska.

Inom ramen för den *nordiska statistiken* har ÅSUB deltagit i förnyelsen av Nordisk statistisk årsbok som produceras av Danmarks statistik på uppdrag av Nordiska ministerrådet och också levererat uppgifter till den databas som ligger till grund för boken. ÅSUB har dessutom levererat uppgifter till CD-ROM-skivan Statistik utan gränser som ges ut som ett samarbete mellan de nordiska statistikbyråerna. ÅSUB har marknadsfört de båda nordiska produkterna på Åland.

Liksom tidigare år har ÅSUB levererat uppgifter till det åländska avsnittet i *Statistisk årsbok för Finland*.

Från *Folkräkningen 2000* har ÅSUB inköpt uppgifter och också förmedlat uppgifter till de kommuner som har varit intresserade.

Under året påbörjades förberedelserna för att kunna utöka det statistiska materialet på hemsidan bl.a. genom att iordningställa tidsserier. E-post har i ökande utsträckning använts för datainsamling och distribution av information.

Ekonomi och näringsliv

Inom området *arbetsmarknad* har ett statistikmeddelande om sysselsättningen 31.12.1999 publicerats.

Arbetet med att utveckla *nationalräkenskaperna* har fortsatt och under året publicerades ett meddelande med 1998 års siffror. Utvecklingsarbetet inom nationalräkenskaperna koncentrerade sig på två områden: indirekta skatter och offentliga sektorns nationalräkenskaper. Arbetet inom ÅSUB:s utredningsverksamhet ledde under året till att nya källor och metoder för beräkningen av enskilda indirekta skatter kunde identifieras. Offentliga sektorns nationalräkenskaper har utvecklats i samarbete med Statistikcentralen.

ÅSUB beställer årligen ett utdrag av *företagsregistret* som Statistikcentralen upprätthåller på basen av flera administrativa register. Datasammanställningar och grafiska presentationer över de åländska *företagens omsättning och lönekostnader* har producerats och ingått som bilagor i ÅSUB:s konjunkturrapporter.

Konsumentprisindex har publicerats månadsvis. *Lönestatistik* för den privata sektorn 1999 och *hyresstatistik* för 2001 publicerades i varsin rapport i serien ÅSUB Statistik. Inom området *kommunal ekonomi* publicerades boksluts- och verksamhetsstatistik för 1999, det första året där det nya bokslutssystemet tillämpades. Vidare utgavs preliminära bokslutsuppgifter för år 2000 och budgetstatistik för 2001.

Inom *turiststatistiken* har inresande- och inkvarteringssiffror publicerats månadsvis. Därtill publicerades inkvarteringsstatistik i en högsäsongrapport och i en mera omfattande rapport för hela året. Gästhamnsstatistiken publicerades efter säsongen. Diskussioner har förts med Turistförbundet och andra företrädare för branschen om möjligheterna att få in inkvarteringsstatistik också för mindre anläggningar på ett sådant sätt att den kunde komplettera ÅSUB:s nuvarande inkvarteringsstatistik.

Befolkning och övrig statistik

Befolkningsstatistiken, både struktur- och rörelseuppgifter, har publicerats i åtta olika meddelanden. Befolkningsregisteruppgifter har i högre grad börjat användas för framtagning statistiken.

På grund av problem med insamlingen av uppgifter om *byggandet* från kommunerna till landskapsstyrelsen har inget statistikmeddelande kunnat publiceras, utan ÅSUB har samlat in vissa uppgifter direkt från kommunerna för att kunna få fram de mest grundläggande uppgifterna om byggandet till Statistik årsbok för Åland.

Inom området *utbildning* publicerade ÅSUB för första gången två statistikmeddelanden, ett gällande grundskolan höstterminen 2000 och ett omfattande utbildningen efter grundskolan 2000. Till den senare har förutom statistik som har samlats in från skolorna också uppgifter från landskapsstyrelsens utbildningsdatabas kunnat användas.

Utredningar och ekonomisk analys

Utredningsverksamhetens primära målsättning är att skapa en kunskapsbas om centrala drag i det åländska samhället samt att utveckla en kvalificerad utredningskompetens till i första hand självstyrelsemyndigheternas förfogande. En stor del av arbetet inom utredningsverksamheten består av analyser och utvecklingsprojekt i nära anslutning till av landskapsstyrelsen drivna program, ärenden och projekt m.m.

Den av landskapsstyrelsen initierade utredningsinsatsen avrapporterades under året i fyra olika ÅSUB-rapporter: *Konjunkturläget - våren 2001*, *Det åländska informationssamhället – så utbrett är det!*, *Åläningarnas kultur och fritidsvanor* samt *Konjunkturläget – hösten 2001*.

Härtill kommer ytterligare en utredning med landskapsstyrelsen som huvudman i samarbete med det åländska kommunförbundet: *Uppföljning av kommunernas ekonomi och landskapsandelar 1997-1999*.

Under berättelseåret genomförde ÅSUB på uppdrag av landskapsstyrelsen en undersökning rörande den åländska maritima sektorns omfattning: *Det åländska rederiklustret. En förstudie*. Rapporten publiceras dock först i början av 2002. På uppdrag av landskapsstyrelsen och EU-kommissionen slututvärderade ÅSUB därtill det åländska 5b-programmet för perioden 1995-99. Rapporten med titeln *Efterhandsutvärdering av Ålands mål 5b-program 1995-1999* överlämnades till uppdragsgivarna under sommaren 2001 men publiceras dock på grund av fördröjningar i den formella hanteringen hos uppdragsgivarna först under 2002.

ÅSUB har dessutom utfört en del andra externfinansierade utredningsuppdrag. Uppdragsgivarna har här varit Nordiska Ministerrådet, länsstyrelsen på Åland samt företrädare för den privata och kommunala sektorn.

Följande rapporter från denna typ av externfinansierade uppdrag har under året publicerats i utredningsserien: Konjunkturbedömning för den kommunala sektorn våren 2001; Konjunkturbedömning för den kommunala sektorn hösten 2001; Narkotikasituationen på Åland och Nordiskt näringspolitiskt samarbetsprogram 2002-2005.

Härtill kommer ett opublicerat PM med titeln Utvecklingen av handeln i Mariehamn och övriga Åland 1995 – 2000.

Förutom dessa genomfördes under slutet av året en enkätundersökning om ålänningarnas kunskaper om statens verksamhet på Åland med länsstyrelsen som uppdragsgivare. Rapporten färdigställs och publiceras dock först i mars 2002.

Under berättelseåret inleddes en mer genomgripande *utvärdering av prognosmetoderna* inom utredningsverksamheten. ÅSUB har också under de senaste åren på uppdrag av landskapsstyrelsen även ingått i olika arbetsgrupper och beredningsorgan för *sjöfartsfrågor*.

Nordisk och internationell verksamhet

Under berättelseåret deltog ÅSUB i det årliga *nordiska chefsstatistikermötet*, den här gången på Gotland. Mötet skedde inom ramen för ett samarbete mellan de statistiska centralbyråerna i Norden där ÅSUB numera deltar som aktiv part. ÅSUB deltog även i det stora *nordiska statistikermötet* som i anslutning till chefsstatistikermötet genomfördes i Kalmar. Under detta möte presenterades Åland och ÅSUB i en liten 'monterutställning'.

ÅSUB:s medarbetare har under berättelseåret engagerats i flera *nordiska statistiknätverk* och den ledande statistikern dessutom erhållit medlemskap i *IAOS (International Association for Official Statistics)*.

För att ytterligare stärka Ålands position på denna arena och utveckla den typ av småskalig statistikproduktion som ÅSUB bedriver, har byrån under året även deltagit ett *multilateralt samarbete* med Grönlands och Färöarnas nationella statistikmyndigheter.

ÅSUB har under året aktivt tagit del av det nordiska samarbetet inom det regionalpolitiska området, bl a genom representation i Nordiska Ministerrådets regionalpolitiska forskningsinstitut *Nordregios styrelse och expertråd*.

Under berättelseåret utarbetade ÅSUB på uppdrag av Nordiska Ministerrådet i Köpenhamn ett *nytt näringspolitiskt samarbetsprogram* för de nordiska länderna. Programmet antogs av de nordiska näringsministrarna i juni och av Nordiska Rådet i samband med den årligen återkommande höstsessionen.

ÅSUBs direktör ingick under berättelseåret i det internationella expertteam som utvärderade den första omgången av projektansökningar till EU's nya *Interregprogram för Östersjöregionen (III B)*. Han är också en av de två huvudredaktörerna för ett Nordiskt-Baltiskt samarbetsprojekt kring en årsbok med vetenskapliga analyser och statistisk uppföljning av integrationsutvecklingen i Östersjön: *NEBI - Yearbook of North European and Baltic Sea Integration*. Den första årsboken som kom ut på Springer-Verlag International 1998 administrerades också av ÅSUB. Bland projektets deltagare och finansierare märks, förutom landskapsstyrelsen och skärgårdssamarbetet, samtliga nordiska utrikesministerier (utom Islands) och europaministeriet vid delstatsregeringen i Schleswig-Holstein.

ÅSUB är även representerat i det vetenskapliga rådet för *Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe* (CPMR), och ÅSUB-personal har under året deltagit i flera internationella konferenser. ÅSUBs medarbetare har därtill i internationella sammanhang publicerat ett flertal *böcker och vetenskapliga artiklar* under det gångna året.

Övrigt

ÅSUB har under berättelseåret *tagit fram faktaunderlag* för lagframställningar och i samband med behandlingen av olika ärenden i lagtinget samt även i övrigt bistått förvaltningen och övriga intresserade med statistik- och utredningsunderlag. ÅSUB:s personal har därtill vid olika tillfällen *informerat* besökande allmänhet, media/press, forskare, studerande, utifrån kommande politiker m fl om Ålands ekonomi och näringsliv.

En under senare år snabbt växande verksamhet är en mer kvalificerad och därmed också tidskrävande *handledning av forskare och studenter* som ansvarar för eller ingår i olika typer av forskningsprojekt med Åland i fokus. Detta gäller även handledningsinsatser i samband med andra myndigheters/organisationers utredningar och enkätundersökningar rörande olika aspekter i det åländska samhällets utveckling.

Under hösten deltog ÅSUB med egen produktutställning vid den årligen återkommande *åländska bokmässan*.

ÅSUB har även en *hemsida* (www.asub.aland.fi) där besökare kan informera sig om verksamheten och ladda ner vissa basdata rörande Ålands befolkning och ekonomi. Ett arbete med att förnya och förbättra hemsidan påbörjades mot slutet av berättelseåret.

Slutligen kan nämnas att ÅSUB under berättelseåret arrangerade en *planerings- och personaldag* för sina medarbetare.

9.3. REVISIONSBYRÅN

Revisionsbyråns verksamhet grundar sig på landskapslagen om landskapsstyrelsens revisionsbyrå (ÅFS 8/96). Till byråns uppgifter hör intern revision av landskapsstyrelsens förvaltning, underlydande verk och inrättningar inklusive Ålands hälso- och sjukvård. Sedan EU-anslutningen har revisionsbyråns uppgifter utökats då EU-kommissionen ålägger medlemsländerna kontrollen av strukturfondernas målprogram och projekten som finns inom dessa. För en del av projektkontrollerna anlitas utomstående revisorer beroende på att revisionsbyråns två egna revisorer inte har möjlighet att utföra alla kontroller och dels för att detta är ändamålsenligt med tanke på oberoendet mellan kontroll och den revisor som ger utlåtande vid stödformens avslutande.

Landskapsstyrelsen är fondförvaltare inom Ingerreg II A och III A Skärgårdsprogrammen vilket ger tilläggsuppgifter för revisionsbyrån, som sköter den interna revisionen och organiserar kontroller på Åland samt inom Skärgårdssamarbetets områden i Egentliga Finland och västra Nyland samt inom skärgårdarna längs Svealandskusten. Respektive part i Skärgårdssamarbetet svara själv för kostnaderna för kontroll av projekt inom sitt område.

Revisionsbyrån bistår i extern revision genom att göra granskningar även för landskapsrevisorerna. Revisionen bedrivs med iakttagande av god revisionssed och beaktande av väsentlighet och risk samt de rekommendationer som EU-kommissionen utfärdat för revisionen och kontrollen.

9.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål Revisionsbyrån har som målsättning att inom en femårsperiod granska hela landskapsstyrelsens förvaltningsområde inklusive Ålands hälso- och sjukvård förutom den av EU-kommissionen föreskrivna årligen fortgående kontrollen av EU-målprogram och – projekt samt olika redogörelser till kommissionen.

Förverkligat: Den andra revisorstjänsten tillsattes med vikarie från den första februari och senare under sommaren ordinarie så att de två revisorstjänsterna var besatta under merparten av året. Totalt sett blev resultatet av revisorernas verksamhet tillfredsställande, då granskningarna och kontrollerna kom upp till ungefärlig planerad nivå.

Mål: Revisionsbyrån har som resultatmål att genom granskningarna påverka förvaltningen, så att systemen, rutiner och organisation är så goda som möjligt och den interna kontrollen på en tillfredsställande nivå. Revisionsbyråns revisorer eftersträvar sålunda att befrämja den goda förvaltningen till förmån för kunderna, vilket betyder invånarna i landskapet Åland

Förverkligat: Under året noterade revisionsbyrån förbättringar inom förvaltningen så att man inom avdelningarna och enheterna gick in för ett enhetligt system beträffande avdelningarnas genomgång och åtgärder med anledning av revisionsrapporter. Erfarenheterna från den tidigare programperioden har gjort att förvaltningen numera har större vana vid att utforma och beskriva modeller för strukturfondsmedlens och -programmets administration och kontroll.

Revisionsbyrån förverkligade i huvudsak de planerade granskningarna, även om antalet granskningar inom gruppen förvaltnings- och redovisningsrevision blev något under planen. Vad gäller EU-kontrollerna och redogörelserna var dessa fler och mera omfattande än tidigare samtidigt som avdelningarnas implementering av granskningsrapporterna effektiverades mot slutet av året. Detta innebar visst merarbete inom revisionsbyrån utan att detta direkt räknades som nya granskningar. Vid revisionsbyrån fanns enbart en revisor i arbete under januari och september, men antalet utförda granskningar är ändå tillfredsställande. Den ena interna revisorstjänsten ombildades till ledande revisor under verksamhetsåret. Tjänsten tillsattes ordinarie genom överflyttning av tjänsteinnehavare från den första juni.

9.3.2 UTVECKLING AV MÄTETAL

Utförda granskningar – antal – förverkligat 1998-2000	1998	1999	2000	planerat 2001	förverkligat 2001
Förvaltnings- och redovisningsrevision	25	27	14	20	11
Granskningar för landskapsrevisorerna	7	5	4	7	8
EU-stöd *)	9	25	41	42	46
Sammanlagt	41	57	59	69	65

*) Under år 1998 inledde revisionsbyrån systemgranskningar medan projektkontroller påfördes revisionsbyrån som uppgift från och med 1.7.1999.

Bilagor

Bilaga 1. Framställningar till lagtinget från republikens president

Framställning, datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut och datum
19.1.2001 4/2000-2001	Från år 2001 Godkännande av överenskommelsen med Litauen om social trygghet och med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.	4.4.2001
28.3.2001 5/2000-2001	Godkännande av avtalet om genomförande av de bestämmelser i Förenta Nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982 som rör bevarande och förvaltning av gränsöverskridande och långvandrande fiskbestånd och med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftning i detta avtal och om ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens fiskeripolitik.	2.5.2001
27.4.2001 6/2000-2001	Ikraftträdande av ändringar i den europeiska överenskommelsen som utgör tillägg till konventionen om vägtrafik .	17.9.2001
27.4.2001 7/2000-2001	Ikraftträdande av överenskommelsen om antagande av enhetliga villkor för periodisk besiktning av hjulförsedda fordon samt om ömsesidigt erkännande av sådana besiktningar.	17.9.2001
23.5.2001 8/2000-2001	Ikraftträdande av överenskommelsen om fastställande av enhetliga tekniska föreskrifter för hjulförsedda fordon och för utrustning och delar som kan monteras eller användas på hjulförsett fordon.	24.9.2001
23.5.2001 9/2000-2001	Godkännande av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet , å andra sidan, om fri rörlighet för personer och med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet.	24.9.2001

Framställning, datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut och datum
14.6.2001 10/2000-2001	Partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillaohavsområdet , å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan.	24.9.2001
24.8.2001 11/2000-2001	Nicefördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem.	25.1.2002
24.8.2001 12/2000-2001	Godkännande av avtalet med Malta för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst samt med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.	24.9.2001
24.8.2001 13/2000-2001	Godkännande av avtalet med Makedonien för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst samt med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.	24.9.2001
13.12.2001 1/2001-2002	Ikraftträdande av avtalet om ändringar av överenskommelsen med Sverige om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Finland och Sverige.	7.1.2002

**Bilaga 2. Landskapsstyrelsens framställningar och meddelanden till
lagtinget**

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
	I. Lagframställningar	
	Från år 2000	
8.6.2000 16/1999-2000	LL om miljöskydd och miljötillstånd , LL om ändr. av LL om Ålands miljöprövningsnämnd , LL om ändr. av vattenlagen för landskapet Åland, LL om ändr. av LL om renhållning , LL om ändr. av LL om hälsovård	Bifallna ÅFS 30-34/2001
31.8.2000 17/1999-2000	LL om ändr. av 9 § LL om studiestöd	Bifallen ÅFS 42/2001
2.11.2000 1/2000-2001	LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om handel med utsäde	Bifallen ÅFS 25/2001
	Från år 2001	
11.1.2001 4/2000-2001	LL om ändr. av kommunalskattelagen för landskapet Åland	Bifallen ÅFS 24/2001
8.2.2001 5/2000-2001	LL om Ålands skogsvårdsförening , LL om ändr. av 6 § LL om stöd för skogsbruksåtgärder	Bifallna ÅFS 51-52/2001
22.2.2001 6/2000-2001	LL om ändr. av LL om avbytarverksamhet för lantbrukare	Bifallen ÅFS 23/2001
22.2.2001 7/2000-2001	LL om ändr. av LL om besiktning och registrering av fordon	Bifallen ÅFS 41/2001
22.2.2001 8/2000-2001	LL om ändr. av 14 § LL om naturvård	Bifallen ÅFS 2/2002
2.3.2001 9/2000-2001	Plan- och bygglag för landskapet Åland	Till lagtinget 2.3.2001 Återtagen 6.4.2001
8.3.2001 10/2000-2001	LL om ändr. av 38 § LL om försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning , LL om ändr. av ikraftträdelsebestämmelsen i LL om ändr. av 2 § LL om studiestöd	Bifallna ÅFS 43-44/2001
12.5.2001 12/2000-2001	LL om fritidsbåtar	Under behandling
21.6.2001 13/2000-2001	LL om ändr. av LL om landskapsstyrelsens revisionsbyrå	Bifallen ÅFS 27/2002
30.8.2001 14/2000-2001	LL om ändr. av kommunalskattelagen för landskapet Åland, LL om ändr. av LL om landskapsandelar till kommunerna	Bifallna ÅFS 6-7/2002

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
18.10.2001 1/2001-2002	LL om ändr. av 4 § LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd	Bifallen ÅFS 8/2002
18.10.2001 2/2001-2002	LL om ändr. av LL om renhållning	Bifallen ÅFS 19/2002
8.11.2001 4/2001-2002	LL om ändr. av LL om ersättning för skador, försakade av hjordjur	Bifallen ÅFS 20/2002
8.11.2001 5/2001-2002	LL om ändr. av LL om avbytarverksamhet för lantbrukare	Bifallen ÅFS 21/2002
8.11.2001 6/2001-2002	Plan- och bygglag för landskapet Åland, LL om ändr. av LL om allmänna vägar i landskapet Åland, LL om ändr. av 18 a § LL om offentliga nöjeställningar , LL om ändr. av 7 § LL om allmänna vatten- och avloppsverk , LL om ändr. av 23 § ellagen för landskapet Åland, LL om ändr. av 6 § LL om främjande av gårdsbruk , LL om ändr. av 8 § LL om kommunalvägar	Under behandling
13.12.2001 7/2001-2002	LL om upph. av LL om landskapsgarantier åt industrier för investeringar i vattenvård , LL om ändr. av LL om landskapsgaranti för industrier och vissa andra näringsgrenar , LL om ändr. av LL angående landskapsgaranti för kulturella utställningar	Bifallna ÅFS 22-24/2002
13.12.2001 8/2001-2002	LL om ändr. av LL om fiske i landskapet Åland	Bifallen ÅFS 25/2002
13.12.2001 9/2001-2002	LL om upph. av LL om en snabbare indrivning av vissa skogsförbättringslån	Bifallen ÅFS 26/2002
20.12.2001 10/2001-2002	LL om ändr. av 21 § LL om offentliga nöjeställningar , LL om ändr. av 12 b § ellagen för landskapet Åland, LL om ändr. av 2 § LL om befrielse från användnings- och överlåtelsebegränsningar för hyresfastigheter , LL om parkeringsbot , LL om ändr. av LL om föreläggande av ordningsbot vid vissa trafikföreteelser , LL om ändr. av 1 § LL om minsta penningbelopp av böter vid trafikförseelse	Under behandling

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
20.12.2001 11/2001-2002	LL om ändr. av landskapsskattelagen , LL om ändr. av 2 § LL om apoteksavgift i landskapet Åland, LL om ändr. av kommunalskattelagen för landskapet Åland, LL om ändr. av 1 och 8 §§ LL om hundskatt , LL om ändr. av 3 § LL om bostadshusreservering vid kommunalbeskattningen, LL om ändr. av 2 och 3 §§ LL om avdrag vid kommunalbeskattningen för amortering på studielån	Under behandling
21.12.2001 12/2001-2002	LL om ändr. av 9 § LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner , LL om upph. av 4 § 2 mom. LL om utbetalning av pensioner i landskapet Åland	Under behandling
11.4.2001 11/2000-2001 13.9.2001 15/2000-2001 2.11.2001 3/2001-2002	<p>II. Budgetframställningar Från år 2001</p> <p>Första tilläggsbudget för år 2001</p> <p>Andra tilläggsbudget för år 2001</p> <p>Budget för landskapet Åland 2002</p>	<p>Bifallen ÅFS 26/2001</p> <p>Bifallen ÅFS 53/2001</p> <p>Bifallen ÅFS 1/2002</p>
16.3.2000 2/1999-2000 4.4.2000 3/1999-2000 28.11.2000 1/2000-2001	<p>IV. Meddelanden Från år 2000</p> <p>Landskapet Ålands positioner inför Europeiska Unionens regeringskonferens</p> <p>Målsättningar med anledning av EU:s näringspolitiska reformer</p> <p>Regionalpolitiken på Åland</p>	<p>Behandlat 19.5.2000</p> <p>Behandlat 26.3.2001</p> <p>Behandlat 26.3.2001</p>
23.8.2001 2/2000-2001 11.9.2001 3/2000-2001	<p>Från år 2001</p> <p>Etermediepolitiskt program för landskapet Åland</p> <p>Nicefördraget</p>	<p>Behandlat 6.3.2002</p> <p>Behandlat 25.1.2002</p>

Bilaga 3. Hemställningar till landskapsstyrelsen och övriga i lagtinget väckta initiativ

1. Hemställningar före år 2001

Ärende	Åtgärder av landskapsstyrelsen
<p>Utarbetande av förslag till lag om landskapsbidrag till privata vägars underhåll (Mot. 1/77-78).</p>	<p>Inga åtgärder f.n. aktuella.</p>
<p>Hemställan hos landskapsstyrelsen att överväga upphävande av LL om utverkande av tillstånd till föranstaltande av vissa nöjen samt hållande av spelautomat och penningautomat vid godk. av framst. 2/80-81 (Stu 4/80-81).</p>	<p>Inga åtgärder f.n. aktuella.</p>
<p>LL ang. ändr. av LL om folkhälsoarbetet (Framst. 22/80-81) Hemställan hos landskapsstyrelsen om åtgärder för att genom överenskommelseförordning få till stånd enklare och klarare gränsdragning mellan rikets och landskapets behörighet ifråga om de förvaltningsuppgifter som föreliggande lagförslag berör.</p>	<p>Inga åtgärder f.n. aktuella.</p>
<p>LL om ändr. av LL om allmänna vägar (Framst. 33/80-81) Hemställan hos landskapsstyrelsen om förslag till sådan ändring av LL om allmänna vägar att obligatoriskt samrådsförfarande skall gälla vid vägplanering.</p>	<p>Inga åtgärder f.n. aktuella.</p>
<p>LL om tillämpning av socialvårdslagen (Framst. 20/83-84) Hemställan om utarbetande av en till landskapets förhållanden anpassad socialvårdslag så snart behövliga resurser för detta arbete föreligger.</p>	<p>Inga åtgärder f.n. aktuella.</p>

Ärende	Åtgärder av landskapsstyrelsen
<p>Grundskolelag för landskapet Åland (FR 15/1993-94). Hemställan hos landskapsstyrelsen om att landskapsstyrelsen regelbundet inkommer med meddelanden i vilka ingår utvärderingar av grundskolans verksamhet samt utbildningspolitiska riktlinjer baserade på utvärderingen.</p>	<p>Med utgångspunkt i landskapsstyrelsens i 3 § grundskolelagen avsedda ansvar att utöva tillsyn och utveckla utbildningen i grundskolan samt övervaka verkställigheten av lagen (18/1995) är uppföljning och utvärdering; kvalitetsgranskning och kvalitetsredovisning ett gemensamt ansvar för kommunerna och landskapet, så även åtföljande utvecklingsarbete. Inom det av landskapsstyrelsen antagna utvärderingsprogrammet för åren 2000-2004 (31U30/15.2.2000) ingick under året utvärdering av grundskolans inlämningsresultat gällande i huvudsak undervisningen i svenska och matematik. Resultaten samt resultaten av landskapsstyrelsens uppföljningsarbete gällande läroplansgrundernas målsättning om en enhetlig och likvärdig grundskola presenteras efter programperiodens utgång.</p>
<p>Avgiftspolitikerna inom ÅHS. (HM 82/1994- 95)</p>	<p>T.v. ingen åtgärd.</p>
<p>Landskapsrevisorernas berättelse för år 1993. Hemställan hos landskapsstyrelsen om framläggande av förslag till regler för hur och på vilket sätt landskapsägd egendom uthyres och utarrenderas i syfte att uppnå likställighet och upprätthållandet av en fri konkurrens.</p>	<p>Frågan avses behandlad i samband med förslaget till ny finansförvaltning.</p>

Ärende	Åtgärder av landskapsstyrelsen
<p>Framställning med förslag till LL om rundradioverksamheten. (FR 24/1994-95). Hemställan hos landskapsstyrelsen om att landskapsstyrelsen i brådskande ordning till lagtinget inkommer med ett nytt lagförslag i ärendet.</p>	<p>T.v. ingen åtgärd.</p>
<p>Ett femårigt hälso- och sjukvårdsprogram. (HM 42/1996-97).</p>	<p>T.v. ingen åtgärd.</p>
<p>En utredning om socialvården i landskapet. (HM 52/1998-99).</p>	<p>Utreds under år 2002.</p>
<p>Organisationen och koordineringen av habiliteringsverksamheten i landskapet. (HM 58/1998-99).</p>	<p>T.v. ingen åtgärd.</p>
<p>Ny lagstiftning om tjänstledighet för politiska förtroendeuppdrag. (FR 13/1998-99).</p>	<p>T.v. ingen åtgärd.</p>
<p>Hemställan hos landskapsstyrelsen om en översyn av pensionsreglerna med syfte att förkorta kvalifikationstiden för erhållande av lagtings- och landskapsstyrelsepension.</p>	

2. I lagtinget år 2001 behandlade initiativ

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Från år 1999	Förkastad	
Ekonomiskt stöd till de åländska församlingarna för att bevara kyrkorna och miljöerna runt dem. (HM nr 3/1999-2000).	Betänkandets motivering till landskapsstyrelsens kännedom. Ku 7/2000-2001	Antecknades
Utvidgande av barnbidraget att omfatta ungdomar som fyllt 17 år. (HM nr 5/1999-2000).	Förkastad Smu 3/2000-2001	
En aktivitets- och servicecentral för kulturorganisationer. (HM 6/1999-2000).	Förkastad Ku 6/2000-2001	
Upplysning om kraven och möjligheterna i det åländska avfallssorterings- och återvinnings-systemet (HM 7/1999-2000).	Förkastad Smu 5/2000-2001	
Utbetalande av landskapets sysselsättningsstöd tillsvidare. (HM 8/1999-2000).	Förkastad Nu 1/2001-2002	
Befrielse från kommunalskatt för biodling. (HM nr 13/1999-2000).	Förkastad Betänkandets motivering till landskapsstyrelsens kännedom Nu 2/2001-2002	T.v. ingen åtgärd
Ungdomspolitiskt program. (HM 17/1999-2000).	Förkastad Ku 11/2000-2001	
Begränsning av elevantalet i grundskolans basgrupper. (HM 19/1999-2000).	Förkastad Ku 3/2000-2001	
Adressvägvisare i glesbygden. (HM nr 22/1999-2000).	Förkastad Lu 4/2000-2001	
Utredning av förundervisningen i landskapet. (HM nr 23/1999-2000).	Förkastad Betänkandets motivering till landskapsstyrelsens kännedom Ku 4/2000-2001	Antecknades

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Utvärdering av åldersintegrerad undervisning. (HM 24/1999-2000).	Förkastad Ku 2/2000-2001	
Anpassning av landskapsägd jordbruksmark till ekologisk odling. (HM nr 25/1999-2000).	Förkastad Betänkandets motive- ring till landskaps- styrelsens kännedom Nu 5/2001-2002	T.v. ingen åtgärd
Kulturpolitiskt program om kulturarvet och kulturmiljön. (HM nr 27/1999-2000).	Förkastad Ku 12/2000-2001	
Kostnadsutjämningsstöd. (HM nr 31/1999-2000).	Förkastad Nu 3/2001-2002	
Utredning om att göra arkivhandlingar och dokument tillgängliga via Internet. (HM nr 33/1999-2000).	Omfattad Ku 5/2000-2001	Utredningen genomförd vilket resulterat i ett utveck- lingsprojekt i samarbete med Imagon System Ab
Från år 2000		
Initiativ till riksmyndigheterna angående begreppet "Ålands län". (HM nr 1/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Ett institut för externpolitiska frågor samt autonomi- och omvärldsstudier. (HM nr 2/2000-2001).	Förkastad Ku 10/2000-2001	
Främjande av kulturlivets förutsättningar i skärgården. (HM nr 3/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Vattennivån i insjöar och våtmarker. (HM nr 4/2001-2002).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Förslag till landskapslag om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd. (HM nr 5/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Rätten till service på svenska vid vård utom Åland. (HM nr 6/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Rätten till busskort för studerande. (HM nr 7/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Rabatt för skolelever och studerande på busslinjer. (HM nr 8/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Rätten till ekonomiska ersättningar för personer med celiaki. (HM nr 9/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Landskapsanställdas rätt till deltidspension. (HM nr 10/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Regler för ordningsvaktens rättigheter och skyldigheter. (HM nr 11/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Utarbetande och förslag till avgiftsfri förundervisning från år 2001. (HM nr 12/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Utarbetande av en klimatstrategi för Åland. (HM nr 13/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Lagstiftning om offentlig upphandling under EG:s tröskelvärden. (HM nr 14/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Utarbetande av lagstiftning om veterinärvården. (HM nr 15/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Upphandling av ekologiska produkter till landskapets bespisningar. (HM nr 16/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Införande av en allmän regelmässig prostataundersökning för män. (HM nr 17/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Tillämpning av långfristiga enhetslån i bostadslånegivningen. (HM nr 18/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Inrättande av kvinnomottagning vid ÅHS. (HM nr 19/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
En arkitekturhistorisk skildring över Åland. (HM nr 20/2000-2001).	Omfattad Ku 9/2000-2001	T.v. ingen åtgärd
En utredning över de åländska hushållens inkomst- och förmögenhetsskillnader. (HM nr 21/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Återanvändning av returpapper för tillverkning av ekoisolering. (HM nr 22/2000-2001).	Omfattad Nu 6/2001-2002	T.v. ingen åtgärd
Utarbetande av en förvaltningslag. (HM nr 23/2000-2001).	Inte slutbehandlad under år 2001	
Avdrag i kommunalbeskattningen för kostnaderna för mensskydd. (HM nr 24/2000-2001).	Förkastad Nu 4/20001-2002	
LAGMOTIONER		
Från år 1999		
LL om ändring av 1 § landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lag om utkomststöd. (LM nr 2/1999-2000).	Förkastad Smu 4/2000-2001	
HEMSTÄLLNINGSKLÄMMAR		
Fördelning av skatteintäkter från företagssektorn mellan kommunerna. (FR nr 14/2000-2001).	Framställningen godkänd. Stu 2/2000-2001	T.v. ingen åtgärd
Hemställan hos landskapsstyrelsen om att effekterna av den nya fördelningen av samfundsskatten och compensationen för kapitalskatt utvärderas och att erforderliga åtgärder vidtas i samband med landskapsandelsreformen och att landskapsstyrelsen utreder möjligheterna att i fördelningen av skatteinkomster ta hänsyn till rörliga sjöarbetsplatser.	Hemställningskläm godkänd.	
FINANSMOTIONER		
Första tilläggsbudget 2001		
Vtm Bert Häggblom m.fl.: Om att anslaget under moment 46.05.54 Landskapsunderstöd för medborgarinstitutets anskaffningskostnader i första tilläggsbudgeten för år 2001 utgår. (FM nr 30/2001-2002).	Behandling i samband med första tilläggsbudget för år 2001.	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Vtm Bert Häggblom m.fl.: Om ändring av motiveringen till moment 45.70.74 Byggnadsinvesteringar i första tilläggsbudgeten för år 2001 (FM nr 31/2000-2001).	Behandling i samband med första tilläggsbudget för 2001.	
Andra tilläggsbudget 2001		
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Komplettering av detaljmotiveringen till moment 43.25.62 i förslaget till andra tilläggsbudget för 2001. (FM nr 32/2000-2001).	Behandling i samband med andra tilläggsbudget för 2001.	
Ltl Jörgen Strand m.fl.: Komplettering av allmänna motiverings avsnitt "Landskapsstöd till anläggningar" i förslaget till andra tilläggsbudget för 2001. (FM nr 33/2000-2001).	Behandling i samband med andra tilläggsbudget för 2001.	
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Komplettering av detaljmotiveringen till moment 43.25.67 i förslaget till andra tilläggsbudget för 2001. (FM nr 34/2000-2001).	Behandling i samband med andra tilläggsbudget för 2001.	
Ordinarie budget 2002		
Ltl Lasse Wiklöf m.fl.: Angående komplettering av budgetförslagets allmänna motivering under rubriken "Vattenvård". (FM nr 1/2001-2002).	Behandling i samband med budgeten för 2002	
Ltl Lotta Wickström-Johansson: Angående komplettering av budgetförslagets allmänna motivering under rubriken "Näringspolitik". (FM nr 2/2001-2002).	D:o	
Ltl Roger Jansson m.fl.: Angående komplettering av budgetförslagets allmänna motivering på särskilda punkter. (FM nr 3/2001-2002).	D:o	
Ltl Jörgen Strand m.fl.: Angående sänkning av anslaget under moment 33.05.60 Inkomster av radio- och TV-verksamhet med 137.000 euro. (FM nr 4/2001-2002).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Ltl Danne Sundman m.fl.: Angående sänkning av anslaget under moment 33.05.60 Inkomster av radio- och TV-verksamhet med 192.000 euro. (FM nr 5/2001-2002).	D:o	
Vtm Bert Häggblom m.fl.: Angående sänkning av anslaget under moment 33.80.23 Posten på Åland med 137.000 euro. (FM nr 6/2001-2002).	D:o	
Ltl Olof Salmén m.fl.: Angående höjning av anslaget under moment 36.66.20 Verksamhetens inkomster - Kastelholms forminnesområde med 5.000 euro. (FM nr 7/2001-2002).	D:o	
Ltl Jörgen Strand m.fl.: Angående höjning av anslaget under moment 38.20.20 Sjötrafiken, verksamhetens inkomster med 490.000 euro. (FM 8/2001-2002).	D:o	
Vtm Bert Häggblom m.fl.: Angående upptagande av ett nytt inkomstanslag under moment 39.01.25 Inkomst av aktieförsäljning om 12.360.000 euro. (FM nr 9/2001-2002).	D:o	
Ltl Roger Jansson m.fl.: Angående höjning av anslaget under moment 39.10.92 Återbäring av lotteriskatt med 760.000 euro. (FM nr 10/2001-2002).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Angående höjning av anslaget under moment 39.10.92 Återbäring av lotteriskatt med 760.000 euro samt om komplettering av momentets motivering. (FM nr 11/2001-2002).	D:o	
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Angående att anslaget under moment 39.30.90 Finansieringslån om 21.551.000 euro utgår. (FM nr 12/2001-2002).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Ltl Danne Sundman m.fl.: Angående komplettering av motiveringen till kapitel 42.40 Lagberedningen. (FM nr 13/2001-2002).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Angående höjning av anslaget under moment 43.20.01 Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetens utgifter med 50.000 euro för svenskspråkiga byggbestämmelser m.m. (FM nr 14/2001-2002).	D:o	
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Angående komplettering av motiveringen till moment 43.25.62 Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (FM nr 15/2001-2002).	D:o	
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Angående komplettering av motiveringen till moment 43.25.83 Bostadslån. (FM nr 16/2001-2002).	D:o	
Ltl Jörgen Strand m.fl.: Angående sänkning av anslaget för bostadslån (43.25.83) med 6.000.000 euro. (FM nr 17/2001-2002).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Angående sänkning av anslaget under moment 43.25.83 Bostadslån med 7.000.000 euro samt ändring av motiveringen till momentet och kapitlet 43.25. (FM nr 18/2001-2002).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Angående höjning av anslaget under moment 43.27.40 Understöd för befrämjande för förnybar energi med 1.500.000 euro samt om komplettering av motiveringen till momentet. (FM nr 19/2001-2002).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Angående ändring av motiveringen till momentet 43.40.01 Fastighetsförvaltning - verksamhetens utgifter. (FM nr 20/2001-2002).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Ltl Danne Sundman m.fl.: Angående höjning av anslaget under moment 43.40.75 Ombyggnader och grundförbättringar med 50.000 euro för asfaltering av parkeringen vid Eckeröhallen. (FM nr 21/2001-2002).	D:o	
Vtm Bert Häggblom m.fl.: Angående ändring av motiveringen till kapitel 43.80 Posten på Åland. (FM nr 22/2001-2002).	D:o	
Ltl Harriet Lindeman m.fl.: Angående komplettering av motiveringen till kapitel 44.01 Finansavdelningens förvaltningsområde, Allmän förvaltning. (FM nr 23/2001-2002).	D:o	
Ltl Ronald Boman: Angående sänkning av anslaget under moment 44.10.32 Bidrag för samhällsekonomiska projekt med 1.000.000 euro. (FM nr 24/2001-2002).	D:o	
Ltl Jörgen Strand m.fl.: Angående komplettering av motiveringen under moment 44.10.32 Bidrag för samhällsekonomiska projekt. (FM nr 25/2001-2002).	D:o	
Ltl Olof Salmén m.fl.: Angående ändring av motiveringen till moment 44.20.51 Projektbidrag ur penningautomatmedel. (FM nr 26/2001-2002).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Angående ändring av motiveringen till kapitel 45.01 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde, allmän förvaltning. (FM nr 27/2001-2002).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Angående komplettering av motiveringen till kapitel 45.01 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde, allmän förvaltning. (FR nr 28/2001-2002).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Angående höjning av anslaget för bostadsbidrag (45.10.50) med 40.000 euro. (FM nr 29/2001-2002).	D:o	
Ltl Lasse Wiklöf m.fl.: Angående höjning av anslaget för landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (45.15.30) med 45.000 euro för att höja utkomststödets belopp. (FM nr 30/2001-2002).	D:o	
Ltl Ronald Boman: Angående att anslaget under moment 45.20.30 För mottagande av flyktingar om 486.000 euro utgår. (FM nr 31/2001-2002).	D:o	
Vtm Bert Häggblom: Angående sänkning av anslaget under moment 45.20.30 Mottagande av flyktingar med 286.000 euro. (FM nr 32/2001-2002).	D:o	
Ltl Olof Salmén m.fl.: Angående komplettering av motiveringen till kapitel 45.30 Övriga hälso- och sjukvårdsutgifter. (FM nr 33/2001-2002).	D:o	
Ltl Anne-Helena Sjöblom m.fl.: Angående sänkning av anslaget för allmän miljövård, verksamhetens utgifter (45.50.01) med 42.000 euro. (FM nr 34/2001-2002).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Angående komplettering av motiveringen till kapitel 45.70 Ålands hälso- och sjukvård. (FM nr 35/2001-2002).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Angående komplettering av motiveringen under kapitel 45.70 Ålands hälso- och sjukvård. (FR nr 36/2001-2002).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Vtm Bert Häggblom m.fl.: Angående ändring av motiveringen till kapitel 45.70 Ålands hälso- och sjukvård samt till momentet 45.70.74 Ålands hälso- och sjukvård, byggnadsinvesteringar. (FM nr 37/2001-2002).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Angående upptagande av ett anslag om 500.000 euro under moment 46.05.76 Verkstadsbyggnad för Ålands hantverksskola. (FM nr 38/ 2001-2002).	D:o	
Ltl Harriet Lindeman m.fl.: Angående upptagande av ett anslag om 22.500 euro under ett nytt moment 46.09.50 för verksamheten vid Ålands emigrantinstitut. (FM nr 39/2001-2002).	D:o	
Ltl Gun-Mari Lindholm m.fl.: Angående höjning av anslaget under moment 46.11.54 Understöd för idrotts- och sportanläggningar med 50.000 euro för ett ridhus i Lemland. (FM nr 40/2001-2002).	D:o	
Vtm Bert Häggblom m.fl.: Angående höjning av anslaget under moment 46.15.30 Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter med 1.000.000 euro. (FM nr 41/2001-2002).	D:o	
Ltl Harriet Lindeman m.fl.: Angående upptagande av ett anslag om 500.000 euro under moment 46.42.74 Om- och tillbyggnad för Ålands yrkesskola. (FM nr 42/2001-2002).	D:o	
Ltl Ronald Boman: Angående att anslaget under moment 46.44.76 Ålands naturbruksskola, lösdriftsladugård om 500.000 euro utgår. (FM nr 43/2001-2002).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Vtm Bert Häggblom m.fl.: Angående att anslaget under moment 46.44.76 Ålands naturbruksskola, lösdriftsladugård om 500.000 euro utgår. (FM nr 44/2001-2002).	D:o	
Ltl Olof Salmén m.fl.: Angående sänkning av anslaget under moment 46.60.75 Uppförande av museimagasin med 50.000 euro. (FM nr 45/2001-2002).	D:o	
Ltl Mats Perämaa m.fl.: Angående komplettering av motiveringen till momentet 47.03.88 Aktieteckning i bolag. (FM nr 46/2001-2002).	D:o	
Ltl Dennis Jansson m.fl.: Angående komplettering av motiveringen till kapitel 47.07 Turismen. (FM nr 47/2001-2002).	D:o	
Ltl Lasse Wiklöf m.fl.: Angående komplettering av motiveringen till kapitel 47.15 Främjande av lantbruket. (FM nr 48/2001-2002).	D:o	
Ltl Ronald Boman: Angående att anslaget under moment 47.49.21 Verksamhetens utgifter, Ålands svinavelsstation om 39.000 euro utgår. (FM nr 49/2001-2002).	D:o	
Ltl Olof Salmén m.fl.: Angående upptagande av ett anslag om 20.000 euro under ett nytt moment 47.52.80 Golfbana i östra Saltvik för en utredning av byggandet av en golfbana. (FM nr 50/2001-2002).	D:o	
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Angående reservering av medel under anslaget för understöd för kollektivtrafik (48.10.45) för väntkurer för busstrafiken. (FM nr 51/2001-2002).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av land- skapsstyrelsen
Ltl Olof Salmén m.fl.: Angående sänkning av anslaget under moment 48.30.20 Vägar, broar, hamnar och linfärjor, verksamhetens utgifter med 210.000 euro samt om ändring av motiveringen till momentet. (FM nr 52/2001-2002).	D:o	
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Angående sänkning av anslaget under moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten med 100.000 euro så att medel för rivning av Marsunds bro utgår. (FM nr 53/2001-2002).	D:o	
Vtm Bert Häggblom m.fl.: Angående sänkning av anslaget under moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten med 270.000 euro samt om ändring av motiveringen till momentet. (FM nr 54/2001-2002).	D:o	
Ltl Olof Salmén m.fl.: Angående sänkning av anslaget under moment 48.50.20 Verkstad och lager, verksamhetens utgifter med 100.000 euro. (FM nr 55/2001-2002).	D:o	
Vtm Bert Häggblom m.fl.: Angående att anslaget under moment 48.50.77 Utbyggnad av Möckelö hamn om 40.000 euro utgår. (FM nr 56/2001-2002).	D:o	

Bilaga 4. Ombildningen av landskapsstyrelsen mars 2001

- 19.3. Lantrådet Roger Nordlund inlämnar skrivelse med begäran att bli befriad från uppdraget som lantråd. Skrivelsen antecknas till kännedom vid plenum. Ett andra plenum hålls där anhållan föredras och godkänns utan omröstning.
- 20.3. Talmannen konsulterar företrädare för samtliga lagtingsgrupper.
- 20.3. Talmannen föreslår vid ett extra plenum att nuvarande lantrådet Roger Nordlund utses till lantrådskandidat. Förslaget bordläggs enligt arbetsordningens regler.
- 21.3. Lagtinget utser Roger Nordlund till lantrådskandidat med 19 röster medan 6 lagtingsledamöter röstade mot förslaget och 5 ledamöter avstod från att rösta.
- Lantrådskandidaten inleder förhandlingar med lagtingsgrupperna.
- 26.3. Lantrådskandidaten Nordlunds förslag till landskapsstyrelse antecknas till kännedom.
- 27.3. Lantrådskandidaten Roger Nordlund redogör för sitt förslag vid lagtingets plenum. Ärendet bordläggs enligt arbetsordningens regler till plenum 28.3.
- 28.3. Debatt med anledning av lantrådskandidatens förslag. Efter avslutad diskussion godkänns förslaget med rösterna 19-10 (en ledamot var frånvarande), varför talmannen konstaterar att landskapsstyrelse tillsatts enligt det av lantrådskandidaten framförda förslaget och med det till förslaget fogade handlingsprogrammet. Vidare konstaterade talmannen att den hittillsvarande landskapsstyrelsens mandat samtidigt upphört.

Bilaga 5. Kommissioner och nämnder

Kansliavdelningens förvaltningsområde:

1. Delegationen för **brand- och räddningsväsendet**
2. Ledningsgruppen för **brand- och räddningsväsendet**
3. Centralnämnden för lagtingsval
4. Direktionen för **Eckerö post- och tullhus**
5. Expropriationsnämnden
6. Sakkunnignämnden för **fastighetsförmedlingsärenden**
7. Jämställdhetsdelegationen
8. Konsumentklagonämnden
9. Polisdelegationen
10. Styrelsen för **Posten**
11. Programnämnden
12. Direktionen för **Ålands statistik- och utredningsbyrå**

Finansavdelningens förvaltningsområde:

1. Ledningsgrupp för uppdrag att samordna landskapsstyrelsens insatser för **IKT-utvecklingen** i näringslivet
2. Skattedelegationen
3. Tjänstedelegationen
4. Styrelsen för **Ålands penningautomatförening**
5. Styrelsen för landskapet **Ålands pensionsfond**

Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde:

1. Förtroenderådet
2. Handikapprådet
3. Hälsonämnden vid Ålands hälso- och sjukvård
4. Rehabiliteringssamarbetskommissionen
5. Styrelsen för **Ålands hälso- och sjukvård**
6. Ålands miljöprövningsnämnd

Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde:

1. Arbetarskyddskommission för landskapets skolor och museibyrån
2. Högskoledelegationen
3. Delegationen för **Kastelholms och Bomarsunds fornminnesområden**
4. Konstnämnden
5. Skolmuseinämnden
6. Samarbetsrådet för **Ålands handelsläroverk och Ålands lyceum**
7. Ålands kulturdelegation
8. Ålands lärlingsnämnd
9. Stiftelsen för **Ålands sjöfartsmuseums** representantskap
10. Ledningsgruppen för **Ålands sjösäkerhetscentrum**
11. Ledningsgruppen för **Ålands teknologicentrum**
12. Ålands ungdomsråd
13. Ledningsgruppen för **Ålands yrkeshögskola**
14. Ledningsgrupp för **åländskt lärcenter**

Direktioner för:

15. Ålands folkhögskola
16. Ålands handelsläroverk
17. Ålands hotell- och restaurangskola
18. Ålands husmodersskola
19. Ålands lyceum
20. Ålands läromedelscentral
21. Ålands musikinstitut
22. Ålands naturbruksskola
23. Ålands sjömansskola och Ålands sjöfartsläroverk
24. Ålands tekniska läroverk
25. Ålands vårdinstitut
26. Ålands yrkesskola

Näringsavdelningens förvaltningsområde:

1. Arbetskraftskommissionen
2. Gårdsbrukskommissionen
3. Näringsstödskommissionen
4. Semesternämnden
5. Skördeskadekommissionen
6. Rådgivande kommissionen för **Ålands försöksstation**
7. Ålands kontrollnämnd
8. Styrelsen för **Ålands landsbygdscentrum**
9. Ålands skärgårdsnämnd

Trafikavdelningens förvaltningsområde:

1. Oljeskyddsdelegationen

Övriga:

1. Laggranskningsnämnden

Bilaga 6. Kommittéer och arbetsgrupper

Byggnadskommittéer

1. Byggnadskommitté för utvecklande av **hästsportcentrum** på Åland
2. Arbetsgrupp för verkställandet av nybyggnad av maskinhall med gårdsverkstad på **Haga gård**
3. Arbetsgrupp för verkställande av byggnads- och restaureringsarbeten inom **Kastelholms** fornminnesområde
4. Arbetsgrupp med uppgift att leda **Ribackaprojektet**
5. Byggnadskommitté för uppförande av ett plantupptrivningshus vid **Ålands försöksstation**
6. Arbetsgrupp för förnyande av avloppssystem samt byte av golvbeläggning i ekonomibyggnaden vid **Ålands sjömansskola**
7. Arbetsgrupp för ledning av tillbyggnad av **Ålands sjömansskola**
8. Arbetsgrupp för ledning av renovering av vissa delar av avloppssystemet vid **Ålands sjömansskola**
9. Arbetsgrupp för ombyggnadsarbeten vid **Ålands yrkesskola**
10. Arbetsgrupp för ledning av grundreparationer vid **Ålands yrkesskola**
11. Arbetsgrupp för ledning av grundrenoveringsåtgärder vid **Ålands yrkesskola**
12. Arbetsgrupp för ledning av ombyggnadsarbeten vid **Ålands yrkesskola**
13. Arbetsgrupp för ledning av nybyggnad av en **övningsbassäng** för sjösäkerhetsövningar vid **Ålands sjömansskola**

Övriga kommittéer och arbetsgrupper

1. Arbetsgrupp med uppgift att uppgöra ett förslag till program för landskapsstyrelsens **alkohol- och drogpolicy**, 1997 Uppdraget förlängt till
31.5.1998
2. Kommitté med uppdrag att utarbeta ett **alkohol- och narkotikapolitiskt** program 2002-2005, 2001
3. Samrådsgrupp för **alkoholserveringsärenden**, 1996 Upplöst
4. Expertgrupp för utformning av **Baltic maritime centre**, 2000 Upplöst
5. Kommitté med uppdrag att se över **barnomsorgs- och hemvårdsstödslagstiftningen**, 2000 Uppdraget förlängt till
15.4.2002
6. Arbetsgrupp för ledning av planeringen av utbyggnaden av en **bassäng för livräddningsutbildning** invid eller i anslutning till Ålands sjömansskolas befintliga simhall, 1998
7. Arbetsgrupp med uppdrag att bl.a. föreslå ett nytt funktions- och utställningsprogram för ett **besökarcentrum** i Bomarsund, 1997 Uppdraget utgår
28.2.1998
8. Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett förslag till nytt avtal avseende **bibliotekstjänster**, 2001

9. Referensgrupp för inventeringen av särskilt skyddsvärda och hänsynskrävande **biotoper**, 2001
10. Projektgrupp för projektledning och samordning av IT-projektet **Bitnet**, 2001
11. Ledningsgrupp för **Bomarsund**-minnesår 2004-2006, 2001
12. Kommitté för utvecklingsarbetet **BUSS**, 2001 Uppdraget utgår
31.12.2001
13. Sakkunniggrupp för utarbetande av plan gällande **båtar** för räddningsuppdrag, 2001
14. Arbetsgrupp för **datautvecklingen** inom landskapsförvaltningen, 1985 Upplöst
15. Arbetsgrupp med uppgift att utreda riktlinjer för tillståndsgivning i samband med **dykverksamheten** på Åland, 1999
16. Kommitté med uppgift att ta fram skissritningar för **fartyg** för utbildningsändamål och i sjöräddning, 2000 Uppdraget slutfört
17. Samarbetsgrupp gällande reparation och underhåll av musei-, jordbruks- och skogsbruksbyråns **fastigheter**, 1999

18. Sakkunniggrupp med uppgift att utreda
fastighetsförvaltningen, 2001
19. Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett förslag till
strategi för Mediaverkstan Ab och **filmverksamheten**,
2001
20. Arbetsgrupp med uppdrag att inkomma med förslag om Mellanrapport
hur **förvaltningsberättelsen** bör vidareutvecklas, 2000
21. Kommitté med uppdrag att planera Uppdraget slutfört
gastroprenörsutbildning, 2000
22. Referensgrupp för behandling av övergripande frågor
gällande uppbyggnad av ett **geografiskt**
informationssystem, 1998
23. Arbetsgrupp med uppgift att lösa markfrågor o.a. i Uppdraget utgår
anslutning till planerad **golfbana vid Grelsby kungsgård** 31.10.1999
24. Arbetsgrupp för att utreda förbättringsförslag för
hamnområdet i Hummelvik, 2000
25. Kommitté med uppgift att utveckla skolornas
undervisning i **Ålands historia**, 2001

26. Kommitté med uppgift att utreda möjligheterna att utveckla **idrotts- utövningen / idrottsutbildningen**, 2001
27. Ledningsgrupp med uppdrag att samordna landskapsstyrelsens insatser för **IKT-utvecklingen** i näringslivet, utbildningen och landskapsförvaltningen, 2001
28. Styrgrupp för **industrikoordinator**, 1997 Upplöst
29. Referensgrupp för utredning rörande uppföljning av **kommunernas ekonomi och landskapsandelar** 1997-1999, 2001
30. Planeringskommitté för den fortsatta planeringen av ett **kongress- och kulturhus**, 1998
31. Arbetsgrupp för revidering av LL om **kulturhistoriskt värdefull bebyggelse**, 1997
32. Referensgrupp för projektet **"Operation kvinnofrid"**, 1999
33. Arbetsgrupp för utredning av möjligheterna att omorganisera **landskapsalarmcentralens driftsform**, 1998 Uppdraget slutfört
34. Arbetsgrupp med uppgift att utreda regelverken rörande **landskapsandelssystemet för anläggningskostnader**, 1998 Uppdraget utgår
31.5.1999

35. Arbetsgrupp med uppgift att klargöra frågor bl.a ang.
lantbrukssekreterarnas roll ang. EU och lantbruket på
Åland, 1996
36. Arbetsgrupp för utredning av ett **lärcenter**, 2001
37. Arbetsgrupp för att utreda huvudmannaskap m.m. för
läromedelscentralen, 1999
37. Kommitté för utvecklande av undervisningen i **matematik**,
2001
38. Sakkunniggrupp med uppgift att utarbeta förslag till
samordning av **miljöhälsovårdens uppgifter**, 2001
Uppdraget utgår 30.9.2001
39. Arbetsgrupp för beredning av en landskapsförordning om
miljöskydd, 2001
40. Arbetsgrupp med uppgift att ge förslag till komplettering och
eventuell ändring av programdokument och regelverk samt
tolkning gällande **miljöstödet**, 2001
41. Missbrukarvårdssamarbetsgrupp, 2001
42. Museibyråns kyrkogrupp, arbetsgrupp för rådgivning till
församlingarna, 1997

43. Arbetsgrupp med uppgift att göra en utredning av mark-
områden och ta fram planeringsunderlag för ett
museimagasin, 1998 Uppdragets slutfört
44. Arbetsgrupp för att utreda förutsättningarna för införande av
ett **myndighetsradionät**, 1998
45. Beredningsgrupp för **mål 2 och mål 3 programmet**, 2001
46. Övervakningskommitté för **mål 2-program**, 2000 Uppdraget utgår
31.3.2004
47. Övervakningskommitté för **mål 3-program**, 2000 Uppdraget utgår
31.3.2004
48. Arbetsgrupp för planering av gårdsmiljöerna inom **Nåtö och
Björkör**, 1999 Permanent
49. Sakkunniggrupp med uppgift att utreda behov av telefoner
för **nödsamtal i ytterskärgården**, 2000 Uppdraget slutfört
50. Arbetsgrupp för granskning av lagstiftningen om allmänna
handlingars **offentlighet och förvaltningsrutiner**, 1999 Uppdraget slutfört
51. Palamentariskt sammansatt kommitté med uppdrag att
utvärdera landskapsstyrelsens och lagtingets roll i det
parlamentariska systemet, 2001

52. Arbetsgrupp med uppgift att framta ett förslag att ordna **pensionskydd för nyanställda**, 1999 Uppdraget slutfört
53. Arbetsgrupp för utredning av förutsättningarna för en tillbyggnad av **polishuset**, 2001
54. Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta förslag till positioner fram till kommande **regeringskonferens**, 2004, 2001
55. Arbetsgrupp för utredning av förutsättningarna för att införa **röstning per Internet** i lagtings- och kommunalval, 2000 Uppdraget slutfört
56. Arbetsgrupp med uppgift att igångsätta planering av en tillbyggnad av **självstyrelsegården**, 2000
57. Arbetsgrupp med uppgift att utvärdera skissförslag på en tillbyggnad av **självstyrelsegården**, 2001
58. Sakkunniggrupp med uppgift att vara konsultativa i **sjöfartsfrågor**, 2000 Upplöst
59. Sakkunniggrupp en med uppgift att bistå med vägledning gällande produktion av **skogsplantor** för åländska ändamål, 1996 Kvarstår så länge behov föreligger
60. Kommitté med uppdrag att utreda nuvarande system med **skolskjutsar och busstaxor**, 2001

61. Referensgrupp för projektledare Ralf Johansson med särskilt ansvar för marknadsföringen av **skärgårdens turistföretag**, till 31.5.1998
1997
62. Arbetsgrupp för översyn och revidering av **studiestödet** om möjligheterna för vuxenutbildning och fortbildning, 2000
Upplöst
63. Arbetsgrupp för att göra en utredning om **stugturismen** på Åland, 1997
Delrapport
Uppdraget utgår
10.4.1999
64. Kommitté med uppgift att utreda hur inriktning på drift- och plastteknik kompletterar befintlig **teknisk utbildning på gymnasialstadienivå**, 2000
Uppdraget slutfört
65. Sakkunniggrupp för en rättvis värdering av **trafikavdelningens** konkurrenskraft, 2001
66. Referensgrupp för utredning av **trafikförbindelser inklusive förkortning av färjpass mellan Åva och Jurmo**, 2000
67. Arbetsgrupp för uppgörande av en **trafikplan** för åren 2002-2010, 2001
68. Sakkunnig arbetsgrupp för **trafiksäkerhetsarbetet**, 2000
Uppdraget utgår
31.12.2003

69. Styrgrupp för **trafiksäkerhetsarbetet**, 2000 Uppdraget utgår
31.12.2003
70. Sakkunnig referensgrupp till stöd för konsultarbetet gällande
uppförande av en **trafiksäkerhetsplan**, 2001
71. Arbetsgrupp med uppgift att utreda den s.k. **tredje sektorns** Uppdraget utgår
investeringar, 1998 31.5.1998
72. Uppföljningskommittén, 1995
73. Samrådsgrupp för **vägfrågor**, 2000 Uppdraget utgår 2003
74. Arbetsgrupp med uppdrag att komma med förslag till
vägtrafikskyltar och övrig informationsskyltning invid
de allmänna vägarna, 2000
75. Arbetsgrupp för planering och byggande av recirkulerings-
system vid **Ålands fiskodling**, 2000
76. Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta program- och system-
handlingar för en tillbyggnad av ekonomibyggnad vid
Ålands försöksstation, 2001

77. Kommitté för uppgörande av rumsprogram för en om- och tillbyggnad av **Ålands lyceum**, 2001
78. Arbetsgrupp med uppgift att slutföra förprojekteringen av utbyggnaden av **Ålands sjöfartsmuseum**, 1999
79. Kommitté med uppgift att inventera om- och tillbyggnadsbehovet vid **Ålands sjömansskola**, 2001
80. Kommitté för beredande av en lag att gälla efter försöksperiodens slut för **Ålands yrkeshögskola**, 2000 Uppdraget utgår
31.1.2002
81. Styrgrupp för **Ålands yrkeshögskola**, 2000
82. Kommitté för planering av utrymmesbehov i en tillbyggnad i **Ålands yrkesskola**, 2000
83. Ledningsgrupp för tjänsten vid **Ålandskontoret i Stockholm**,
1999
84. Arbetsgrupp för utarbetande av program för bevarande av det **åländska kulturarvet**, 2000 Uppdraget utgår
15.10.2000
85. Ledningsgrupp för projektet **åländskt ordbruk**, 2000

Bilaga nr 7. Landskapsstyrelsens redogörelse till självstyrelsepolitiska nämnden

Landskapsstyrelsen överlämnar härmed den i 32 § lagtingsordningen föreskrivna redogörelsen över självstyrelsepolitiska frågor som väsentligen berör landskapets författningsenliga rättigheter.

1. Allmänt

Enligt 32 § lagtingsordningen skall landskapsstyrelsen i början av varje lagting och senare så ofta omständigheterna det föranleder, lämna till lagtingets självstyrelsepolitiska nämnd en skriftlig redogörelse över de självstyrelsepolitiska frågor som, väsentligt berör landskapets författningsenliga rättigheter.

Under den aktuella redogörelseperioden har landskapsstyrelsen, på sätt som det parlamentariska systemet förutsätter, fortlöpande informerat och diskuterat med självstyrelsepolitiska nämnden de frågor som berör lagtingets författningsenliga rättigheter. Landskapsstyrelsen har även direkt till lagtinget, i form av landskapsstyrelsens meddelanden redogjort för frågor av väsentlig självstyrelsepolitisk betydelse. Därtill har landskapsstyrelsen regelmässigt översänt till självstyrelsepolitiska nämnden sådana landskapsstyrelsens handlingar och beslut som landskapsstyrelsen ansett höra till området för landskapets författningsenliga rättigheter.

Inför uppgörandet av föreliggande redogörelse till självstyrelsepolitiska nämnden inbegärdes utredningar över hur kontakterna med riksmyndigheterna fungerar i språkhänseende. Denna redogörelse innehåller därför ett längre och mer omfattande avsnitt om språket än vad som tidigare varit fallet.

2. Svenska språket

I detta sammanhang kan nämnas att statsminister Lipponen den 24 april 2001 utsände ett nytt brev till ministeriet om användningen av finska och svenska vid myndigheter (bilaga 1). Statsministerns skrivelse ger ett gott stöd för upprätthållande av ett fungerande samarbete med rikets myndighet.

Under perioden har det förekommit att utlåtande inbegärts av landskapsstyrelsen över lagförslag som bygger på utredningar vilka inte funnits på svenska. Landskapsstyrelsen har då endast kunnat ta del av en kort sammanfattning och därför begärt att få ge utlåtande när texten föreligger i svensk språkdräkt. Riksmyndigheterna har inte alltid tillmöteskommit begäran.

2.1. Polismyndigheten

Vid riksdagens biträdande justitieombudsmans behandling av ett ärende rörande polisens förfarande i samband med en husrannsakan som hade genomförts i Mariehamn framkom att vissa föreskrifter och anvisningar som åberopades av inrikesministeriet och som gäller bl.a. polisförvaltningen på Åland endast förelåg i finsk språkdräkt. Med anledning härav inbegärde biträdande justitieombudsmannen en redogörelse av inrikesministeriet

och landskapsstyrelsen före utgången av år 2000 över vilka föreskrifter, anvisningar samt andra normer om polisförvaltningen som tillämpas av polismyndigheterna i landskapet och vem som har ansvaret för att översätta dessa normer till svenska. Frågan diskuterades med representanter från inrikesministeriet vid flera tillfällen och båda parter lämnade sina utredningar till biträdande justitieombudsmannen i december 2000. Landskapsstyrelsen sade sig vara villig till samarbete med inrikesministeriet men ansåg att samarbetet förutsatte att hela normmaterialet för polisförvaltningen först måste översättas till svenska av ministeriet.

Med anledning härav skriver biträdande justitieombudsmannen ”Enligt min uppfattning skall frågan om inrikesministeriets skyldighet att översätta normer för polisförvaltningen till svenska och frågan om en norm för polisförvaltningen skall tillämpas på Åland inte avgöras i ett sammanhang. Skyldigheterna att översätta en norm bör enligt min uppfattning bedömas utgående bl.a. från stadgandena i Finlands grundlag, lagen om Finlands författningssamling (188/2000) och lagen om ministeriernas andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar (189/2000). Även 10 § språklagen (184/1922) kan vara en utgångspunkt för bedömningen av vad som bör översättas. Den senare frågan avgörs utgående från självstyrelselagen (1114/91) och förordningen om polisförvaltningen i landskapet Åland (828/1998). Samtliga normer som gäller rikets behörighet i polisärenden på Åland bör dock föreligga på landskapets förvaltningspråk svenska då normerna träder i kraft.”

Inrikesministeriet har meddelat att de gått in för att samtliga föreskrifter skall översättas och av anvisningar åtminstone de som har betydelse för enskilda medborgare.

2.2. EU-ärendena

Landskapsstyrelsens hantering av EU-ärenden kan delas in i två typer av ärenden, sådana som rör verkställighet och sådana som rör beredning av nya rättsakter inom EU. Då det gäller verkställighetsärenden, t ex av Ålands mål 2 och mål 3 program, ärenden rörande statligt stöd och ärenden rörande överträdelse, är situationen tillfredställande då det gäller tillgången till handlingar på svenska.

I beredningen av rättsakter är situationen fortsättningsvis problematisk, vilket beror på att Åland förutsätts delta i rikets interna beredning av dessa EU-ärenden, vilken sker på finska. Det finns problem att få handlingar översatta till svenska, ofta på grund av tidsbrist. Möten som hålls inom beredningssektionerna hålls dessutom på finska. Dock förekommer inom de flesta beredningssektioner en sådan praxis att ärenden som uttryckligen rör Åland diskuteras på svenska. Det grundläggande problemet består i att systemet är uppbyggt så att Åland deltar i rikets interna beredning.

Det är svårt att genom praktiska åtgärder förbättra situationen jämfört med dagsläget. För att komma till rätta med problemet måste systemet för Ålands deltagande i beredningen av EU-ärenden ändras i grunden.

2.3. Lagberedningen

Lagberedningen är sannolikt inte lika beroende som förvaltningen i allmänhet av kontakter med olika statsmyndigheter. Detta beror bl.a. på att lagberedningsarbetet inte alltid behöver, och i vissa fall inte ens kan, använda sig av anvisningar och andra slag av styrdokument från ministerier och centrala ämbetsverk. En annan orsak till det förhållandevis

ringa beroendet är att det i situationer där kontakter oundgängligen krävs, t.ex. vid utarbetande av och förhandlingar om överenskommelseförordningar, i allmänhet är så att också någon av landskapsstyrelsens fackenheter är involverade i arbetet. I ett sådant fall är det inte ovanligt att denna fackenheter har etablerade kontaktkanaler till den eller de statsmyndigheter som berörs. Som exempel på sådana etablerade kontaktkanaler kan nämnas finansavdelningen-skattestyrelsen/finansministeriet samt trafikavdelningen-sjöfartsverket.

Det är inte helt problemfritt för Åland att juridiken i Finland utövas mest på finska. Önskar man i enskilda fall få en riktig bild av gällande rätt i landet är det i många fall svårt om man inte kan tillgodogöra sig material på finska. Detta problem kan knappast undvikas på områden inom vilka landskapet saknar behörighet men där rikslagstiftningen ändå är av stor betydelse. På områden som faller inom landskapets behörighet är problemen mindre även om de inte kan undvikas helt. Bundenheten till rikslagstiftningen är stark inom vissa områden och frågan om blankettlagars ändamålsenlighet är inte politiskt okontroversiell.

2.4. Näringsavdelningen

Kontakterna till riksstyrelserna bedrivs på flera olika nivåer, både formellt och informellt. De informella kontakterna och mötena orsakar sällan språkliga problem. I de fall där landskapsstyrelsen måste förhandla om lösningar på olika problem fungerar det också bra med det svenska språket.

Vid mer formella kontakter t.ex. i samband med deltagande i kommissioner, delegationer eller arbetsgrupper är det ofta problem. Mötena genomförs så gott som uteslutande på finska och protokoll och minnesanteckningar är oftast enbart på finska. Det är inte brukligt att det finns tillgång till någon svensk tolkning.

I EU-arbetet är mer än 90 % av all dokumentation på finska medan föredragningslistor kan ibland vara översatta till svenska. I princip är all bakgrundsdokumentation på finska om det inte handlar om dokument som är producerade inom kommissionen. Alla protokoll från möten som Finland deltar i inom kommittéer eller olika arbetsgrupper inom EU är endast på finska. Det är ett problem eftersom det är via dessa protokoll som det skulle kunna finnas en möjlighet att snabbt fånga frågor viktiga för Åland och därmed viktiga att följa upp.

2.5. Social- och miljöavdelningen

För avdelningens ansvarsområde berörda ministerier och underlydande myndigheter avfattar skrivelser till landskapsstyrelsen på svenska i de fall landskapsstyrelsen är uttryckligen omnämnd som mottagaren av skrivelsen. Ett problem är att handlingar som skickas till landskapsstyrelsen som regel utarbetas på finska och översätts till svenska i ett mycket sent skede. Förslag till regeringspropositioner har skickats till landskapsstyrelsen för utlåtande med kortare remisstiden än två dygn, t.ex. RP 169/2001 rd om främjande av möjligheterna för handikappade att få arbete.

Beträffande vissa ministerierna underlydande myndigheter såsom t.ex. livsmedelsverket och folkhälsoinstitutet, är utgångspunkten att skrivelser och andra handlingar inte avfattas på svenska utan särskild begäran av landskapsstyrelsen eller andra myndigheter i landskapet, medan andra myndigheter t.ex. forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (Stakes) samt folkpensionsanstalten endast delvis uppfyller kravet att skrivelser och andra handlingar som utväxlas skall avfattas på svenska. Bakgrunden till skillna-

den mellan ministerierna och underlydande myndigheter är vanligtvis att underlydande myndigheters skrivelser inte enbart är riktade till landskapsstyrelsen utan till flera olika myndigheter och ofta innehåller allmän aktuell information, såsom t.ex. utredningar, forskningsrapporter, nyhetsbrev, allmänna anvisningar och liknande handlingar.

Beträffande föreskrifter skickas dessa till myndigheter i landskapet många gånger helt på finska.

2.6. Hälso- och sjukvården

Olika initiativ till förbättring av svenskspråkig service inom sjukvården har gjorts inom ÅHS. Med anledning av kartläggningen beslöt styrelsen att sjukvårdschefen skulle uppmana enheterna att sända till exempel remissvar, epikriser och vårdföreskrifter på finska för översättning till chefsläkaren, att tillse att dokument, som inte översätts på behandlade sjukhus bekostnad, kan översättas på ÅHS:s bekostnad samt att i konstruktiv anda påminna sjukhusen i riket om de nödvändiga med svenskspråkig service för de åländska patienterna.

Allmänt kan sägas att handlingar från rikets myndighet ofta kommer på finska och sådana handlingar översätts inte heller till svenska. Däremot översätts vårdmeddelanden och liknande. Översättningen sker i dessa fall på det sändande sjukhusets bekostnad. Annat skriftligt material som patienten kan behöva såsom allmän information utgivna av läkemedelsföretag och patientföreningar rekvireras från Sverige.

På grund av att den skriftliga kommunikationen från riksmyndigheter jord- och skogsbruksministeriet, EELA, livsmedelsverket, konsumentverket, m.fl. till miljövården vid Ålands hälso- och sjukvård i regel är på finska beslöt hälsonämnden den 25 oktober 2001 att alla handlingar som kommer i finsk språkdräkt skall returneras med begäran om översättning. Endast i de fall att det kan misstänkas att innehållet i ett brev är av brådskande natur som kräver snabba åtgärder för att skydda människors och/eller djurs liv och hälsa översätts brev på ÅHS:s försorg och handläggs innan kostnaderna för översättningarna debiteras riksmyndigheten.

2.7. Utbildningsavdelningen

Utbildnings- och kulturavdelningen har inte upplevt några svårigheter i att kommunicera på svenska med undervisningsministeriet och utbildningsstyrelsen. Vad gäller EU-ärenden är dock förhållandet det samma som redovisats av andra avdelningar.

2.8. Statsförvaltningen i landskapet

Under landshövdingens ledning har olika åtgärder vidtagits för att komma tillrätta med de svårigheter som kan finnas i kontakterna mellan statens myndigheter i landskapet och myndigheter i riket. I sammanhanget kan bl.a. nämnas behovet av vidareutbildning på svenska.

3. Självstyrelselagsrevisionen

Under perioden har ett utkast till proposition färdigställts. Utkastet sändes på remiss under våren 2001. De olika remissvaren var mer kritiska än väntat och arbetet med att sammanjämka de olika synpunkterna kom att ta längre tid än väntat. Vid ett möte med justitieminister Johannes Koskinen i juli 2001 fick dock arbetet förnyat stöd och en lösning.

4. Gränsbevakningen

Med anledning av inrikesministeriets begäran om utredning över lagstiftningsbehörigheten vad gäller sjöräddningen konstaterade Ålandsdelegationen i sin skrivelse den 14 februari 2001 att "Sjöräddningstjänsten omnämns varken i nu gällande självstyrelselag eller i de tidigare självstyrelselagarna som eget rättsområde i uppdelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan landskapets och rikets lagstiftande organ. Lagstiftningsbehörigheten bör därför bedömas utgående från de rättsområden sjöräddningen kan beröra. Ett sådant rättsområde är brand- och räddningsväsendet, på vilket område lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 6 punkten självstyrelselagen. Enligt regeringens proposition till nu gällande självstyrelselag (RP 73/1990 rd) skall uttrycket brand- och räddningsväsendet i den nya självstyrelselagen svara mot gällande rättsläge. Med stöd härav anser Ålandsdelegationen att med rättsområdet "brand- och räddningsväsendet" i gällande självstyrelselag avses dels brandskyddet, dels det till brandskyddet kopplade räddningsväsendet, såsom dessa har definierats i lagen om brand- och räddningsväsendet (FFS 559/1975). Nämnade lag inbegrep inte sjöräddningen, liksom inte heller de tidigare brandlagarna, utan sjöräddningen har reglerats i en särskild lagstiftning. Dessutom har sjöräddningsverksamheten letts och koordinerats av andra myndigheter än de som handhar brand- och räddningsväsendet.

Ålandsdelegationens uppfattning är att räddningstjänsten, som indelas i allmän räddningstjänst, sjöräddningstjänst och flygräddningstjänst, faller den allmänna räddningstjänsten under landskapets behörighet, medan sjöräddningen och flygräddningen måste bedömas utgående från hur behörighetsfördelningen i övrigt är fördelad mellan landskapet och riket.

Sjöräddningen har även anknytning till de i självstyrelselagen angivna rättsområden allmän ordning och säkerhet, natur- och miljövård, vattenrätt och farleder för den lokala sjötrafiken, men enligt Ålandsdelegationens uppfattning har sjöräddningen i sak sin närmaste anknytning till den offentliga sjörätten. Ålandsdelegationen anser därför att sjöräddningstjänsten enligt 27 § 42 punkten självstyrelselagen är att hänföra till rikets behörighet".

Landskapsstyrelsen har antecknat sig utlåtandet till kännedom och har inte funnit anledning att ha någon annan åsikt i behörighetsfrågan än den ståndpunkt Ålandsdelegationen kommit fram till.

5. Sjöstridskrafternas verksamhet

Under perioden 1 november 2000 till 31 oktober 2001 fick Ålands besök av sammanlagt 30 fartygsbesök i åländska vatten. Som jämförelse kan nämnas att åren 1996 så uppgick antalet fartygsbesök till 37, år 1997 till 30, år 1998 till 30, år 1999 till 25 och år 2000 till 32.

6. Ålands gränser

I enlighet med vad som konstaterades i föregående redogörelse togs initiativ till att en utredning skulle göras vid lantmäteribrån för att nå klarhet i hur oklarheter i gränsdragningen mellan riket och Åland uppkommit vilka framförts i docent Martin Ekmans skrift "Det självstyrda och demilitariserade Ålands gränser – historiska, geovetenskapliga och rättsliga synpunkter".

Utredningen färdigställdes av lantmätariingenjör Jan-Henrik Törnroos på initiativ av landshövding Peter Lindbäck och inkom till landskapsstyrelsen den 29 oktober 2001. Landskapsstyrelsen har fört utredningen till självstyrelsepolitiska nämnden för diskussioner.

7. Ålands penningautomatförening

7.1. Frågan om behörigheten avseende tillstånd till internetspel

De meningsskiljaktigheter som har rått mellan inrikesministeriet och landskapsstyrelsen i frågan om landskapets behörighet att bevilja Ålands penningautomatförening tillstånd till internetspel löstes genom högsta domstolens avgörande i april 2001. Högsta domstolen konstaterade då att det låg inom landskapets behörighet att bevilja tillstånd för internetspel.

I samband med att en ny lotterilag behandlades i riket infördes på initiativ av grundlagsutskottet en bestämmelse enligt vilken en spelarrangör på Åland skulle åläggas att se till att personer stadigvarande bosatta i riket inte skulle kunna delta i spel anordnade på Åland via telefon, internet etc. Vidare stadgades att länsstyrelsen på framställning av inrikesministeriet skulle kunna förordna den som inte efterkommer bestämmelsen att uppfylla den och förena det med vite. Landskapsstyrelsen framförde till riksdagen att bestämmelserna stred mot kompetensfördelningen mellan landskapet och riket och underströk att det inte är möjligt att i rikslag inta den föreslagna regleringen av lotteriverksamhet som anordnas i landskapet eftersom lagstiftningsbehörigheten tillkommer Åland.

Eftersom det inte är möjligt att i rikslag ålägga den som anordnar lotteriet med stöd av åländskt tillstånd den avsedda kontrollskyldigheten är det inte heller på det sätt som föreslagits möjligt att ålägga länsstyrelsen på Åland någon övervakningsskyldighet.

Då riksdagen antog lagen med detta innehåll uppmärksamgjorde landskapsstyrelsen justitieministeriet och justitiekanslern på att den antagna lagen innehöll bestämmelser som stred mot självstyrelselagen.

Republikens president beslöt den 13 juli 2001 att inhämta utlåtande av högsta domstolen avseende om vissa bestämmelser i lotterilagen var förenliga med självstyrelselagen för Åland.

Högsta domstolen gav den 30 augusti 2001 ett enhälligt utlåtande med utförliga motiveringar till republikens president där man konstaterade att de ifrågavarande bestämmelserna inte överensstämde med behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket.

Republikens president beslöt i september att lämna lagen utan stadfästelse. Då lagen ånyo behandlades vidhöll landskapsstyrelsen i sina yttranden sin tidigare ståndpunkt. Riksdagen genomdrev lagen med de bestämmelser som stred mot självstyrelselagen, men hemställde samtidigt om att en proposition som upphäver de bestämmelser som strider mot självstyrelselagen i brådskande ordning skulle avlåtas så att de båda lagarna träder i kraft samtidigt.

8. Diskussioner med Sverige

Landskapsstyrelsen har fortsatt sina diskussioner med myndigheterna i Sverige genom utrikesdepartementet.

Landskapsstyrelsen har fortsatt sina diskussioner med svenska myndigheter och regeringsföreträdare, bl.a. statsminister Göran Persson. Statsminister Göran Perssons besök på Åland kom större uppmärksamhet att ägnas frågor med anknytning till Åland inom den svenska förvaltningen. Under perioden har frågan om möjligheten att spela på svenska ATG på Åland funnit sin lösning. Exempel på andra frågor där diskussionerna fortsätter mot en lösning är

- nedsättning av Ålands avgifter till det svenska regionalnätet för elförsörjning
- annan betygsskala för antagning till svensk högskola
- möjlighet att se svensk TV efter digitaliseringens införande
- förenkling av skattegränsförfarandet mellan Sverige – Åland.

9. Åland och Europeiska unionen

Under perioden har förts diskussioner om Ålands begränsade inflytande i EU, både internt i landskapsstyrelsen och i lagtinget. Landskapsstyrelsen har under perioden arbetat för att ytterligare förbättra den interna beredningen av EG-rättsakter och har även haft för avsikt att vid behov delta i arbetsgruppsmöten vid kommissionen och rådet samt i ministerrådsmöten. Landskapsstyrelsens strävan att i större utsträckning delta i ministerrådsmöten har orsakat problem, eftersom riksmyndigheterna i vissa fall har utestängt Åland från deltagande på den grunden att riksmyndigheterna inte ansett att frågor av intresse för landskapet skulle diskuteras vid ministerrådsmötet. Landskapsstyrelsen anser inte att det är acceptabelt att Åland utestängs från deltagande i ministerrådsmöten eller andra möten vid EU:s institutioner om landskapsstyrelsen gjort den bedömningen att det är befogat för landskapsstyrelsen att delta. Frågan om Ålands deltagande i ministerrådsmöten diskuterades vid ett kanslichefsmöte under hösten 2001 och denna fråga har också behandlats inom ramen för självstyrelselagsrevisionen.

Frågan om huruvida det så kallade Nicefördraget kommer att kräva lagtingets bifall eller inte har diskuterats under perioden och det kan konstateras att landskapsstyrelsen och riksmyndigheterna hade olika uppfattningar i frågan. Landskapsstyrelsen hävdade att lagtingets bifall skall inhämtas, eftersom fördraget innehåller sådana frågor som inverkar på områden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Denna fråga löstes så att lagtingets bifall till den ikraftträdelselag genom vilken Nicefördraget sätts i kraft inomstatligt inhämtades, även om det rådde oenighet mellan riket och landskapet om och på vilken grund bifallet skulle inhämtas.

Diskussionen om EU:s framtid och innehållet i kommande regeringskonferens (2004) startade under perioden. Landskapsstyrelsen har under perioden börjat förbereda landskapsstyrelsens ställningstagande genom att söka kontakter och se över eventuella samarbetsmöjligheter med andra lagstiftande regioner inom EU. Konstitutionella regioners regeringschefer hade ett möte i Liegè i november där lantrådet deltog. Vid mötet tillsattes ett arbetsutskott med representanter från konstitutionella regioner. Syftet med arbetsgruppen är att utarbeta gemensamma synpunkter inför framtidsarbetet och att förbereda nästa regeringschefskonferens.

Under 2001 har 62 stycken av kommissionens förslag till gemenskapsåtgärder diarieförts vid landskapsstyrelsen. Under samma period har 116 stycken EU-direktiv antagits. Landskapsstyrelsen notifierade, d.v.s. anmälde genomförande av gemenskapsrätt, 58 stycken direktiv under år 2001.

Under 2001 påbörjade kommissionen 32 stycken s.k. överträdelseförfaranden enligt artikel 226 i EG-fördraget mot Finland genom att skicka en officiell anmärkning. Kommissionen har under denna period i 13 fall fortsatt överträdelseförfarandet mot Finland genom att skicka ett motiverat yttrande. Kommissionen tillställde Finland i juli 2001 ett kompletterande motiverat yttrande gällande vårfågeljakten.

Kommissionen påbörjade en talan mot Finland vid EG-domstolen i två fall under 2001. Det ena av dessa fall rörde genomförande av rådets direktiv 96/61/EG på Åland. EG-domstolen avskrev detta mål i oktober 2001 efter att kommissionen hade återkallat sin talan. Kommissionen återkallade sin talan efter att Finland, indirekt landskapet, hade gjort en slutlig notifiering av direktivet.

10. Aftonskolan

Under augusti 2001 hölls diskussioner med både Sveriges statsminister Göran Persson och statsminister Paavo Lipponen i Mariehamn. Diskussionerna med statsminister Lipponen ledde till att regeringen beslöt att ha en särskilt aftonskola om åländska frågor vilken sedan kom att äga rum den 24 oktober 2001. De frågor landskapsstyrelsen tog upp var den pågående revisionen av självstyrelselagen, frågan om Åland i ett internationellt perspektiv, frågor rörande europeiska unionen och lagtingets medverkan vid godkännande av EU-fördrag. Inom området för den ekonomiska utvecklingen på Åland diskuterades självstyrelsens finansiering, den ekonomiska utvecklingen och Ålandsprotokollets tillämpning och sjöfartens konkurrensvillkor. Inga beslut fattas vid regeringens aftonskolemöten, men inställningen till att fortsätta diskutera för Ålands självstyrelse grundläggande utvecklingsfrågor var positiv och ledde till att en grupp tjänstemän under ordförandeskap av statssekreterare Rauno Saari fick i uppdrag att utreda de olika frågeställningarna och se vilka möjligheter som finns att komma vidare.

11. Nomenklatur för statistiska territoriella enheter (NUTS)

Landskapsstyrelsen har under året uppmärksammat riksmyndigheterna på att en ny EU-rättsakt bereds i vilken medlemsstaterna ges vissa arbetsuppgifter. Förordningen gäller fastställande av en nomenklatur för statistiska territoriella enheter. Landskapsstyrelsen har uppmanat riksmyndigheterna att i beredningen påtala att EG-regelverket ska beakta att det inom medlemsstaten Finland finns två parallella lagstiftande organ och därmed i vissa fall minst två behöriga myndigheter som kan påta sig gemenskapsrättsliga uppgifter. Beredningen av rättsakten fortsätter under år 2002 och följs upp av landskapsstyrelsen.

12. Parallellregisterlagen

Kommunikationsministeriet har under hösten 2001 förberett en ändring i parallellregisterlagen i syfte att passagerarfartygen ska bli stödberättigade samt för att utvidga statsstö-

det till sjöfarten. Av regeringens proposition till riksdagen kan konstateras att även en korrigering av 4 § har föreslagits i enlighet med landskapsstyrelsens tidigare skrivelser. Av motiveringarna framgår att man tagit hänsyn till Högsta domstolens utslag 29 juni 1993 avgörande av en meningsskiljaktighet mellan landskapet Åland och trafikministeriet rörande behörigheten att utge näringsstöd till handelssjöfarten. I propositionen har man även tagit hänsyn till Ålandsdelegationens utlåtande i ärendet samt ett utlåtande från justitieministeriet. Man konstaterar att självstyrelselagen ger en möjlighet för landskapet att bevilja stöd även i det fall det är fråga om riksbehörighet.

Lagförslaget har ännu inte slutbehandlats i riksdagen.

13. Avtal med jord- och skogsbruksministeriet

Ålands landskapsstyrelse inledde formella förhandlingar med jord- och skogsbruksministeriet i september 1999, efter att ha haft informella diskussioner under en längre tid, gällande hanteringen av medel ur garantidelen ur Europeiska utvecklings och garantifonden för jordbruket. Enligt gällande EG-regelverk skall medel ur nämnda fonds garantidel hanteras via ett ackrediterat utbetalningsställe enligt mycket noga reglerade riktlinjer. Utgångspunkten i förhandlingsarbetet var att landskapsstyrelsen skulle sköta så mycket som möjligt inom hanteringen av de medel som är landskapsstyrelsens ansvar (EU:s delfinansiering av miljö-, LFA- och startstöd) utan att administrationssystemet skulle stå i strid med EU-rätten och självstyrelselagen.

Förhandlingarna resulterade i en modell där ansvaret för förvaltningsuppgifterna kring hanteringen av medel ur jordbrukets garantidel regleras i en överenskommelseförordning. Efter godkännande av förordningen kommer Ålands landskapsstyrelse och jord- och skogsbruksministeriet att underteckna ett administrationsavtal och formellt inleda samarbetet kring hanteringen av dessa EU-medel.

14. Utvärderingen av det ekonomiska systemet

Arbetsgruppen med uppgift att utvärdera självstyrelsens nuvarande ekonomiska system har fortsatt sitt arbete under denna period. Utredningen har ännu inte färdigställts.

15. Utbildningsavdelningen

Landskapsstyrelsen och undervisningsministeriet har fört diskussioner kring tillvägagångssättet för att uppnå ett klarläggande av examinas formella ställning, särskilt för yrkeshögskolan, mot bakgrund av en utredning av förhållandet mellan Ålands och rikets lagstiftning.

Bilaga 8. Landskapets resultat- och balansuträkning samt budgetjämförelse

RESULTATRÄKNING

	01.01. - 31.12.2000		01.01. - 31.12.2001	
Verksamhetens intäkter				
Intäkter av verksamheten	85 368 914,50		88 691 906,90	
Hysesintäkter och ersättningar	4 982 565,06		6 183 145,65	
Verksamhetens övriga intäkter	<u>2 145 274,98</u>	92 496 754,54	<u>2 724 933,22</u>	97 599 985,77
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	- 431 922 555,28		- 465 407 008,39	
Material och förnödenheter	- 76 808 171,80		- 81 461 941,34	
Hyror	- 10 754 691,91		- 13 592 403,26	
Inköp av tjänster	- 170 571 072,23		- 156 991 336,06	
Övriga kostnader	- 14 601 797,66		- 15 507 290,03	
Överföring av kostnader för aktivering	<u>53 641 078,44</u>	-651 017 210,44	<u>25 409 128,05</u>	-707 550 851,03
Resultat I		-558 520 455,90		-609 950 865,26
Avskrivningar	- 50 361 284,26	-50 361 284,26	- 56 381 877,85	-56 381 877,85
Resultat II		-608 881 740,16		-666 332 743,11
Finansiella intäkter och kostnader				
Finansiella intäkter	64 934 196,10		67 740 288,39	
Finansiella kostnader	- 5 418 316,05	59 515 880,05	- 5 705 906,08	62 034 382,31
Resultat III		-549 365 860		-604 298 361
Extraordinära intäkter och kostnader				
Extraordinära intäkter	380 542,70		1 204 814,76	
Extraordinära kostnader	- 3 740 206,24	-3 359 663,54	- 10 331 264,85	-9 126 450,09
Resultat IV		-552 725 524		-613 424 811
Pensionsintäkter och -kostnader				
Pensionsintäkter	32 500 000,00		35 000 000,00	
Pensionskostnader	- 67 642 981,79	-35 142 981,79	- 72 687 196,48	-37 687 196,48
Resultat V		-587 868 505		-651 112 007

Bilaga 8. Landskapets resultat- och balansuträkning samt budgetjämförelse

RESULTATRÄKNING

	01.01. - 31.12.2000		01.01. - 31.12.2001	
Verksamhetens intäkter				
Intäkter av verksamheten	85 368 914,50		88 691 906,90	
Hysesintäkter och ersättningar	4 982 565,06		6 183 145,65	
Verksamhetens övriga intäkter	<u>2 145 274,98</u>	92 496 754,54	<u>2 724 933,22</u>	97 599 985,77
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	- 431 922 555,28		- 465 407 008,39	
Material och förnödenheter	- 76 808 171,80		- 81 461 941,34	
Hyror	- 10 754 691,91		- 13 592 403,26	
Inköp av tjänster	- 170 571 072,23		- 156 991 336,06	
Övriga kostnader	- 14 601 797,66		- 15 507 290,03	
Överföring av kostnader för aktivering	<u>53 641 078,44</u>	-651 017 210,44	<u>25 409 128,05</u>	-707 550 851,03
Resultat I		-558 520 455,90		-609 950 865,26
Avskrivningar	- 50 361 284,26	-50 361 284,26	- 56 381 877,85	-56 381 877,85
Resultat II		-608 881 740,16		-666 332 743,11
Finansiella intäkter och kostnader				
Finansiella intäkter	64 934 196,10		67 740 288,39	
Finansiella kostnader	<u>- 5 418 316,05</u>	59 515 880,05	<u>- 5 705 906,08</u>	62 034 382,31
Resultat III		-549 365 860		-604 298 361
Extraordinära intäkter och kostnader				
Extraordinära intäkter	380 542,70		1 204 814,76	
Extraordinära kostnader	<u>- 3 740 206,24</u>	-3 359 663,54	<u>10 331 264,85</u>	-9 126 450,09
Resultat IV		-552 725 524		-613 424 811
Pensionsintäkter och -kostnader				
Pensionsintäkter	32 500 000,00		35 000 000,00	
Pensionskostnader	<u>- 67 642 981,79</u>	-35 142 981,79	<u>- 72 687 196,48</u>	-37 687 196,48
Resultat V		-587 868 505		-651 112 007

Överföringar

Intäkter					
Europeiska Unionen	19 713 480,92			23 694 634,89	
Återbetalning av överföringar	201 327,85			252 577,59	
Övriga överföringsintäkter	<u>5 157 702,23</u>	25 072 511,00		<u>1 487 010,67</u>	25 434 223,15
Kostnader					
Undervisning, kultur och idrott	- 101 946 992,22			- 93 494 167,10	
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	- 150 805 772,51			- 167 973 792,41	
Arbetsmarknad	- 3 207 446,88			- 2 258 169,78	
Primärnärings	- 59 333 696,77			- 56 956 369,38	
Övrigt näringsliv	- 20 001 943,82			- 23 048 334,19	
Bostadsproduktion	- 2 677 627,67			- 5 610 555,97	
Allmänna stöd	- 36 615 515,00			- 40 319 478,00	
Övriga överföringskostnader	<u>- 68 279 182,01</u>	-442 868 176,88		<u>- 29 196 116,49</u>	-418 856 983,32
Resultat VI		-1 005 664 171,32			-1 044 534 767,54
Skatter och intäkter av skattenatur					
Avräkningsbelopp	1 008 056 538,20			973 184 459,75	
Skattegottgörelse	66 613 172,00			53 590 978,00	
Återbäring av lotteriskatt	4 519 253,00			5 291 914,00	
Apoteksavgifter	2 716 927,00			2 490 823,00	
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	<u>28 479,00</u>	1 081 934 369,20		<u>16 577,98</u>	1 034 574 752,73
Resultat före fonderingar och reserveringar		76 270 197,88			-9 960 014,81
Fonderingar och reserveringar					
Ökning/minskning av utjämningsfond	<u>-</u>	-		<u>-</u>	-
Räkenskapsperiodens överskott / underskott		<u>76 270 197,88</u>			<u>-9 960 014,81</u>

BALANSRÄKNING

AKTIVA	31.12.2000	31.12.2001
BESTÅENDE AKTIVA		
LANDSKAPSEGENDOM		
Jord- och vattenområden	757 233,28	2 412 233,28
Byggnader	130,00	5 576 853,02
Övrig landskapsegendom	469 894,26	616 870,93
	1 227 257,54	8 605 957,23
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR		
Immateriella tillgångar		
Immateriella rättigheter	3 904 461,32	4 300 674,55
Övriga utgifter med lång verkningstid	266 636,95	86 975,22
	4 171 098,27	4 387 649,77
Materiella tillgångar		
Jord- och vattenområden	17 001 082,00	16 969 074,72
Byggnadsjord- och vattenområden	2 316 893,00	2 576 902,01
Byggnader	282 865 729,71	360 967 859,45
Konstruktioner	2 958 333,37	2 558 333,40
Vägar och infrastruktur	668 855 242,86	683 257 001,06
Maskiner och inventarier	160 590 407,84	158 726 577,25
Övriga materiella tillgångar	-	99 500,00
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	123 243 396,48	27 079 201,38
	1 257 831 085,26	1 252 234 449,27
Värdepapper ingående i anläggningstillgångarna och övriga långfristiga placeringar		
Aktier	91 440 714,69	99 244 548,07
Andelar	531 300,00	532 200,00
Grundkapital i Posten på Åland	46 149 242,62	54 997 579,06
Landskapet Ålands pensionsfond	551 862 262,60	596 558 082,22
	689 983 519,91	751 332 409,35

RÖRLIGA AKTIVA			
FÖRVÄLTADE MEDEL	603 625,28	603 625,28	3 616 152,05
Förvärlade medel			
OMSÄTTNINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR			
Omsättningsstillgångar			
Material och förnödenheter	4 215 941,32		4 117 783,97
Övriga omsättningsstillgångar	63 948,50	4 279 889,82	34 310,43
Finansieringsstillgångar			
Långfristiga fordringar	364 890 466,73		352 832 828,81
Lånefordringar	11 142 565,00	376 033 031,73	12 135 647,50
Lånefordringar PAF			364 968 476,31
Kortfristiga fordringar			
Försäljningsfordringar	9 281 805,25		7 570 394,43
Lånefordringar	28 315 197,54		36 534 060,13
Resultatregleringar	68 755 821,22		44 497 685,19
Övriga kortfristiga fordringar	-	106 352 924,01	-
Värdepapper ingående i finansieringsstillgångarna och övriga kortfristiga placeringar			
Kortfristiga placeringar	515 269 274,37	515 269 274,37	489 833 890,79
Kassa och banktillgodohavanden samt övriga finansieringsstillgångar			
Kassa och banktillgodohavanden	28 075 108,00	28 075 108,00	43 113 356,31
	2 983 826 814,19		3 010 846 575,23

PASSIVA	31.12.2000		31.12.2001	
EGET KAPITAL				
Landskapets kapital				
Landskapet kapital	7 804 539,29		88 523 396,29	
Förändring av eget kapital Posten på Åland	4 448 659,12		8 848 336,44	
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	76 270 197,88	88 523 396,29	-	87 411 717,92
Fondernas kapital				
Fondernas kapital	638 094 331,20	638 094 331,20	683 075 047,93	683 075 047,93
Penningautomatmedel				
Penningautomatmedel	44 163 548,93	44 163 548,93	25 368 564,06	25 368 564,06
OBLIGATORISKA RESERVERINGAR				
Obligatoriska reserveringar	41 442 885,06	41 442 885,06	44 368 288,71	44 368 288,71
VÄRDERINGSPOSTER				
Värderingsposter	297 022,48	297 022,48	1 039 419,43	1 039 419,43
FÖRVALTAT KAPITAL				
Förvaltad kapital	905 802,75	905 802,75	3 884 021,81	3 884 021,81
FRÄMMADE KAPITAL				
Långfristigt främmande kapital				
Skuldförbindelselån	42 487 359,00		39 122 697,38	
Skuldförbindelselån PAF	11 142 565,00		12 135 647,50	
Pensionsansvarsskuld	2 000 000 000,00	2 053 629 924,00	2 000 000 000,00	2 051 258 344,88
Kortfristigt främmande kapital				
Skuldförbindelselån	3 669 991,70		5 589 539,00	
Erhållna förskott	10 600,00		32 344,94	
Leverantörsskulder	46 452 278,38		39 181 501,13	
Resultatregleringar	66 637 033,40	116 769 903,48	69 637 785,42	114 441 170,49
		2 983 826 814,19		3 010 846 575,23

SAMMANDRAG AV BUDGETUPPFÖLJNINGEN ÅR 2001

	BUDGET	INKOMSTER UTGIFTER	JÄMFÖRELSE MOT BUDGET	INDRAS ÅR 2001	OVERFÖRES TILL ÅR 2002
BUDGETINKOMSTER:					
LAGTINGET	15000,00	24434,44	-9434,44		0,00
LANDSKAPSSTYRELSEN	1128000,00	1020696,22	107303,78		176000,00
KANSLIÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	19969000,00	17784578,59	2184421,41		3800000,00
FINANSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	67330000,00	67454518,10	-124518,10		0,00
SOCIAL- OCH MILJÖÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	43163000,00	45568544,01	-2405544,01		0,00
UTBILDNINGS- OCH KULTURÄVDELNINGENS FÖRVALTNING	18689000,00	17437412,74	1251587,26		2319994,00
NÄRINGSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	29297000,00	22494699,27	6802300,73		8078046,00
TRAFIKÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	9854000,00	10065063,21	-211063,21		0,00
SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIERINGSINKOMSTER	1198548000,00	1228157777,18	-29609777,18	0,00	0,00
TOTALT	1387993000,00	1410007723,76	-22014723,76		14374040,00
BUDGETUTGIFTER:					
LAGTINGET	12554000,00	-11991509,19	562490,81	132971,65	447121,00
LANDSKAPSSTYRELSEN	13292000,00	-9979038,70	3312961,30	971432,63	2480235,00
KANSLIÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	94241000,00	-64895901,85	29345098,15	2237241,15	27113807,00
FINANSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	167004000,00	-134288650,93	32715349,07	17713018,07	15002331,00
SOCIAL- OCH MILJÖÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	461624000,00	-439594726,35	22029273,65	2600369,56	19483364,00
UTBILDNINGS- OCH KULTURÄVDELNINGENS FÖRVALTNING	308778000,00	-271538473,20	37239526,80	4530605,44	33535738,00
NÄRINGSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	163061000,00	-106353457,98	56707542,02	12899523,61	43814869,00
TRAFIKÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	142484000,00	-132485522,43	9998477,57	107190,04	9956764,00
FINANSIERINGSUTGIFTER	24955000,00	-22773375,47	2181624,53	2181624,53	0,00
TOTALT	1387993000,00	-1193900656,10	194092343,90	43373976,68	151834229,00
BUDGETINKOMSTER ÅR 2001	1410007723,76				
BUDGETINKOMSTER SOM RESERVERATS UNDER ÅR 2001	14374040,00				
TOTALA BUDGETINKOMSTER UNDER ÅR 2001	1424381763,76				
BUDGETUTGIFTER ÅR 2001	-1193900656,10				
BUDGETUTGIFTER SOM RESERVERATS UNDER ÅR 2001	-151834229,00				
TOTALA BUDGETUTGIFTERNA UNDER ÅR 2001	-1345734885,10				
BUDGETÖVERSKOTT UNDER ÅR 2001	78646878,66				
BUDGETERAT ÖVERSKOTT	18855000,00				
ÖVERSKOTTEN SAMMANLAGT	97501878,66				

BUDGETJÄMFÖRELSE 2000-2001
Landskapets budgetinkomster och utgifter inklusive överföringar av anslag år 2000 - 2001

	Bokslut 2000	Bokslut 2001	Budget 2001	+ överskridning - underskridning
INKOMSTER				
Lagtinget	19 207,94	24 434,44	15 000,00	9 434,44
Landskapsstyrelsen	1 034 319,73	1 196 696,22	1 128 000,00	68 696,22
Kansliavdelningens förvaltningsområde	19 384 227,91	21 584 578,59	19 969 000,00	1 615 578,59
Finansavdelningens förvaltningsområde	92 192 783,24	67 454 468,10	67 330 000,00	124 468,10
Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	46 688 469,00	45 568 544,01	43 163 000,00	2 405 544,01
Utbildnings-och kulturavdelningens förvaltningsomr:	12 592 515,84	19 757 406,74	18 689 000,00	1 068 406,74
Näringsavdelningens förvaltningsområde	8 946 228,08	30 572 745,27	29 297 000,00	1 275 745,27
Trafikavdelningens förvaltningsområde	12 019 503,79	10 065 063,21	9 854 000,00	-
Skatter och avgifter av skattenatur,inkomster av lån och finansieringsinkomster	1 243 558 773,72	1 228 575 930,43	1 198 548 000,00	30 027 930,43
	1 436 436 029,25	1 424 799 867,01	1 387 993 000,00	36 384 740,59
UTGIFTER				
Lagtinget	12 041 117,02	12 438 630,19	12 554 000,00	-
Landskapsstyrelsen	12 742 908,48	12 459 273,70	13 292 000,00	-
Kansliavdelningens förvaltningsområde	104 893 687,06	92 009 708,85	94 241 000,00	-
Finansavdelningens förvaltningsområde	205 857 784,02	149 290 981,93	167 004 000,00	-
Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	441 070 282,04	459 078 090,26	461 624 000,00	-
Utbildnings-och kulturavdelningens förvaltningsomr:	277 028 725,01	305 060 078,63	308 778 000,00	-
Näringsavdelningens förvaltningsområde	135 727 679,91	150 168 326,98	163 061 000,00	-
Trafikavdelningens förvaltningsområde	145 416 235,39	142 442 286,43	142 484 000,00	-
Finansieringsutgifter	57 621 102,36	22 773 374,77	24 955 000,00	-
	1 392 399 521,29	1 345 720 751,74	1 387 993 000,00	- 42 272 248,26
ÖVERSKOTT	44 036 507,96	79 079 115,27		

Bilaga 9. Åtgärder med anledning av revisorernas berättelse för år 2000

Kansliavdelningens förvaltningsområde

Jämställdhetsarbetet

I revisorernas berättelse för år 2000 anmodar landskapsrevisorerna landskapsstyrelsen att överväga en precisering av jämställdhetsinspektörens arbetsuppgifter så att inspektören skulle få en tydligare koordinerande roll vad gäller jämställdhetsarbetet i landskapet och inte onödigtvis påförs operativa uppgifter som primärt borde ankomma på andra myndigheter eller organisationer. I anledning av revisorernas påpekande kan konstateras att landskapsstyrelsen tagit initiativ till en precisering av jämställdhetsinspektörens uppgifter och att det arbetet har påbörjats. Landskapsstyrelsen konstaterar vidare att de i granskningen nämnda operativa uppgifter som jämställdhetsinspektören utförde var ett tillfälligt arrangemang.

Ålands polisdistrikt - förundersökning av brott

Landskapsstyrelsen kan konstatera att de synpunkter som har framkommit rörande förundersökningen av brott kommer att beaktas i den utredning om avräkningssystemet som är under arbete.

Finansavdelningens förvaltningsområde

Landskapets budget för år 2000

Landskapsrevisorerna konstaterar att de årligen återkommande budgetöverskotten, de nya verksamhetsutgifterna (VR) och förekomsten av outnyttjade reservationsanslag fortsättningsvis inverkar förhöjande på likviditeten. Landskapsrevisorerna betonar därför på nytt betydelsen av en effektiv budgetplanering och -uppföljning, där tidsaspekten för förverkligandet av anslagsanvändningen under olika budgetmoment beaktas och redovisas effektivt. Revisorerna har därtill noterat att landskapsstyrelsen nu aktivt arbetat för att utveckla målformuleringarna i budgeten och följa upp dem i berättelsen och stöder landskapsstyrelsens fortsatta strävan att utveckla och förbättra målformuleringarna i budgeten och redovisningen av desamma i landskapsstyrelsens berättelse. Landskapsrevisorerna betonar emellertid speciellt att också tidsaspekten i form av en tidsplan bör redovisas såväl i budgeten som vid redovisningen i berättelsen.

Landskapsstyrelsen kan konstatera att överföringarna i bokslutet har skärpts till men att det trots det är betydande belopp som överförs i bokslutet. Även i budgetberedningen beaktas tillgängliga medel i allt högre grad vid dimensioneringen av anslagen. För byggprojekt föreslås anslag för byggande i allmänhet först när det på ett trovärdigt sätt kan påvisas att projektet är så långt kommet att det kan inledas under året. I samband med budgeteringen av speciellt större utgifter och projekt anges en ungefärlig tidsplan för förverkligande under respektive moment. Därtill ingår en översikt över landskapets investeringsplaner som bifogas grundbudgeten. Rörande anslag för verksamhetsutgifter upptas årsvisa anslag vilka är dimensionerade enligt de målsättningar som finns för året. Vid förverkligandet av i budgeten angivna målsättningar kan det uppstå tidsförskjutningar av olika orsaker. Redogörelser för dessa anges i landskapsstyrelsens berättelse.

Landskapsandelssystemet

Landskapsrevisorerna föreslår att i samband med att fördelningen av samfunds- och kapitalinkomstskatt ses över att också landskapsandelssystemets utfall analyseras. Landskapsstyrelsen kan konstatera att det arbetet pågår på basis av den utredning om uppföljning av kommunernas ekonomi och landskapsandelarna 1997 - 1999 som har färdigställts.

Landskapsrevisorerna anser vidare att det vore till fördel att vidga den redan beställda ÅSUB-utredningens uppdrag ("Uppföljning av kommunernas ekonomi och landskapsandelarna 1997-1999", se ovan) med en översyn av landskapets och kommunernas utgifts- och inkomstutveckling för hela den tid som gått sedan det nya landskapsandelssystemet trädde i kraft. Landskapsstyrelsen kan konstatera att det i utredningen ingår en sammanfattning av tidigare uppföljningsresultat. Landskapsstyrelsen anser att det i det här skedet ger en tillräcklig överblick över hur systemet har utfallit men överväger ytterligare behov av utredningsarbete i den mån reformarbetet visar att det skulle vara behövligt.

Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

Samarbetet med Folkpensionsanstalten i fråga om barnbidrag och bostadsbidrag

Revisorerna efterlyser att omfattningen och utvecklingen av barnbidrags- och bostadsbidragsärenden närmare redovisas i förvaltningsberättelsen. Landskapsstyrelsen har tagit in vissa uppgifter om omfattningen och utvecklingen av barnbidrags- och bostadsbidragsärenden i landskapsstyrelsens berättelse för år 2001.

Miljöhälsovården

Det är enligt revisorernas åsikt viktigt att utredningsarbetet fortsätter och fördjupas så att en klar och ändamålsenlig förvaltningsmodell för miljöhälsovården kan göras upp i enlighet med de intentioner som tidigare redovisats för lagtinget. Landskapsstyrelsen har den 13 mars 2001 tillsatt en sakkunniggrupp med uppgift att utarbeta förslag till samordning av miljöhälsovårdens uppgifter vid landskapsstyrelsen och Ålands hälso- och sjukvård. Gruppens mandat utgår 1 juni 2002.

Ålands hälso- och sjukvård

Den verksamhet som Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) bedriver genom projektet "LEVA" är enligt revisorernas åsikt en naturlig del av ÅHS:s verksamhet. Eftersom en omfattande förebyggande och hälsofrämjande verksamhet bedrivs inom projektet med många delprojekt och med ett brett tvärsektorielt deltagande och engagemang borde man enligt revisorernas uppfattning i ÅHS:s verksamhetsberättelse och i hälso- och sjukvårdsplanen något bredare och mera informativt redogöra för projektet. Landskapsstyrelsen har erfarit att styrelsen har för avsikt att på sätt som revisorerna efterlyser redogöra för projektet i berättelsen för år 2001 och hälso- och sjukvårdsplanen för år 2003.

Revisorerna förenar sig i lagtingets bedömning om att landskapsstyrelsen bör överväga att i framtiden, då planeringen av större byggnadsprojekt inleds, uppta ett grundslag för att igångsätta projekteringen varefter en förstudie kan utarbetas med hjälp av byggnadsteknik och annan expertis. Först då förstudien föreligger bör kostnadsberäkningar utföras varefter det bedöms om fortsatt projektering bör vidtas. Landskapsstyrelsen avser att ta det föreslagna systemet till övervägande men konstaterar samtidigt att det kan leda till en tidsutdräkt i förverkligandet av projekten eller ett behov av att föra stora byggnadsprojekt till lagtinget i samband med tilläggsbudgeter.

Revisorerna anser att landskapsstyrelsen bör överväga om det vore ändamålsenligt att planen för hälso- och sjukvården skulle utvecklas med ett flerårigt investeringsprogram.

Landskapsstyrelsen konstaterar att såväl den treårsöversikt som den investeringsplan som ingår i hälso- och sjukvårdsplanen omfattar budgetåret jämte de två följande åren. Landskapsstyrelsen anser även att det är en fördel om dessa är koordinerade då treårsöversikten behandlar landskapets ekonomiska situation som helhet.

Enligt revisorernas åsikt skulle en bättre planmässighet kunna uppnås och sakkunnigbedömningar i ett tidigare skede kunna göras om landskapsstyrelsens byggnadsbyrå i högre grad kunde ta del i samordning och förstudiearbeten vad gäller väsentliga byggnadsprojekt med landskapsfinansiering. I arbetet kring den aktuella fastighetsutvecklingsplanen har även en tjänsteman från byggnadsbyrån deltagit. Landskapsstyrelsen såväl som styrelsen för ÅHS avser att fortsätta ett liknande samarbete.

Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

Upphandling av konsulttjänster

Landskapsrevisorerna konstaterar att det aktuella konsultuppdraget visserligen är av specialiserad natur och att tillräcklig lokal sakkunskap kan vara svår att få fram. Revisorerna anser likväl att uppdraget var av den storleksordningen att landskapsstyrelsen bör följa de egna direktiven om upphandling. Alternativa lösningar kunde mera aktivt ha sökts vid upphandlingen av uppdraget, exempelvis genom annonsering i fackpress. Landskapsstyrelsen konstaterar att alternativa lösningar kunde ha sökts vid upphandlingen av uppdraget, men i detta specifika fall skulle detta ha inneburit en fördröjning av projektstarten mot bakgrunden av det stora behovet att lösa skolornas akuta utrymmesbehov.

Ålands vårdinstitut

Landskapsrevisorerna har konstaterat att vårdinstitutets utrymmen i vissa avseenden är otillräckliga och oändamålsenliga i förhållande till undervisningens nuvarande dimensionering. Upphyrning av utrymmen utanför skolbyggnaden medför både kostnader och praktiska problem. En fortsatt beredning av institutets utrymmesfråga bör därför ges tillräcklig prioritet.

Landskapsstyrelsen har eftersträvat en helhetssyn över landskapets skolor där förslaget att få möjlighet till samutnyttjande av vissa utrymmen för yrkesskolans och vårdinstitutets behov diskuterats. I och med att klarhet nu nåtts i att yrkesskolans tomtmark skall utnyttjas för en tillbyggnad för träningsundervisningen samt annan till yrkesskolan hörande verksamhet har landskapsstyrelsen för avsikt att prioritera den så viktiga vårdutbildningen och dess utrymmesbehov. De fukt- och eventuella mögelskador i vårdinstitutets byggnad, som åtgärdas av byggnads- och brandskyddsbyrån, skapar svårigheter inför framtida planering. Skadornas omfattning kan medföra icke förutsedda konsekvenser.

Näringsavdelningens förvaltningsområde

Näringsstödets administration och kontroll

Landskapsrevisorerna framhåller att det är av yttersta vikt att landskapsstyrelsen följer gällande bestämmelser och villkor då stöd beviljas och att landskapsstyrelsen fortlöpande kontrollerar att beviljat stöd används för avsett ändamål. Landskapsrevisorerna har konstaterat att landskapsstyrelsens handläggning av beviljande av näringsstöd, administrationen och kontrollen av detta stöd samt vidtagande av åtgärder på grund av inrapporterade oriktigheter har varit bristande och fördröjda ifråga om beviljande och utbetalning av stöd till en motorkryssare. Revisorerna framhåller att landskapsstyrelsen inte har rätt att avvika från de regler och normer som gäller för stödet.

Landskapsrevisorerna anser vidare att landskapsstyrelsen omedelbart bör vidta åtgärder då oriktigheter inrapporteras så att stödet handläggs av ansvariga så snart som möjligt inför landskapsstyrelsens beslut om eventuella åtgärder med anledning av inrapporteringen eller anmärkningen. I fallet med motorkryssaren var även landskapsstyrelsens beslut om stöd bristfälligt såtillvida att stöd beviljats även för utgifter som inte var stödberättigade till följd av att de inträffat före stödansökan och före EU-anslutningen.

I anledning av landskapsrevisorernas påpekande rörande det granskade stödärendet konstaterar landskapsstyrelsen att det har åtgärdats och stödet har betalats tillbaka till landskapsstyrelsen. I sammanhanget har landskapsstyrelsen konstaterat att de regelverk som reglerar rätten att kräva tillbaka stöd i vissa avseenden är otydliga vilket landskapsstyrelsen anser att kan komma att kräva lagstiftningsåtgärder. Landskapsstyrelsen konstaterar vidare att det lagts ner ett stort arbete på att upprätta regelverk och förbättra rutinerna för hur stödärenden skall hanteras. Landskapsstyrelsen är dock medveten om att rutinerna för uppföljning av alla sorters stödärenden ytterligare behöver utvecklas. Landskapsstyrelsen har inledningsvis lagt tyngdpunkten på uppföljning av strukturfondsprogrammen.

Trafikavdelningens förvaltningsområde

Trafiksäkerhetsarbetet

Landskapsrevisorerna konstaterar att trafiksäkerhetsarbetet och trafiksäkerhetskonsulentens verksamhet omorganiserats från och med år 2000. Revisorerna efterlyser därför en redogörelse för verksamheten i förvaltningsberättelsen. Revisorerna konstaterar vidare att det hade funnits orsak att i samband med omorganiseringen uppgöra en tydligare arbetsbeskrivning för trafiksäkerhetskonsulenten. Landskapsstyrelsen konstaterar att en kort beskrivning av trafiksäkerhetsarbetet under år 2001 ingår i berättelsen. Trafiksäkerhetskonsulentens arbetsuppgifter är beskrivna förutom i beslutet om tjänstens inrättande även i utnämningensbrevet för den nuvarande tjänsteinnehavaren samt i ett förslag till tjänstebeskrivning. Avsikten är även att komplettera LF om landskapsstyrelsens allmänna förvaltning vad gäller den aktuella tjänsten. Såsom landskapsrevisorerna konstaterar i sin berättelse upptar det avtal som har ingåtts mellan landskapsstyrelsen och Trafikskyddet r.f. en bred uppgiftsförteckning för trafiksäkerhetskonsulenten.

Stöd för färskvarutransporter och lastbilstransporter till skärgården

Landskapsrevisorerna konstaterar att flera oklarheter finns kring landskapsstyrelsens beslut att bevilja stöd för lastbilstransporter och stöd för färskvarutransporter till skärgården. Anslagens anknytning till budgeten är svag och saknas helt till en viss del. Någon upphandling av transporttjänsterna har inte förekommit. Det finns också orsak att granska stödets förenlighet med EG-rätten. Revisorerna rekommenderar därför att landskapsstyrelsen inför kommande budgetering gör en helhetsbedömning av anslagens natur med tanke på ändamålsenligheten och lagligheten av dem. I anledning av landskapsrevisorernas skrivning rörande stöd för färskvarutransporter och lastbilstransporter till skärgården kan landskapsstyrelsen framföra att frågan om fortsatt stöd med landskapsmedel för lastbilstransporter samt för stöd för färskvarutransporter till de 6 skärgårdskommunerna har beretts av en arbetsgrupp tillsammans med EU-enheten. Representanter för landskapsstyrelsen besökte i oktober 2001 DG transport vid EU-kommissionen i Bryssel. Vid besöket redogjordes för det nuvarande systemet med utbetalning av ersättning för transporter till skärgården. I samband med besöket konstaterades att frågan egentligen gäller stöd för allmännyttiga tjänster enligt artikel 16 i Romfördraget.

Besöket utmynnade i ett beslut av landskapsstyrelsen den 10 januari 2002 om att inhämta kommissionens synpunkter på landskapsstyrelsens sätt att se på tjänster i allmänhetens intresse och på vilket sätt landskapsstyrelsen avser att fortsättningsvis tillhandahålla de aktuella tjänsterna från fasta Åland till den åländska skärgården. Något svar på landskapsstyrelsens begäran om utlåtande har inte erhållits vid tiden för beredningen av landskapsstyrelsens berättelse.

I budgeten för år 2002 finns 160.000 euro upptaget för transportsystem i skärgården vilket innebär att stödet för lastbilstransporter till skärgården enligt ingånget avtal samt merkostnaderna för färskvarutransporter till skärgården mot redovisning fortsättningsvis utbetalas.

Bilaga 10. Landskapets arrenden 2001

Lägenhetens namn	Odlad areal	Arrende tid	Arrendebelopp
Haga kungsgård	76,7 ha	14.3.1992-14.3.2002	15.100
Grelsby kungsgård.....			8.026
Kastelholms kungsgård..... + golfbanan	8,2 ha	-30.4.2027	23.638
Bomarsunds gård	45,9 ha	14.3.1997-14.3.2002	6.733
Bergs gård.....	15,7 ha	14.3.1999-14.3.2003	3.717
Vestergård	11,2 ha	14.3.1998-14.3.2003	1.480
Övriga arrendeområden			14.673
Försöksväxthuset i Brändö..			9.121
Jaktarrenden.....			6.821
Summa			89.309

Bilaga 11. Det privata skogsbruket 1. Stämpling och avverkningsplanering 2001

Förnyelseavverkningar			Bestånds- vårdande avverkning	Summa stämpling ha och %
Kalavverkning	Skärm- och fröträdsställning	Summa		
163 ha 15,2 %	206 ha 19,2 %	369 ha 34,5 %	702 ha 65,5 %	1.071 ha 100 %

Bilaga 12. Landskapets egna skogar 2001 1. Avverkningar 2001

Lägenhet	Fröträds- ställningar	Skärm- ställningar	Kal- avverkning	Förnyelse totalt	Avverkning av över- ståndare	Gallring	Skötsel- avverknin- gar Totalt	Avverk- ningar totalt
	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
Haddnäs					3,5		3,5	3,5
Bredbolstad			1,3	1,3				1,3
Pehrsberg						0,5	0,5	0,5
Strömsvik			0,2	0,2		3,2	3,2	3,4
Kastelholm			0,3	0,3	2,5	2,8	5,3	5,6
Vestergård					1,2		1,2	1,2
Grelsby					2,5	5,0	7,6	7,6
Bomarsund					3,9	4,3	8,2	8,2
Borgö					0,6		0,6	0,6
Sammanlagt	0,0	0,0	1,8	1,8	14,3	15,8	30,1	31,9

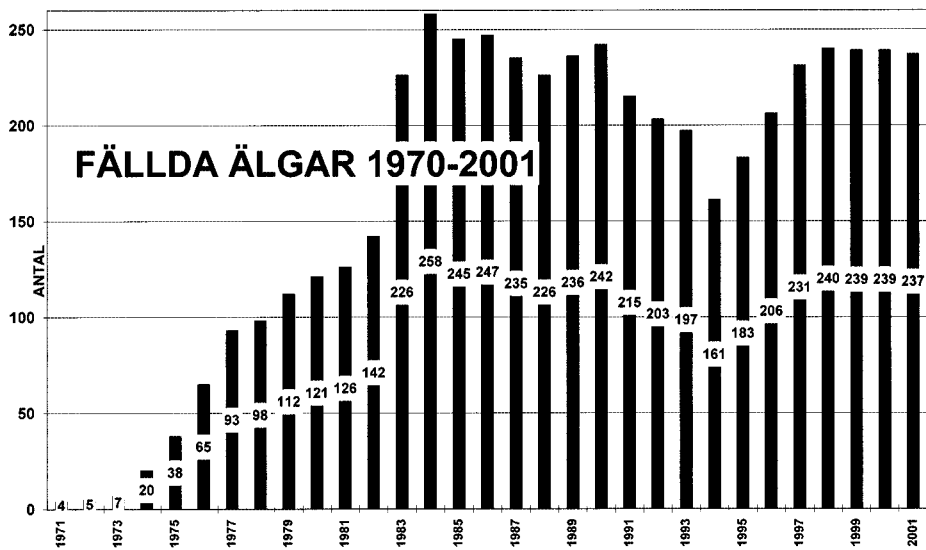
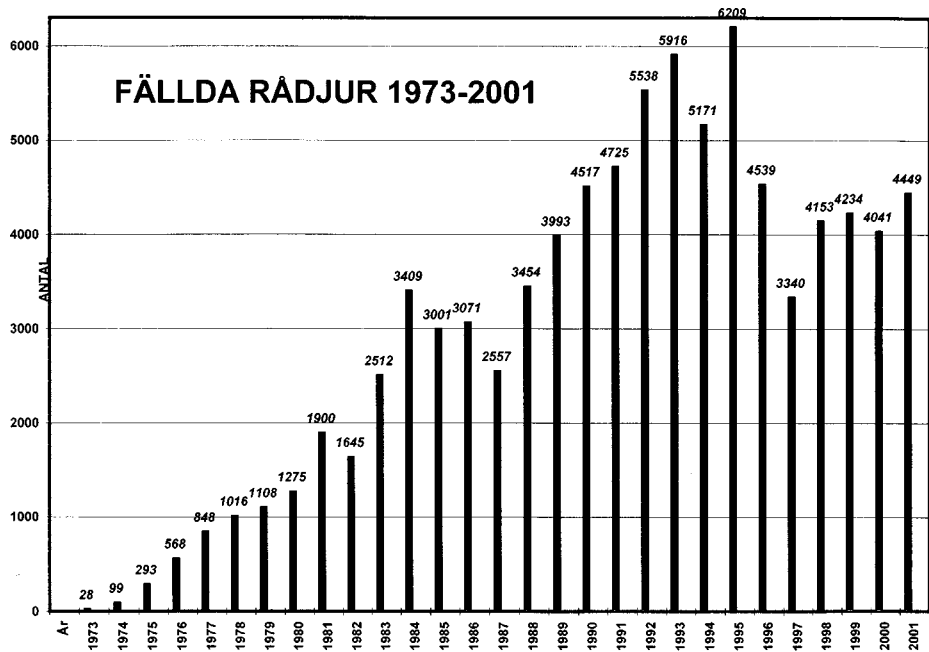
2. Försäljningar 2001

Lägenhet	Barrmassa m3	Björkmassa m3	Lövmassa m3	Talltimmer m3	Grantimmer m3	Björktimmer m3	Sammanlagt
Kastelholm	555,8	76,7	24,5	83,6	72,8	4,7	818,1
Pehrsberg	15,3	-	6,0	-	-	-	21,3
Haga	-	17,5	-	-	-	-	17,5
Grelsby	203,4	54,0	25,7	136,7	5,0	-	424,8
Vestergård	15,4	-	-	26,6	-	-	42,0
Bomarsund	198,7	6,2	17,6	90,0	20,0	-	332,5
Bredbolstad	2,8	173,6	38,8	-	1,7	47,8	264,7
Haddnäs	152,1	1,3	1,6	189,2	3,9	-	348,1
Strömsvik	84,3	4,5	-	66,6	31,3	-	186,7
Borgö	48,2	-	-	15,2	3,9	-	67,3
Berg	99,3	-	4,8	88,5	2,2	-	194,8
Prästö	1,7	-	-	-	-	-	1,7
Sammanlagt	1.377,0	333,8	119,0	696,4	140,8	52,5	2.719,5

3. Skogskulturer 2001

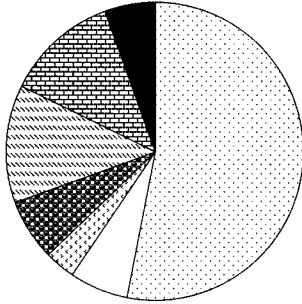
Lägenhet	Tall		Gran		Löv		Sammanlagt	
	st	ha	st	ha	st	ha	st	ha
Kastelholm	1.870	0,8	1.880	0,8	800	0,5	4.550	2,1
Bomarsund	1.165	0,5	220	0,1			1.385	0,6
Vestergård	330	0,1	880	0,4			1.210	0,5
Haddnäs	3.450	1,5	600	0,3			4.050	1,8
Strömsvik			660	0,3			660	0,3
Sammanlagt	6.815	2,9	4.240	1,9	800	0,5	11.855	5,3

Bilaga 13. Fällda rådjur och älgar 1970-2001

Bilaga 14. Jaktvårdsmedel 2001

Bilaga 14. Jaktvårdsmedel 2001

		(2000)
☐ Verksamhetsbidrag till Jvf	316.870	(249.750)
☐ Bidrag till skjutbanor	37.886	(30.698)
☐ Jägarförsäkring	21.190	(21.329)
▣ Bidrag till jakt- och fiskemuséet	40.000	(40.000)
☒ Trycktjänster	75.850	(58.655)
▣ Viltvård (jaktstigsmaterial, kurser m.m. inkl. höstjaktutredning 60.000 mk)	73.227	(12.556)
■ NJS/FACE	33.053	(13.050)
	<u>598.076</u>	<u>(426.038)</u>

Inkomst 2001	549.490	(520.342)
Utgift 2001	598.076	(426.038)

{	jaktkort	546.062	(516.710)
	jägarexamen	3.428	(3.632)

Bilaga 15. 1. Ålands naturreservat 2001

Reservat	Kommun	Inr år	Samhällsägt land/vatten		Privatägt land/vatten		ÅFS
			ha	ha	ha	ha	
1. Ramsholmen	Jomala	1925	—	—	13	—	36/25 31/74
2. Mangelbo (Almskogen)	Finström	1931 1987 ^{o)}	—	—	—	—	— 32/87
3. Svartnö—Kaja	Hammarland	1939	46	98	—	—	29/87
4. Espholm	Mariehamn	1943	7	—	—	—	30/87
5. Nåtö—Jungfruskär	Lemland	1964 1985 ^{o)} 1992 ^{o)}	—	—	—	—	— — 47/92
6. Björkör	Föglö	1966	120	427	—	—	24/66 28/74
7. Sandskär	Kökar	1971 1996 ^{o)}	—	—	—	—	9/71 27/96
8. Lövdal	Jomala	1974	—	—	1	—	57/74
9. Granö	Föglö	1975 1985 ^{o)} 1996 ^{o)}	—	—	—	—	— 44/85 67/96
10. Långskär—Sandskär	Kökar	1978 1985 ^{o)}	—	—	—	—	— 31/88
11. Länsmansgrund	Saltvik	1979	55	100	—	—	33/87
12. Blåskär etc.	Brändö	1980	38	296	—	—	4/80
13. Lökskär	Lemland	1980	13	52	—	—	8/80
14. Iriskärret	Jomala	1981	—	—	2	—	45/81
15. Lillnäsberget— Tingö	Sund	1982 1991 ^{o)} 1995 ^{o)*}	—	—	—	—	— — 34/95
16. Fjärdskär, Harrgrund	Sund	1986	3	—	—	—	12/86
17. Herröskatan	Lemland	1987	27	86	—	—	31/87
18. Östra Rödklobb	Eckerö	1988	10	—	—	—	28/88
19. Brättö	Föglö	1988 1992 [*] 1999 ^{o)}	—	—	—	—	— — 66/99
20. N. Hastersboda	Föglö	1988	—	—	5	—	30/88
21. Boxö	Saltvik	1988 1996 ^{o)}	—	—	—	—	— 28/96
22. Skag	Lumparland	1989	—	—	16	—	32/89
23. Idö	Kökar	1989	20	—	—	—	69/89
24. Hemdal	Vårdö	1990	—	—	7	—	15/90
25. Prästgårdsnäset	Finström	1992	—	—	33	—	55/92
26. Åsgårda stenåkrar	Saltvik	1994	51	—	6	—	2/94
27. Höckböleholmen	Geta	1994 2000 ^{o)}	—	—	—	—	3/94 74/00
28. Skålklobbarna	Vårdö	1994	11	195	—	—	80/94
29. Lökö	Hammarland	1997	—	—	11	—	21/97
30. Bistorp stenåkrar	Lemland	1997	14	—	—	—	46/97
31. Träsket	Eckerö	1998	—	—	71	—	21/98
32. Karlbybådarna sälskyddsområde	Kökar	1998	—	—	3	670	15/98
33. Gloet nat.res.	Vårdö	1998	—	—	31	—	119/98
34. Blacksund	Kumlinge	1999	—	—	28	—	60/99
35. Sandön	Föglö	2001	—	—	37	—	15/01
36. Näset	Kumlinge	2001	34	—	—	—	16/01
			1.158	7.935	388	670	

Ålands landareal = 148.130 hektar
 Naturskyddat landareal = 1.546 hektar = 1,04%
 Medelstorlek, landareal = 42,94 hektar

^{o)} förstorat
^{oo)} förlängd fredning
^{*} ändrade gränser eller bestämmelser

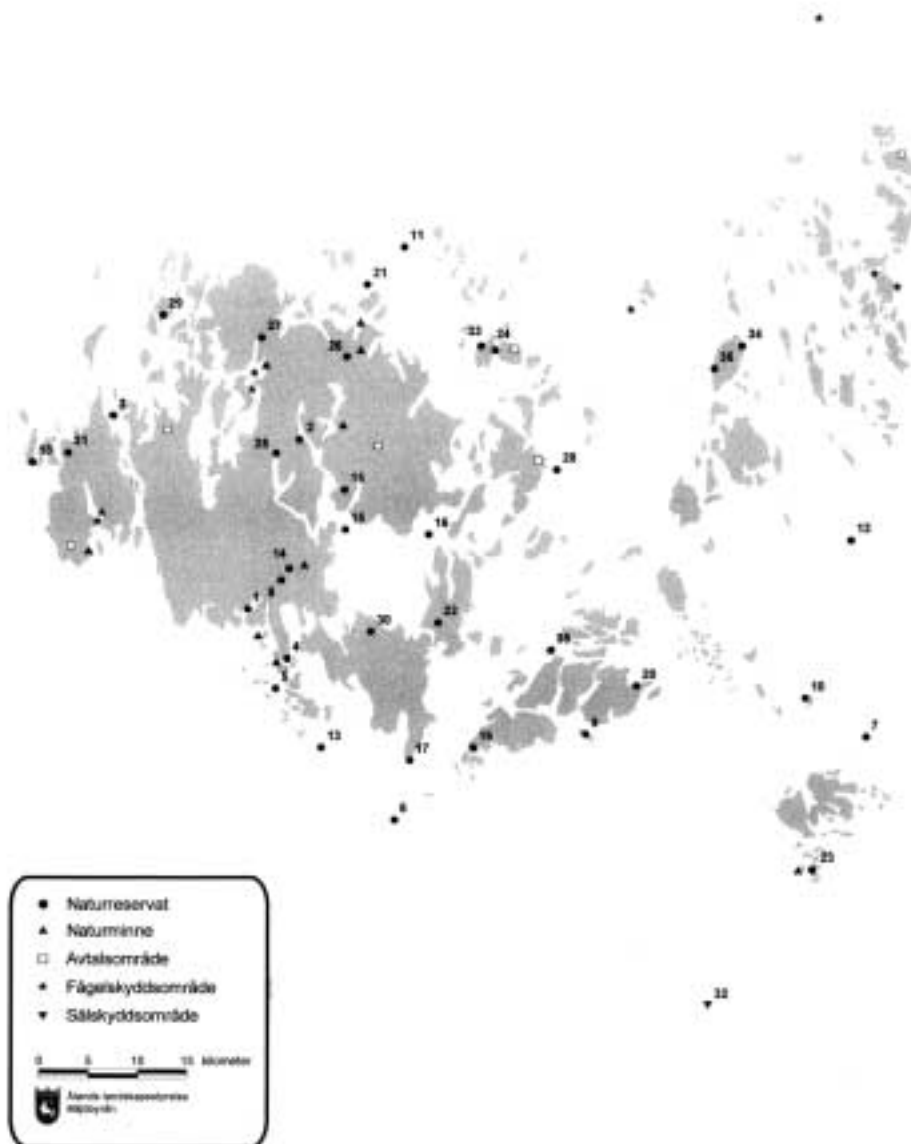
(Bilaga 15, forts.)

2. I lag fredade naturminnen 2001

Naturminne	Fredat år	Kommun	Författn. saml.
1. Källskärskannan	1925	Kökar	ÅFS 38/25
2. Slånbestånd	1934	Mariehamns stad	ÅFS 15/34
3. Hamnholmseken	1934	Saltvik	ÅFS 15/34
4. Tall	1970	Eckerö	ÅFS 31/70
5. Björk	1970	Jomala	ÅFS 32/70
6. Popplar	1974	Finström	—
7. Fyra askar och en silverpoppel	1981	Jomala	ÅFS 44/81
8. Stenåkern "Stenögat"	1993	Saltvik	ÅFS 55/93
9. Ek, Flyttblock	1994	Saltvik	ÅFS 31/94
10. Allé i Nääs	1996	Saltvik	ÅFS 30/96

3. Skyddad natur på Åland

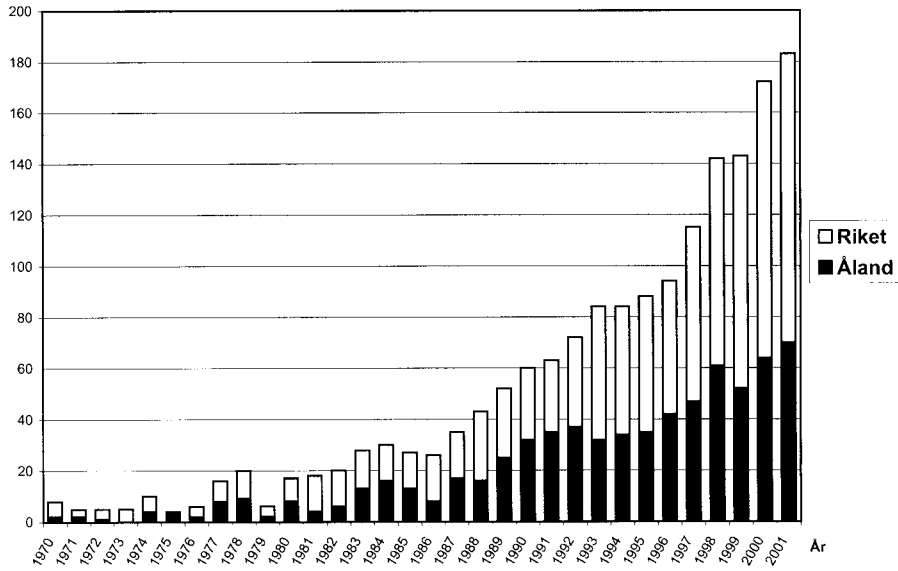
(per 31.12.2001)

(Bilaga 15, forts.)

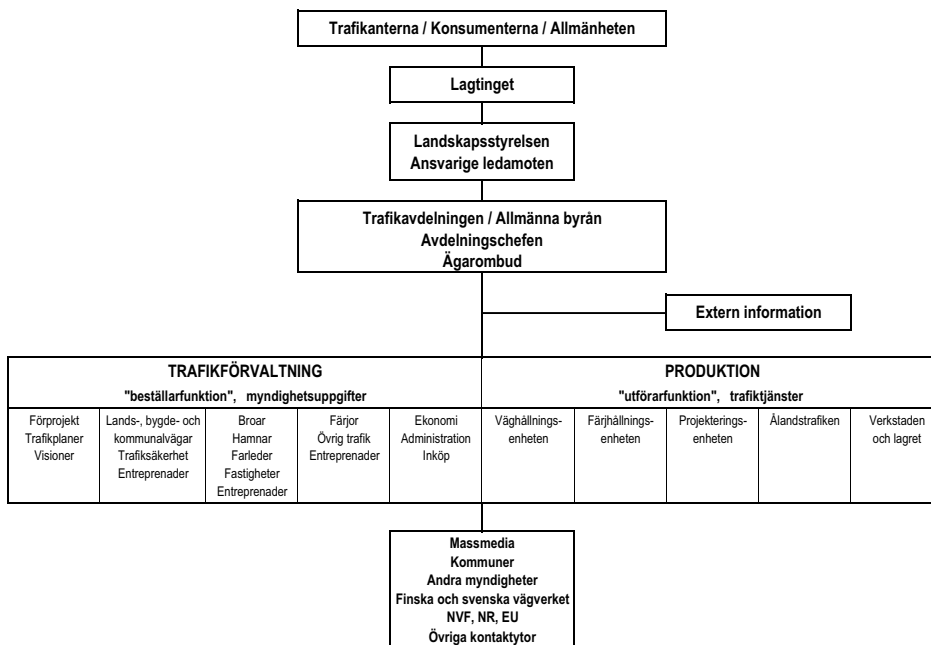
4. Flygga havsörnsungar i Finland 1970-2001

Antal ungar

År	Ring-		Hela landet
	Åland	Riket	
1970	2	0	2
1971	2	0	2
1972	1	0	1
1973	0	5	5
1974	4	6	10
1975	4	0	4
1976	2	4	6
1977	8	8	16
1978	9	11	20
1979	2	4	6
1980	8	9	17
1981	4	14	18
1982	6	14	20
1983	13	15	28
1984	16	14	30
1985	13	14	27
1986	8	18	26
1987	17	19	35
1988	16	27	43
1989	25	27	52
1990	32	28	60
1991	35	28	63
1992	37	35	72
1993	32	52	84
1994	34	50	84
1995	35	53	88
1996	42	52	94
1997	47	38	68
1998	61	51	81
1999	52	45	91
2000	64	41	108
2001	70	54	113

Bilaga 16. Trafikavdelningens organisationsschema

Bilaga 17. Byggande och planering av vägar

Under året slutförda om- och nybyggnader av vägar

Landsväg nr 1	Östanträsk – Näfsby	4,5 km
Landsväg nr 2 2/4	Påfartsfil i Godby	0,5 km
Landsväg nr 3	Granboda – Svinö vägskäl	2,0 km
Landsväg nr 4	Bartsgårda – Kroklund	2,8 km

Vägavsnitt där planerings- och karteringsarbeten pågått

Landsväg nr 3	Söderby – Bistorp i Lemlands kommun	2,4 mk
Landsväg nr 3	Bistorp – Granboda i Lemlands kommun	2,6 km
Landsväg nr 3	Granboda – Lumparsund i Lemlands kommun	2,9 km
Landsväg nr 1	Sviby bro och vägbank i Jomala och Mariehamn	0,7 km
Bygdeväg nr 106	Bagerigatan mot Kärringsund i Eckerö	1,1 km
Landsväg nr 1	Öra – Storby i Eckerö kommun	8,3 km
Landsväg nr 2	Sundby – Smedsböle i Sunds kommun	4,1 km
Landsväg nr 2	Påfartsfil i Godby i Finströms kommun	0,5 km
Landsväg nr 610	Björby – Brännbolstad i Sunds kommun	2,8 km
Landsväg 700	Brändö – Sanda i Föglö kommun	1,0 km
Bygdeväg nr 450	Stålsby – Pettböle i Finströms kommun	1,6 km
Bygdeväg nr 650	Mångstekta – Hulta i Sunds kommun	3,5 km

Nybeläggningar med olje- bitumengrus och asfaltsbetong utfördes på följande sträckor:

Landsväg nr 1	Östanträsk – Näfsby	4,5 km
Landsväg nr 3	Granboda – Svinö vägskäl	2,0 km
Landsväg nr 4	Bartsgårda – Kroklund	3,1 km
Landsväg nr 40	Anslutning mot Kroklund	0,6 km
Bygdeväg nr 150	Boviksvägen	2,0 km
Bygdeväg nr 440	Del av Bastövägen	2,5 km
Landsväg nr 590	Syllöda – Långbergsöda	2,0 km
Landsväg nr 900	Åva – Åva färjfäste	3,3 km

Bilaga 18. Färjtrafiken**1. Passagerare och fordon 2000-2001**

Linje	2000		2001		Förändring i %	
	Pass	Fordon	Pass	Fordon	Pass	Fordon
Föglölinjen	181 718	93 976	173 861	92 240	-4%	-2%
Töftölinjen	316 179	177 185	314 692	179 650	0%	1%
Södra linjen	107 632	44 091	102 440	43 379	-5%	-2%
Norra linjen	124 916	53 447	110 313	49 956	-12%	-7%
Brändö-Osnäslinjen	121 669	43 791	114 729	42 742	-6%	-2%
Jurmo-Åva*			6 661	2 556	0%	0%
Seglingelinjen	33 802	19 019	37 519	20 496	11%	8%
Simskälalinjen	34 110	19 207	32 159	18 340	-6%	-5%
Asterholmlinjen	15 333	6 996	11 844	5 788	-23%	-17%
Björkölinjen	16 196	10 644	15 359	10 108	-5%	-5%
Embarsundslinjen	61 922	38 124	61 996	38 568	0%	1%
Snäckö-Överö-Långnäs .	17 343	8 250	21 359	9 594	23%	16%
Ängösundslinjen	10 233	6 467	9 993	6 039	-2%	-7%
Enklinge-Kumlinge	7 890	3 882	8 681	4 381	10%	13%
Totalt	1 048 943	525 079	1 021 606	523 837	-3%	-1%

* Åva-Jurmo trafikerats september-december 2001

(Bilaga 18 forts.) **2. Landskapsfärjornas transportkapacitet**

				
 M/S VIGGEN GSM: 0400 330 455 Fax: 0400 330 355	300	52	4	Café
 M/S ALFÅGELN GSM: 040 76 82 108	300	52	4	Café
 M/S SKIFTET GSM: 0400 350 265	250	42	4	Café
 M/S GUDINGEN GSM: 040 76 93 687	250	30	4	Café
 M/S KNIPAN GSM: 0400 229 261 Fax: 0401 229 261	200	36	4	–
 M/S EJDERN GSM: 0400 229 260	200	30	4	–
 M/S GRISSLAN GSM: 0400 229 263	150	27	4	–
 M/S DOPPINGEN GSM: 040 70 82 136	70	18	2	–
 M/S SPOVEN GSM: 0457 3613 394	70	18	2	–
 M/S FRIDA II GSM: 0400 492 739	70	18	2	–

(Bilaga 18 forts.)

3. Skärgårdstrafikens personal 2001

Fartyg	Befälh.	Bef/mch	Styrman	AT/matr/motorm.	Maskinchef	Kockstuart	Caf.föres	Caf.kass	Städerska	Totalt	Amm.
M/S Alfågeln	4		4	10	4	3				25	
M/S Doppingen ..		2		2						4	
M/S Ejdern	2		2	4	2					10	**)
M/S Grisslan										0	
M/S Gudingen	3		3	7	3	3				19	
M/S Knipan	4			11	4					19	
M/S Skiftet	3		3	8	3	3				20	
M/S Viggen	3			8	3					14	
Sammanlagt	19	2	12	50	19	9	0	0	0	111	

Linstyrda färjor;Färjförare	Landanställda kockar	Städare	Båtförare+däcksman
Linstyrda färjorna adminstreras av vägunderhållet fr.o.m. 1.1.1998	Degerby 2	2 (M/S Alfågeln) 1 (M/S Gudingen) 1 (M/S Ejdern) 1 (M/S Skiftet)	1 Båtförare Gåsö 1 Båtförare Tärnan 1 Däcksman ”
Totalt	2	5	3 Totalt anställda 121

**) Ejdern kört endast reguljär trafik juni–augusti med vikarieanställda resten av året reservfärja

